24/2005. (VI. 30.) HM rendelet

a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 207. § (2) bekezdés *d)* és *e)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet adom ki:

1. § A Magyar Honvédségben a katonai szolgálati és a katonai rendészeti tevékenység teljesítése érdekében e rendelet mellékleteként kiadom a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat).

2. § A Szabályzat hatálya kiterjed a Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség) feladatai teljesítésére való felkészülés és készenlét, valamint azok végrehajtása időszakára, a Honvédség tényleges állományára, valamint a rendelkezésre állás időszakában az önkéntes tartalékosokra. A Szabályzatot a Honvédelmi Minisztérium és a Honvédség köztisztviselőire, közalkalmazottaira a rájuk vonatkozó mértékben, a külön jogszabályokkal együtt kell alkalmazni.

3. § A Szabályzat a Honvédség alapszabályzata, rendelkezései egységesen érvényesek a katonaélet és tevékenység valamennyi területére.

4. § Ez a rendelet 2006. január 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Köztársaság Fegyveres Erői szolgálati szabályzatának kiadásáról szóló 6/1987. (X. 15.) HM rendelet és az azt módosító 6/1989. (IX. 24.) HM rendelet, a 7/1989. (XI. 10.) HM rendelet, az 1/1990. (I. 29.) HM rendelet, a 7/1990. (VI. 28.) HM rendelet, a 3/1993. (III. 31.) HM rendelet, az 5/1993. (VII. 2.) HM rendelet, a 9/1993. (IX. 21.) HM rendelet, a 10/1995. (IX. 21.) HM rendelet, a 12/1995. (XI. 16.) HM rendelet, a 4/1996. (V. 3.) HM rendelet, a 22/1997. (X. 3.) HM rendelet, a 22/2001. (IX. 1.) HM rendelet, a 20/2004. (VIII. 16.) HM rendelet, valamint a fogság fenyítés bírósági felülvizsgálatáról szóló 1994. évi XCIII. törvény végrehajtása során a fegyveres erőkre háruló feladatokról szóló 2/1995. (II. 10.) HM rendelet.

Melléklet a 24/2005. (VI. 30.) HM rendelethez

A magyar honvédség szolgálati szabályzata

I. fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A Magyar Honvédség csapatai

1.1. A Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség) feladatait, szervezeti felépítését a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 70–75. §-a rögzíti.

A Honvédség feladatai teljesítésében az irányító-vezető szervek, igazgatási szervek, hivatalok, intézetek és intézmények mellett a meghatározó szerep a csapatokra hárul.

1.2. A Honvédség csapatai harcfeladatok végrehajtására, annak támogatására, kiszolgálására, biztosítására, továbbá jellemzően a legénységi állományúak és az alegységek felkészítésére rendelt katonai szervezetek.

Megnevezésüket, jogállásukat, települési helyüket, alaptevékenységük körét, szolgálati alárendeltségüket, alkalmazási készenlétüket, a parancsnok kinevezésének rendjét és a gazdálkodási jogkörüket jogszabályok, alapító okiratok, a belső szervezeti felépítésüket az állománytáblák állapítják meg.

2.1. A csapatok (esetenként más, szövetséges csapatokkal együtt) magasabbegységet is képezhetnek vagy a már meglévő magasabbegységbe tagozódhatnak be.

2.2. A Honvédség középszintű vezető szervei magasabbegység parancsnokságnak minősülnek.

3.1. A csapatok nagyságrendben a következők:

a) egység: a dandár, az ezred és az önálló zászlóalj;

b) önálló alegység: az önálló század.

A csapatok szervezeti elemeit a parancsnokság és a kötelékben lévő alegységek képezik. Egyes csapatok szervezetébe esetenként további, kisebb nagyságrendű csapatok tartozhatnak.

Alegység a kötelékben lévő zászlóalj, század, a szakasz, a raj, a kezelőszemélyzet.

3.2. A csapatok, illetve azok egyes szervezeti elemei, az adott csapat rendeltetése, szervezeti felépítése szerint más megnevezést is viselhetnek.

3.3. Ahol e Szabályzat az alegység megnevezésekor zászlóalj vagy század kifejezést alkalmaz, az értelemszerűen vonatkozik osztályra és ütegre, illetve az ezeknek megfelelő más katonai szervezeti elemre is.

4.1. A feladatokhoz, a körülményekhez igazodóan kijelölhető, illetve létrehozható:

a) kikülönített alegység: az elöljáró egységtől, alegységtől (parancsnoktól) távol, önállóan működő, szervezetszerű vagy ideiglenesen létrehozott alegység;

b) ideiglenes alegység: ideiglenes jelleggel, szolgálati érdekből, kijelölt parancsnok alárendeltségébe vont vagy utalt katonák nem szervezetszerű csoportja;

c) vegyes összetételű alegység: a honvédségi és rendvédelmi állományból speciális feladatok ellátására összeállított alegység.

4.2. A katonai szervezeteknél azok támogatása és biztosítása érdekében állandó jelleggel más katonai szervezetek állományába tartozó személyek, csoportok, illetve állandó képviseletek tevékenykedhetnek.

5. A csapatoktól eltérő jellegű szervezeti egységek szervezeti szintje (jogállása) – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a csapatok szintjéhez hasonlítva kerül meghatározásra.

A katonák általános kötelességei és jogai

6. A szolgálat teljesítésére vonatkozó, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló törvény (a továbbiakban: Hjt.) 46–47. és 74–77. §-ban rögzített szabályok mellett, a Honvédségnek a Hjt. 80. § (1) bekezdése szerinti tényleges állományú tagja (a továbbiakban: katona) a Honvédség feladatai teljesítésére való felkészülés (készenlét) és a feladatok teljesítése időszakában egyaránt:

a) tartsa be katonai esküjét, a szolgálat teljesítésére vonatkozó jogszabályokat és más belső rendelkezéseket, beleértve a hadviselésre vonatkozó és a humanitárius szabályokat;

b) legyen fegyelmezett, becsületes, őszinte, bátor. Jellemezze határozott fellépés, bajtársias gondolkodásmód, a Haza iránti hűség és áldozatkészség, kötelességei és feladatai teljesítésében állhatatosság. Magatartásával érdemeljen ki tekintélyt és megbecsülést, nyerje el bajtársai bizalmát;

c) mindenkor legyen pontos és lelkiismeretes. Engedelmeskedjék elöljáróinak, legyen kezdeményező, védelmezze és támogassa őket szolgálatuk ellátásában, a fegyelem fenntartásában. Megvetéssel forduljon el a gyávaságtól, önzéstől, durvaságtól, hivalkodástól;

d) legyen éber, tartsa tiszteletben mások emberi és állampolgári jogait, szükség- vagy veszélyhelyzet esetén nyújtson nekik segítséget. Mindenkor tartózkodjék mindattól, ami feladatának végrehajtásában gátolná vagy arra képtelenné tenné.

7. A katona a Honvédség feladatainak teljesítésére való felkészülés (készenlét) időszakában:

a) sajátítsa el, gyakorolja be a harcban végrehajtandó tevékenységét, ésszerűen és következetesen hajtsa végre a szabályzatok és más belső rendelkezések rá vonatkozó előírásait, teljesítse szolgálati kötelességeit. Ismerje meg jól a rábízott haditechnikai eszközöket, és minden körülmények között legyen képes azok hatékony alkalmazására;

b) állandóan tökéletesítse katonai felkészültségét, fejlessze fizikai erőnlétét és állóképességét, viselje el a katonai szolgálat fáradalmait és nehézségeit, feladatainak teljesítése során ne kímélje erejét;

c) fokozott gondossággal és ésszerű takarékossággal bánjon a köztulajdonnal, minden törvényes eszközzel akadályozza meg annak károsodását és pazarlását.

8. A katona a Honvédség hazai és külföldi feladatai teljesítésének időszakában:

a) esküjéhez híven, magas fokú fegyelmezettséggel tegyen eleget szolgálati kötelezettségének. A feladat megoldásába bevont más országok katonáival szorosan működjön együtt;

b) harcban küzdjön bátran és állhatatosan. Keresse az ellenség legyőzésének legcélszerűbb módját, ésszerűen használja ki és hatékonyan alkalmazza az összes rendelkezésre álló eszközt, cselekedjen határozottan. Az ellenséggel soha a legkisebb egyetértést se alakítson ki, tartsa vissza ettől katonatársait is. Lépjen fel a kishitűség minden megnyilvánulása ellen;

c) harcban vagy más veszélyes helyzetben parancs nélkül ne hagyja el a helyét, semmiképpen se hagyja cserben katonatársait, illetve élete kockáztatásával is mentse meg őket, ha életveszélybe kerülnek.

9. A katona harcban harcképességének birtokában nem adhatja meg magát az ellenségnek.

Ha önhibáján kívül mégis fogságba került, használjon ki minden lehetőséget, hogy kiszabaduljon, katonatársait is kiszabadítsa, és visszatérjen csapatához. Fogságban is őrizze meg becsületét, maradjon hű esküjéhez. Fogságba jutott elöljáróinak (feljebbvalóinak) ott is tisztelettel és engedelmességgel tartozik.

10. A katona köteles tiszteletben tartani a hadviselésről és a háború áldozatainak védelméről szóló nemzetközi szabályokat, a lakosság, az anyagi javak, a környezet és a természet védelmére vonatkozó rendelkezéseket, továbbá a nemzetközi egyezményekben megállapított megkülönböztető jelzést használó egészségügyi szervek és személyek, valamint az egyházi személyek sérthetetlenségét. Az egyezmények főbb előírásait e Szolgálati Szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) függeléke tartalmazza.

11. Minden katonai szervezetnél:

a) a tisztek kötelesek megtervezni, megszervezni alárendeltjeik tevékenységét, biztosítani a végrehajtáshoz szükséges feltételeket, valamint irányítani az alegységek felkészítését és a tiszthelyetteseket;

b) a tiszthelyettesek kötelesek példát mutatva megvalósítani a legénységi állományú katonák és a kisebb alegységek felkészítését, biztosítani a rendet, fegyelmet, a tevékenységhez szükséges eszközöket, anyagokat;

c) a legénységi állományú katonák kötelesek a részükre megszabott feladatokat öntevékenyen és eredményesen, kellő időben végrehajtani.

12.1. Az egyes katonák részletes kötelmeit e Szabályzatban előírtakon túlmenően a doktrínák, szakutasítások, törzsszolgálati és egyéb szabályzatok, valamint a szolgálati elöljárók rendelkezései műveleti területen a műveletirányító parancsnokság egységes műveleti előírásai tartalmazzák.

12.2. A Honvédség szervezeteinél a szolgálati élethez szükséges helyi szabályozásokat a Hvt., az alapító okirat, e Szabályzat, a Honvédség szakmai feletteseinek, elöljáróinak rendelkezései, az állománytáblák (munkaköri jegyzékek), valamint a szolgálati elöljárók követelményei alapján készített szervezeti és működési szabályzatban és egységparancsnoki intézkedésben kell meghatározni.

12.3. A katona feladatait a jelen Szabályzat általános követelményei és az egyes beosztástípusokra vonatkozó részletes követelmények figyelembevételével készített munkaköri leírásban kell rögzíteni és kiadni.

12.4. A szervezeti és működési szabályzat és a munkaköri leírások kidolgozásának és kiadásának rendjét külön rendelkezés szabályozza.

13. A parancsnok mindenkor jogosult arra, hogy alárendeltjeinek e Szabályzatban, illetve a szervezeti és működési szabályzatban, valamint a munkaköri leírásban előírt szolgálati kötelmein felül más szolgálati feladatokat is szabjon.

14. A szolgálati személyek beosztásukba való kinevezésük (megbízásuk) után kötelesek beosztásukat az addig abban a beosztásban levő személytől e Szabályzat 4. mellékletében előírtak szerint átvenni.

15. A katonák általános, alapvető jogait és azok gyakorlásának szabályait a Hjt. III., IV. fejezete, valamint a VIII. és a IX. fejezet egyes rendelkezései tartalmazzák.

A helyőrségen kívüli szolgálatteljesítés sajátos szabályai

16.1. A katona helyőrségen kívül rendszerint az eredeti szervezetében, alárendeltségében teljesíti szolgálatát, de esetenként más egységhez, alegységhez átvezényelhető, illetve – alegysége többi katonájával együtt – átalárendelhető, valamint ideiglenes, kikülönített alegységbe beosztható.

16.2. A katona számára a munkaköri leírásában rögzített feladat mellett vagy helyett ideiglenesen más feladat (például: katasztrófavédelem stb.) is szabható. A katonát az eltérő feladat teljesítésére fel kell készíteni, illetve a baleset megelőzésére ki kell oktatni. A katona a környezete rendben tartásába, takarításába bevonható.

16.3. A helyőrségen kívüli szolgálat idejére az általánostól eltérő munka- és napirend határozható meg, de a teljesített többlet szolgálati időt ellentételezni kell.

16.4. Az állományilletékes parancsnok a szolgálatteljesítési hely napi szolgálatteljesítési időn túli elhagyását – a Hjt. 19–20. § keretei között – indokolt esetben és a szükséges mértékben korlátozhatja.

A külföldi szolgálatteljesítés sajátos szabályai

17.1. A külföldi szolgálatteljesítés esetén a katonát külön jogszabályokban meghatározott többletkötelezettségek terhelik, melyek teljesítése külön meghatározott előmeneteli és anyagi elismeréssel jár.

17.2. Külföldi szolgálatteljesítés esetén a hazai szolgálatteljesítéshez képest jelentős eltérések vannak

– általában a katona, illetve alegysége alá- és fölérendeltségi viszonyai, a tevékenységét meghatározó szervezeti és működési szabályok, a nem tervezhető eseti feladatok;

– főleg nem műveleti területen a speciális nyelvi és szakmai követelmények;

– főleg műveleti területen a szolgálatteljesítés veszélyessége, napi időtartama, helye és az onnan való távozás szabályai tekintetében.

17.3. A külföldi szolgálat teljesítéséhez már a hazai felkészülés során is előírhatók a felkészülő által vállalt, hazai beosztása feladataitól eltérő eseti, illetve többletfeladatok.

18. A katona nem műveleti területen teljesített külföldi szolgálata során:

a)[1] legjobb tudása szerint képviselje Magyarországot és a Honvédséget, illetve a nemzeti és szolgálati érdeket;

1 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. b).

b) a szolgálatteljesítéshez szükséges mértékben ismerje a fogadó országban szolgálati tevékenysége tekintetében érvényesülő két- és többoldalú nemzetközi megállapodásokat, a fogadó ország fontosabb jogszabályait és szokásait, katonai szabályozóit;

c) törekedjen a fogadó ország nyelvének a napi életben történő használathoz szükséges ismeretére, a helyi lakossággal való közvetlen és tárgyilagos kapcsolat kialakítására, fenntartására;

d) tartson folyamatos kapcsolatot a külföldi szolgálatba kiküldéséért felelős magyar katonai szervezettel és azt szolgálatteljesítésének eseményeiről rendszeresen tájékoztassa, illetve az attól kapott feladatokat hajtsa végre;

e) tartson kapcsolatot hazánk külföldi katonai képviseletével;

f) szakterületén a hazai és külföldi szabályokat ismerve, képviselje a Honvédség szakmai elöljárói jogkörrel rendelkező szerveit és segítse elő azok együttműködését a szakterület szerinti illetékes külföldi szervezetekkel;

g) vegyen részt a fogadó külföldi katonai szervezet és a magyar nemzeti delegációk programjának tervezésében, előkészítésében és eredményes lebonyolításában;

h) szövetséges és európai uniós fegyveres erőkben és parancsnokságaikon szolgálatát ezek szolgálati rendjének figyelembevételével teljesítse;

i) diplomáciai szolgálatban érvényesítse a külügyi és a honvédelmi szakterületen érvényesülő biztonság- és védelempolitikai irányelveket, a nemzetközi jog és a két-, illetve többoldalú szerződések előírásait, a protokolláris szokásoknak való megfelelést;

j) tanulmányi, oktatási, képzési és tudományos feladatok végzésekor készüljön fel és tegyen eleget a fogadó intézet, parancsnokság által meghatározott követelményeknek és a szerzett ismereteket a Honvédségben folytatott szolgálatában hasznosítsa;

k)[1] konferenciákon, kereskedelmi, kulturális, sport-, hagyományőrző és egyéb rendezvényeken, amelyek programjain a Honvédséggel szövetségesi vagy más együttműködő kapcsolatot nem tartó állam katonáival találkozik, tartsa be a szolgálati érintkezés, a katonai udvariasság és a minősített adat védelmének szabályait.

19. A katona műveleti területen teljesített külföldi szolgálata során:

a) általánosan ismerje és érvényesítse a vonatkozó két- és többoldalú nemzetközi megállapodások, a nemzetközi humanitárius jog (e Szabályzat függeléke), a fogadó ország fontosabb jogszabályai és szokásai, a nemzetközi szervezetek fegyveres missziókra vonatkozó szabályai, a műveletirányító parancsnokság által kiadott műveleti szabályok adott magyar alakulatra is vonatkozó előírásait, és a részére adott tájékoztatóban, valamint szolgálati munkaköre leírásában foglaltakat;

b) elöljáróként gondoskodjon e szabályoknak alárendeltjei által, a feladatukhoz és beosztásukhoz szükséges mértékben történő megismertetéséről;

c) beosztásának megfelelően ismerje a szövetséges és együttműködő haderők szervezetét, felszerelését, harctevékenységeinek elveit, katonai rendészetének eljárási jogosultságait, tevékenységi körzetében a terep és az időjárás jellemzőit, értékelésük módszereit, legyen képes azokról jelentések és tájékoztatások megtételére;

d) gondoskodjon az ellenségre, az egymással szembenálló fegyveres erőkre, a műveletirányító parancsnokságnak nem alárendelt más fegyveres erőkre, azok harceszközeire, a tevékenység körzetében található polgári lakosságra vonatkozó és további, a parancsnok elhatározásához megismerendő adatok beszerzéséről, jelentéséről;

e) elöljáróként folyamatosan gondoskodjon az alakulat harci készenlétének fenntartásáról, a készenléti feladatok és szolgálatok begyakorlásának megszervezéséről, a műveletirányító parancsnoksággal való folyamatos szolgálati kapcsolattartásról, részére adatok és javaslatok előkészítéséről, az attól kapott műveleti parancsok végrehajtásáról, az alakulat harci, harcbiztosító és harctámogató tevékenységének megszervezéséről;

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § a).

f) elöljáróként harci tevékenységen kívüli időszakban biztosítsa és hajtsa végre a napirendet: a kiképzési feladatokat, a készenléti, ügyeleti és őrszolgálatok felkészítését, eligazítását, a személyi állomány jogállására vonatkozó speciális jogszabályok szerinti pihentetését, étkeztetését;

g) beosztása szerint tervezze, szervezze, hajtsa végre az alakulat objektumainak, fegyverzetének, veszélyes anyagainak (lőszerek, robbanó-, pirotechnikai, sugárzó anyagok), egyéb javainak őrzését, védelmét, tömegpusztító fegyverek, terrorcselekmények elleni védelmét és légoltalmi szaktevékenységét; fegyverrel, lőszerrel, robbanószerrel való szabályzatsértő magatartás esetén a hazai szabályok szerint kell a vizsgálatot lefolytatni;

h) egyéni fegyverét az elhelyezési objektumban a parancsnok döntése szerint maga mellett, vagy a fegyverszobában tárolja, elhelyezési objektum területén kívül a fegyverek viselését a hatályos műveleti utasításban előírtaknak megfelelően a parancsnok szabályozza.

i)[1] következetesen tartsa be az alakulatot érintő információ és minősített adat védelmére vonatkozó, rejtjelző, valamint az ellenség megtévesztését szolgáló rendszabályokat;

j) harctevékenységét vagy más, veszélyben folytatott műveleti tevékenységét a műveletirányító parancsnokság által meghatározott cél, tartalom és harctevékenységi formák keretei között, szükség esetén a szövetséges vagy partner fegyveres erők tagjaival együttműködve hajtsa végre, ezen tevékenységi előírások korlátozottsága esetén, harci és más közvetlen döntési helyzetben rugalmasan, szükség esetén önálló harctevékenységet kezdeményezve járjon el;

k) fegyverének használatakor a jogszabályok és a műveletirányító parancsnokság által meghatározott szakmai követelmények alapján járjon el;

l) válságos körülmények között se hagyja el a helyét parancs nélkül, semmiképpen se hagyja cserben bajtársait, vagy azokat a polgári személyeket, akik védelmére parancsot kapott.

A parancsnok

20.1. A katonai szervezetek élén álló parancsnok szolgálati jogállását, általános hatáskörét és felelősségét a Hvt. 103. §-a határozza meg.

20.2. Felelősség és hatáskör szempontjából a katonai szervezet vagy szervezeti elem egyszemélyi vezetője akkor is parancsnok, ha állománytábla (munkaköri jegyzék) szerinti megnevezése ettől eltér. Az egyes szolgálati elöljárók alárendeltjeikkel szemben a parancsnoki általános felelősséget és hatáskört e Szabályzatban részükre külön meghatározott kötelmek figyelembevételével viselik, illetve gyakorolják.

20.3. A parancsnok felelősséggel tartozik a tőle időlegesen átalárendelt kötelék személyi, ellátási, szolgálati és egyéb – nem hadműveleti jellegű – ügyeiért.

20.4. A parancsnok jogköre kiterjed a következő területekre: parancsadás és intézkedés, az alárendelt parancsnokok parancsainak és intézkedéseinek felülvizsgálata, az alárendeltek ellenőrzése, illetve a jogszabályban meghatározottak szerint az érdemek elismerése és a fegyelmi jogkör gyakorlása. A parancsnok – ha jogszabály kivételt nem tesz – rendelkezik a neki alárendelt parancsnokok hatáskörével is.

21.1. A parancsnok a hatáskörébe tartozó egyes feladatok ellátását – a jogszabályban kizártak kivételével – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon alárendeltjeinek ideiglenesen átengedheti.

21.2. A parancsnok vezetői tevékenysége során támaszkodik az alárendelt parancsnokokra és szakmai vezetőkre, valamint a vezénylő zászlósi támogató rendszerre.

22. A parancsnok kötelességei:

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).

a) parancsaival biztosítsa, hogy a rábízott katonai szervezet mindenkor megfeleljen a vele szemben támasztott készenléti követelményeknek, és rendelkezzék az ehhez szükséges begyakorlottsággal;

b) képezze ki alárendeltjeit, hogy haditechnikai eszközeik ésszerű és hozzáértő alkalmazásával eredményesen meg tudják oldani mind háborús, mind békefeladataikat; különös gondot fordítson az alárendelt parancsnokok szakmai fejlődésére;

c) tartsa magas szinten a személyi állomány erkölcsi állapotát, erősítse beosztottjaiban a hazaszeretet érzését, a katonai erényeket és szellemet, értesse meg velük a katonai rend szükségességét, idejében ismerje fel a káros jelenségeket, vegye elejét elterjedésüknek;

cs) folyamatosan és következetesen tartson fegyelmet és rendet a rábízott katonai szervezetnél. Követelje meg a szabályzatok előírásainak pontos megtartását, a saját és a más elöljárók parancsainak maradéktalan végrehajtását, a katonai formaságok betartását, a határozott és szabályos alaki fellépést. Ne tűrje a lazaságot, a fásultságot a szolgálati kötelmek és a parancsok felületes végrehajtását. Dicsérje, jutalmazza azokat, akik igyekezetükkel és eredményeikkel arra rászolgáltak, vonja felelősségre a fegyelemsértések elkövetőit. A meggyőzés és a törvényesen megengedett kényszerítés eszközeit helyesen alkalmazva teremtsen egészséges közösségi szellemet, fejlessze az alárendelt parancsnokokban a fegyelem fenntartásának készségét;

d) hasson oda, hogy a vezetése alatt álló katonai szervezet életében, tevékenységének minden területén szervezettség uralkodjék. Beosztási szintjétől függően szabályozza az időbeosztást, a katonák mindennapi életének, az objektumnak, a körletnek a rendjét illetően tartsa és tartassa meg az elöljáró erre vonatkozó parancsait, lépjen fel a katonák idejének ésszerűtlen felhasználása ellen;

e) tartsa és tartassa be a törvényességet, a hadviselésre vonatkozó és a humanitárius szabályokat, ne tűrje el az önkényeskedést, a durvaságot, a jogszabályokban, belső rendelkezésekben meghatározott kötelességek megszegését;

f) vezetői tevékenysége során a körülmények és a végrehajtó személyek ismeretén nyugvó, megalapozott parancsokat adjon. Biztosítsa, hogy azok torzításmentesen jussanak el a végrehajtókhoz, és meglegyenek a végrehajtásuk feltételei. Fordítson gondot a parancsok végrehajtásának megszervezésére; győződjék meg arról, hogy parancsait megértették-e, és a szerint cselekszenek-e, kerülje azonban az alárendeltek feletti gyámkodást. A feladatokat úgy értesse meg beosztottaival, hogy a szükségesség belátása alapján az önálló cselekvésre is képesek legyenek. Szoktassa őket önálló gondolkodásra; bátorítsa kezdeményezésüket, hallgassa meg és használja fel ésszerű javaslataikat. Buzdítsa, ösztönözze, tanácsadással segítse őket a nehézségek leküzdésében, teremtse meg alárendeltjeivel a kölcsönös bizalom légkörét;

g) az előírásoknak megfelelően ésszerűen gazdálkodjék a rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökkel, tartsa és tartassa be a költségvetési eszközök jogszabály szerinti felhasználásával kapcsolatos előírásokat, végezze a személyi állomány illetménye és egyéb járandóságai megállapításával járó feladatokat;

gy) tájékoztatassa a pénzügyi-számviteli és ingatlanfenntartó szerveket, a szolgáltatást teljesítőket, kérje ki véleményüket, illetve válaszoljon az általuk felvetett észrevételekre, biztosítsa a hatáskörében megteremthető munkafeltételeket;

h) jogszabályok és belső rendelkezések előírásai szerint működjön együtt a katonai biztonsági szolgálat képviselőjével, a tábori lelkésszel, a pénzügyi-számviteli referenssel és az ingatlanfenntartó szervezet helyi kirendeltségének vezetőjével, valamint az objektum őrzését biztosító vállalkozó területi képviselőjével;

i) gondoskodjék alárendeltjeiről, járandóságaik normák szerinti maradéktalan kiadásáról, életkörülményeik kulturáltságáról. Legyen figyelmes alárendeltjeinek gondjai iránt, bírálja el kérelmeiket, vizsgálja ki panaszaikat, igazságosan döntsön azok tárgyában, illetve segítse elő megoldásukat. Képviselje őket az elöljáró parancsnok előtt; tartsa fenn a helyes egyensúlyt a követelménytámasztás és a katonák teljesítőképessége között;

j) kísérje figyelemmel az alárendeltek egészségi, pszichikai és fizikai állapotát; gondoskodjon alárendeltjei számára az előírt munkakörülményekről, óvja egészségüket és testi épségüket, gondoskodjék egészséges életmódra való felkészítésükről;

k) törvényekben meghatározott kereteken belül működjön együtt az érdek-képviseleti (érdekvédelmi) szervekkel, adja meg részükre a szükséges tájékoztatást, kérje ki véleményüket, illetve válaszoljon az általuk felvetett észrevételekre;

l) tartson alárendeltjei minél szélesebb körével személyes kapcsolatot, az eredményes vezetéshez szükséges mértékig jól ismerje alárendeltjei katonai felkészültségét, képességeit, erkölcsi tulajdonságait, személyes körülményeit, ambícióit;

m) a jogszabályok és belső rendelkezések előírásai szerint gyakorolja a számára megállapított személyügyi hatásköröket, illetve végezze a meghatározott személyügyi feladatokat;

n) idejében tegyen jelentést az azonnali tényközlésre kötelezett esetekről és a megtett intézkedésekről;

ny) határozza meg a katonai szervezet és objektum hadműveleti biztonságának követelményeit, és gondoskodjon annak megszervezéséről, fenntartásáról;

o) szabályozza és vezényelje a hatáskörébe tartozó szolgálatokat, folyamatosan és következetesen követelje meg és ellenőrizze feszes ellátásukat;

ö) követelje meg a rábízott haditechnikai eszközök hadrafoghatóságát, az üzemeltetési fegyelem megtartását, a haditechnikai eszközök szakszerű kezelését, technikai kiszolgálását, karbantartását, tárolását, legyen képes azok hozzáértő alkalmazására;

p) szigorúan követelje meg a fegyverek, a lőszerek, a robbanóanyagok, valamint a mérgező, sugárzó és bódító hatású anyagok, gyógyszerek szabályos tárolását, őrzését, a kiadás, leadás, elszámolás rendjének és a biztonsági rendszabályoknak a pontos megtartását;

q)[1] őrizze és őriztesse meg a minősített adatokat;

r) a Honvédség ellenőrzési rendszerével összhangban hozza létre az ellenőrzési rendszert és azt a vonatkozó szabályok szerint működtesse;

s) rendszeresen ellenőrizze és értékelje alárendeltjeinél a szolgálati beosztásukból fakadó kötelességeik folyamatos teljesítését és esetenként kapott feladataik végrehajtását, értékelje továbbá a készenlétet, a kiképzést és a fegyelmi helyzetet, a végzett munkát, tartson gyűléseket ezek, illetve az adott katonai szervezetet érintő más fontos témák megtárgyalására az érintett állomány számára;

sz) rendszeresen tartson fogadóórát;

t) beosztási szintjének megfelelően segítse elő szervezete, valamint a rendvédelmi, az állami és az önkormányzati szervek közötti kapcsolatok elmélyítését;

ty) szigorúan követelje meg a munkavédelmi és tűzvédelmi rendszabályok betartását, hozzon a helyi viszonyoknak megfelelő kiegészítő rendszabályokat;

u) végezze a jogszabályokban a munkáltatóra vonatkozó munkavédelmi és a tűzvédelmi feladatokat;

ü) tartsa és tartassa be a környezet- és természetvédelmi előírásokat. Az alárendeltek tevékenységét mindenkor úgy tervezze, szervezze és irányítsa (vezesse), hogy az a lehető legkisebb környezetkárosító következménnyel járjon;

---

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § c).

v) folyamatosan kísérje figyelemmel a katonai szervezet biztosítása és kiszolgálása érdekében tevékenykedő külső szolgáltatók munkáját, szükség esetén tegyen lépéseket a kívánt színvonal elérése, illetve megtartása érdekében;

w) ha egyben állományilletékes parancsnok is, döntsön a hatáskörébe tartozó szolgálati viszony létesítésére, megszüntetésére, tartalmának törvény szerinti érvényesítésére, a fegyelmi és kártérítési felelősség megállapítására vonatkozó ügyekben, valamint gyakorolja mindazon jogokat és teljesítse azokat a kötelezettségeket, amelyeket jogszabály nem határoz meg más parancsnok (vezető) részére;

x) ha egyben a laktanyaparancsnok is, a laktanyában elhelyezett – eltérő alárendeltségbe tartozó – katonai szervezetek tekintetében hangolja össze és szabályozza a készenlét fenntartása és fokozása, a terror elleni védelem, a napirend, a szolgálatellátás, az őrzés-védelem, a kiképzési bázisok és laktanyai objektumok igénybevétele, a tűz-, a munka- és a környezetvédelem, híradó-informatikai, valamint az elöljárói intézkedésekben meghatározott mértékben a logisztikai ügyeket;

y) [1] ha egyben helyőrségparancsnok is, a helyőrségben állandóan vagy ideiglenesen elhelyezett katonai szervezetek tekintetében végzi a helyőrség-parancsnoki feladatokat;

23. A parancsnok feleljen meg a beosztásával szemben támasztott követelményeknek. Ennek érdekében:

a) legyen aktív és minden körülmények között intézkedésre képes, egyben tudja mozgósítani alárendeltjeit a katonai szervezet előtt álló feladatok megoldására;

b) legyen képes következetesen élni szolgálati hatalmával a rábízott katonai szervezet eredményes vezetése érdekében;

c) mutasson személyes példát alárendeltjeinek a katonai erények és magatartás területén, legyen erkölcsileg feddhetetlen;

d) legyen határozott parancsnoki fellépése, legyen magával és alárendeltjeivel szemben igényes, szavaiban, tetteiben következetes, megfontolt, uralkodjék indulatain, alárendeltjeinek tetteit mindenkor higgadtan és igazságosan ítélje meg, ne legyen velük durva, emberi méltóságukban ne sértse meg őket, legyen hozzájuk türelmes, emberséges;

e) fizikai erőnlétét, gyakorlati készségeit, egészségi és mentális állapotát tartsa megfelelő szinten.

A parancsnokság

24.1. Összetett irányítási tevékenységet igénylő szervezetek esetében parancsnokságot kell létrehozni, melynek alapvető rendeltetése a parancsnok döntéseinek előkészítése, a katonai szervezet irányításának, vezetésének segítése.

24.2. A parancsnokság szervezetileg parancsnokból, helyettes(ek)ből, a törzsből, a vezénylő zászlósból és más szervezeti elemekből áll. A parancsnokság részletes összetételét az adott szervezet állománytáblája (munkaköri jegyzéke) határozza meg.

24.3. A parancsnokság fő feladata a készenlét fenntartásához szükséges feltételek folyamatos és zavartalan biztosítása, a parancsnok elhatározásához, a feladatok meghatározásához szükséges adatok, javaslatok előkészítése és a döntés megfelelő formába öntése, az adott szervezet tevékenységének összehangolása, a szolgálati feltételekről és körülményekről való gondoskodás, a feladatok végrehajtásának ellenőrzése, értékelése.

A parancsnokság megléte nem érinti a parancsnok egyszemélyi szolgálati hatalmát és felelősségét.

25.1. A parancsnokhelyettes és a törzsfőnök a szervezet parancsnokának helyettesei. A többirányú vezetői tevékenységet folytató parancsnoknak más helyettese is lehet, akinek feladata egy szakterület irányítása. Több parancsnokhelyettes esetén a parancsnok távollétének idejére a helyettesítés rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

1 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 1. Hatályos: 2016. III. 2-től.

25.2. A parancsnokhelyettesek közvetlenül a parancsnoknak vannak alárendelve és szolgálati elöljárói, illetve felettesei a parancsnokhelyettesek kivételével az adott szervezet egész személyi állományának.

25.3. A vezetés folyamatosságának fenntartása érdekében a parancsnok távollétében vagy akadályoztatása esetén a parancsnokhelyettes, annak hiánya, távolléte vagy akadályoztatása esetén a törzsfőnök vegye át a vezetést. Szervezetszerű parancsnokhelyettes, törzsfőnök hiányában a parancsnok jelöljön ki helyettest. Ha a parancsnok nem jelölt ki helyettesítőt, a rangidős vegye át a vezetést.

26.1. A törzs a parancsnokság alapvető szerve, vezető szerepet tölt be a parancsnokságra háruló feladatok megoldásában.

26.2. A különböző vezetési szinteken lévő törzsek megegyező funkcionális feladataik teljesítése érdekében megközelítőleg azonos elemekből épülnek fel. A törzsfőnök szervezi a törzs munkáját és koordinálja a parancsnokság többi szervével való együttműködését.

27.[1] A parancsnok vezetői tevékenységének segítése, a zászlósi, tiszthelyettesi, tisztesi és rendfokozat nélküli állomány végrehajtói tevékenységének hatékonyabb megszervezése és felügyelete érdekében a parancsnok közvetlen alárendeltségében a csapatoknál és egyéb katonai szervezeteknél vezénylő zászlós teljesít szolgálatot. A vezénylő zászlós szolgálati elöljárója az adott katonai szervezet zászlós, tiszthelyettes, tisztes és rendfokozat nélküli személyi állományának.

28. Minden szintű vezénylő zászlós az adott katonai szervezetnél felelős a parancsnok vezetési tevékenységének támogatásáért, a katonai rend, szervezettség és az egészséges katonai szellem kialakításáért és fenntartásáért, a zászlósi és tiszthelyettesi állomány pályántartásának eredményességéért, a szolgálati alárendeltségébe tartozó katonák felkészültségéért, a tiszthelyettesi támogató lánc működtetéséért és az elöljáróktól kapott feladatok végrehajtásáért.

A katonai fegyelem, a szolgálati rend és a katonai függelem

29.1. A katonai fegyelem a jogszabályokban, belső rendelkezésekben és az elöljárók által meghatározott követelmények, feladatok minden katona és katonai szervezet részéről történő teljesítését, végrehajtását jelenti. Ennek megvalósítása és fenntartása minden katona kötelessége. A katonai fegyelem alapját a katonai élet- és szolgálati viszonyok rendezettsége adja, melyhez szorosan kapcsolódik a katona tudatos kötelességérzetén, a haza védelméért érzett személyes felelősségén alapuló aktív öntevékeny kezdeményezéssel és együttműködéssel párosuló engedelmességi készsége. A fegyelem minden katona önkéntes jogkövető magatartásán, a honvédelem iránti kötelezettségvállalásán, a haza védelméért és a szövetségesek iránt érzett személyes felelősségén, a katonaközösségek összeforrottságán és magas fokú szervezettségén alapszik.

29.2. A katonai szolgálati rend a kötelességek teljesítéséhez és a feladatok végrehajtásához szükséges jól kidolgozott és a gyakorlatban érvényesülő szervezeti és működési rendet, a jogosultságoknak és kötelezettségeknek mindenki számára történő pontos meghatározását, a katonai élet- és szolgálat minden területére kiterjedő tevékenység személyi és dologi feltételeinek biztosítását jelenti. A katonai szolgálati rendet – mint a katonai fegyelem megteremtésének és folyamatos fenntartásának alapját – mindenkor be kell tartani és tartatni.

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 1. Hatályos: 2007. III. 1-től.

29.3. A katonák között megvalósuló függelem a katonai szolgálati rend és fegyelem alapja, biztosítja az előjáró és más szolgálati közeg, illetve feljebbvaló jogát a parancs és egyéb rendelkezés adására és meghatározza az alárendelt kötelezettségét a parancs teljesítésére. Magában foglalja katonai szolgálati rendből fakadó azon követelményt, hogy a szolgálati elöljáró irányában a katonának engedelmességet kell tanúsítani, a szolgálati tekintélyt tiszteletben kell tartani. A szilárd katonai fegyelem érdekében minden katona rendelje alá egyéni érdekeit a haza, a közösség érdekeinek, érezzen személyes felelősséget annak védelméért, legyen kész önuralommal viselni a katonai szolgálattal járó nehézségeket, megpróbáltatásokat és meghozni minden áldozatot. Ezért minden elöljáró (feljebbvaló) személyes helytállásával, állhatatosságával mutasson példát alárendeltjeinek (az alacsonyabb beosztásúaknak, rendfokozatúaknak) az erkölcsi normák betartásában, a katonai életet szabályozó rendelkezések végrehajtásában. Támasszon magas követelményeket saját magával, illetve alárendeltjeivel szemben és egyben teremtse meg azok teljesítésének feltételeit is.

30.1. Ha a feljebbvaló jelenlétében az alacsonyabb rendfokozatú nem a katonai szabályoknak megfelelően viselkedik, a feljebbvaló köteles figyelmeztetni és utasítani a katonai szabályok betartására. Ha a figyelmeztetés eredménytelen marad, vagy a magatartás fegyelemsértés alapos gyanújának megállapítására alkalmas, a feljebbvaló az alacsonyabb rendfokozatút köteles igazoltatni és magatartásáról annak az intézkedésre jogosult elöljáróját értesíteni.

30.2. A polgári ruhában levő feljebbvaló az alacsonyabb rendfokozatú személy igazoltatása előtt szolgálati igazolványának felmutatásával fedje fel kilétét. A feljebbvaló szükség esetén kezdeményezze, hogy az alacsonyabb rendfokozatú személyt a rendészeti szervek állítsák elő. A feljebbvaló előbbiekben meghatározott jogköre polgári ruhában levő alacsonyabb rendfokozatú katonára is kiterjed, ha tudomása van annak kilétéről.

31.1. A Honvédségnél fennálló általános függelmi viszonyokat a Hvt. 92–94. és 103–110. §-aiban foglaltak határozzák meg.

31.2. Közvetlen szolgálati elöljáró (felettes) annak az állománytáblában (munkaköri jegyzékben) rögzített a legkisebb szervezeti elemnek a parancsnoka (vezetője) amelybe a katona, illetve az általa vezetett szervezeti elem tartozik. A magasabb beosztású szolgálati elöljáró rendelkezése alapján a közvetlen szolgálati elöljáró állandóan vagy időlegesen más is lehet.

31.3. A katonai szervezetek vezetőinek állományilletékes parancsnoka a Honvédség hadrendje szerinti legközelebbi szolgálati elöljáró. A hadrendbe nem tartozó szervezetek vezetőinek állományilletékes parancsnokát (vezetőjét) a HM Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti.

32.1. Állománytáblában, munkaköri jegyzékben, illetve szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben a katonának nem katona személy is lehet felettese (a továbbiakban: hivatali felettes), akivel szemben a katona beosztottnak minősül. A hivatali felettes számára meghatározott hatáskörben kiadott egyedi utasításait a katonabeosztottai kötelesek végrehajtani.

32.2. A hivatali felettes hatásköre csak beosztottaira terjed ki, más katonákhoz viszonyítva rangidősi, feljebbvalói viszonyban nem áll. A hivatali felettes parancsadásra nem jogosult.

A hivatali felettes és beosztottjai kapcsolatában kötelező érvényű mindaz a szolgálati érintkezési és katonai udvariassági előírás, ami az elöljárót megilleti.

33. A szakmai elöljáró (felettes) szakmai irányítási jogkörében intézkedést adhat ki, amely nem sértheti a közvetlen szolgálati elöljáró parancsadási jogkörének tartalmát, nem terjedhet túl az érdemi döntés meghozatalának előkészítésére vagy végrehajtására vonatkozó tevékenység szakmai végrehajtási szabályainak megállapításán.

34.1. A rangidős, ha a szolgálati érdek megköveteli, jogosult alárendeltségébe vonni a rangban fiatalabbakat. Ennek tényét az érintettekkel egyértelműen közölje, például: „Átveszem a parancsnokságot!”. Ha ilyenre sor kerül, azt mind a rangidős, mind az alárendeltségébe vont katonák utólag kötelesek közvetlen elöljárójuknak jelenteni.

34.2. Ha több katona együttes szolgálati tevékenységet folytat és közülük senki sincs parancsnokként kijelölve, a rangidős köteles a parancsnokságot átvenni. Ebben az esetben az adott szolgálati tevékenység keretében szolgálati elöljáró és a parancsadás joga mellett viseli az adott szolgálati tevékenység végrehajtásáért a felelősséget is.

34.3. Katonai gépjármű használata esetén ez a kötelezettség nem szolgálati jellegű utazás alkalmával is fennáll.

34.4. Harcban vezetés nélkül maradt katonák felett a rangidős vegye át a parancsnokságot és folytassák a harcot.

35. Katonai vízi vagy légi járművön tartózkodó katonák rendfokozatra és beosztásra való tekintet nélkül kötelesek a vízi-, légijármű-parancsnok mindazon felszólításának (jelentésének) eleget tenni, amely a hajózás vagy a repülés biztonságára irányul. Ugyanez vonatkozik a hadihidak és az átkelőhelyek parancsnokai (komendánsai) felszólítására is.

36.1. A jogszabályoknak, belső rendelkezéseknek minden szintű közbeeső alárendelt köteles érvényt szerezni. A belső rendelkezések, parancsok kiadásának és végrehajtásának alapvető szabályait a Hvt. 105–110. §-ai állapítják meg.

36.2. A belső rendelkezések kiadásakor meg kell határozni azok hatályát, a közlés (kihirdetés) módját és szükség esetén az ismétlés gyakoriságát, a végrehajtás jelentésének határidejét.

36.3. A belső rendelkezés kiadására jogosult nevében – a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott esetekben és módon – helyettese kiadmányozhatja a belső rendelkezést.

36.4. A belső rendelkezések készítésekor törekedni kell a szabatosságra és rövidségre, továbbá arra, hogy számuk ne haladja meg a legszükségesebb szintet.

37.1. Az elöljáró mindenkor követelje meg parancsainak végrehajtását és a szükséges mértékben ellenőrizze azt. A parancsot jelekkel és jelzésekkel is lehet adni.

37.2. Az elöljáró parancsadáskor támaszkodjék a rendelkezésére álló adatokra, vegye figyelembe a végrehajtás feltételeit, az alárendelt személyi tulajdonságait, felkészültségét. Az elöljáró a parancsot úgy adja, hogy az a végrehajtó alárendelt számára világos, egyértelmű és az adott körülményekhez képest a legrövidebb legyen.

37.3. A szóbeli parancsot határozottan kell adni, hogy a parancsadás módja is ösztönözze az alárendeltet a célratörő végrehajtásra. A parancsot adó elöljáró, ha szükségesnek tartja, követelje meg a parancs végrehajtásának jelentését és jelölje meg a jelentés határidejét. Az elöljáró győződjön meg szóbeli parancsának helyes megértéséről, ha szükségét látja, ismételtesse meg, illetve kérdezze vissza annak legfontosabb részeit.

38. Ha a katona szóbeli parancsot (utasítást) kapott és azt megértette, „Értettem!” szóval feleljen, majd hajtsa végre. Ha a parancsot (utasítást) vagy annak egy részét nem értette meg, köteles azt a parancsot (utasítást) adó elöljárónak (hivatali felettesnek) jelenteni.

39. A parancsot az elöljáró szolgálati úton adja. Ettől csak akkor térjen el, ha emiatt a szolgálati érdek sérelmet szenvedne. Ha az alárendelt nem a közvetlen elöljárótól kap parancsot, hajtsa végre és az első adódó alkalommal jelentse közvetlen elöljárójának.

40. Ha a katona kapcsolata megszakad elöljárójával, parancs hiányában az általános feladat értelmében, a szabályzatok előírásai szerint, esküjéhez híven cselekedjék úgy, hogy tevékenysége az általa ismert cél elérésére irányuljon.

41. A katona, ha a parancs végrehajtását általa el nem hárítható körülmény gátolja, illetőleg ha korábban vagy a parancs végrehajtása közben más – a parancsot adó elöljárónál akár magasabb, akár alacsonyabb szintű elöljárótól – olyan újabb parancsot kap, amely akadályozza az előző végrehajtásában, haladéktalanul jelentse ezt a körülményt a parancsot adó elöljárójának. Ha az elöljáró ragaszkodik hozzá, az utóbbi parancsot hajtsa végre. Az, aki az újabb parancsot adta, értesítse erről az első parancsot adó elöljárót.

42.1. A katona kérelmeivel, szolgálati és magánügyeivel elsődlegesen közvetlen elöljárójához forduljon.

42.2. A magasabb szintű elöljáróhoz – a jogszabályban meghatározottak kivételével – csak a közvetlen elöljáró tudomásával, még tovább pedig csak a parancsnoki láncban következők engedélyével mehet.

42.3. A katona minden ügyben fordulhat a katonai szervezetnél működő képviseleti (érdekvédelmi) szervekhez, valamint fogadóórán – az állományilletékes parancsnokig a szolgálati út mellőzésével – az elöljáróhoz, a katonai ügyészséghez, valamint az országgyűlési biztosokhoz, továbbá beadványt nyújthat be e Szabályzat XIII. fejezetben foglaltak szerint.

42.4. Ha jogszabály vagy belső rendelkezés előírásait a katona elöljárója (hivatali felettese) sérti meg, a katona közvetlenül az elöljárónál (hivatali felettesénél), vagy ha a jogszabálysértést a katonai szerv vezetője követi el, a katonai szerv elöljáró szervénél, illetőleg az illetékes katonai ügyészi szervnél bejelentheti. A bejelentéssel megkeresett szerv vezetője a jogszabálysértést kivizsgálja, és a bejelentőt a vizsgálat eredményéről, a tett intézkedésről a bejelentés kézhezvételétől számított 8 napon – az ügyészség a rá irányadó jogszabályok szerint – belül tájékoztatja.

42.5. A jogszabálysértés bejelentése miatt a bejelentőt hátrány nem érheti, az alaptalanul tett bejelentés esetén felelősségre vonás kezdeményezhető.

43.1. A század- és az annál magasabb beosztású parancsnokok legalább havonta fogadóórát tartanak. A fogadóóra idejét legalább két héttel korábban ki kell hirdetni.

43.2. A fogadóórára bejelentkezésnél meg kell jelölni az előterjeszteni kívánt panasz, bejelentés, közérdekű javaslat (a továbbiakban együtt: beadvány) témáját.

43.3. A parancsnok a beadvány előterjesztőjét lehetőleg a soron következő fogadóórán meghallgatja vagy a bejelentkezéstől számított 30 napon belül írásban közli a meghallgatás mellőzésének okát. Ez utóbbi esetben nem hivatkozhat szolgálati elfoglaltságára.

43.4. A fogadóórán elhangzottakról a parancsnok által megbízott személynek rövid feljegyzést kell készítenie, gondoskodva annak az ügyviteli szabályok szerinti megőrzéséről. A fogadott személy külön kérésére a feljegyzés készítésétől el lehet tekinteni.

43.5. Fegyelemsértés, szabálysértés vagy bűncselekmény gyanúja esetén kötelező jegyzőkönyvet készíteni. A jegyzőkönyvben – a beadványt előterjesztő kérelmére – szó szerint rögzíteni kell az elhangzottakat.

43.6. A beadványt előterjesztő kérelmére a jegyzőkönyvből másolatot (kivonatot) kell adni. Ha a fogadóórán előterjesztett beadvány elintézése nem tartozik a parancsnok hatáskörébe, akkor az arra hatáskörrel rendelkező részére hitelesített jegyzőkönyvi másolatot (kivonatot) kell 3 munkanapon belül továbbítani.

43.7. A fogadóóra megtartására vonatkozó egyéb szabályokat (különösen az idejét, parancsnok helyettesítését, a jegyzőkönyvvezető és a fogadóórán más jelenlevők személyét) a szervezeti egység Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A szolgálati érintkezés és a katonai udvariasság szabályai

44.1. A katonák között az „úr”, illetve „asszony”, e mellett a szolgálati érintkezés során az „ön” megszólítást kell alkalmazni.

44.2. Az elöljáró (feljebbvaló) az alárendeltet (alacsonyabb rendfokozatú katonát) vezetéknevén, rendfokozatán és az „úr” („asszony”) szóval (például: Kovács százados úr), illetve csak rendfokozatán és „úr” („asszony”) szóval (százados asszony) vagy csak nevén és rendfokozatán (például: Kovács százados) szólítsa. A rendfokozat nélküliek esetében a „honvéd” megszólítást kell alkalmazni (például: Nagy honvéd).

45. Azok a katonák, akiket az elöljáró vagy feljebbvaló megszólít „parancs” szóval jelentkezzenek.

46. Az alárendeltek (alacsonyabb rendfokozatúak) az elöljárót (feljebbvalót) rendfokozatukkal és „úr” („asszony”) szóval szólítsák.

47.1. Egyes személyeket az elöljáró (feljebbvaló) a napszaknak megfelelő köszöntő szóval, valamint rendfokozat és „úr” („asszony”) – a rendfokozat nélkülit „honvéd” – megszólítással köszöntsön (például: „Jó reggelt, tizedes asszony!”, „Viszontlátásra, hadnagy úr!”).

47.2. Az elöljáró – a jelenlévők összetételétől függetlenül – a „Jó reggelt! (Jó napot, jó estét) honvédek”, illetve, ha a rendezvény jellege lehetővé teszi, „Uraim!”, vagy „Hölgyeim!”, vagy „Hölgyeim és Uraim!” köszöntéssel üdvözölje a résztvevőket. A résztvevők „Erőt, egészséget!” viszontköszönéssel válaszoljanak.

47.3. Az elöljáró (feljebbvaló) köszöntő szavaira az alárendeltek (alacsonyabb rendfokozatúak) az „Erőt, egészséget!”, „Viszontlátásra!” szavakkal válaszoljanak.

47.4. Ha az elöljáró egy katonát megdicsér, előléptetését, kitüntetését vagy magasabb beosztásba helyezését hirdeti ki, a jelen levő érintett a „Hazámat szolgálom!” szavakkal válaszoljon. Azonos szintű beosztásba helyezés esetén vagy más alkalommal az érintett személy „Értettem.” szóval feleljen.

48. Ha az elöljáró egy katonai szervezet részére elismerését, illetve köszönetét fejezi ki, a szervezet jelen levő parancsnoka (vezetője) a „Hazánkat szolgáljuk!” szavakkal válaszoljon.

49.1. Az egymás iránti kölcsönös tisztelet, valamint a katonai hagyományok megbecsülésének kifejezésére minden katona egyénileg teljesítsen tiszteletadást:

a) egymással történő találkozáskor az elöljárójának, illetve feljebbvalójának még akkor is, ha járművön ül; a rendfokozat nélküliek és az egyenlő rendfokozatúak egymásnak kölcsönösen;

b) a köztársasági elnöknek, az Országgyűlés elnökének és a Kormány tagjainak;

c) [1] Magyarország állami lobogójának;

d) a csapatzászlóknak és a hadihajók lobogóinak;

e) a Himnusz és a Szózat felhangzásakor, illetve rendezvények keretében más állam ott felhangzó himnusza esetében is;

f) hősi emlékműveknek, illetve az ismeretlen katona sírjának;

g) katonai temetési menetnek.

49.2. Tömegközlekedési eszközön utazó katona a lehetőségnek megfelelően teljesítsen tiszteletadást.

49.3. A gépjárműparancsnok mindenkor, a gépjármű vezetője pedig, ha gépjárműve áll, a vezetőülésen is köteles tiszteletadást teljesíteni.

49.4. Az elöljáró (feljebbvaló) köteles viszonozni a tiszteletadást.

50. Alakzatban lévő katonák vezényszóra teljesítsenek tiszteletadást:

a) a köztársasági elnöknek, az Országgyűlés elnökének és a Kormány tagjainak;

b) [2] a Honvédelmi Minisztérium államtitkárának, közigazgatási államtitkárának és helyettes államtitkárainak;

c) a Honvédség tábornokainak;

d) szolgálati elöljáróknak;

e) szemle vezetésével megbízott személynek;

f) [3] Magyarország állami lobogójának;

---

1 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c).

2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 2. Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § a).

3 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c).

g) csapatzászlók előtt, továbbá a hadihajók lobogóinak felvonásakor és bevonásuk alkalmával;
h) a Himnusz és a Szózat felhangzásakor, illetve rendezvények keretében más állam ott felhangzó himnusza esetében is;
i) hősi emlékműveknek, illetve az ismeretlen katona sírjának;
j) katonai temetési menetnek.

51. A katonának egyénileg nem kell tiszteletadást teljesítenie:
a) járművezetés közben (a gépjárművezetőnek);
b) hírközlő eszközökön (távbeszélőn, rádión stb.) folytatott hírváltás folyamán;
c) a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok végrehajtása közben;
d) színház, mozi, hangversenyterem, sportpálya nézőterén, társadalmi rendezvényeken és egyházi szertartásokon;
e) étkezés alatt, tisztálkodáskor, mellékhelyiségben;
f) forgalomirányítás közben;
g) olyan fizikai munka végzésekor, melynek során az balesetveszélyt idézhet elő (pl. rakodás során);
h) felállított őrként a váltáskor és az ellenőrzéskor történő jelentkezés kivételével;
i) katonai rendészeti járőrként végzett intézkedés során;
j) fogolykísérés közben;
k) tömegközlekedési járműre történő le- és felszállás közben;
l) mozgólépcsőn;
m) közúti gyalogátkelőhelyen történő áthaladás közben;
n) takarodótól ébresztőig az elhelyezési körletben;
o) kórházban (segélyhelyen) történő ápolás (fekvés) és kezelés alatt;
p) katonai gépjárművek szállítóterében és magángépjárművön való utazás, valamint kerékpározás közben;
r) temetőben, temetési rendezvény ideje alatt, azonban a Himnusz, a Szózat, a díszalegység parancsnokának tiszteletadásra vonatkozó vezényszavára és az elhunyt emlékére tiszteletadást kell teljesíteni.

52.1. Kötelékben levő katonáknak nem kell tiszteletadást teljesíteniük:
a) menet alatt tartott pihenők és harcászati gyakorlatok alatt;
b) lövészetek idején, a tűzszakaszokon, a tüzelőállásban és a célterületen;
c) repülések alkalmával a repülést közvetlenül kiszolgáló állománynak;
d) a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok végrehajtása közben;
e) légvédelmi készenléti szolgálat állományának a szolgálati helyén;
f) fizikai munka végzésekor;
g) étkezés közben;
h) színház, mozi, hangversenyterem, sportpálya nézőterén, társadalmi rendezvényeken és egyházi szertartásokon;
i) sporttevékenység alkalmával;
j) takarodótól ébresztőig (a nyugvó alegységeknek).

52.2. Az 52.1. pont szerinti esetekben a jelenlevők parancsnoka (rangidőse), illetve az ügyeleti szolgálat – vezénylés nélkül – tegyen jelentést az érkező elöljárónak.

53. A gépjárművezető a gépjárműparancsnokkal való aznapi első találkozás alkalmával az Alaki Szabályzatban előírtak szerint tegyen jelentést.

54.1. A katona szolgálati tevékenysége alatt és szolgálatteljesítési helyén – ha eltérő parancsot nem kapott – az Öltözködési Szabályzatnak megfelelően egyenruhát köteles viselni. Ettől eltérést jogszabály, és miniszteri utasítás engedélyezhet.

54.2. Az elöljáró munka közben az alárendeltnek az Öltözködési Szabályzatban előírtak szerinti könnyítéseket engedélyezhet.

54.3. A katona tanúsítson mindig illemtudó magatartást, legyen tiszta, ápolt.

55. Mind a szolgálati, mind a szolgálaton kívüli érintkezésben minden katona köteles az előírt alakisággal együtt a társadalmi érintkezés udvariassági szabályait betartani. A katonák tanúsítsanak egymás iránt kulturált és tisztelettudó magatartást.

56. Szolgálaton kívüli viszonyban a katonák között megengedhető a tegeződés, de azt csak az elöljáró (feljebbvaló) kezdeményezheti.

57.1. Katona csak a dohányzásra kijelölt helyen dohányozhat. Elöljáró (feljebbvaló) jelenlétében rágyújtásra vagy a dohányzás folytatására engedélyt kell kérnie.

57.2. Ha elöljáró (feljebbvaló) jelen van, annak engedélye nélkül nem ülhet (kivéve a járművön ülőket és az olyan eszközök kezelőit, akiknél ez feladatuk megoldásához szükséges) és nem dohányozhat. Ha az elöljáró (feljebbvaló) ülő vagy más testhelyzetben pihenő katonát szólít meg, az álljon fel, ha dohányzik, addig hagyja abba.

57.3. Elöljáró (feljebbvaló) szolgálati helyiségébe való belépés előtt a katona kopogtasson, és csak az „igen” válasz után nyisson be.

58. Tilos a katonának egyenruhában kezét a zsebében tartani, közterületen rágógumit rágni, fagylaltot fogyasztani, egyenruhához nem illő (ízléstelen, a katonás megjelenést sértő) csomagot vinni, tiszteletadás közben szájában vagy tisztelgő kezében cigarettát, szivart, pipát tartani. Közterületi vendéglátóhelyen étkezhet, de onnan való távozás előtt az étkezést fejezze be.

59. Ha egy katona elöljáró (feljebbvaló) jelenlétében egy másik katonát akar megszólítani, kérjen engedélyt. Például: „Hadnagy úr, Nagy tizedes kérek engedélyt Kiss honvédhez szólni! (Szabó őrmester asszonynak jelenteni!)”.

60. Ha helyszűke esetén a katona elöljáróval (feljebbvalóval) találkozik, álljon félre, teljesítsen tiszteletadást és az elöljárót, feljebbvalót engedje elhaladni. Ha ilyen viszonyok között elöljáró, feljebbvaló mellett kell elhaladnia, kérjen rá engedélyt. Például: „Hadnagy asszony, kérek engedélyt az elhaladásra!”.

61. Rendezvény alkalmával közös asztalnál történő étkezéskor a katona csak az elöljáró (feljebbvaló) után foglalhat helyet, kezdheti meg az étkezést, és a rendezvényről csak annak engedélyével, vagy távozása után mehet el. Étkezdében kérjen engedélyt a leülésre, ha az elöljáró vagy feljebbvalója asztalához kíván leülni.

62. A laktanyán (katonai objektumon) kívül a katona a személyesen ismert, polgári ruhát viselő elöljárónak (feljebbvalónak) teljesítsen tiszteletadást, amikor pedig az alárendelt visel polgári ruhát, a személyesen ismert elöljáróját (feljebbvalóját) kellő udvariassággal a polgári életben szokásos módon köszöntse.

63. Ha a katona általa nem ismert katonával lát el közös tevékenységet, illetve együtt tartózkodnak, és közöttük jelentkezési kötelezettség nem áll fenn, kötelesek kölcsönösen bemutatkozni. Bemutatkozáskor beosztást közölni nem kell, például: „Százados asszony, Fehérné dr. Szabó Klára orvos százados bemutatkozom”.

64. A katona az elöljáró vagy feljebbvaló kérdésére röviden, igenlő válasz esetén „igen”-nel, tagadó válasz esetén „nem”-mel válaszoljon.

65. Az elöljáró (feljebbvaló) ne kifogásolja alárendeltjének (az alacsonyabb rendfokozatúnak) tevékenységét, magatartását annak alárendeltjei vagy nála alacsonyabb rendfokozatúak, illetve polgári személyek előtt, kivéve azt az esetet, ha ez a rend helyreállítása érdekében elengedhetetlen, illetve a szabálytalanság annyira nyilvánvaló, hogy a jelen levő elöljáró tekintélye forog kockán.

66.1. Helyiségben tartott katonai rendezvényeken a személyi állomány a parancsnok intézkedése szerint alakzatban vagy csoportban helyezkedjen el.

66.2. A csapatzászló kísérését és fogadását, az elöljáró fogadását az Alaki Szabályzatban meghatározottak szerint kell végrehajtani.

66.3. Az elöljáró érkezésekor (a helyiségbe történő belépésekor) a résztvevő állomány összetételétől függetlenül a „Fel! Vigyázz!” vezényszót kell adni. Ha a rendezvény jellege lehetővé teszi, a vezényszó – ha csak férfiak vannak a helyiségben – „Uraim!”, – ha csak nők – „Hölgyeim!”, – ha mindkét nem jelen van – „Hölgyeim és Uraim!” is lehet. A vezénylő parancsnok a jelentést a vezénylés helyéről tegye meg.

Ezekre a vezényszavakra a résztvevők álljanak „Vigyázz” állásba anélkül, hogy az elöljáró felé fordulnának, vagy fővetést végeznének.

66.4. Az elöljáró „Pihenj! Ülj le!” parancsára a vezénylő parancsnoknak – a résztvevőktől függetlenül – a „Pihenj! Ülj le!” vezényszót kell adni. Ha a rendezvény jellege lehetővé teszi – a jelenlévők nemétől függően – „Uraim!”, vagy „Hölgyeim!” vagy „Hölgyeim és Uraim, foglaljanak helyet!” vezényszót is lehet adni.

66.5. A rendezvény befejezésekor a vezénylő parancsnok a helyéről adja az elöljáró érkezésekor használt vezényszót. Az elöljáró a „Viszontlátásra!” szóval köszönjön el. A résztvevők a „Viszontlátásra!” viszontköszönéssel válaszoljanak, és az elöljáró távozását követően önállóan – vezényszó nélkül – hagyják el a termet.

67.1. A laktanyai egyházi szertartásokon és ünnepségeken tanúsítandó magatartásra a tábori lelkész ad iránymutatást.

67.2. A laktanyán kívüli szertartásokon (ünnepségeken) egyénileg egyenruhában résztvevő katonák az adott vallás előírásai (szokásai) szerint viselkedjenek.

67.3. A Honvédség hivatalos küldöttségének tagjai épületben rendezendő szertartásokon – az izraelita vallási szertartások kivételével – fedetlen fővel vegyenek részt. A küldöttség tagjai, ha ülőhelyet tartottak fenn számukra, leülhetnek. Amikor a szertartás rendje szerint a hívek letérdelnek, ők maradjanak ülve, amikor a hívek felállnak, ők is álljanak fel. Ha a küldöttség valamelyik tagja az adott vallásfelekezet híve, viselkedhet annak előírásai szerint.

67.4. Egyházi szertartásokon – templomban és más helyen – nem kell tiszteletadást teljesíteni.

67.5. A katonai rendezvényeken részt vevő tábori lelkész(ek), magasabb beosztású egyházi személyek az emelvényen (díszemelvényen) foglaljanak helyet. Tevékenységüket a rendezvény jellegének megfelelően a katonai (egyházi) szabályozások szerint hajtsák végre.

A jelentések, jelentkezések rendje

68.1. A jelentés az elöljáró (feljebbvaló) tájékoztatása az alárendelt (alacsonyabb rendfokozatú) részéről. A jelentés legyen rövid és lényegre törő.

Jelentés és jelentkezés alkalmával a katona teljesítsen tiszteletadást, jelentse vezetéknevét, rendfokozatát és azt, amit elöljárója (feljebbvalója) tudomására akar hozni. Például: „Főhadnagy úr, Szabóné tizedes jelentem, Halász alezredes asszony hivatja Önt!”. Kihallgatáson is ezt a jelentési formát kell alkalmazni: Például: „Százados úr, Kiss őrvezető jelentem, Fekete főhadnagy úr parancsára kihallgatáson megjelentem!” Arcvonal előtt is hasonlóan kell jelenteni. Például: „Ezredes úr, Kovács alezredes, a 2. zászlóalj parancsnoka jelentem, 162 fő az Ön parancsára együtt áll!”.

68.2. A szolgálatot ellátó vagy foglalkozást vezető katona tegyen jelentést szolgálati elöljárójának, ha az adott tevékenység keretében aznap először találkozik vele.

A jelentés alkalmával jelentse a szolgálata során történteket, illetve tevékenységét. Például: „Ezredes úr, Fehér zászlós telephely-ügyeletes jelentem, a telephelyen karbantartás folyik!”, vagy „Alezredes úr, Fekete százados, a 3. század parancsnoka jelentem, a létszám 87 fő, a foglalkozás tárgya a tüzelőállások kiépítése.”.

69.1. A katona az elöljárónál, illetve a feljebbvalónál jelentkezzék, ha vele szolgálati érintkezés során aznap először találkozik, illetve hozzá fordul, és nem áll fenn a jelentéstétel kötelezettsége.

Jelentkezés alkalmával jelentse vezetéknevét, rendfokozatát és szolgálati beosztását, őr- és ügyeleti szolgálat ellátása esetén ez utóbbi helyett annak a szolgálatnak a megnevezését, amelybe vezényelték. Például: „Őrnagy asszony, Szabó százados, a 2. század parancsnoka jelentkezem!”, vagy „Százados úr, Kiss tizedes, az 1. század ügyeletese jelentkezem!”.

69.2. Ünnepi rendezvény és szemle kivételével jelentéskor és jelentkezéskor nem kell nevet, rendfokozatot, beosztást jelenteni, ha az elöljáró jól ismeri azt, aki jelent vagy jelentkezik.

70.1. Ha a katonai szervezethez elöljáró érkezik, a parancsnok (a jelen levő rangidős) tegyen neki jelentést. Ha az érkező személy az elöljáró valamilyen szolgálati megbízatását végző katona (ellenőrző személy), a parancsnok akkor tegyen jelentést, ha az nála magasabb vagy egyenlő rendfokozatú. Ellenkező esetben az érkező jelentkezzék a parancsnoknál.

70.2. A parancsnokon kívül mások csak akkor jelentkezzenek, ha az elöljáró (ellenőrző személy) közvetlenül hozzájuk fordul, vagy az általuk vezetett foglalkozást (körletüket) tekinti meg.

70.3. Ha az alegységhez a szemlélő (ellenőrző személy) az adott alegységparancsnok elöljárójának kíséretében érkezik, és az utóbbinál magasabb rendfokozatú, az alegységparancsnok a szemlélőnek (ellenőrző személynek) tegyen jelentést, egyébként a kísérő elöljárónak.

71. A katona közvetlen elöljárójának köteles jelenteni:

a) őr-, ügyeleti- és más szolgálatba lépését (azt megelőzően);

b) a feladatok, teendők végrehajtását akadályozó körülményeket;

c) ha szolgálatteljesítési helyéről távozik, illetve megérkezik (vezénylés, szabadság, külföldre távozás stb.) és a jelentés alól más szabály nem mentesíti;

d) beosztásba való kinevezését, magasabb rendfokozatba való előléptetését, kitüntetését, megdicsérését, megjutalmazását, ha ezt nem a közvetlen elöljáró jelenlétében hirdették ki, illetve nem attól kapta;

e) új beosztása átvételét;

f) felelősségre vonását, ha az nem a közvetlen elöljáró részéről vagy nem annak jelenlétében történt; a katonai rendészeti szerv vagy rendvédelmi szerv általi feljelentését vagy előállítását;

g) megbetegedését, felgyógyulását;

h) ha más elöljárótól parancsot kapott, vagy az ellenőrizte tevékenységét;

i) ha valamilyen feladat megoldása érdekében rangidősként más katonákat alárendeltségébe vont, vagy a nála rangban idősebb katona őt vonta alárendeltségébe;

j) személyével kapcsolatban történt fontosabb eseményeket (mint születés, vagy halálozás a családjában, mentésben, segítségnyújtásban való részvétel, a szolgálatteljesítéssel összefüggő tanulási és sporteredmények stb.), a lakóhelyi bejelentési kötelezettség alá tartozó személyi adatok változását, továbbá a rendőrség vagy más hatóság vele szemben indított eljárását akkor is, ha azok szabadságon, vezénylésen, illetve szolgálati időn kívül történtek.

72. Minden katona köteles azonnal jelenteni az elérhető legközelebbi elöljárónak (feljebbvalónak) vagy bárki más, intézkedésre jogosult személynek:

a) ha bűncselekmény vagy annak előkészülete, a katonai szolgálati rendet vagy a közbiztonságot veszélyeztető fegyelemsértés jut tudomására. Egyben köteles ezeket a hatáskörébe tartozó törvényes eszközökkel megakadályozni;

b) amennyiben ő vagy környezetében bárki balesetet, sérülést szenvedett.

73. A katonai szervezethez újonnan beosztott hivatásos katona először az állományilletékes parancsnoknál jelentkezzen, majd beosztásának ismertetése után a közvetlen elöljárójánál.

Az újonnan érkezett tisztet, tiszthelyettest az állományilletékes parancsnok a legközelebbi főtiszti (tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi) gyűlésen mutassa be.

A legénységi állományú katonát az alegység állománygyűlésen kell bemutatni.

A katonák és a rendvédelmi szervek tagjainak viszonya

74. A katonák a katonai udvariasság szabályainak betartásával ápolják a rendvédelmi szervekkel fennálló jó viszonyt.

75.1. A katona rendfokozatra való tekintet nélkül köteles igazolni magát a rendvédelmi szervek intézkedésre jogosult tagjának.

75.2.[1] Közlekedésrendészeti feladat ellátása, valamint jövedéki termékek ellenőrzése során a katonai gépjárművezető a rendőrség, továbbá vám- és pénzügyőrség tagjának felszólítására igazolja magát.

1 Módosította: 16/2008. (VI. 25.) HM rendelet 11. § (1).

75.3. Sürgős készenléti vagy egyéb halasztást nem tűrő feladat esetén a gépjárműparancsnok (ha az nincs, a gépjárművezető) a feladatra való hivatkozással közúti gépjármű-ellenőrzés esetén megtagadhatja a gépjármű ellenőrzés végrehajtását. Ha ezt teszi, köteles bevonulás után azonnal jelenteni elöljárójának, egyben viseli a vele járó felelősséget.

76. A katona a rendőrség tagjai által rendfokozatra való tekintet nélkül előállítható, ha:

a) az arra illetékes szerv elrendelte a katona előzetes letartóztatását;

b) körözését rendelték el, vagy elfogató parancsot, európai elfogató parancsot adtak ki ellene, illetve bűncselekmény elkövetése után szökésben van, vagy valamely hatóság őrizetéből megszökött;

c) bűncselekmény elkövetésén tetten érik;

d) az intézkedő rendőr bűncselekmény elkövetésére utaló nyilvánvaló szándékot lát és a bűncselekményt másképp, mint előállítással megelőzni vagy megakadályozni nem tudja;

e) közrendet vagy közbiztonságot sértő botrányos magatartást tanúsít és a rendőrség tagjának ellenszegül, azt megtámadja, durván szidalmazza vagy megalázó módon sértegeti.

A katonák viszonya más hadseregek katonáihoz

77. A katona más államok hadserege katonáihoz való szolgálati viszonyában tartsa tiszteletben a szolgálati alá- és fölérendeltségi, a feljebbvalói, a rangidősi jogállást és a szolgálati viszony más alapvető rendelkezéseit, a más hadseregben meghatározó jogszabályokat, szokásokat. Az együttműködéshez szükséges fokon ismerje a szolgálatteljesítési helye szerinti ország vagy nemzetközi szervezet főbb katonai előírásait.

78.1. Ha a katona szolgálatteljesítése az ENSZ, a NATO, az Európai Unió, az EBESZ és más nemzetközi szervezetek által irányított katonákkal együtt történik, akkor az adott nemzetközi szervezetre, illetve annak parancsnokságára vonatkozó szolgálati rend, függelmi viszonyok és szolgálati érintkezés szabályait tevékenységében megfelelően érvényesítse.

78.2. Más hadsereg katonáihoz való viszonyában a katona azokat a külföldi szabályokat is alkalmazza, amelyek a szolgálati – különösen a külföldi katonai szervezetben végzett – tevékenységéhez szükségesek de e Szabályzattól eltérően vagy abban nem szereplő szempontok szerint is szabályozzák az alá- és fölérendeltségi viszonyt.

A katona ilyenkor is a Szabályzat katonai fegyelemre és függőségi viszonyokra vonatkozó előírásai szellemében járjon el. Az alkalmazással nem valósíthat meg sem magyar, sem külföldi jog szerinti bűncselekményt és illetékes parancsnokának haladéktalanul köteles jelenteni, ha az alkalmazás a hazai alá-, fölérendeltségi viszonya érvényesülését, különösen a hazai elöljárótól kapott parancsok végrehajtását akadályozza.

78.3. Amikor kétséges, hogy katonával együttműködő személy katona-e, a katona köteles tisztázni (szükség esetén igazolásra felszólítással), hogy azok saját országukban a fegyveres erőkhöz tartoznak-e. Ha igen – pl. polgári védelmi, terrorelhárító, határőrizeti feladatokat ellátó alakulatok tagjai – azokat a szolgálati együttműködés és jogviszony szempontjából katonának kell tekintenie.

79.1. Amikor a katona (nem az ellenséghez tartozó) külföldi katonákkal együtt olyan – rendszerint váratlan – helyzetbe kerül, hogy parancsnok nincs kijelölve, a következők szerint kell eljárnia:

a) tisztáznia kell, hogy a többi katona közül kik tartoznak a szövetséges, vagy a Honvédséggel nemzetközi szerződés alapján együttműködő külföldi fegyveres erőkhöz;

b) meg kell kísérelnie annak tisztázását, hogy a vonatkozó szabályok – például az adott békefenntartó erők szervezeti-műveleti előírásai – szerint a csoporton belül elöljárói, feljebbvalói, rangidősi vagy alárendelti jogállás illeti-e meg, valamint, hogy e szabályokból ered-e az adott helyzetben számára egyértelmű feladat, illetve együttműködési kötelezettség;

c) elöljárói jogosultság esetén vonja alárendeltségébe a csoportot és határozza meg a feladatot;

d) feljebbvalói vagy rangidős jogosultság esetén e szerint járjon el. Ha az adott helyzetben parancsnoklás szükséges, attól függően, hogy képes-e az adott feladat meghatározására és megoldására, vagy vegye át a parancsnokságot, vagy engedje át arra alkalmas külföldi katonának

e) alárendelti jogállás esetén köteles magát a parancsnokságot átvevő külföldi katona alárendeltségébe helyezni, ha az a szövetséges, vagy a Magyar Honvédséggel nemzetközi szerződés alapján együttműködő külföldi fegyveres erőkhöz tartozik. Ha nem azokhoz tartozik, akkor folytasson további önálló tevékenységet, mely magába foglalhat kölcsönös bizalmon alapuló, kötelezettségmentes együttműködést, javaslattevést is;

f) ha jogállását, illetve kötelezettségeit a speciális szabályok alapján nem tudja tisztázni, akkor a függelmi viszonyokat a jelen Szabályzat általános előírásai alapján kell megállapítania, és ennek megfelelően cselekednie;

g) az ideiglenes együttműködést kiváltó ok megszűnését követően haladéktalanul köteles szolgálati helyére visszatérni és az együttműködésről annak szolgálati jellegére vagy hiányára tekintet nélkül jelentést tenni.

79.2. Ha a katona az együttműködést a külföldi katona készségének hiánya miatt nem tudja megvalósítani, köteles a tevékenységet önállóan a szolgálati érdeknek megfelelően folytatni, az együttműködés meghiúsulásának körülményeit és általa indokolt okát a közvetlen magyar szolgálati elöljárójának vagy annak hiányában azzal legalább azonos beosztású elöljárónak haladéktalanul jelenteni. Az elöljáró szolgálati úton köteles az eset és a felelősség kivizsgálását, ennek érdekében a külföldi katona elöljáróival a vonatkozó nemzetközi szabályok szerinti kapcsolatfelvételt kezdeményezni.

II. fejezet

EGYES SZOLGÁLATI SZEMÉLYEK KÖTELMEI

Az egységparancsnok

80. Az egységparancsnok közvetlenül a hadrend szerinti elöljáró vezetőszerv parancsnokának van alárendelve. Szolgálati elöljárója, illetve felettese az egység egész személyi állományának.

Az I. fejezetben rögzített általános parancsnoki jogok megilletik, az általános parancsnoki felelősség és kötelességek pedig terhelik az egységparancsnokot is.

81. Az egységparancsnok kötelességei:

a) hajtsa, illetve hajtassa végre az egység részére meghatározott feladatokat, a készenlét fokozására vonatkozó rendelkezéseket;

b) a kiképzési programok és az elöljárók által támasztott követelmények alapján szabja meg az egység kiképzésének feladatait, irányítsa a kiképzést, személyesen vezesse a neki közvetlenül alárendelt tisztek és a törzs kiképzését;

c) szervezze meg és vezesse le az előírt gyakorlatokat;

cs) tartson állandó jellegű szilárd fegyelmet;

d) szabályozza az egység napirendjét (munkarendjét), mindennapi életét, tevékenységét, az elhelyezési körlet belrendjét, a szolgálatteljesítési hely elhagyását, a személyek és járművek ki- és bejárását, a látogatók fogadását, az alegységek ellátásával kapcsolatos tevékenység rendjét és mindazt, ami a szervezett, szabályzat szerinti élethez szükséges, szabályozza továbbá a személyi állomány egészségügyi ellátását, kulturális és sporttevékenységét. Ha az egység valamelyik alegysége más parancsnokság alatt álló katonai szervezet laktanyájában van elhelyezve, az e bekezdésben foglaltakat az adott laktanya parancsnokával egyetértésben határozza meg;

e) a parancsnoksága alá tartozó vagy hatáskörébe utalt objektumokra vonatkozólag szabályozza az őr-, ügyeleti és készenléti szolgálatot, folyamatosan és következetesen követelje meg és ellenőrizze annak feszes ellátását, egység napiparancsban vezényelje az egységszintű szolgálatokat, ismertesse az elöljárók parancsait az alárendeltekre vonatkozó mértékben, és szabja meg a végrehajtás rendjét;

f) követelje meg az egység haditechnikai eszközeinek hadrafoghatóságát, ennek érdekében az üzemeltetési fegyelmet, az alegység technikai kiszolgáló napok rendszeres megtartását, az időnormákhoz és a feladathoz kötött technikai kiszolgálás teljes terjedelmű és szakszerű végrehajtását;

g) követelje meg helyettesei, az egység főnökei, a vezénylő zászlós (vezetők) irányító tevékenységében az aktivitást és a megbízható, összehangolt adatszolgáltatást, a törzstől a megalapozott, gyors és pontos törzsmunkát, az alárendelt parancsnokoktól pedig parancsainak torzításmentes végrehajtását, az aktív és szervezett tevékenységet;

gy) dolgoztasson ki az egység szervezetének, haditechnikai felszerelésének, feladatkörének megfelelő kiegészítő tűz-, környezet- és munkavédelmi előírásokat, követelje meg ezek megtartását;

h) az egység fő feladataihoz kapcsolódva tartson rendszeresen állománygyűlést;

i) havonta tartson fogadóórát az erre igényt tartó katonák számára;

j) ismerje helyettesei, a neki közvetlenül alárendelt főnökök a vezénylő zászlós és a zászlóaljparancsnokok a képességeit, felkészültségét, katonai, erkölcsi tulajdonságait, személyes körülményeit, ambícióit;

k) irányítsa a személyügyi szervek és az alárendelt parancsnokságok személyügyi tevékenységét, ismerje beosztottai képességeit és adottságait, kísérje figyelemmel fejlődésüket, segítse általános parancsnoki tulajdonságaik fejlesztését, biztosítsa előmenetelüket;

l) ismerje közvetlen beosztottjai alapvető szociális és mentálhigiénés jellemzőit, szabjon feladatot a normasértő megnyilvánulások megelőzésére;

m) a vonatkozó jogszabályok szerint járjon el bűncselekmények és egyéb törvénysértések esetén, továbbá hozzon megfelelő rendszabályokat ezek megelőzésére;

n) határozza meg az egység gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat, ellenőrizze és ellenőriztesse a javak rendeltetésszerű és hatékony felhasználását;

ny) működjön együtt a pénzügyi-számviteli szervekkel minden olyan normatív intézkedés vagy eseti feladat elrendelése, illetve végrehajtása során, amelynek költségvetési, pénzügyi teljesítési kihatásai vannak, valamint az ingatlanfenntartó szervekkel és a szolgáltatást nyújtó külső szervezetekkel;

o) dolgoztassa ki az egység ellenőrzési tervét, irányítsa a végrehajtását; személyesen ellenőrizze az adott időszakban döntő jelentőségű feladatok végrehajtását, valamint a neki közvetlenül alárendelt személyek tevékenységét. Intézkedjen a felfedett hiányosságok megszüntetésére;

p) tartson kapcsolatot a helyi állami és önkormányzati szervekkel;

q) kísérje figyelemmel az alárendeltek egészségi, pszichikai és fizikai állapotát, gondoskodjék a számukra előírt munkakörülményekről és az egészséges életmódra való nevelésükről, óvja egészségüket és testi épségüket;

r) végezze a jogszabályokban a munkáltatóra vonatkozó munkavédelmi és a tűzvédelmi feladatokat;

s)[1] a helyi szakhatóságokkal egyeztetve készíttesse el és hagyja jóvá a katonai objektum Tűzvédelmi Szabályzatát;

sz) gyakorolja mindazon munkáltatói jogokat és teljesíti azon kötelezettségeket, amelyeket jogszabály részére előír;

t) tartsa és tartassa be a környezet- és természetvédelmi előírásokat. Az alárendeltek tevékenységét mindenkor úgy tervezze, szervezze és irányítsa (vezesse), hogy az a lehető legkisebb környezetkárosító következménnyel járjon;

ty) a katonai szervezet tevékenysége eredményességének fokozása érdekében folyamatosan működjön együtt a biztonsági tiszttel és a tábori lelkésszel;

u) a neki alárendelt személyi állomány járandóságainak biztosítása területén támaszkodjon az egységnél lévő pénzügyi és számviteli szervre. Működjön együtt a pénzügyi-számviteli és ingatlanfenntartó szervekkel, adja meg részükre a szükséges tájékoztatást, kérje ki véleményüket, illetve válaszoljon az általuk felvetett észrevételekre. Gyakorolja a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó jogszabályokban, szabályzatokban és egyéb rendelkezésekben meghatározott jogköröket, gondoskodjon a hatáskörébe tartozó feltételek kialakításával ezek következetes érvényesüléséről.

82. A repülő- (helikopter-) egység parancsnoka az általános parancsnoki kötelességekkel összhangban és e Szabályzat 80–81. pontjaiban foglaltakon túl személyes példamutatással vegyen részt a repülő harckiképzésben, legyen képes harci feladatainak a követelmények szerinti megoldására.

Az egységparancsnok-helyettes

83.1. Az egységparancsnok-helyettes közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. A törzsfőnök kivételével szolgálati elöljárója az egység egész személyi állományának. A parancsnok távollétében annak teljes hatáskörét gyakorolja.

83.2. Az egységparancsnok-helyettes felelős az egység kiképzéséért.

84. Az egységparancsnok-helyettes kötelességei:

a) legyen mindenkor olyan ismeretek birtokában, hogy a parancsnok távollétében képes legyen a vezetés zökkenőmentes átvételére;

b) a parancsnok rendelkezéseinek megfelelően személyesen vegyen részt az egység kiképzésének, valamint az alegységek gyakorlatainak tervezésében, szervezésében és vezetésében, továbbá az elvi jellegű feladatok megoldásában;

c) szervezze meg és vezesse az egységszintű oktató-módszertani foglalkozásokat, át- és továbbképzéseket, összevonásokat, a tisztek, tiszthelyettesek önképzését;

d) irányítsa a külföldi katonai missziókba, illetve az egyéb nemzetközi feladatokra tervezett katonák és alegységek felkészítését és kiképzését;

e) irányítsa a katonák és az alegységek katasztrófaelhárításra történő felkészítését;

f) szervezze meg és irányítsa az egységnél folyó osztályba sorolást;

g) kísérje figyelemmel a rajparancsnokok felkészítését és továbbképzését, intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére;

h) biztosítsa, hogy az alegységek a kiképzéshez idejében el legyenek látva anyagi eszközökkel, tansegédletekkel, szemléltető eszközökkel, azokat hozzáértően alkalmazzák, gondoskodjon a kiképzőbázisok, objektumok működőképességéről, irányítsa és ellenőrizze a szakterületére biztosított költségvetési előirányzatok felhasználását;

i) segítse az egység sportbizottságának tevékenységét, irányítsa a személyi állomány fizikai felkészítésével, a fizikai alkalmassági követelmények teljesítésének ellenőrzésével, katonasportjával, valamint a drogmegelőzéssel kapcsolatos feladatokat;

j) vegyen részt a katonai oktatási intézményekbe, tanfolyamokra kerülő katonák kiválasztásában;

k) a parancsnok rendelkezései alapján irányítsa az egységnél folyó tudományos jellegű, az ésszerűsítő és újító munkát, felügyelje a szakkönyvtár tevékenységét;

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 3. Hatályos: 2007. III. 1-től.

l) ellenőrizze a kiképzési eredmények nyilvántartását;
m) vegyen részt az egység ellenőrzési tervének összeállításában és végrehajtásában, intézkedjen a feltárt hiányosságok megszüntetésére;
n) vezesse, illetve irányítsa az egységparancsnok által meghatározott egyéb feladatok végrehajtását.

Az egységtörzsfőnök

85.1. Az egységtörzsfőnök közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. A parancsnok helyettesét kivéve szolgálati elöljárója az egység egész személyi állományának.
85.2. Az egységtörzsfőnök az egységparancsnok helyettese. Jogosult a parancsnok elhatározásának, parancsainak és más rendelkezéseinek előkészítése és megvalósítása érdekében összehangolni a parancsnokhelyettes és a parancsnokság szervezeti elemeinek munkáját.
85.3. Az egységtörzsfőnök felelős az egység készenlétének fenntartásával kapcsolatos tervek kidolgozásáért és a készenléti feladatok begyakorlásának megszervezéséért; az egységnél folyó kiképzés megtervezéséért és megszervezéséért; az őr-, ügyeleti és készenléti szolgálat megszervezéséért; a javaslatok döntésre való előkészítéséért, s ezzel kapcsolatban az egységparancsnokság tevékenységének szervezéséért, célirányos végrehajtásáért, a tapasztalatok feldolgozásáért, valamint a csapattörténeti könyv vezetéséért.
86. Az egységtörzsfőnök kötelességei:
a) hangolja össze a parancsnokság szerveinek munkáját, dolgozza ki az egységnek a készenléttel kapcsolatos terveit, és gondoskodjon naprakész állapotukról, szervezze meg az egység személyi állományának megbízható riasztását;
b) állandóan legyen tisztában az egység harcértékével, gondoskodjon folyamatos nyilvántartásáról;
c) ismerje az elöljáró parancsnokok parancsait, intézkedéseit, az egységparancsnok elgondolásait, valamint az egység helyzetét, és legyen kész arra, hogy javaslatot tegyen az egység előtt álló feladatok megoldására;
d) irányítsa és hangolja össze az egység kiképzési tervének kidolgozását, ezzel összhangban szervezze és készítse elő a parancsnoki és törzskiképzést; közvetlenül irányítsa a parancsnoknak alárendelt alegységek harcászati gyakorlatainak kidolgozását, továbbá nyújtson segítséget a század harcászati gyakorlatok kidolgozásához;
e) szervezze meg az egységparancsnokság, a zászlóalj-parancsnokságok, a vezetést támogató alegységek kiképzését, tartson foglalkozásokat az egységparancsnokság tisztjei számára, határozzon meg feladatokat a zászlóalj-parancsnokságok törzskiképzésére;
f) gondoskodjék a parancsnok elhatározásához szükséges adatok beszerzéséről, a parancsnoki elhatározások formába öntéséről és az alárendeltekhez történő eljuttatásáról, hangolja össze az egységszintű feladatok végrehajtását;
g) ismerje az egység híradóeszközeit, azok lehetőségeit és a híradó informatikai főnök útján biztosítsa az egység híradását;
h) szervezze meg és irányítsa az egységnek az elektronikai hadviselés körülményeire való felkészítését, az elektronikai védelmi rendszabályok megtartását;
i) szervezze meg az egység ügymenetét, hangolja össze az egységszintű szabályozások kidolgozását, állítsa össze az egységen belüli jelentések, tájékoztatások rendszerét, és gondoskodjék a határidők megtartásáról;
j)[1] foganatosítson minősített adat védelmére vonatkozó rendszabályokat, szervezze meg a rejtett vezetést, és gondoskodjon naprakész állapotáról, irányítsa az egység ügyvitelét, követelje meg a minősített adat védelmére vonatkozó és ügyviteli szabályok megtartását, lássa el a biztonsági vezetői feladatokat;

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b), d).

k) a parancsnok rendelkezései alapján tervezze és szervezze meg az egység objektumainak, javainak őrzését, védelmét, szervezze és irányítsa az ügyeleti szolgálatot, idejében intézkedjen a naprakészséget biztosító változtatások végrehajtására;

l) hangolja össze azoknak a rendszabályoknak a kidolgozását, amelyek az egység fegyverzetének megőrzésére, tűz-, környezet- és munkavédelmére, továbbá a biztonság egyéb területeire irányulnak;

m) készítse elő az egység és a külső szolgáltató szervezetek tevékenységének összehangolását;

n) tartson kapcsolatot a szolgáltatók helyi képviselőivel és a szakmai beosztottak véleményezése alapján tegyen javaslatot a parancsnoknak a teljesítésigazolásokra vonatkozóan;

o) a parancsnokhelyettes, valamint a parancsnoksági szervek főnökei bevonásával állítsa össze és hagyassa jóvá az egységszintű munka- és ellenőrzési terveket, gondoskodjék végrehajtásukról, a tapasztalatok felhasználásáról, a visszaellenőrzésről.

Az egység felderítő főnök

87.1. Az egység felderítő főnök közvetlenül az egységtörzsfőnöknek van alárendelve. Szolgálati elöljárója az egység törzsében beosztott felderítő állománynak, szakmai elöljárója a zászlóaljak törzsében beosztott felderítő állománynak, a zászlóaljak felderítő szakaszaiba beosztott állományának, illetve a megerősítésül kapott felderítő alegységeknek.

87.2. Az egység felderítő főnök felelős az egység felderítő szolgálatának működéséért, a felderítő szakkiképzés végrehajtásáért, a felderítő alegységek felderítő szaktechnikai eszközeinek hadrafoghatóságáért.

88. Az egység felderítő főnök kötelességei:

a) vegyen részt az egység készenléti terveinek kidolgozásában, szakterületén biztosítsa az egység magasabb készenlétbe helyezését;

b) vegyen részt az egység harcászati gyakorlatainak kidolgozásában, a levezetés során biztosítsa a szakmai követelmények érvényesülését;

c) ismerje az egység szervezetszerű felderítő, illetve a megerősítésül kapott felderítő alegységek szervezetét, helyzetét, feltöltöttségét, képességeit, lehetőségeit, és legyen kész javaslatot tenni azok alkalmazására;

d) ismerje a felderítő alegységek haditechnikai eszközeit, szakfelszereléseit, azok alkalmazásának lehetőségeit, üzemeltetési szabályait, tegyen meg mindent azok hadrafoghatóságának biztosítása érdekében, ismerje a szükségleteket, az ellátottságot, és rendszeresen tegyen jelentést elöljárójának a harcértékről;

e) tervezze, szervezze az egység alegységeinél lévő és hatáskörébe tartozó haditechnikai eszközök, szakszerű üzemeltetését, biztosítsa a felderítő szaktechnikai eszközök rendeltetés és szakszerű használatát, technikai kiszolgálását és karbantartását, szabályos tárolását, javításba adását;

f) irányítsa az egység felderítő állományának a szakkiképzését, osztályos fokozatra kötelezettek osztályba sorolási vizsgáit;

g) ismerje a szolgálati és szakmai alárendeltségében lévő tisztek, zászlósok, tiszthelyettesek képzettségét, képességeit, rátermettségét;

h) vegyen részt az egység szolgálati tevékenységével összefüggő biztonsági rendszabályok kidolgozásában, szakterületén biztosítsa azok végrehajtását;

i) ismerje a szembenálló fél szervezetét, felszerelését, harctevékenységeinek elveit, harceljárásait, az egység alkalmazási körzetében a terep és időjárás főbb jellemzőit, legyen kész a szükséges jelentések, tájékoztatások megtételére, tervezze, szervezze, irányítsa az egység alegységeinek felderítő szakanyaggal, szakfelszereléssel történő ellátását;

j) igényelje az egység felderítő alegységeinek rejtjelző eszközökkel történő ellátását, ellenőrizze azok szabályos felhasználását;

k) vegyen részt az egység ellenőrzési tervének összeállításában, irányítsa és végezze a felderítő szakkiképzés ellenőrzését és a szakterületének megfelelő más ellenőrzéseket.

Az egység hadműveleti főnök

89.1. Az egység hadműveleti főnök közvetlenül az egységtörzsfőnöknek van alárendelve. Szolgálati elöljárója a főnökség állományának, szakmai elöljárója az alegységek hadműveleti szakterületen tevékenykedő állományának, valamint a törzstámogató alegységeknek.

89.2. Az egység hadműveleti főnök felelős a készenléttel, a szolgálatokkal kapcsolatos tervek, rendelkezések kidolgozásáért, folyamatos pontosításáért, az egység éves munkatervének elkészítéséért, a hadműveleti biztonsággal, a rezsim és őrzésvédelmi rendszabályok bevezetésével kapcsolatos feladatok végzéséért, a parancsnok rendelkezéseinek megfelelő formába öntéséért és az alárendeltekhez történő eljuttatásáért, az őr- és ügyeleti szolgálatok ellátásának folyamatos biztosításáért, az egység működéséhez szükséges hadműveleti információk folyamatos gyűjtéséért, értékeléséért és a szükséges javaslatok megtételéért.

90. Az egység hadműveleti főnök kötelességei:

a) irányítsa a magasabb készenlétbe helyezéssel kapcsolatos tervek és rendelkezések kidolgozását, illetve folyamatos pontosítását;

b) szervezze a 24 órás őr-, ügyeleti és készenléti szolgálatok folyamatos ellátását;

c) tervezze, szervezze a zászlóaljgyakorlatokat és vegyen részt azok levezetésében;

d) öntse megfelelő rendelkezési formába a parancsnok elhatározását és azt juttassa el az alárendeltekhez;

e) tervezze és szervezze a polgári-katonai együttműködési és lélektani műveleti feladatok végrehajtását, irányítsa a szakterületi tervek kidolgozását;

f) vegyen részt az ellenőrzési feladatok végrehajtásában, folyamatosan ellenőrizze a biztonsággal, a rezsim és őrzés-védelmi rendszabályok betartásával, betartatásával kapcsolatos feladatok végrehajtását;

g) a parancsnok utasításainak megfelelően ellenőrizze az integrált őrszolgálat területén nyújtott szolgáltatás színvonalát.

Az egység logisztikai főnök

91.1. Az egység logisztikai főnök közvetlenül az egységtörzsfőnöknek van alárendelve. Szolgálati elöljárója a logisztikai főnökség személyi állományának, szakmai elöljárója az alegységek logisztikai szakállományának.

91.2. Az egység logisztikai főnök felelős az egység logisztikai támogatásának tervezéséért, a támogatás elveinek és szakmai követelményeinek kidolgozásáért, gyakorlati megvalósítása ellenőrzéséért, a csapatgazdálkodással kapcsolatos parancsnoki döntések előkészítéséért.

92. Az egység logisztikai főnök kötelességei:

a) vegyen részt a készenléti tervek kidolgozásában;

b) dolgozza ki a készenlét fenntartásának és fokozásának logisztikai követelményeit, a logisztikai felkészítés irányelveit, a békeállapotból háborús helyzetbe való áttérés logisztikai támogatásának általános feladatait;

c) tegyen javaslatot a logisztikai személyi állomány mozgatására;

d) véleményezze a logisztikai személyi állomány előmenetelével és személyi értékelésével kapcsolatos javaslatokat;

e) vegyen részt az egység kiképzési tervének, az alegységek harcászati, szakharcászati gyakorlatai terveinek kidolgozásában, a logisztikai támogatás feladatai végrehajtásának tervezésében;

f) ismerje a katonai szervezet logisztikai helyzetét;

g) tervezze és szervezze meg a szakmai alárendeltségébe tartozó állomány felkészítését, kiképzését, hangolja össze az alegységek logisztikai felkészítését;

h) parancsnoki követelmények alapján vegyen részt az alegységek üzemeltetési fegyelmének, az alegységszintű technikai kiszolgálások végrehajtásának, a létesítmények, technikai eszközök és anyagok igénybevételi jogosságának ellenőrzésében;

i) szakterületén tervezze, szervezze, elemezze a személyi állomány élet- és szolgálati (munka-) körülményeinek javítására, illetve fenntartására, a munka- és tűzvédelmi követelmények teljesítésére, a környezet és a természet védelmére irányuló tevékenységet, és dolgozzon ki javaslatokat a szükséges rendelkezések kiadására;

j) dolgozza ki a logisztikai szaklétesítmények igénybevételének rendjét és szabályait;

k) tegyen javaslatot az étkeztetési idő meghatározására, ellenőrizze a (külső szolgáltató által) megvalósuló étkeztetés színvonalát, pozitív és negatív hangulati hatásait, észrevételeit jelentse az egységparancsnoknak;

l) dolgozzon ki javaslatot az egység létesítményeinek elosztására;

m) ismerje a logisztikai támogatás, a gazdálkodás, a technikai eszközök és anyagok felhasználásának, igénybevételének, javításának, tárolásának és az objektumok üzemeltetésének szabályait, és tegyen javaslatot gazdaságos alkalmazásukra;

n) vegyen részt a gazdasági döntések előkészítésében, a fő feladatok meghatározásában és a végrehajtás ellenőrzésében;

o) a pénzügyi-számviteli szervvel együttműködve, a vonatkozó szabályzók és belső intézkedések alapján szervezze meg a költségvetési pénzgazdálkodás tervezését, a számviteli rendet, a költségvetési operatív gazdálkodást, valamint az erről szóló beszámolási tevékenységet;

p) ismerje az egység eszköz- és készlet-, valamint épület- és ingatlangazdálkodásának és nyilvántartásának szakmai feladatait;

r) vegyen részt az egység ellenőrzési tervének összeállításában és végrehajtásában. Szükség esetén intézkedjen a felfedett hiányosságok megszüntetésére.

Az egység híradó és informatikai főnök

93.1. Az egység híradó és informatikai főnök közvetlenül az egységtörzsfőnöknek van alárendelve. Szolgálati elöljárója a főnökség állományának, szakmai elöljárója az egység híradó alegységeinek, informatikai és elektronikus információvédelmi állományának, a megerősítésül kapott híradó alegységeknek.

93.2. Az egység híradó és informatikai főnök – a törzsfőnök követelményei szerint – felelős az egység híradásának, informatikai támogatásának és elektronikus információvédelmének megtervezéséért, megszervezéséért, a híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi eszközök üzemeltetéséért, a híradó és informatikai eszközökön továbbított információk védelméért, az egység személyi állományának és alegységeinek híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi kiképzéséért.

94. Az egység híradó és informatikai főnök kötelességei:

a) vegyen részt az egység készenléti tervének kidolgozásában, szakterületén biztosítsa az egység készenlét fokozását, irányítsa az egység alegységei híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi szakfeladatait;

b) ismerje az egység alkalmazási elveit, szervezetszerű és megerősítésül kapott híradó, informatikai és információvédelmi alegységeinek helyzetét, feltöltöttségét és lehetőségeit, dolgozzon ki javaslatot azok alkalmazására;

c) ismerje az alegységek híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi eszközeit, azok alkalmazási lehetőségeit, biztosítsa a hadrafoghatóságot, ismerje a szükségleteket, az ellátottságot;

d) biztosítsa az egység alegységeinél lévő híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi eszközök és szakanyagok üzemeltetését, a rendeltetés- és szakszerű igénybevételt;

e) tervezze, szervezze és irányítsa az egység személyi állományának, alegységeinek híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi kiképzését, az osztályos fokozatra kötelezettek osztályba sorolási vizsgáit, vegyen részt az alegységek harcászati gyakorlatainak kidolgozásában, és a levezetés során biztosítsa a szakmai követelmények érvényesülését;

f) szolgálati alárendeltjein kívül ismerje a szakmai alárendeltségében lévő személyi állomány képességeit;

g) szervezze meg és ellenőrizze az egység napi postaforgalmát;

h) vegyen részt az egység szolgálati tevékenysége szakterületét érintő biztonsági rendszabályok kidolgozásában és irányítsa azok végrehajtását;

i) ellenőrizze az egység kiszolgálására rendszeresített híradó, informatikai és elektronikus információvédelmi rendszerek, eszközök és felszerelések állapotát, rendeltetésszerű használatát, üzemeltetését. Szükség esetén intézkedjen a felfedett hiányosságok megszüntetésére.

Az egység kiképzési főnök

95.1. Az egység kiképzési főnök közvetlenül az egységtörzsfőnöknek van alárendelve. Szolgálati elöljárója a főnökség személyi állományának, szakmai elöljárója a felderítő, a híradó, egészségügyi és a logisztikai szakkiképzést folytató alegységek kivételével az egység kiképzést folytató alegységeinek, valamint a kiképzési beosztású állományának.

95.2. Az egység kiképzési főnök felelős a kiképzés és a különböző rendezvények éves, időszakos és havi terveinek az elkészítéséért és a végrehajtás megszervezéséért, az egység működéséhez szükséges kiképzési információk folyamatos gyűjtéséért, értékeléséért és a szükséges javaslatok megtételéért.

96. Az egység kiképzési főnök kötelességei:

a) tervezze, szervezze az egység felkészítését és kiképzését;

b) szervezze a külföldi katonai missziókba tervezett katonák és alegységek felkészítését és kiképzését;

c) szervezze a katonák és alegységek katasztrófa elhárítására történő felkészítését;

d) tervezze és hajtsa végre a kiképzéssel kapcsolatos egységszintű oktató-módszertani foglalkozásokat, át- és továbbképzéseket;

e) a parancsnokhelyettes intézkedései szerint tervezze, szervezze a személyi állomány fizikai felkészítését és ellenőrzését, segítse a dandár (ezred) sportbizottság tevékenységét;

f) készítse elő az osztályos fokozatra kötelezettek vizsgáit;

g) személyesen irányítsa a kiképzés erőforrás tervezését;

h) egység szinten vezesse, alegység szinten ellenőrizze a kiképzési nyilvántartásokat, vegyen részt az ellenőrzési feladatok végrehajtásában;

i) gyűjtse a kiképzési tapasztalatokat, elemezze azokat és intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére;

j) kísérje figyelemmel a kiképzési szakterülettel összefüggő hazai és nemzetközi tudományos és ismeretterjesztő tevékenységet, folyamatosan tanulmányozza az együttműködés kapcsán rendelkezésre bocsátott, a felkészítéssel és kiképzéssel kapcsolatos anyagokat és biztosítsa azok széleskörű hozzáférhetőségét.

Az egység személyügyi főnök

97.1. Az egység személyügyi főnök közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. Az egység személyügyi főnök szolgálati elöljárója a személyügyi főnökség állományának és szakmai elöljárója az alegységek személyügyi állományának.

97.2. Az egység személyügyi főnök felelős az egység személyügyi (személyzeti és munkaügyi, kiegészítési, szociális és lélektani) tevékenységének tervezéséért, szervezéséért, a személyügyi feladatok végrehajtásáért, az illetményekre és a parancsnok hatáskörébe utalt egyéb pénzbeli járandóságokra vonatkozó döntések előkészítéséért, a személyi állomány szociális biztonságát és kiegyensúlyozott mentális állapotát biztosító ellátó rendszerek működtetéséért, valamint a szakterületre vonatkozó jogszabályok és belső rendelkezések érvényesítéséért.

98. Az egység személyügyi főnök kötelességei:

a) jogszabályok és belső rendelkezések, valamint a parancsnok rendelkezései szerint szervezze a személyügyi tevékenységgel, a szervezetfejlesztéssel kapcsolatos feladatok végrehajtását;

b) vegyen részt a parancsnok személyügyi, illetve a személyügyet érintő döntéseinek előkészítésében és megvalósításában;

c) ismerje a szakmai alárendeltségébe tartozó személyi állomány képességeit, gondoskodjon a képességek fejlesztéséről;

d) irányítsa az egység személyügyi tevékenységét, a közalkalmazotti munkaviszony létesítésével, megszüntetésével, módosításával kapcsolatos személyügyi feladatok végrehajtását;

e) ellenőrizze a Költségvetés Gazdálkodási Információs Rendszer humán alrendszerének előírások szerinti használatát, tartsa és tartassa be a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályokat;

f) működjön együtt a pénzügyi-számviteli szervvel a személyi állomány illetményének besorolásával, az egyéb pénzbeli járandóságok megállapításával kapcsolatos tevékenység során;

g) vegyen részt a készenléttel kapcsolatos okmányok kidolgozásában, szervezze meg a készenlét fokozásának személyi biztosítását;

h) működjön együtt a hadkiegészítő parancsnokságokkal a személyi állomány utánpótlása, az üres beosztási helyek feltöltése és a leszerelő állomány polgári életbe történő visszailleszkedésének támogatása érdekében;

i) szervezze a szerződéses katonai szolgálat népszerűsítését, a toborzó szerveknél szolgálatra jelentkezők állománybavételi eljárását. Irányítsa a katonák pályántartásával kapcsolatos személyügyi és humán szaktevékenységet;

j) szervezze meg és ellenőrizze a személyügyi nyilvántartási iratok vezetését, folyamatosan elemezze és értékelje az egység létszámhelyzetét;

k) szervezze a hivatásos és szerződéses állomány rendszeres teljesítményértékelését, minősítését, valamint készítse elő a személyi állomány elismerésére és járandóságaira irányuló javaslatait;

l) végezze az alkalmassági és időszakos orvosi vizsgálatok előkészítésével, szervezésével kapcsolatos feladatokat;

m) tervezze – az Előmeneteli Bizottsággal együttműködve – a hivatásos állomány előmenetelét és az előmenetelhez szükséges képzések végrehajtását;

n) tervezze és szervezze a külszolgálat feltételeinek megfelelő személyi állomány kiválasztását és felkészítését;

o) szervezze a tényleges állomány szociális és beilleszkedési gondjainak megoldására irányuló szakmai tevékenységet;

p) segítse az egységnél működő szociálpolitikai bizottságok tevékenységét, biztosítsa az érdek-képviseleti szervezetekkel való parancsnoki együttműködés feltételeit;

r) kísérje figyelemmel a tényleges állomány életviteli (mentálhigiénés) jellemzőit és tegyen javaslatot a megelőzés, illetve beavatkozás módjára;

s) szervezze a katonai szervezet társadalmi kapcsolatait;

t) szervezze a közművelődési, művészeti tevékenységet, a szabadidős sporttevékenységet, valamint a kegyeleti feladatok végrehajtását;

u) vegyen részt a csapathagyományok ápolásában és a testületi szellem erősítését segítő tevékenységben;

v) tervezze és szervezze a személyügyi szakterület működését biztosító gazdálkodást.

Az egység jogi és igazgatási főnök

99.1. Az egység jogi és igazgatási főnök közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a főnökség állományának.

99.2. Az egység jogi és igazgatási főnök felelős az egységnél folyó jogi és igazgatási, valamint a fegyelmi helyzet értékeléséhez szükséges feladatok végrehajtásáért, továbbá az azzal szoros összefüggésben lévő tevékenység keretében tett javaslatának (tanácsának), véleményének szakszerűségéért, a főnökség tevékenységének eredményes működéséért.

100. Az egység jogi és igazgatási főnök kötelességei:

a) működjön közre a személyi állomány jogait, kötelességeit megállapító, valamint az egység működését érintő jogszabályok és belső rendelkezések alkalmazásában, a fontosabb helyi rendelkezések kidolgozásában;

b) szakmai felelősként segítse elő a nemzetközi szerződésekből az egységre háruló katonai feladatok végrehajtását;

c) lássa el az állomány körében folyó jogi oktatással és továbbképzéssel, tanácsadással, a jogi ismeretterjesztéssel kapcsolatos feladatokat;

d) külön jogszabályban meghatározottak szerint lássa el az egység jogi képviseletét bíróságok, hatóságok és más állami szervek, valamint harmadik személyek előtt;

e) foglaljon állást a kártérítési ügyek jogalapja, valamint a kárfelvételi eljárások szakszerűsége tekintetében;

f) készítse elő az egységparancsnok szolgálati panaszokat elbíráló döntéseit, illetve lássa el az egyéb beadványokkal kapcsolatos egységszintű szakmai feladatokat;

g) nyújtson segítséget a parancsnoki fegyelmi jogkör törvényes gyakorlásához, vegyen részt az állományilletékes parancsnok hatáskörébe tartozó szabálysértési és fegyelmi ügyek döntésre történő előkészítésében, végezze a fegyelmi jogkör gyakorlásával kapcsolatos elemző tevékenységet;

h) külön rendelkezésben meghatározottak szerint gyűjtse, dolgozza fel és elemezze az egység fegyelmi helyzetének értékeléséhez szükséges adatokat és a parancsnoksági szervek közreműködésével készítse el a fegyelmi helyzet értékelését, segítse a fegyelmi elemzéssel megbízott tiszteket;

i) a külön jogszabályokban meghatározottak szerint a parancsnok rendelkezése alapján lássa el a bűncselekmények parancsnoki nyomozásával kapcsolatos, a parancsnok hatáskörébe tartozó feladatokat, a katonai ügyész szakmai és törvényességi felügyeleti jogait nem érintve szakmailag irányítsa és felügyelje a külön jogszabály alapján megbízott nyomozótisztek tevékenységét;

j) vegyen részt az egység által kötendő szerződések előkészítésében és megkötésében, valamint ezen szerződésekből eredő igények érvényesítésében;

k) biztosítsa a vezetése alatt álló jogi és igazgatási főnökség eredményes működését.

Az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnok)

101.1. Az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnok) közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója az egészségügyi központ (segélyhely) állományának, szakmai elöljárója a katonai szervezet egészségügyi állományának.

101.2. Az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnok) felelős a katonai szervezet egészségügyi biztosításáért, a személyi állomány egészségi állapotáért, egészségügyi ellátásáért, egészségügyi adatainak védelméért, valamint egészségügyi szakfelszereléséért.

102. Az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnok) kötelességei:

a) szervezze és irányítsa a katonai szervezet egészségügyi (gyógyító-megelőző, gondozó, közegészségügyi-járványvédelmi és foglalkozás-egészségügyi) ellátását;
b) folyamatosan kísérje figyelemmel a személyi állomány egészségi állapotát;
c) ismerje a katonai szervezet egészségügyi helyzetét;
d) vegyen részt a katonai szervezet közegészségügyi rendjének kialakításában és ellenőrzésében;
e) azonnal jelentsen szolgálati és szakmai elöljárójának minden olyan megbetegedést vagy egészséget veszélyeztető körülményt, amely a személyi állomány alkalmazhatóságát veszélyezteti és a katonai szervezet parancsnokának, vagy attól magasabb szintű szolgálati vagy szakmai elöljárójának intézkedését igényli;
f) vegyen részt a készenléti tervek kidolgozásában;
g) dolgozza ki a készenlét fenntartásának és fokozásának egészségügyi követelményeit, az egészségügyi felkészítés irányelveit, a béke állapotból háborús helyzetbe való áttérés egészségügyi biztosításának általános feladatait;
h) tervezze, szervezze és irányítsa a katonai szervezet egészségügyi szakállományának szakmai továbbképzését;
i) vegyen részt az egészségügyi központ kiképzési tervének, az alegységek harcászati, szakharcászati gyakorlatai terveinek kidolgozásában, az egészségügyi biztosítás feladatai végrehajtásának tervezésében;
j) tervezze, szervezze és irányítsa a katonai szervezet állományának egészségügyi kiképzését;
k) tervezze és irányítsa az egészségügyi központ egészségügyi szakanyaggal, valamint a katonai szervezet személyi állományának szakfelszerelésekkel történő ellátását.
l) szervezze és végezze az egészségvédelmi, egészséges életmódra nevelési, egészségfejlesztési és drogmegelőzési felvilágosító munkát;
m) véleményezze az egészségügyi személyi állomány előmenetelével és személyi értékelésével kapcsolatos javaslatokat;
n) szükség esetén tegyen javaslatot az egészségügyi személyi állomány mozgatására.

Az egység vezénylő zászlós

103. Az egység vezénylő zászlós közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója az egység zászlós, tiszthelyettes, tisztes és rendfokozat nélküli személyi állományának. Az egység vezénylő zászlós az egységre vonatkozóan viseli az I. fejezetben foglalt általános vezénylő zászlósi felelősséget.
104. Az egység vezénylő zászlós kötelességei:
a) szervezze és ellenőrizze a közvetlen alárendelt alegységek vezénylő zászlósainak munkáját, kísérje figyelemmel fejlődésüket és segítse szakmai előmenetelüket;
b) a parancsnok intézkedésének megfelelően vegyen részt a parancsnoki értekezleteken és a döntések előkészítésében;
c) a parancsnok parancsainak megfelelően tervezze, szervezze és vezesse a zászlósok és tiszthelyettesek részére az egységszintű oktató módszertani foglalkozásokat, átképzéseket, továbbképzéseket és önképzéseket;
d) legyen tájékozott a beosztott állomány képzésével, továbbképzésével és alkalmasságával kapcsolatosan, és tartson fenn kapcsolatot a képzés hatékonyságának fokozása érdekében az érintett katonai oktatási intézmény fegyvernem szerint illetékes, tananyag-fejlesztésért felelős szakembereivel;
e) folyamatosan ellenőrizze az alárendelt állomány szolgálati tevékenységét, fizikai felkészültségük követelményeknek való megfelelését, a fegyelmet, a napirend betartását, saját hatáskörben intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére, illetve jelentse azokat a parancsnoknak;
f) a parancsnok által meghatározott területeken irányítsa és felügyelje az egység adminisztrációját;

g) a szükséges gyakorisággal, de legalább negyedévente tartson egységszintű tiszthelyettesi tájékoztatási gyűléseket;

h) a parancsnok parancsainak megfelelően vegyen részt az egység társadalmi kapcsolatai ápolásával összefüggő feladatok szervezésében és végrehajtásában;

i) vegyen részt – a parancsnok rendelkezései alapján – a szükséges ellenőrzések, csapatlátogatások és ünnepségek tervezésében, valamint a parancsnok kísérőjeként a végrehajtásában, és segítse a parancsnokot a hivatalos vendégek fogadásában;

j) az egység más szolgálati személyeivel együttműködve szervezze az egységhez beosztásba kerülő, illetve távozó zászlósok, tiszthelyettesek, valamint csapatgyakorlaton résztvevő tiszthelyettes hallgatók fogadását, búcsúztatását, a csapatgyakorlat értékelését;

k) ismerje az egységhez beosztott zászlósok és tiszthelyettesek képességeit, fizikai felkészültségüket, kísérje figyelemmel a beosztottak szolgálati előmenetelét, ösztönözze őket a fejlődésre és továbbtanulásra, tegyen javaslatot a beiskolázásukra;

l) ismerje a beosztott állomány szolgálattal kapcsolatos problémáit és segítse azok megoldását, illetve képviselje érdekeiket az egységparancsnok előtt.

A zászlóaljparancsnok

105. A zászlóaljparancsnok közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a zászlóalj egész személyi állományának. Az I. fejezetben rögzített általános parancsnoki jogok megilletik, az általános parancsnoki felelősség és kötelességek pedig terhelik a zászlóaljparancsnokot is.

106. A zászlóaljparancsnok kötelességei:

a) hajtsa, illetve hajtassa végre a zászlóalj részére meghatározott feladatokat, az elöljáró parancsnok készenléttel kapcsolatos parancsait;

b) közvetlenül irányítsa a zászlóalj kiképzését, gondoskodjon a hatékony kiképzési módszerek alkalmazásáról; készítse elő és vezesse le a századgyakorlatokat;

c) tartson a zászlóaljnál állandó szilárd fegyelmet az előírt, valamint az elöljáró parancsnok által szabott követelményeknek megfelelően;

d) segítse elő a zászlóaljnál az elöljáró parancsnoknak a napirendre, belrendre, őr-, ügyeleti és készenléti szolgálatra, valamint a katonai szervezet mindennapi életére kiadott parancsai érvényesülését, saját parancsaival gondoskodjon szervezett végrehajtásukról;

e) folyamatosan és következetesen követelje meg a zászlóalj ügyeleti szolgálatainak feszes ellátását;

f) tartassa a zászlóalj haditechnikai eszközeit állandóan hadra fogható állapotban, erről folyamatosan győződjön meg; követelje meg az üzemeltetési fegyelmet, a haditechnikai eszközök szabályos kezelését, rendszeres alegységszintű technikai kiszolgálását, karbantartását, szabályos tárolását, őrzését, nyilvántartását és elszámolását;

g) tartsa és tartassa be a környezet- és természetvédelmi előírásokat. A zászlóalj tevékenységét mindenkor úgy tervezze, szervezze és irányítsa (vezesse), hogy az a lehető legkisebb környezetkárosító következménnyel járjon;

h) követelje meg helyetteseitől és a századparancsnokoktól parancsainak szervezett végrehajtását, az aktív tevékenységet, a törzstől pedig a megalapozott gyors és pontos törzsmunkát;

i) gondoskodjék helyettesei, valamint az alárendelt parancsnokok szakmai fejlődéséről;

j) tartson személyes, közvetlen kapcsolatot a zászlóalj katonáival, ismerje a személyi állomány eredményeit, gondjait, nehézségeit, személyes körülményeit, szolgálati törekvéseit;

k) ismerje a zászlóalj tisztjeinek és tiszthelyetteseinek képességeit, felkészültségét, katonai és erkölcsi tulajdonságait;

l) a jogszabályok és belső rendelkezések szerint végezze a személyügyi tevékenységet;

m) követelje meg és biztosítsa a zászlóalj kezelésében levő anyagi eszközök meglétét, megóvását, frissítését, rendeltetésszerű használatát, irányítsa a rendelkezésre bocsátott eszközökkel való gazdálkodást, az anyagfelhasználást és elszámolást;

n) a zászlóalj fő feladataihoz kapcsolódva legalább háromhavonta tartson állománygyűlést;

o) havonta tartson fogadóórát az erre igényt tartó katonák számára;

p)[1] követelje meg a munkavédelem, a tűzvédelem, a környezetvédelem és a minősített adatvédelem szabályainak megtartását;

r) ellenőrizze és ellenőriztesse a zászlóaljon belül az elöljárók és a saját parancsainak végrehajtását, a szabályzatok előírásainak betartását.

107. A zászlóaljparancsnok hatásköre és kötelességei értelemszerűen vonatkoznak a repülő- (helikopter-) és radarszázad-parancsnokra.

108. Az önálló század parancsnokának hatásköre és kötelességei – ha jogszabály kivételt nem tesz – értelemszerűen megegyeznek az önálló zászlóalj parancsnokának hatáskörével és kötelességeivel.

A logisztikai zászlóaljparancsnok

109.1. A logisztikai zászlóaljparancsnok az egységparancsnoknak, illetve az adott szervezet szerinti elöljáró parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a zászlóalj egész személyi állományának.

109.2. A logisztikai zászlóaljparancsnok a parancsnokra meghatározott általános felelősség mellett felelős a katonai szervezet logisztikai támogatási feladatainak szervezéséért és végrehajtásáért, a technikai eszközök egységszintű üzemben tartásáért, az állomány ellátásáért és az üzemeltetéshez szükséges feltételek megteremtéséért.

110. A zászlóaljparancsnokra meghatározott általános kötelességeken túl a logisztikai zászlóaljparancsnok kötelességei:

a) vegyen részt a készenléti terv kidolgozásában;

b) szervezze meg és a logisztikai erők alkalmazásával hajtsa végre a készenlét fenntartásának és fokozásának logisztikai feladatait;

c) érvényesítse az egység kiképzési tervében és az alegységek harcászati gyakorlatai terveiben a logisztikai szakmai követelményeket;

d) legyen kész jelenteni a logisztikai helyzetet, a haditechnikai eszközök technikai hadrafoghatóságát, az anyagi és technikai harcértéket;

e) követelje meg és biztosítsa a zászlóalj kezelésében levő anyagi eszközök meglétét, megóvását, frissítését rendeltetésszerű használatát, irányítsa a rendelkezésre bocsátott eszközökkel való gazdálkodást, az anyagfelhasználást és elszámolást;

f) tegyen javaslatot a személyi állomány ellátásának, a haditechnikai eszközök üzemben tartásának és az anyagok felhasználásának rendjére;

g) szervezze meg és hajtsa végre az egység logisztikai alegységei állományának szakmai felkészítését és kiképzését;

h) ismerje a katonai szervezet technikai eszközeit, anyagait és objektumait, az üzemben tartás és az anyagellátás szabályait, ezek figyelembevételével szervezze meg gazdaságos fenntartásukat;

i) folyamatosan ellenőrizze, elemezze és értékelje a technikai hadrafoghatóságot és az üzemben tartás helyzetét;

j) irányítsa a személyi állomány élet- és szolgálati (munka-) körülményeinek javítására, illetve fenntartására irányuló tevékenységet, biztosítsa az utalt személyi állomány ellátását, hangolja össze a mozgatást és szállítást, az anyagmozgatás és tárolás feladatainak végrehajtását;

k) irányítsa a telephely ügyeletest, a műszaki ellenőrző állomás ügyeletesét szolgálatának ellátásában;

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § e).

l) irányítsa a létesítmények működtetését, szabályozza az igénybevétel rendjét, gondoskodjon az objektumok folyamatos üzemeltetéséről;

m) vegyen részt a gazdálkodás fő feladatainak meghatározásában, a felhasználás jogosságának, gazdaságosságának ellenőrzésében;

n) dolgoztasson ki rendszabályokat a szolgálati tevékenység biztonsága érdekében;

o) szervezze a logisztikai ellenőrzéseket, és ellenőriztesse a technikai eszközök és anyagok személyhez kötését, vizsgáltassa ki és elemeztesse a technikai eszközök rendkívüli műszaki meghibásodásait, a közlekedési fegyelem megsértésével összefüggő eseményeket, a szakanyagokkal kapcsolatos károkat, kezdeményezze a káreljárások lefolytatását, és a károk megelőzésére irányuló rendelkezések kiadását.

A repülő mérnök-műszaki zászlóaljparancsnok

111.1. A repülő mérnök-műszaki zászlóaljparancsnok az egységparancsnoknak, illetve az adott szervezet szerinti elöljáró parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a zászlóalj egész személyi állományának.

111.2. A repülő mérnök-műszaki zászlóaljparancsnok a parancsnokra meghatározott általános felelősség mellett felelős a katonai szervezet mérnök-műszaki feladatainak szervezéséért és végrehajtásáért, a technikai eszközök üzemben tartásáért és az üzemeltetéshez szükséges feltételek biztosításáért.

112. A zászlóaljparancsnokra meghatározott általános kötelességeken túl a repülő mérnök-műszaki zászlóaljparancsnok kötelességei:

a) vegyen részt az egységszintű tervek kidolgozásában;

b) szervezze meg és ellenőrizze az egység repülőtechnikája és a mérnök-műszaki zászlóalj közvetlen alárendeltségébe tartozó kiszolgáló eszközök magas fokú üzemképességét, hadrafoghatóságát biztosító műszaki tevékenységet;

c) szervezze meg a repülőtechnika üzemben tartását és csapatjavítását;

d) szervezze meg, rendszeresen gyakoroltassa és ellenőrizze a repülő kiképzés és készenlét mérnök-műszaki biztosításával kapcsolatos feladatok végrehajtását;

e) tartassa be a műszaki és technológiai utasításokban foglaltakat;

f) szervezze meg az egység hajózó állományának műszaki és üzemeltetési kiképzését, annak szinten tartását, ellenőrzését;

g) tartsa magas szinten a mérnök-műszaki zászlóalj személyi állományának kiképzettségét;

h) felügyelje a repülést kiszolgáló eszközök terv- és rendeltetés szerinti gazdaságos felhasználását, a repülőgépek, helikopterek és ezek részegységei üzemidejének tervszerű felhasználását;

i) szervezze meg a repülő szakanyagok rendeltetésszerű, gazdaságos felhasználását;

j) szervezze meg és rendszeresen ellenőrizze az állandó készenléti (készültségi) szolgálatok mérnök-műszaki biztosítását;

k) szervezze meg az egység hatáskörébe tartozó műszaki kivizsgálások, reklamációs vizsgálatok szakszerű ügyintézését és a vonatkozó okmányok szerinti végrehajtását;

l) naprakészen tartsa nyilván a repülőtechnikai darabszámot, üzemképességet és műszaki állapotot;

m) legyen kész jelenteni a repülő-műszaki helyzetet, elemezze azt és tegyen javaslatot a hadrafoghatósági és technikai-állapot szintek emelésére.

A zászlóalj vezénylő zászlós

113. A zászlóalj vezénylő zászlós közvetlenül a zászlóaljparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a zászlóalj zászlós, tiszthelyettes, tisztes és rendfokozat nélküli személyi állományának. A zászlóalj vezénylő zászlós a zászlóaljra vonatkozóan viseli az I. fejezetben foglalt általános vezénylő zászlósi felelősséget.

114. A zászlóalj vezénylő zászlós kötelességei:

a) szervezze és ellenőrizze a közvetlen alárendelt alegységek vezénylő zászlósainak munkáját, kísérje figyelemmel fejlődésüket és segítse őket szakmai előmenetelükben és fizikai állóképességük fejlesztésében;

b) a parancsnok és az egység vezénylő zászlós parancsainak megfelelően tervezze, szervezze és vezesse a zászlósok és tiszthelyettesek zászlóalj szintű oktató módszertani foglalkozásait, átképzéseit, továbbképzéseit és önképzéseit;

c) folyamatosan ellenőrizze az alárendelt állomány szolgálati tevékenységét, fizikai felkészültségük követelményeknek való megfelelését, a fegyelmet és a napirend betartását, saját hatáskörben intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére, illetve jelentse azokat a parancsnoknak;

d) a parancsnok által meghatározott területeken irányítsa és felügyelje a zászlóalj adminisztrációját;

e) a szükséges gyakorisággal, de legalább negyedévente tartson zászlóalj szintű zászlósi, tiszthelyettesi tájékoztatási gyűléseket;

f) vegyen részt – a parancsnok rendelkezései alapján – a szükséges ellenőrzések, csapatlátogatások és ünnepségek tervezésében, valamint a parancsnok kísérőjeként a végrehajtásában, és segítse a parancsnokot a hivatalos vendégek fogadásában;

g) szervezze a zászlóaljhoz beosztásba kerülő, illetve távozó zászlósok, tiszthelyettesek, valamint csapatgyakorlaton résztvevő tiszthelyettes hallgatók fogadását, búcsúztatását és a csapatgyakorlat értékelését;

h) összesítse és értékelje a zászlóaljhoz érkező új legénységi, tiszthelyettesi állomány felmérését;

i) ismerje a zászlóalj beosztott zászlósok és tiszthelyettesek képességeit, fizikai felkészültségüket, kísérje figyelemmel a beosztottak szolgálati előmenetelét, inspirálja őket a fejlődésre és továbbtanulásra;

j) ismerje a beosztott állomány szolgálattal kapcsolatos problémáit és segítse azok megoldását, illetve képviselje érdekeiket a zászlóaljparancsnok előtt.

A századparancsnok

115. A századparancsnok közvetlenül a zászlóaljparancsnoknak, illetve az adott szervezet szerinti elöljáró parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a század egész személyi állományának.

A századparancsnok az I. fejezetben foglalt általános parancsnoki felelősség keretein belül és azzal összhangban felelős a századra háruló feladatok hiánytalan végrehajtásáért.

116. Az általános parancsnoki kötelességek keretében és azokkal együtt a századparancsnok kötelességei:

a) a zászlóaljparancsnoknak a készenlétre vonatkozó parancsai alapján készítse fel a századot a feladatok gyors, szervezett és begyakorlott végrehajtására, a megszabott kereteknek megfelelően mindenkor biztosítsa a szükséges állomány jelenlétét;

b) közvetlenül irányítsa a század kiképzését, illetve személyesen vezesse a legfontosabb foglalkozásokat, gondoskodjon a rajparancsnokok felkészítéséről, a szükséges kiképzési anyagokról, eszközökről;

c) elsősorban személyes ráhatás útján tartson a századnál állandó jellegű szilárd fegyelmet, és követelje meg az alaki szabályok megtartását;

cs) követelje meg a századnál az elöljáró parancsnok, illetve a laktanyaparancsnok által meghatározott napirendet, a rendet, folyamatosan győződjön meg a megtartásáról;

d) szervezze meg és vezényelje a század ügyeleti szolgálatát, folyamatosan, következetesen követelje meg és személyesen ellenőrizze feszes ellátását, egyben a szolgálati terhek igazságos megosztását, a munkák ésszerű megszervezését; ne tűrje a katonák erejének és idejének szervezetlen, ötletszerű felhasználását, az önkényeskedést és a durvaságot;

e) szigorúan követelje meg a század fegyvereinek, lőszereinek szabályos kiadását, visszavételét, tárolását, megőrzését, a pontos nyilvántartást, erről rendszeresen és személyesen győződjön meg;

f) gondoskodjon a század felszereléséről, tartassa rendben, biztosítsa és követelje meg a század személyi állományának szabályos és kulturált megjelenését;

g) tartassa a század haditechnikai eszközeit mindenkor hadra fogható állapotban, értsen kezelésükhöz, követelje meg az üzemeltetési fegyelem megtartását, a haditechnikai eszközök szakszerű kezelését, technikai kiszolgálását, karbantartását, szabályszerű tárolását; rendszeresen ellenőrizze és ellenőriztesse a század állománya fegyvereinek a meglétét;

gy) tartsa és tartassa be a környezet- és természetvédelmi előírásokat. A század tevékenységét mindenkor úgy tervezze, szervezze és irányítsa (vezesse), hogy az a lehető legkisebb környezetterheléssel járjon;

h) elsősorban közvetlen szóbeli parancsokkal vezessen, a századnaplóban rögzítse a szolgálat és a személyi állomány egyéb vezénylését, útbaindítását, szabadságát, a haditechnikai eszközök igénybevételét, a dicséreteket, a foglalkozásokat és a század tevékenysége szempontjából fontos intézkedéseket, eseményeket, feladatokat;

i) a század mindennapi életét szabályozó, illetve az egyes személyek előmenetelét érintő döntései előtt hallgassa meg a szakaszparancsnokok, a vezénylő zászlós véleményét;

j) ismerje a század katonáit, tartson kihallgatást, értékelje a szakaszok, rajok, katonák teljesítményeit, hallgassa meg a század katonáinak egyéni és a közösséget érintő problémáit, döntsön azokban, illetve vigye a katonák ügyeit a zászlóaljparancsnok elé;

k) havonta tartson állománygyűlést;

l) havonta tartson fogadóórát a kihallgatáson nem intézhető ügyekben az erre igényt tartó katonák számára;

m) ismerje a század tisztjeinek, zászlósainak, tiszthelyetteseinek és tiszteseinek képességeit, kiképzettségi fokát, katonai és erkölcsi tulajdonságait, személyes körülményeit, ambícióit; a jogszabályok és belső rendelkezések szerint végezze a személyügyi feladatokat;

n) rendszeresen foglalkozzon a szakasz- és a rajparancsnokokkal, gondoskodjék szakmai fejlődésükről, fejlessze parancsnoki készségeiket;

o) tartsa nyilván a század személyi állományát, kísérje figyelemmel a századtól elvezényelteket, kórházba utaltakat;

p) irányítsa, szervezze meg a századnál a szabadidős sporttevékenységet;

q) ismerje a század katonáinak szociális és mentálhigiénés helyzetét;

r) gondoskodjon, hogy a század személyi állományából mindenki idejében és teljes egészében megkapja járandóságait, erről rendszeresen személyesen győződjön meg; szervezze meg a katonák elhelyezését, követelje meg az elhelyezési körlet megóvását;

s) ügyeljen alárendeltjei egészségére, biztosítsa, egyben követelje meg az egészségügyi és tisztasági rendszabályok megtartását;

sz) a foglalkozásokon ellenőrizze a tűz-, a munka- és a környezetvédelmi rendszabályok ismeretét, és közvetlenül gondoskodjon betartásukról;

t) a század anyagi ellátottságának folyamatos ismeretében idejében gondoskodjon az anyagi szükségletek biztosításáról, a század anyagi eszközeivel való helyes gazdálkodásról, megóvásukról és nyilvántartásukról;

u) végezzen folyamatos, minden területre kiterjedő személyes ellenőrző tevékenységet, szüntesse meg az észlelt hiányosságokat.

Ha a századparancsnoknak nincs szervezetszerű helyettese, és ő maga vagy az elöljáró parancsnok nem jelölt ki helyettest, távollétében a rangidős szakaszparancsnok helyettesíti.

117. A századparancsnok kötelességei értelemszerűen vonatkoznak a repülő (helikopter) rajparancsnokra, azzal a kiegészítéssel, hogy ez utóbbi személyesen köteles felkészíteni a repülőgép-vezetőket a soron következő repülési feladatokra.

A század vezénylő zászlós

118. A század vezénylő zászlós közvetlenül a századparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a század zászlós, tiszthelyettes, tisztes és rendfokozat nélküli személyi állományának. A század vezénylő zászlós a századra vonatkozóan viseli az I. fejezetben foglalt általános vezénylő zászlósi felelősséget.

119. A század vezénylő zászlós kötelességei:

a) szervezze és ellenőrizze a szakasz vezénylő tiszthelyettesek munkáját, kísérje figyelemmel fejlődésüket, segítse őket szakmai előmenetelükben és fizikai állóképességük fejlesztésében;

b) a parancsnok és a zászlóalj vezénylő zászlós parancsainak megfelelően vegyen részt a zászlósok és tiszthelyettesek módszertani foglalkozásainak, átképzéseinek, továbbképzéseinek és önképzésének tervezésében, szervezésében és lebonyolításában;

c) folyamatosan ellenőrizze az alárendelt állomány szolgálati tevékenységét, fizikai felkészültségük követelményeknek való megfelelését, a fegyelmet és a napirend betartását, saját hatáskörben intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére, illetve jelentse azokat a parancsnoknak;

d) a parancsnok parancsa szerint vegyen részt a havi szolgálatvezénylés elkészítésében, és tegyen javaslatot az alárendeltek központi szolgálatba vezénylésére;

e) a parancsnok által meghatározott területeken irányítsa és felügyelje a századnál vezetett okmányok naprakészségét és az előírások szerinti vezetését;

f) véleményezze a század állományába tartozó tiszthelyettesek, tisztesek és rendfokozat nélküli állomány szolgálatteljesítésének minősítését, előmenetelük tervezését, tegyen javaslatot a jutalmazásokra és beiskolázásokra;

g) felügyelje a század technikai eszközei kiszolgálásának végrehajtását, és a kiképzés mindenoldalú biztosítását;

h) a szükséges gyakorisággal, de legalább negyedévente tartson század szintű zászlósi, tiszthelyettesi tájékoztatási gyűléseket;

i) ismerje a beosztott állomány szolgálattal kapcsolatos problémáit és segítse azok megoldását, illetve képviselje érdekeiket a századparancsnok előtt;

j) tartson személyes kapcsolatot a század minden katonájával, ismerje nevüket, képességeiket, fizikai felkészültségüket, kísérje figyelemmel szolgálati előmenetelüket, ösztönözze őket a fejlődésre és továbbtanulásra;

k) végezze mindazokat a feladatokat, amelyeket e Szabályzat IV–VII. fejezetei a század vezénylő zászlós számára előírnak, ezen felül amelyekkel a századparancsnok megbízza.

A szakaszparancsnok

120.1. A szakaszparancsnok közvetlenül a századparancsnoknak, illetve az adott szervezet szerinti elöljárónak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a szakasz egész személyi állományának.

120.2. A szakaszparancsnok felelős a szakasz készenlétéért, erkölcsi állapotáért, kiképzéséért, katonai fegyelméért, közösségi szelleméért, a haditechnikai eszközök és a felszerelés hadra fogható állapotáért, valamint a szakasz elé kitűzött feladatok végrehajtásáért.

121. A szakaszparancsnok kötelességei:

a) a századparancsnoknak a készenlétre vonatkozó parancsai szerint készítse fel a szakaszt a részére meghatározott, illetve a készenléti feladatok gyors, szervezett és begyakorlott végrehajtására, tartsa a szakasz készenlétét magas szinten, biztosítsa az ehhez szükséges állomány állandó jelenlétét;

b) szakaszát szóbeli parancsokkal és személyes példával vezesse;

c) irányítsa, illetve a századparancsnok követelményei szerint személyesen vezesse a szakasz kiképzését, készítse fel a rajparancsnokokat, idejében gondoskodjon a kiképzéshez szükséges eszközökről, anyagokról, gondoskodjon a kiképzési nyilvántartások vezetéséről;

d) személyes ráhatással és példamutatással nevelje a szakasz katonáit a hazaszeretetre, a katonai erényekre, a szilárd katonai fegyelemre, alakítsa szakaszát jó szellemű és fizikailag edzett katonaközösséggé;

e) követelje meg alárendeltjei kulturált megjelenését, az alaki előírások pontos megtartását, ne tűrje a katonák erejének és idejének szervezetlen, ötletszerű felhasználását, az önkényeskedést és a durvaságot;

f) tartassa a szakasz haditechnikai eszközeit mindenkor hadra fogható állapotban, legyen képes azokat kezelni, követelje meg azok szakszerű kezelését, technikai kiszolgálását, karbantartását, szabályos tárolását, és idejében gondoskodjon javításba adásukról;

g) ellenőrizze, hogy a katonák felszerelési tárgyai mérethelyesek, védőeszközei hatékonyak legyenek, intézkedjen a hiányosságok kiküszöbölésére;

h) ellenőrizze, hogy szakaszának minden katonája idejében és teljes egészében megkapja minden járandóságát;

i) személyes példájával buzdítsa a szakasz katonáit a tömegsportban való részvételre;

j) ismerje a szakasz közhangulatát, minden katonájának emberi adottságait, életpályáját, személyes körülményeit és képességeit, kiképzési fokát, katonai és erkölcsi tulajdonságait, törekvéseit; rendszeresen, részletesen és világosan értékelje a katonák tevékenységét, magatartását, személyesen és rendszeresen foglalkozzon velük, ismerje gondjaikat, és ha szükséges, vigye azokat a századparancsnok elé;

k) az elismerésre vonatkozó döntései előtt hallgassa meg a szakasz vezénylő tiszthelyettest és a rajparancsnokokat;

l) parancsba tétel végett jelentse a századparancsnoknak a szakaszánál adott elismeréseket, valamint tegyen javaslatot magasabb szintű elismerésekre, továbbá jelentse a szakasznál történt fegyelemsértéseket;

m) ügyeljen a szakasz katonáinak egészségére, testi épségére, követelje meg tőlük az egészségügyi és tisztasági rendszabályok megtartását;

n) személyesen és közvetlenül gondoskodjon a biztonsági, valamint a környezetvédelmi előírások ismertetéséről, megtartásáról; éleslövészet, robbanó- és más veszélyes anyaggal végrehajtott gyakorlatok során győződjön meg e rendszabályok ismeretéről, tartsa és tartassa meg azokat, a gyakorlat befejeztével pedig személyesen ellenőrizze a fegyverek ürítését és az ilyen anyagok leadását;

o) folytasson napi tevékenységével összeforrott állandó ellenőrzést, és az észlelt hibákat késedelem nélkül küszöbölje ki.

A szakasz vezénylő tiszthelyettes

122. A szakasz vezénylő tiszthelyettes közvetlenül a szakaszparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója – a szakaszparancsnok kivételével – a szakasz teljes személyi állományának. A szakasz vezénylő tiszthelyettes a szakaszra vonatkozóan viseli az I. fejezetben foglalt általános vezénylő zászlósi felelősséget.

123. A szakasz vezénylő tiszthelyettes kötelességei:

a) szervezze meg a szakaszparancsnok útmutatásai, a jelen Szabályzat és a kiképzési dokumentumok előírásai figyelembevételével a szakasz belső életét, napirendjét;

b) irányítsa a szakasz állományának napi életét, egyéni szakmai és fizikai felkészítését, kiképzését;

c) a szakaszparancsnok és a század vezénylő zászlós parancsainak megfelelően vegyen részt a rajparancsnokok módszertani foglalkozásainak, átképzéseinek, továbbképzéseinek és önképzésének tervezésében, szervezésében és lebonyolításában;

d) folyamatosan ellenőrizze a szakasz állományának szolgálati tevékenységét, fizikai felkészültségük követelményeknek való megfelelését, a fegyelmet és a napirend betartását, saját hatáskörben intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére, illetve jelentse azokat a parancsnoknak;

e) a parancsnok parancsa szerint vegyen részt a havi szolgálatvezénylés elkészítésében, és tegyen javaslatot az alárendeltek központi szolgálatba vezénylésére;

f) felügyelje a szakasz technikai eszközei kiszolgálásának tervezését, a kiszolgálás végrehajtását és a kiképzés mindenoldalú biztosítását;

g) vegyen részt az alegység technikai eszközeinek igénybevételi, időszakos technikai kiszolgálási (téli-nyári felkészítés tervezési és ellenőrzési) folyamataiban;

h) véleményezze a szakasz állományába tartozó tiszthelyettesek, tisztesek és rendfokozat nélküli állomány munkavégzésének minősítését, előmenetelük tervezését, tegyen javaslatot a jutalmazásokra, beiskolázásokra előléptetésekre;

i) ismerje a beosztott állomány szolgálattal kapcsolatos problémáit és segítse azok megoldását, személyes ügyeik intézését, illetve képviselje érdekeiket a szakaszparancsnok előtt;

j) tartson személyes kapcsolatot a szakasz minden katonájával, ismerje nevüket, képességeiket, fizikai felkészültségüket, kísérje figyelemmel szolgálati előmenetelüket, ösztönözze őket a fejlődésre és továbbtanulásra.

A rajparancsnok

124.1. A rajparancsnok közvetlenül a szakaszparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a raj személyi állományának.

124.2. A rajparancsnok felelős a raj készenlétéért, erkölcsi állapotáért, kiképzéséért, katonai fegyelméért, közösségi szelleméért, a haditechnikai eszközök, a felszerelés hadra fogható állapotának megőrzéséért, valamint a raj elé kitűzött feladatok végrehajtásáért.

125. A rajparancsnok kötelességei:

a) gondoskodjon arról, hogy a raj beosztottjai mindenkor ismerjék, kinek mit kell tenni a készenlét fokozásakor, biztosítsa, hogy a raj végrehajtsa feladatait;

b) elöljárói intézkedései szerint személyesen vezesse a raj kiképzését;

c) ismerje beosztottjai elérhetőségének módját, vagy tartózkodási helyét;

d) raját közvetlenül, szóban és személyes példájával vezesse, világos, határozott parancsokat adjon, parancsainak végrehajtását ellenőrizze;

e) tanítsa meg alárendeltjeit a rendre, a fegyelmezett katonai magatartásra, a szabályos alaki fellépésre, és követelje meg ezeket, legyen magával és alárendeltjeivel szemben igényes, de ne legyen velük szemben durva, és ne tűrje a beosztottak egymás iránti durvaságát, és trágárságát sem;

f) tartsa és tartassa be az alkoholfogyasztással kapcsolatos előírásokat, akadályozza meg, hogy a raj katonái szolgálati időben szeszes italt fogyasszanak;

g) ismerje a raj minden katonájának a kiképzésben való előmenetelét és rajának hangulatát;

h) alakítson ki jó közösségi szellemet;

i) dicséreti jogkörének gyakorlása során, a fegyelem és a rend fenntartásában támaszkodjon az előzőekben felsorolt ismeretekre;

j) törődjön katonáival, ismerje szükségleteiket, járandóságaikat, és ügyeljen, hogy járandóságaikat idejében megkapják, hogy ruházatuk megfeleljen testméreteiknek, azt tisztán és rendben tartsák, személyükre nézve tiszták, ápoltak legyenek, megjelenésük, magatartásuk pedig kulturált;

k) ügyeljen alárendeltjei egészségére és testi épségére, tanítsa meg őket fegyvereik, más haditechnikai eszközeik, a lőszer és más veszélyes anyagok kezelésének biztonsági rendszabályaira, és követelje meg azok megtartását;

l) ismerje a raj fegyverzetét és más haditechnikai eszközeit, és tudja azokat kezelni, tanítsa meg a raj katonáit azok kezelésére, technikai ellenőrzésére, karbantartására; tartassa azokat állandóan hadra fogható állapotban, és személyesen irányítsa az erre irányuló munkát;

m) különös gondot fordítson lövészet, őrszolgálat után a fegyverek biztonságos ürítésére és arra, hogy senkinél se maradjon lőszer, robbanó- vagy más veszélyes anyag;

n) szervezze meg a meghatározott takarítási feladatok végrehajtását;

o) a raj tevékenysége során tartassa be a munka-, tűz- és a környezetvédelemi szabályokat;

p) a feladatok végrehajtása után értékelje beosztottjainak tevékenységét;

r) jelentse a szakaszparancsnoknak, ha a raj beosztottjai nem kapták meg járandóságaikat, ha dicséretet adott, ha alárendeltjei közül valaki csak magasabb szinten elintézhető kérelmet terjesztett elő; tegyen javaslatot a szakaszparancsnoknak olyan kiemelkedő tettek elbírálására, amelyek a rajparancsnoki hatáskört meghaladó dicséretet igényelnek; jelentse, ha haditechnikai eszközök, más anyagok megrongálódtak, vagy tényközlő jelentésre kötelezett eset történt;

s) ha nincs szervezetszerű helyettese, és rajától eltávozik, jelöljön ki helyettest.

A vezető pénzügyi referens

126.1. A szervezeti egységhez kikülönített vezető pénzügyi referens a Honvédelmi Minisztérium pénzügyi és számviteli szolgálat területileg illetékes osztályvezetőjének van közvetlenül alárendelve. A vezető pénzügyi referens szolgálati elöljárója az ellátott szervezeti egységhez kikülönített pénzügyi referatúra személyi állományának. A laktanyaparancsnok hatáskörébe tartozó szolgálati ügyekben a laktanyaparancsnoknak is alá van rendelve.

126.2. A vezető pénzügyi referens jogszabályokban és belső szabályzókban foglaltak szerint felelős a szervezeti egység parancsnokának költségvetési előirányzat felhasználására irányuló és egyéb pénzügyi kihatású döntései előkészítéséért, végrehajtásáért, a szervezeti egység kezelésében, használatában, illetve tulajdonában lévő eszközökre és azok forrásaira, továbbá a gazdasági műveletekre vonatkozó nyilvántartások vezetéséért.

127. A pénzügyi referatúrára beosztottak kötelességei:

a)[1] a szakterületét érintően képviselje a honvédelmi szervezetnél a HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökséget;

b) a pénzügyi-számviteli alrendszer működtetésének keretében végezze a kimenő, bejövő számlák adatainak rögzítését; a beszerzéshez, értékesítéshez nem kapcsolódó készpénzes kifizetések és bevételek, valamint a kötelezettségvállalások főkönyvi naplóba történő rögzítését; a házipénztári számítógépes analitika vezetését; a szállítók és vevők adatainak felvitelét; az előirányzat-felhasználási keretszámláról a helyi készpénzes kifizetésekhez szükséges készpénz felvételét, valamint a házipénztárból a befolyt készpénz meghatározott összeghatár feletti részének az előirányzat-felhasználási keretszámlára való befizetését;

c)[2] a jogszabályokban és belső szabályzókban foglaltak, valamint a parancsnok rendelkezései alapján teljesítse a személyi állomány egyes illetményelemei, egyéb pénzbeni járandóságai központi utalásával, vagy helyi kifizetésével kapcsolatos hatáskörébe utalt feladatokat, a kapcsolódó adózási és társadalombiztosítási adatszolgáltatási kötelezettségeket, együttműködve a HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség illetékes igazgatóságával;

1 Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § b).
2 Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § c).

d) átutalási megbízások, készpénz kifizetések előtt az eredeti bizonylatok alapján ellenőrizze (érvényesítse) a teljesítés szakmai igazolásának meglétét; az átutalásra kerülő összeg számszerű helyességét, jogosságát és a fedezet meglétét; az alaki és tartalmi követelmények betartását;

e) biztosítsa a honvédelmi szervezet analitikus nyilvántartásának vezetését és az információszolgáltatást;

f) működjön együtt a honvédelmi szervezet gazdálkodásában résztvevő társszolgálatok képviselőivel;

g) ellenjegyzési és érvényesítési jogkörének gyakorlásával kontrollálja a szervezeti egység parancsnokának kötelezettségvállalási, hatáskörébe tartozó utalványozási és költségvetési gazdálkodási tevékenységét;

h) kísérjen figyelemmel az ellátott katonai szervezetnél minden olyan tevékenységet, folyamatot, ahol költségvetési pénzeszközök felhasználása folyik, és erről szóló megállapításait – mint szakmai tanácsadó – jelentse a szervezeti egység parancsnokának;

i) működjön együtt a szervezeti egység parancsnokával a készpénzkészlet feltöltéséhez szükséges a szállítás, a biztonságos őrzés megszervezésében, valamint az optimális pénztári nyitva tartási idő kialakításában;

j) tájékoztassa az érintett személyi állományt a rájuk vonatkozó és a szakterületét érintő rendelkezésekről, döntésekről;

k) készítse el az elemi költségvetési tervjavaslatot és tegyen eleget az éves gazdálkodásról történő beszámolási kötelezettségnek teljesítésében;

l) ellenjegyezze a személyi állomány pénzbeni járandóságainak megállapítására vonatkozó, illetve gazdálkodási tárgyú parancsnoki intézkedéseket, parancsokat, szükség esetén működjön közre azok előkészítésében;

m) vezesse naprakészen a parancsnok hatáskörében felhasználható gazdálkodási előirányzatok, keretek nyilvántartását, szükség szerint kezdeményezze módosításukat;

n) ellenőrizze a szervezeti egységnél a költségvetési pénzeszközök kezelését.

III. fejezet

A KATONAI SZERVEZETEK ELHELYEZÉSE [1]

A laktanya működésének rendje [2]

128.1–129.3. [3]

130.1. A laktanya (objektum) használatát a laktanya- (objektum-) parancsnok szabályozza.

130.2. Dandár vagy annál alacsonyabb szintű katonai szervezet önálló laktanyai elhelyezése esetén annak parancsnoka egyben a laktanyaparancsnok. Ennél magasabb szintű katonai szervezet esetén külön laktanyaparancsnokot lehet kijelölni. Egy katonai szervezet több laktanyában (objektumban) történő elhelyezése esetén a laktanyák (objektumok) parancsnokait az egységparancsnok jelöli ki. Összevont laktanyai elhelyezés esetén pedig az ott elhelyezett katonai szervezetek közös elöljárója jelöli ki a laktanyaparancsnokot.

131.1. A laktanyaparancsnok hatásköre a laktanyában elhelyezett valamennyi katonai szervezetre kiterjed, ellátásra utalás esetén pedig laktanya-gazdálkodási jogkörben az ellátásra utalt katonai szervezetre is.

131.2. A laktanya- (objektum-) parancsnok hatáskörébe tartozik:

---

1 Megállapította: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 1. Hatályos: 2018. VII. 1-től.
2 Megállapította: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. VII. 1-től.
3 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

a) a laktanya őrzésének megszervezése;
b) a közös és a saját ügyeleti szolgálat vezénylése;
c) a közös és saját napirendi időpontok meghatározása;
d) a be- és kilépés, az anyagszállítás és ezek ellenőrzésének szabályozása;
e) az egységes rend meghatározása, a közlekedés szabályozása;
f) a készenlét fenntartása és fokozása, valamint a terror elleni védelem rendszabályainak laktanya szintű összehangolása;
g) az épületek, építmények, helyiségek, szálláshelyek, telephelyek, gyülekezési helyek, valamint a közös kiképzési, sport-, művelődési és szociális létesítmények használatának elosztása (ha az elöljáró parancsnok nem határozta meg);
h) a laktanya-gazdálkodás irányítása és hatékony ellenőrzésének megvalósítása;
i) a híradás és a postai szolgáltatás rendjének szabályozása;
j) [1]
k) a tűz-, a munka-, a természet- és a környezetvédelemi feladatok megszervezése, irányítása és ellenőrzése;
l) [2]
m) [3]
n) a laktanyai szálláson történő tényleges elhelyezés tárgyában írásbeli megállapodás megkötttetése a helyőrségkomendáns és az állomány tagja között; a megállapodásnak tartalmaznia kell különösen az elhelyezett személy nevét, rendfokozatát, születési helyét, idejét, az elhelyezés céljára kijelölt szálláshely pontos megjelölését, a káreseményekkel összefüggő felelősségi kör rendezését;
o) [4] együttműködés a tisztek és altisztek elhelyezése tekintetében a területileg illetékes helyi lakásgazdálkodási szervvel.
132.1–132.4. [5]
133. A laktanyában elhelyezett katonai szervezetek körletének tagozódása:
a) parancsnoki és szolgálati övezet;
b) kiképzési övezet;
c) technikai övezet;
d) raktár övezet;
e) elhelyezési övezet (a személyi állomány számára);
f) sport és szabadidő övezet;
g) övezetbe nem sorolható (védelmi, légoltalmi, óvóhely jellegű stb.) létesítmények.
Minden katona ismerje alegységének a következő körleteit:
a) belső körletét, amely a hálóhelyiségeket, a folyosókat, a mellékhelyiségeket, az irodákat, az alegységraktárakat, a tantermeket, valamint a közművelődési rendezvények megtartására szolgáló helyiségeket foglalja magában;
b) külső körletét, amely a laktanya kerítése által határolt terület egy részét, illetve (ha ilyen van) a hozzátartozó utcarészt foglalja magában.
134.1. [6]
134.2. [7]
135.1. [8]

1 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
2 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
3 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
4 Megállapította: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2018. VII. 1-től.
5 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
6 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
7 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
8 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

135.2. Az alegység körletében ki kell függeszteni: a kiképzési tervet, a szolgálatvezénylés jegyzékét, az épület- (alegység-) ügyeletes és helyettesének kötelmeit, a helyiségleltárt, az öltözködési táblázatot, a napirendet, és a laktanya helyszínrajzát.

135.3. Az elhelyezési körlet hálótermeiben, folyosóin az egyetemes és a nemzeti kultúrát kifejező, valamint a katonai élettel összefüggő, a csapat életéhez kapcsolódó művészi alkotásokat (képeket, szobrokat), reprodukciókat, szemléltető anyagokat lehet elhelyezni. Ezeket az adott laktanyán belül egységes kivitelezésű keretekben vagy tablókon kell elhelyezni.

Ezen kívül tükröt kell kifüggeszteni a ruházat, a külső megjelenés ellenőrzésére.

135.4. A laktanya parancsnoki épületének homlokzatán nemzeti színű zászlót kell elhelyezni.

136. A nyilvános szolgálati közlemények részére külön helyet kell biztosítani. Tilos a katonai objektumban és katonai járművekre, technikai eszközökre és azok belsejébe pártpolitikai, vallási propagandaanyagokat, plakátokat vagy közerkölcsöt sértő anyagokat kifüggeszteni, felragasztani.

137.1–137.5. [1]

138.1. A csapatok parancsnokságainál és az intézeteknél a helyiségek lezárását és a kulcsok kezelését a törzsfőnök (parancsnokhelyettes) szabályozza.

138.2. Az alegységhez tartozó összes helyiség kulcsát az alegység-ügyeletes (épületügyeletes) őrzi, és csak az arra illetékeseknek adja ki. A helyiségek elhagyása után leellenőrzi lezárásukat, a kulcsok leadását.

138.3. A rendszeres használaton kívüli kapuk kulcsainak őrzését, kiadását a laktanyaparancsnok szabályozza. A kulcsokat – a telephely ilyen kapuinak kulcsait kivéve – a laktanya-ügyeletes kezeli.

139. [2]

140.1. [3]

140.2. [4]

140.3. A készenléti feltételek biztosítása érdekében az érintett parancsnok által meghatározott helyekre tartalék (szükség) világítóeszközöket kell telepíteni, melyek üzemképességét rendszeresen ellenőrizni kell.

141. [5]

142. A katonai objektumban szolgálatot teljesítő katonák és közalkalmazottak saját gépjárműveinek parkolása céljából az objektumparancsnok az objektumon belül vagy kívül parkolóhelyeket jelöl ki, továbbá szabályozza a gépjárművek belső közlekedésének rendjét.

143.1–144. [6]

A telephely

145.1. A telephely a haditechnikai eszközök és anyagok biztonságos tárolására, technikai kiszolgálására, javítására kijelölt, berendezett és működtetett terület.

145.2. [7]

---

1 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

2 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

3 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

4 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

5 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

6 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

7 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

146.1. [1]

146.2. A telephely belső rendjét, a személyek belépésének, az ott elhelyezett haditechnikai eszközök telephelyről történő ki- és bebocsátásának rendjét a jelen Szabályzatban, valamint az intézkedésekben, szakutasításokban előírtak alapján a laktanya (objektum) parancsnoka szabályozza.

146.3. [2] Az állandó jellegű telephelyet – és lehetőleg a tábori jellegű telephelyet is – be kell keríteni, és a VI. fejezetben meghatározottak szerint kell őrizni.

147.1. A haditechnikai eszközök rendszeres (napi) mozgásának biztosítására a telephely egyik kapuját kell kijelölni. A többi kaput biztonságosan le kell zárni, a kulcsokat a telephely-ügyeletes szolgálatnál kell őrizni.

147.2. A telephely, illetve a haditechnikai eszközök elhelyezésére szolgáló tárolóhely területét, épületeit az alegységek között fel kell osztani. A tárolóhelyek határait be kell keríteni, vagy jól láthatóan meg kell jelölni. Az alegységek épületeinek (helyiségeinek) ajtaján fel kell tüntetni az alegység megnevezését, az épület (helyiség) kezelőjének nevét, rendfokozatát és pecsétnyomójának számát.

147.3. A telephelyen belül minden alegységparancsnok felel alegysége számára kijelölt terület rendjéért és tisztaságáért, a munka-, tűz- és balesetvédelmi, valamint a környezet- és vagyonvédelmi előírások betartásáért és betartatásáért.

147.4. A telephelyet az adott katonai szervezet parancsnoka (helyettese), törzsfőnöke, a logisztikai főnöke, a logisztikai zászlóalj parancsnoka, a laktanya- (objektum-) ügyeletes, valamint az elöljáró parancsnok által kijelölt személyek a telephely-ügyeletes jelenlétében ellenőrizzék.

A műszaki ellenőrző állomás

148.1. Azon katonai szervezeteknél, ahol a rendszeresen üzemeltetett gép- és harcjárművek mennyisége a 25 darabot meghaladja, műszaki ellenőrző állomást kell létrehozni és működtetni. Egyéb szerveknél a feladat végrehajtására a katonai szervezet állományából – megfelelő szakismeretekkel rendelkező – személyt kell megbízni.

148.2. A műszaki ellenőrző állomás rendeltetése a haditechnikai eszközök igénybevétel előtti, valamint igénybevétel utáni műszaki ellenőrzése, a menetokmányok meglétének és érvényességének, a vezető (kezelő) igénybevételre való alkalmasságának ellenőrzése.

148.3. A műszaki ellenőrző állomás közvetlen szakmai elöljárója a logisztikai főnök (a logisztikai biztosítást irányító személy).

148.4. A műszaki ellenőrző állomást a telephely állandó használatra kijelölt kapujánál kell elhelyezni. Az eszközök ellenőrzésére – a telephelyen belül – megfelelő helyet kell kialakítani, és úgy kell megvilágítani, hogy az ellenőrzést sötétedés után is végre lehessen hajtani. A műszaki ellenőrző állomást az adott katonai szervezet parancsnoka (helyettese), törzsfőnöke, a logisztikai főnöke (a logisztikai biztosítást irányító személy), a laktanya-ügyeletes ellenőrizze.

149.1–152.3. [3]

A környezetvédelem-természetvédelem

153.1. A katonai szervezetek a feladatok végrehajtása során az elérhető legjobb technika alkalmazásával aktívan járuljanak hozzá a környezet védelméhez, a károk megelőzéséhez. Valamennyi katona kötelessége, hogy minden tevékenysége során óvja a környezetet.

---

1 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

2 Megállapította: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 4. Hatályos: 2018. VII. 1-től.

3 A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

153.2. A környezet védelmét, a környezetet nem károsító feladat-végrehajtás általános feltételeit minden katonai tevékenység részeként, a hatályos jogszabályokra alapozva kell előírni és megvalósítani, figyelembe véve a katonai élet, technika és technológia, valamint a honvédelmi feladatok sajátosságait. A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést, kizárja a környezetkárosítást.

153.3. A védelmi feladatokat a környezeti terhelés lehető legkisebb és elhárítható kockázatával kell tervezni és teljesíteni.

153.4. A környezetvédelmi tevékenységet komplex módon a föld, víz, levegő, élővilág, táj és a települési környezet szakterületeken úgy kell végezni, hogy valamely környezeti elem igénybevételének, terhelésének csökkentése vagy megszüntetése céljából nem engedhető meg más környezeti elem károsítása, illetve szennyezése.

154. A katonai objektumok, haditechnikai eszközök környezetkímélő üzemeltetéséről a rendelkezésre álló személyi-tárgyi feltételek egyidejű koordinált alkalmazásával kell gondoskodni. A környezetkímélő üzemeltetés biztosítása a laktanya- (objektum-) parancsnok feladata. Tevékenységét a központi rendelkezések, és az egyes szolgálati ágak rendelkezései alapján végezze.

A környezetkímélő üzemeltetés feltételeit az ismeretek oktatásával és terjesztésével, a szennyező források folyamatos feltárásával és megszüntetésével, a szennyezett terület mentesítésével a központi és saját erőforrások együttes igénybevételével kell biztosítani.

155.1. A katonai tevékenység során a rendkívüli környezeti veszélyhelyzet, károsodás kialakulását meg kell akadályozni. Ennek érdekében a veszélyhelyzetet előidézhető tevékenységet (pl. szállítás, üzemanyagok, robbanóanyagok kezelése) fokozott gondossággal, a vonatkozó előírások teljes körű betartásával kell végezni.

155.2. A katonai szervezetnél keletkező hulladék, veszélyes hulladék gyűjtéséről, nyilvántartásáról, ártalmatlanításáról a vonatkozó jogszabályok előírásainak betartásával gondoskodni kell.

156.1. A foglalkozások, gyakorlatok helyét, levezetésének módszerét úgy kell kiválasztani, hogy azok a védett környezeti összetevőket ne veszélyeztessék. A foglalkozások, gyakorlatok levezetése során biztosítani kell a szennyező anyagok káros hatásainak megengedett határérték alatt tartását, a védőtávolságok betartását. A foglalkozások, gyakorlatok lezárását követően gondoskodni kell a keletkezett hulladék, veszélyes hulladék gyűjtéséről, ártalmatlanításáról, az eredeti állapot helyreállításáról, a terület rendezéséről és újrahasznosításának feltételeiről. A foglalkozások és gyakorlatok a lakosság életfeltételeit károsan nem befolyásolhatják.

156.2. A környezeti veszélyhelyzet, környezetkárosodás bekövetkezése esetén a katonai szervezetek a vonatkozó rendelkezések szerint vesznek részt a kárelhárításban.

157. A katonai szervezeteknél a környezetvédelem szervezettségét, gyakorlati végrehajtását évente két alkalommal, márciusban és októberben kell ellenőrizni és értékelni. A környezetvédelem katonai szervezet által történő fő ellenőrzését minden év októberében kell teljes terjedelemben végrehajtani. Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek egy példányát, a feltárt hiányosságok felszámolására tett intézkedések tervével együtt a szolgálati elöljáró részére meg kell küldeni.

A tábori elhelyezés

158.1. A tábori elhelyezés ideiglenes jellegű elhelyezés. A táborokat a laktanyákra előírtak értelemszerű alkalmazásával kell berendezni és belrendjüket, őrzésüket ennek megfelelően szabályozni.

158.2. A táborok létesíthetők sátrak vagy konténerek felhasználásával. Telepítésükkor a laktanyai létesítésre vonatkozó övezeti rendszert kell alkalmazni. Ki kell alakítani a személyi állomány, valamint a technikai eszközök elhelyezéséhez, az anyagok tárolásához, a beléptetéshez, őrzésvédelemhez, valamint a katonai szervezet egyéb tevékenységéhez szükséges feltételeket.

158.3. A katonai szervezet parancsnoka táborozás megtervezése, megszervezése és végrehajtása alkalmával a kölcsönös tájékoztatás céljából vegye fel a kapcsolatot a területileg illetékes helyőrség-parancsnoksággal (hadkiegészítő parancsnoksággal), illetve az önkormányzat jegyzőjével.

159.1. A táborhely:

a) biztosítson elegendő férőhelyet a személyi állomány számára, a fegyverek, a lőszer és robbanóanyag megbízható tárolására, a haditechnikai eszközök, anyagok, valamint az ellátásra szolgáló létesítmények elhelyezésére;

b) tegye lehetővé az álcázási rendszabályok megtartását;

c) feleljen meg a munka-, a tűz-, a környezet- és a természetvédelmi, valamint a közegészségügyi, járványügyi követelményeknek.

159.2. Tábor létesítését a természeti környezet károsítása nélkül, a kijelölt területre vonatkozó környezetvédelmi, egyéb hatósági előírások betartásával kell végrehajtani.

160.1. A tábort hosszanti és keresztirányú utakkal kell tagolni. A tábor határait a táborparancsnok határozza meg, és minden katonával ismertetni kell.

160.2. A táboron belüli elhelyezés rendje:

a) a tábor főbejáratánál a kapuügyeletes, a táborügyeletes és az őrség, valamint a gépjárműparkoló legyen elhelyezve;

b) befelé haladva a törzsmunkahelyek, a tiszti pihenők és az eligazító sátor vagy konténer;

c) a személyi állomány sátrai vagy konténerei;

d) az alakuló tér, a tornatér és kultúrsátrak vagy konténerek;

e) étkezdék;

f) konyhák, alegység ellátópontok és segélyhely;

g) raktárak és a fürdő;

h) logisztikai alegységek, valamint a telephely.

160.3. A személyi állomány fegyvereinek tárolását a táborozás céljától függően (mint például: harcászati jellegű kihelyezés, kiképzési vagy más célú táborozás) a táborparancsnok szabályozza, különös gondot fordítva a fegyverek és a lőszer elkülönítésére.

160.4. A lőszer- és robbanóanyag-raktárakat az előírt védőtávolságok betartásával kell elhelyezni és őriztetni kell.

160.5. Szükség esetén a védelmi létesítményeket és azok helyét a táborparancsnok határozza meg.

161.1. Tábori elhelyezésnél a tűzesetek megelőzésére, a következmények csökkentésére a következő fontosabb tűzvédelmi előírásokat kell betartani:

a) hét nap időtartamot meghaladó, legalább zászlóalj szintű tábori elhelyezés esetén a táborra tűzvédelmi szabályzatot kell készíteni, valamint ideiglenes együttműködési megállapodást kell kötni a vonulási körzet szerinti tűzoltósággal, és ügyeletes tűzoltó rajt kell szolgálatba vezényelni. Tűzvédelmi szabályzat hiányában a tábor tűzvédelmét táborparancsban kell szabályozni;

b) biztosítani kell a tűzoltósággal való kapcsolattartást, az értesítés, valamint a tábor területén a tűzjelzés és a riasztás feltételeit hangjelzéssel;

c) a tábor sátrait és létesítményeit közúttól legalább 5 m, vasúttól legalább 10 m távolságra kell telepíteni. Az üzemanyag-tároló és a lőszerraktár 100, a gépjármű telephely 50, a konyha legalább 20 m-re legyen a törzs és az alegységek sátraitól;

d) a sátrak, az üzemanyag-tároló és -töltőhelyek, a gépjármű telephely, az önállóan üzemelő gépegységek, a raktárak, műhelyek, a konyha és a dohányzóhelyek körül legalább 1 m szélességben tűzvédő ösvényt kell az avartól, száraz aljnövényzettől megtisztítva létesíteni;

e) a munka- és pihenőhelyek fűtéséhez csak kifogástalan műszaki állapotú fűtőberendezést lehet használni, rögzített és hézagmentesen illesztett füstcsővel. Hagyományos kályhát szikrafogó nélkül üzemeltetni tilos, gondoskodni kell ügyeletes fűtő kijelöléséről és rendszeresített begyújtó anyag biztosításáról;

f) az alegységek sátorcsoportjain belül legfeljebb 150–200 m^2-es alapterületű sátortömböket lehet telepíteni;

g) a sátortömbök között legalább 4 m, egy sátortömbön belüli sátrak között legalább 2 m tűztávolságot kell biztosítani;

h) a technikai eszközök tárolására alegységenként külön tároló helyet kell kijelölni, abban a gépjárműveket egy vagy több sorban kell elhelyezni;

i) gépkocsiknál a térköz 1,5, a sorok közötti távolság 5, harckocsiknál a térköz 3, a sorok közötti távolság 10 m legyen;

j) az üzemanyagtöltő gépjárműveket és utánfutókat külön csoportban, az egyéb járművektől elkülönítve kell tárolni;

k) üzemanyagtöltéskor a gép- és harcjárműveket, gépjármű technikai eszközöket le kell földelni.

161.2. A táborok tűzvédelme részletes szabályait szakutasítás tartalmazza.

162. Harcászati jellegű kihelyezések, gyakorlatok alatt a tábor alaprajzának, belső elrendezésének kialakításakor a felsorolt alaki követelményektől eltérően elsősorban a harcászati, az álcázási és védelmi szempontok az irányadók.

163. A katonákat lehetőleg rendfokozati állománycsoportonként, nemük szerint elkülönítve, külön sátrakban vagy konténerekben kell elhelyezni. A század ellátó tiszthelyettesnek az alegység anyagával együtt külön sátrat vagy konténert kell biztosítani.

164.1. A táborban egész egység, illetve egy vagy több alegység helyezkedhet el. Egység táborozásakor annak parancsnoka, több alegység esetén az elöljáró által kijelölt személy a táborparancsnok. A tábor rendjét, őr- és ügyeleti szolgálatát, a be- és kilépés, valamint az esetleges látogatás rendjét a laktanyára vonatkozó előírások értelemszerű alkalmazásával a táborparancsnok szabályozza.

164.2. A tábor őrzésére járőröket is magában foglaló őrséget kell szervezni. Az őrség esetleges megerősítésére megfelelő erejű készenléti alegységet kell vezényelni.

164.3. Ha a körülmények megkövetelik, meg kell szervezni és be kell gyakoroltatni a tábor védelmét.

165. Harcászati jellegű gyakorlatok, kihelyezések alatti táborozás alkalmával, a fedezés gyakorlása céljából kiküldött tábori őrségek számára tilos éleslőszert kiadni. Szolgálatuk ez esetben nem tekinthető őrszolgálatnak.

166. A tábor őr- és ügyeleti szolgálata élén a táborügyeletes áll, aki a táborparancsnoknak van alárendelve. A táborügyeletes a laktanya-ügyeletesre előírtak értelemszerű alkalmazásával lássa el feladatát. A táborügyeletes mellett alegység-ügyeleteseket lehet vezényelni.

167.1. A táborparancsnok fordítson gondot a higiéniára és a tábor vízellátására. Ivás, főzés, mosdás-fürdés céljára csak közegészségügyi szempontból megvizsgált és emberi fogyasztásra hatóságilag alkalmasnak minősített vizet szabad felhasználni (akár helyi vízlelőhelyekről vagy szállítással gondoskodnak róla).

167.2. A táborozás során különös gondot kell fordítani a környezet- és természetvédelemre. A tábor területén fákat és bokrokat kivágni tilos! Gyeptéglákat kitermelni és földmunkát végezni csak a kijelölt helyeken szabad. A keletkezett hulladékokat az előírások szerint össze kell gyűjteni, és a megfelelő helyre kell átadni.

167.3. Ha a tábor közelében folyó- vagy állóvíz van, a táborparancsnok gondoskodjon arról, hogy ne kerüljön bele olaj, szennyezett víz, mérgező anyag és egyéb hulladék. Az alegységek személyi állományának fürdési idejét és sorrendjét a táborparancsnok határozza meg.

167.4. Homok-, kőkitermelő helyeket – a hatósági engedélyek kiadását követően – csak szakember vezetésével szabad igénybe venni és csak ott, ahol az a biztonsági szempontok figyelembevételével engedélyezett.

168.1. A táborban elhelyezett katonai szervezet körleteit a hozzá tartozó közlekedési útvonalakkal együtt állandóan rendben kell tartani.

168.2. A tábor parancsnoka parancsban jelölje ki:

a) a takarítási körleteket, és a végrehajtó állományt;

b) a takarítási feladat végrehajtásáért és ellenőrzéséért felelős személyeket;

c) a külső szolgáltató szervezettől megrendelt szolgáltatások végrehajtásának minőségi és mennyiségi ellenőrzéséért, a teljesítések igazolásáért felelős személyt.

169. Külső szolgáltatásként a kitelepülés előtti egyszeri tereprendezés (hóeltakarítás, fűnyírás, bozótirtás), a gyakorlat ideje alatt a tábor közlekedési útvonalainak folyamatos hóeltakarítása, szociális helyiségek takarítása (mosdó-, fürdő-, WC konténer) igényelhető polgári szolgáltatásként. Szintén polgári szolgáltatásként igényelhető a víz, az elektromos energia biztosítása, a szennyvíz és kommunális hulladék elszállítása, rovar és rágcsálóirtás.

170.1. Az egyéb körletek takarítását a kijelölt alegységek hajtják végre a parancsban rögzítettek szerint. A gyakorlat során keletkező kommunális és egyéb hulladékok összegyűjtéséért a gyakorlatot végrehajtó állomány a felelős.

170.2. Általános ellenőrzési feladatai során a táborügyeletes hajtsa végre a belső és külső körletek rendjének ellenőrzését is.

171.1. Külföldi táborozás esetén a tábor üzemeltetését, fenntartását a tábori elhelyezésre előírtak értelemszerű alkalmazásával kell szabályozni és végrehajtani, azonban amennyiben a műveletirányító parancsnokság által kiadott szabályok éleslőszer és a 19. pont *g)* alpontjában megjelölt veszélyes anyagok kiadását a táborban is lehetővé teszik, ezek szerint kell eljárni.

171.2. A táborhely rendben tartási és takarítási feladatokat külföldi gyakorlatok, missziók esetében lehetőség szerint a fogadó nemzeti támogatás keretében kell megoldani. Fogadó nemzeti támogatás hiányában, illetve biztonsági okokból a rendben tartási és takarítási feladatok végrehajtása a táborban elhelyezett állomány feladata.

Az elszállásolás

172. Lakott helységben a csapatok kivételes esetekben és csak az elöljáró parancsnok parancsára szállásolhatók el. Erre a célra elsősorban középületek használhatók fel.

173. Az elszállásolandó csapat parancsnoka előzőleg lépjen érintkezésbe a területileg illetékes katonai szerv parancsnokával, az önkormányzati szervekkel, és szemrevételeztesse a kijelölt szálláskörletet. A szemrevételezésre szállás-előkészítő csoportot jelöljön ki.

A szállás-előkészítő csoport összetétele:

a) szállás-előkészítő tiszt (tiszthelyettes);

b) orvos (egészségügyi tiszt, tiszthelyettes);

c) századonként egy tiszthelyettes vagy egy tisztes.

174.1. A szállás-előkészítő csoport(parancsnok) feladatai:

a) jelentkezzen az illetékes helyőrségparancsnoknál (ha ilyen van az adott helységben), és vegye fel a kapcsolatot a helyi hatóságokkal;

b) szemrevételezze a szálláskörletet elhelyezési, tűzvédelmi, környezetvédelmi, közegészségügyi és járványügyi szempontból, figyelembe véve a rend, a fegyelem fenntartását befolyásoló tényezőket is;

c) készítse el a csapat elszállásolási tervét, amely tartalmazza: az alegységek részére kijelölt körleteket (helyiségeket), az egyes körletekben (helyiségekben) elhelyezendő erőket és eszközöket, valamint az őrzésre és védelemre vonatkozó elgondolását;

d) a szemrevételezés eredményét és javaslatait jelentse a kiküldő parancsnoknak.

174.2. [1]

1 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

175.1. [1]
175.2. [2]
175.3. Minden helyiségbe parancsnokot kell kijelölni, aki felelős az alárendelt katonák magatartásáért, a rendért, a helyiségben levő berendezési tárgyak épségéért, az udvarrész tisztaságáért, valamint a tűzvédelmi és környezetvédelmi rendszabályok megtartásáért.
175.4. [3]
176. A szálláson a fegyvert, a lőszert, a mérgező, sugárzó és robbanóanyagokat, maróhatású és tűzveszélyes anyagokat, a gyógyszereket az adott helyzetnek megfelelően a vonatkozó előírások értelemszerű alkalmazásával védett, biztos helyen kell tárolni és őrizni úgy, hogy illetéktelenek hozzájuk ne férhessenek.
177. Elszállásoláskor az őr- és ügyeleti szolgálatot a tábori elhelyezésre előírtak szerint kell megszervezni és ellátni. A körletből való távozásra a laktanyai elhelyezésre előírtak az irányadók. Különös gondot kell fordítani arra, hogy fegyverrel csak az arra feljogosított személyek távozzanak.
178. Az elszállásolt csapatok parancsnoka határozza meg a gyülekezőhelyeket és a mozgási útvonalakat.
Az alegységparancsnokok biztosítsák, hogy a helyiségeknek megfelelő kijáratuk legyenek, és jelöljék ki a gyülekezőhelyre vezető utakat.
179. [4]

A katonai szervezetek biztonságának rendszabályai

180.1. A katonai szervezeteknek és laktanyáknak (táboroknak) minden helyzetben, folyamatosan az ésszerűen elérhető legmagasabb biztonságban kell lenniük. A felkészülés (készenlét) időszakában a biztonságot elsősorban az egymást kiegészítő védelmi rendszabályok megvalósításával kell elérni.
180.2. A védelmi rendszabályok magukban foglalják:
a) az őrségek, rendészeti és kapuügyeleti szolgálatok működtetését;
b) kerítések, golyófogók, zárt körletek létesítését, a laktanyák érzékeny részeinek megvilágítását;
c) a dokumentumok készítésének, példányszámának korlátozását, megbízható továbbításukat és tárolásukat;
d) a számítógéprendszerhez való illetéktelen hozzáférés megakadályozását, a rejtjelező eszközök alkalmazását, a rádióelektronikai eszközök adásának és kisugárzásának szabályozását;
e) a fontos és érzékeny eszközök, létesítmények álcázását és elrejtését;
f) a tűzvédelmi és egyéb rendszabályokat.
181. A védelmi rendszabályokat a katonai szervezet parancsnokának rendelkezései szerint összehangoltan kell előkészíteni és alkalmazni a katonai szervezet mindenkori helyzetének figyelembevételével. Szükség esetén, illetve az elöljáró parancsnok rendelkezései szerint a szokásosnál hatékonyabb rendszabályokat kell bevezetni.
A jelen Szabályzat alapján bevezethető és az elrendelt védelmi rendszabályokon túl a saját kezdeményezés alapján bevezetésre tervezetteket az elöljáró parancsnoknak kell jelenteni.

A zsiliprendszer

1 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
2 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
3 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.
4 Hatályon kívül helyezte: 7/2018. (VI. 21.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatálytalan: 2018. VII. 1-től.

182.1. A laktanyába történő be- és kijárás hatékony ellenőrzése érdekében a helyi viszonyok figyelembevételével a laktanyaparancsnok létesíttessen zsiliprendszert.

182.2. A zsilip olyan két bejárat közé zárt áteresztő létesítmény, amelyből oldalirányban nem lehet távozni. A gépjárművek számára szolgáló zsilip egyik vége a laktanyán kívülre nyíljon, belső sorompóján keresztül pedig a laktanya területére lehessen bejutni.

182.3. Az érkezők és a távozók ellenőrzése a két bejárat közötti területen történjen úgy, hogy aki a zsilipbe belépett, onnan bármely irányba csak ellenőrzés után távozhasson.

182.4. A zsilipet a helyi sajátosságoknak megfelelően elő kell készíteni az akadálymentes behatolást gátló torlaszok elhelyezésére.

183.1. Egységnél, annál a laktanyakapunál, ahol az alegységek vonulnak ki-be, lehetőleg olyan hosszú zsilip legyen, amelyben egyszerre egy századot ellenőrizhetnek. Rövidebb zsilip megléte esetén az ellenőrzést részenként kell végrehajtani. Más katonai szervezetnél a zsilip hosszát az objektumparancsnok a rendszeresen kivonuló oszlopok hossza szerint határozza meg. A személygépkocsik részére kijelölt kapunál a zsilip egyszerre legalább két személygépkocsi oszlopban történő, illetve egy autóbusz beállását tegye lehetővé.

183.2. A gépjárműveket és más haditechnikai eszközöket teljes egészében, a személyeket pedig az V–VI. fejezetekben leírt mértékben a kapuügyeletes szolgálat, illetve az integrált őrszolgálat kapuügyeleti szolgálata ellenőrizze a zsilipben.

Személyek be- és kiléptetése

184.1. A Honvédség valamennyi objektumában egységes belépési engedélyrendszert kell alkalmazni a következő elvek szerint:

a) a katonai objektumba az ott szolgálatot teljesítő hivatásos (szerződéses) állomány, valamint az ott dolgozó közalkalmazottak (köztisztviselők) az objektumparancsnok által adott állandó belépési engedéllyel léphetnek be;

b) a katonai objektumba az elöljáró parancsnok által adott állandó, valamint ideiglenes belépési engedéllyel ellátott személyek is beléphetnek;

c) más személyek részére – ha nincs eltérő rendelkezés – egyszeri belépés engedélyezhető.

A be- és kiengedés módját, az ügyeleti szolgálati személyek ezzel kapcsolatos tevékenységét, a jelen Szabályzat V. fejezete, illetve az e Szabályzattal összhangban kiadott központi rendelkezések, valamint külföldi műveleti területen a műveletre vonatkozó Egységes Műveleti Szabályok (SOP-k) határozzák meg.

184.2.[1] Ha az országgyűlési képviselő, az alapvető jogok biztosa vagy annak helyettese a katonai objektumba közjogi tisztségviselői igazolvánnyal, az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló megbízólevéllel kíván belépni, az érkezésről és a belépés céljáról a katonai rendész, kapuügyeletes közvetlenül vagy a laktanyaügyeletes, objektumügyeletes útján a fogadó elöljárónak jelent, és az érkezőt az elöljáróhoz kíséri. Az érkezést jelenteni kell a honvédségi szervezet parancsnokának, vezetőjének, aki az érkező részére a katonai objektumban tartózkodásának időtartamára kísérő állományt biztosít.

Az országgyűlési képviselő, az alapvető jogok biztosa vagy annak helyettese, valamint az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló katonai objektumokban való tartózkodása[2]

1 Megállapította: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 1. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.
2 Beiktatta: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.

184/A.1.[1] Az állomány tájékoztatásra jogosult tagja a katonai objektumban tartózkodó országgyűlési képviselő számára az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 98. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást a látogatott honvédségi szervezet általános munkarendjéhez igazodóan, munkaidőben nyújtja.
184/A.2.[2] A katonai objektumban tartózkodó országgyűlési képviselő, alapvető jogok biztosa, annak helyettese, valamint az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló részére
a) közérdekű adatokról, valamint
b) a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 38. § (7) és (8) bekezdésében, 40. § (1) és (1a) bekezdésében megjelölt adatokról tájékoztatást kizárólag a honvédségi szervezet vagy a katonai objektum parancsnoka, illetve vezetője – távolléte esetén helyettese – nyújthat a Honvéd Vezérkar főnöke által előzetesen, esetenként kiadott engedély alapján, az abban meghatározott terjedelemben.
184/A.3.[3] A 184/A.2. pont szerinti engedélyt
a) ha a tájékoztatás a látogatott honvédségi szervezet vagy katonai objektum működési körén túlmutat,
b) a Honvédelmi Minisztérium vonatkozásában és
c) a honvédelmi miniszter közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek vonatkozásában
a honvédelmi miniszter adja ki.
184/A.4.[4] A honvédelmi miniszter a 184/A.2. ponttól eltérően, a Honvédség állományának bármely tagját kijelölheti felvilágosítás és tájékoztatás adására.

Járművek ki- és beengedése, anyagok ki- és beszállítása

185. A telephelyet, valamint a laktanyát csak olyan haditechnikai eszköz hagyhatja el, amely érvényes hatósági jelzésekkel és menetokmányokkal rendelkezik, valamint megfelel a jogszabályokban és szakutasításokban meghatározott műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek.

186.1. Az igénybevétel jogosságát a telephely elhagyása előtt a telephely-ügyeletes, műszaki ellenőrző állomás ügyeletes, a laktanya elhagyása előtt a kapuügyeletes szolgálat köteles ellenőrizni.

186.2. Az igénybevétel jogosságának ellenőrzése terjedjen ki:

a) a telephely-ügyeletes és a műszaki ellenőrző állomás szolgálat részéről a vezető (kezelő) okmányainak és a technikai eszköz menetokmányainak meglétére és érvényességére;

b) a kapuügyeletes szolgálat részéről a szállított személyek kilépésének, a rakomány kiszállításának jogosságára, a menetokmányok meglétére és érvényességére.

186.3. Ha az alegység saját parancsnokának vezetése alatt vonul ki, gépjármű (harcjármű) vagy oszlop távozik a laktanyából, a személyek kilépésének jogosultságát nem kell ellenőrizni, azért az adott alegységparancsnok a felelős.

187.1. A telephely-ügyeletes szolgálat tekintse érvényesnek a menetokmányokat, ha:

a) érvényességi ideje nem járt le;

b) arra jogosult személy írta alá és le van pecsételve;

c) a menetlevélre a műszaki ellenőrzés végrehajtásának igazolását rávezették.

Az érvényesség ellenőrzése után a telephely-ügyeletes (helyettese) a menetlevelet a megfelelő helyen írja alá.

---

1 Beiktatta: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.
2 Beiktatta: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.
3 Beiktatta: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.
4 Beiktatta: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.

187.2. A kapuügyeletes szolgálat a kibocsátáskor az előbbi feltételek megléte esetén se tekintse érvényesnek a menetokmányt, ha:

a) azon a gépjárműparancsnok elbocsátó záradéka már rajta van;

b) hiányzik a telephely-ügyeletes (helyettese) aláírása;

c) nincs gépjárműparancsnok, és ez a tény a menetokmányon nincs feltüntetve.

188.1. A haditechnikai eszközök forgalom- és üzembiztonság szempontjából történő ellenőrzéséért a haditechnikai eszköz vezetője (kezelője) felelős.

188.2. A közlekedésbiztonsági berendezések (fékek, kormány, gumiabroncs, világító- és fényjelző berendezések, vonóhorog-kapcsolat) bármelyikének meghibásodása, vagy más olyan hiba észlelése esetén, amely balesetet idézhet elő, a vezető (kezelő) nem indulhat el, és azt köteles jelenteni elöljárójának, valamint a műszaki ellenőrző állomás ügyeletesnek.

188.3. A forgalom- és üzembiztonság állapotát alegységkötelékben történő mozgás esetén az alegységparancsnok, egyedi mozgások és személyszállítás esetén a műszaki ellenőrző állomás szolgálat köteles ellenőrizni, és a menetokmány megfelelő rovatában igazolni.

188.4. Az ellenőrzés rendjének részletes leírását az adott haditechnikai eszközre vonatkozó szakutasítások tartalmazzák.

189. Az ügyeletes és készenléti szolgálatban levő gépjárművek a laktanyaparancsnok által e célra kijelölt helyen tartózkodjanak, menetlevelüket a szolgálat tartama alatt az igénybevételi szünetekben a laktanya-ügyeletesnél kell őrizni. Kirendelésük esetén a menetokmányt a laktanya-ügyeletes a kijelölt gépjárműparancsnoknak (ha az nincs, a gépjárművezetőnek) adja ki.

190. A szolgálatteljesítésen kívüli idő laktanyaparancsnok által meghatározott részében, valamint szünnapokon gépjárművek – a lánctalpas eszközök kivételével – csak a laktanya (objektum) főkapuján át mozoghatnak. Ilyenkor a gépjárműmozgásra kijelölt többi kaput zárva kell tartani. A lánctalpas eszközök a részükre kijelölt kapun a laktanya-ügyeletes engedélyével közlekedhetnek.

191. A laktanyába az ott elhelyezett katonai szervezetek haditechnikai eszközein kívül beengedhetők:

a) azok a haditechnikai eszközök, amelyeknek menetlevele az adott objektumba szól;

b) a laktanya-ügyeletes engedélyével az olyan haditechnikai eszközök, amelyeknek menetokmányai ugyan nem az adott objektumba szólnak, de igazolható módon segítségre szorulnak, vagy az adott körülmények között biztonságos megőrzésük indokolt;

c) a laktanyába rendszeres szállítást végző polgári cégek járművei a laktanyaparancsnok által kiadott szabályozás szerint;

d) szolgáltató polgári cégek gépjárművei a laktanya-ügyeletes engedélyével;

e) a hivatásos és szerződéses állományú katonák, illetve a köztisztviselők és közalkalmazottak saját tulajdonú gépjárművei parkolás céljából az erre kialakított területre a laktanyaparancsnok által kiadott szabályozás szerint.

Más katonai szervezethez tartozó gép- és harcjárműoszlop a laktanyaparancsnok engedélyével bocsátható be.

192. A haditechnikai eszközöket az igénybevétel befejezése után műszaki állapot, üzemképesség és forgalombiztonság szempontjából a műszaki ellenőrző állomás ügyeletes ellenőrizze. Ezt követően a szakutasításokban meghatározott műveletek végrehajtása után, a telephely-ügyeletes engedélyével állhatnak be a tárolóhelyre.

193.1. Személyek katonai objektumból a Honvédség tulajdonát képező anyagokat, tárgyakat csak az illetékes elöljáró által aláírt kapujegy birtokában vihetnek ki.

193.2. A kapujegyet kötelesek az objektum elhagyásakor felmutatni. Az ellenőrzésre külső polgári személyek esetében a kapuügyeletes jogosult és köteles.

193.3. A laktanyában elhelyezett katonai szervezetek állományában levők esetenkénti ellenőrzésére a laktanyaparancsnok intézkedik, az ellenőrzést a megfelelő rendfokozatú katonákra bízva.

194.1. Anyagokat a laktanyába be- és onnan kiszállítani csak szabályosan kiállított menet- és szállítási okmányok alapján lehet a katonai és polgári gépjárműveken.

194.2. A katonai gépjárművön történő szállításhoz kiállított okmány- és aláírásmintákból egy-egy példányt a kijelölt kapuknál levő szolgálati helyiségben kell elhelyezni. Az anyagkiszállítás engedélyezésének jogát a laktanyaparancsnok szabályozza.

194.3. Anyagszállítmány ellenőrzésekor mind katonai, mind polgári gépjármű esetén az előzőekben előírt ellenőrzésen felül meg kell győződni az okmányon feltüntetett és a haditechnikai eszközön levő rakomány alapvető egyezéséről.

194.4. Az állomány tagjának a szolgálati helyre bevitt tárgyaiban, dolgaiban bekövetkezett kár esetére a vonatkozó jogszabályok előírásai az irányadóak. A bevitt tárgyak és dolgok rendeltetés szerinti használatért az eszköz birtokosa felel, azzal a környezetét, társait nem zavarhatja.

194.5. A honvédségihez hasonló személyes eszköz birtoklásának tényét a katonának hitelt érdemlően igazolnia kell. Az ilyen eszköz bevitelét a parancsnok az érvényben lévő „kapujegyen” engedélyezi.

Az objektumok tűzvédelme

195.1. Minden elöljáró felelős a rábízott objektum (létesítmény, építmény, épület stb.) és az ott elhelyezett gép- és harcjárművek, illetve más haditechnikai eszközök tűzvédelmének megszervezéséért.

195.2. A katonai objektumok tűzvédelmét a tűzvédelmi tiszt, tiszthelyettes, ennek hiányában a parancsnok által kijelölt hivatásos vagy szerződéses állományú katona, köztisztviselő, közalkalmazott a vonatkozó rendelkezések szerint irányítja és ellenőrzi.

195.3. Az épületek, eszközök és berendezések a használatba vételi engedélyben, a technikai és a műszaki leírásban, valamint a használati utasításban foglaltaknak megfelelően kerülhetnek használatra, üzemszerű alkalmazásra.

196.1. A katonai objektumok rendelkezzenek Tűzvédelmi Szabályzattal, a vonulási körzet szerinti önkormányzati tűzoltósággal megállapodási szerződéssel és szükség esetén kiürítési tervvel.

196.2. Az eredményes beavatkozás érdekében biztosítani kell a katonai objektumokban a tűzjelzés és a tűzoltóság értesítésének lehetőségét, illetőleg a tűzoltás feltételeit.

196.3. A tüzelő-fűtő és villamos berendezések a szükséges felügyelet mellett üzemeltethetők.

196.4. Az állandó és ideiglenes tároló helyeken be kell tartani a raktározás és tárolás (együtt tárolhatóság) szabályait.

196.5. A munkanap végén a munkavégzésre szolgáló helyiségekben (kivéve az állandó felügyeletű szolgálati és üzemviteli helyeket) a hagyományos tüzelésű eszközökben a fűtést meg kell szüntetni, a nem folyamatos üzemű villamos gépeket, berendezéseket az elektromos hálózatról le kell választani, a világítást ki kell kapcsolni.

196.6. A legénységi vagy szálló jellegű épületekben gondoskodni kell az esetlegesen keletkező tűz korai észleléséről és a tűzjelzés feltételeinek biztosításáról.

196.7. Az objektumok területén a kijelölt helyek kivételével meg kell tiltani a dohányzást.

IV. fejezet

A KATONÁK NAPI TEVÉKENYSÉGE ÉS ELLÁTÁSA

A napirend

197. A napirend a katonai szervezet napi tevékenységének a szervezeti egység parancsnok által meghatározott kötelező időbeosztása.

198.1. A szervezeti egység tevékenységének körülményeit figyelembe véve, napirendváltozatokat kell kidolgozni az objektumban (laktanyában), illetve az objektum (laktanya) közeli és a központi kiképzési bázisokon, táborban folytatandó tevékenységre, gyakorlatra és külön a kiszolgáló elemek részére. Szabályozni kell a szünnapok (kiképzésmentes napok) napirendjét is.

198.2. Szünnapok:

a) munkaszüneti napok (az államilag meghatározott ünnepnapok);

b) heti szabadnapok (általában a szombatok);

c) heti pihenőnapok (általában a vasárnapok);

d) katonai szünnap (május 21.);

e)[1] kiképzési szünnap;

f) az eskütétel napja (a kiképző központban, illetve a tanintézeteknél).

199.1. A napirend biztosítsa:

a) a napi szolgálatteljesítés szervezett megkezdését;

b) a napi alaptevékenység végrehajtását;

c) az ügyeleti, őr- és más szolgálatok felkészülését, eligazítását;

d) a következő napi tevékenységre való felkészülést;

e) a kihallgatásra, a napi tevékenységre használt eszközök és egyéb anyagok karbantartására, a parancskihirdetésre, az étkezésre és az orvosi rendelésre szükséges időt;

f) a napi szolgálatteljesítés szervezett befejezését.

199.2. Összevont laktanyai elhelyezésben levő csapatok esetén a napirend közös pontjait a laktanyaparancsnok szabályozza.

199.3. Gyakorlatok, illetve különleges feladatok (katasztrófák, elemi csapások következményeinek felszámolása stb.) végrehajtása során a fenti előírásoktól a szükséges mértékben el lehet térni.

200. A napi szolgálatteljesítés szervezett megkezdéséhez az egységparancsnok meghatározza a szolgálatteljesítés helyére történő beérkezés, az öltözet, a felszerelés, az anyagok és eszközök előkészítésének idejét.

201.1. A napi alaptevékenység időbeosztását és tartalmát a szolgálati elöljárók (felettesek) rendelkezései szabályozzák. A napi tevékenységről csak az egészségügyi okok miatt felmentettek, a szabadságon vagy szolgálatban levők, pihenőidejüket töltők és az állományilletékes parancsnok által engedélyezettek hiányozhatnak.

201.2. A foglalkozásokra való elvonulás előtt és a tevékenység befejezéskor a tevékenység vezetői ellenőrizzék a létszámot, a katonák ruházatát, felszerelését, továbbá, hogy megvannak-e a tevékenységhez szükséges fegyverek és más haditechnikai eszközök, anyagok, különös tekintettel a veszélyes eszközökre és anyagokra (lövészfegyverek, lőszerek, robbanó-, pirotechnikai, sugárzó anyagok). Győződjenek meg a felkészülésről, a málházás helyességéről, a biztonsági, a balesetelhárítási, a munka- és a környezetvédelmi rendszabályok ismeretéről, betartásáról.

201.3. Az objektumból kivonuló minden alegység (szervezeti elem) parancsnoka közölje a kapuügyeletes szolgálattal az alegység (szervezeti elem) megnevezését, a kivonuló létszámot és az alapvető haditechnikai eszközök számát, a tevékenység helyét, bevonuláskor pedig a létszámban, illetve az alapvető haditechnikai eszközök számában történt esetleges változást.

201.4. A tevékenység keretén belül, illetve a napirendben kell időt biztosítani a használt és az alegység készletében lévő más haditechnikai eszközök, anyagok feladathoz kötött, alegységszintű technikai kiszolgálására.

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 5. Hatályos: 2007. III. 1-től.

202. Az őr-, ügyeleti és más szolgálatok eligazítását a laktanya- (objektum-) ügyeletes az V–VI. fejezetekben rögzítettek szerint hajtja végre. A szolgálatok az eligazításon lépnek a laktanya- (objektum-) ügyeletes alárendeltségébe.

203.1. Kihallgatást a századnál és azonos szintű katonai szervezetnél kiképzési (munka-) napokon szolgálati jelentések, kérelmek, panaszok meghallgatására kell tartani. A kihallgatást a parancsnok (akadályoztatása esetén a helyettese) tartsa. Indokolt esetben a katona magánkihallgatást is kérhet.

203.2. A századkihallgatáson jelenjen meg a régi és az új épület- (alegység-) ügyeletes, az új épület- (alegység-) ügyeletes-helyettes, a századtól egység-, vagy más szolgálatba vezényeltek, továbbá, akinek jelentése, kérelme, panasza van, vagy akit kihallgatásra rendeltek. Amennyiben az alegységnél nincs naponta kihallgatás, az épület- (alegység-) ügyeletesi szolgálat eligazítását az alegységparancsnok szervezze meg.

203.3. Olyan századoknál, ahol nincs önálló szolgálat, hanem a zászlóalj vagy több század vezényel közös ügyeleti szolgálatot, ott az épület- (alegység-) ügyeletes és helyettese a szolgálatot szervező parancsnok által tartott kihallgatáson jelenjen meg.

203.4. A századkihallgatáson való megjelenés előtt a honvédek és tisztesek jelentkezzenek közvetlen elöljárójuknál.

203.5. A századkihallgatást a század vezénylő zászlós, illetve az erre kijelölt tiszthelyettes, tisztes állítsa össze.

203.6. A csak magasabb szintű parancsnok hatáskörében elintézhető ügyben a katonát a döntésre jogosult parancsnok által tartott kihallgatásra kell elővezetni. Az elővezető század- vagy annál magasabb szintű parancsnok legyen.

204.1. Kötelékben levő zászlóaljnál csak abban az esetben kell rendszeresen kihallgatást tartani, ha a zászlóalj alegységeinél közös épület- (alegység-) ügyeletes vagy más szolgálat van, egyébként csak a zászlóaljparancsnok által meghatározott időközönként.

204.2. A zászlóalj-kihallgatást a zászlóalj-törzsfőnök, illetve az ezzel megbízott tiszt (zászlós, tiszthelyettes) állítsa össze.

205.1. Egységnél kiképzési (munka-) napokon kell kihallgatást tartani. A kihallgatáson jelenjen meg az új laktanya- (objektum-) egységügyeletes és helyettes, a kapuügyeletes, a telephely-ügyeletes, az egészségügyi ügyeletes, a belső őrség parancsnoka, az egységtől vezényelt helyőrség-ügyeletes és helyőrségi őrparancsnok, továbbá mindazok, akiknek ügyében az egységparancsnok kihallgatáson dönt. Ha van kikülönített őrség, akkor annak parancsnoka az őrség elvonulása előtt és bevonulása után jelenjen meg kihallgatáson.

205.2. Az egység kihallgatást a törzsfőnök, illetve akadályoztatása esetén az erre kijelölt tiszt állítsa össze. Az összevont laktanyai elhelyezésben levő, de szervezetileg nem egymáshoz tartozó katonai szervezetektől közös szolgálatba lépők a laktanyaparancsnok által tartott kihallgatáson jelenjenek meg.

206.1. A századoknál és annak megfelelő más szervezeti elemeknél munkanapokon a napirendben rögzített időben parancskihirdetést kell tartani.

206.2. Parancskihirdetésen kell közölni minden szervezetnél a szolgálatvezénylést és a személyi állomány egyéb vezénylését, útba indítását, szabadságát, a harc- és gépjárművek, munkagépek igénybevételét, a dicséreteket, eseményeket, valamint az elöljáró parancsnokok parancsait (azok kivonatát), a következő nap (napok) tevékenységének rendjét (ha szükséges) és a szervezet tevékenysége szempontjából fontos intézkedéseket.

206.3. A parancskihirdetést a század vezénylő zászlós (vagy a századparancsnok által kijelölt tiszt, zászlós, tiszthelyettes), ünnepi parancsok esetén a századparancsnok tartja.

206.4. A parancskihirdetésen ellenőrizni kell a létszámot, ki kell hirdetni a parancsot(-okat), majd az állományilletékes parancsnok rendelkezésének megfelelően rövid alaki foglalkozást lehet tartani.

207. A zászlóaljak és egységek parancsnokságain, valamint a csapatoktól eltérő szervezeteknél a parancsok megismertetése és annak igazolása más módon is megszervezhető. Az egység szintű parancskihirdetésre az érintett parancsnok intézkedik.

208.1. Az étkezések idejét a napirendben kell rögzíteni oly módon, hogy az biztosítsa a személyi állomány kulturált étkeztetését (akár több váltásban is). A katonák az étkezdébe vonulás előtt hozzák rendbe öltözéküket és ha a feltételek erre adottak, tiszta ruházatban vegyenek részt az étkezésen. Az ehhez szükséges lehetőséget és feltételeket a parancsnokok biztosítsák.

208.2. Kötetlen étkezés esetén a katonák – az általános rend és fegyelem fenntartása mellett – önállóan vonuljanak az étkezés helyére.

208.3. Az étkezés végrehajtását, az őrség ételének elszállítását, a távollevők ételének a megengedett időn belüli tárolását – a laktanya- (objektum-) ügyeletes az esetenként kapott feladat szerint ellenőrizze.

209. A kiszolgáló-támogató feladatokat ellátó alegységek munkarendje (napirendje) a feladataik specifikusságából adódóan eltérhet a harcoló alegységek napirendjétől. Ezen katonák munka- és napirendjét az állományilletékes parancsnok szabályozza.

210.1. Amennyiben az alegységek tevékenysége eltér a szokásostól (például éjszakai foglalkozás, kihelyezés), napirendjüket külön kell meghatározni.

210.2. Az alegységek foglalkozási helyre történő menetét úgy kell megszervezni, hogy a foglalkozások kellő időben megkezdődhessenek. Ilyen esetekben az utazásra fordított többlet időt az érvényben lévő szabályzók szerint kell elszámolni.

210.3. A laktanyában lévő szolgáltatásokat (büfé, étterem) az állomány a parancsnok laktanyai életet szabályozó intézkedésében meghatározottak szerint veheti igénybe.

210.4. A napi szolgálati tevékenységet követően az arra igényt tartó személyi állomány részére biztosítani kell a vallásgyakorlás lehetőségét.

211.1. Helyőrségen kívüli feladatok megoldásakor, továbbá az alapkiképzés időszakában a kiképzendők számára a napirend a szervezett reggeli tevékenységgel, a szervezett szabadidős tevékenységgel és a takarodóval kiegészülhet.

211.2. Az ilyen napirendi tevékenységekre felhasznált időt a többhavi szolgálatteljesítési időbe (a gyakorlat idejébe) be kell számítani. Az alapkiképzést végrehajtó állomány a reggeli és esti napirendet napi megosztott szolgálatteljesítési időben is teljesítheti.

211.3. A napirendben megfelelő időt lehet beállítani az ébresztőre, a reggeli tornára, a tisztálkodásra, az elhelyezési körletekben (szobákban, sátrakban) a meghatározott rend kialakítására és a szükséges ellenőrzések végrehajtására.

211.4. A szabadidőben közösségi, közművelődési és sportrendezvényeket lehet szervezni, valamint biztosítani kell az önművelés és szórakozás lehetőségét. A szabadidős foglalkozások rendjét az ügyeleti szolgálatban állók ellenőrizhetik.

211.5. A takarodó az állományilletékes parancsnok külön rendelkezésére az alapkiképzésen lévő, laktanyában elhelyezett, valamint a helyőrségen kívüli feladatot megoldó állomány részére kötelező. A napirendben meghatározott időpontban az éjszakai világítás kivételével el kell oltani a lámpákat, a fűtést a szakutasításokban előírtak szerinti állapotba kell hozni, és biztosítani kell a személyi állomány zavartalan pihenését. Alvásra egyhuzamban legalább 8 órát kell biztosítani.

Az esti napirendtől való eltérést a laktanya- (objektum-) ügyeletes engedélyezheti.

Magatartás az elhelyezési körletben

212.1. Az elhelyezési körletben minden katona köteles a meghatározott rendet, tisztaságot fenntartani. Azt, hogy a körletben, a szolgálatteljesítési időben milyen öltözetet viseljenek az egység, illetve a laktanya parancsnoka szabályozza.

212.2. Az elhelyezési körletekben csak az erre a célra kijelölt és hamutartókkal ellátott dohányzóhelyen szabad dohányozni.

212.3. A napirendben (munkarendben) meghatározott közös feladatokra vonulva, illetve szolgálati tevékenység során az alegységek épületen kívül csak zárt rendben mozoghatnak a parancsnok (rangidős) vezetésével. Épületben lépést tartani tilos!

212.4. Laktanyában a gépjárművek legfeljebb 10 km/h sebességgel közlekedhetnek, de a gyalogosan közlekedők mellett minimálisra csökkentsék a sebességet, porképződés, sárfröcskölés veszélye esetén álljanak meg.

213.1. Énekelni, rádiót (lejátszó magnetofont, zenegépet, videót, számítástechnikai eszköz stb.) hallgatni, használni csak mások zavarása nélkül szabad.

213.2. Laktanyában (katonai objektumban) tiltott szerencse- és hazárdjáték nem folytatható!

214.1. Szolgálati tevékenység közben, illetve szolgálatteljesítési időben, valamint őr-, ügyeleti és más szolgálatba lépés előtt szeszes italt és kábító hatású anyagot fogyasztani tilos!

214.2. Szeszesital fogyasztása szempontjából kivételek az ünnepi étkezések és az egység (a laktanya) vagy annál magasabb szintű katonai szervezet életében kiemelkedő alkalmakkor tartott fogadások, katonatalálkozók. Az üdülőkben és külön meghatározott objektumokban további kivételek érvényesíthetők.

214.3. A katonai objektumokban a szolgálatteljesítési időn kívüli italfogyasztás szabályait az egységparancsnok határozza meg.

214.4. Katonai szervezeteknél a személyi állomány alkoholos és kábult állapotának ellenőrzésére külön rendelkezéseknek megfelelően kell intézkedni.

Katonáknál tartható személyi tárgyak

215. A katonák a szolgálatteljesítési helyükön (elhelyezési körletükben) a napi tevékenységük során általuk rendszeresen használt olyan személyi tárgyakat tarthatnak maguknál, amelyek összeegyeztethetőek a katonai szolgálat rendjével, és amelyek birtoklását jogszabály nem tiltja.

216. Gyakorlati kiképzést közvetlenül irányító és végrehajtó katonák e tevékenységük során gyűrűt nem viselhetnek. Tehergépjárművön szállított katonákra e tilalom szolgálaton kívüli tevékenység esetén is vonatkozik.

217.1. Tilos a laktanyába (objektumba) bevinni, illetve bent tartani mobiltelefonnak nem minősülő magán rádióadó-vevő készüléket. A személyi állomány magán mobiltelefont, személyi hívót – külön rendelkezésekben megállapított szabályok szerint – a laktanyába (objektumba) bevihet.

217.2. Nem tartható a katonai objektumban a katonai szolgálat teljesítése, a katonai fegyelem és rend, az elöljáró tekintélye, a közösségi szellem ellen irányuló kiadvány.

217.3. A hivatásos és szerződéses állomány által önvédelmi és sportfegyver, valamint fegyvernek minősülő tárgy és egyéb önvédelmi eszköz laktanyába (objektumba) történő behozatalát az állományilletékes parancsnok egyéni elbírálás alapján engedélyezheti.

217.4. A tárgyak bevitelével kapcsolatos szabályok megtartását rendszeresen ellenőrizni kell.

218. A katonák saját anyagi felelősségükre a laktanya parancsnoka által szabályozott rendben, az arra kijelölt parkolóban tarthatják saját tulajdonú járműveiket.

A látogatók fogadása

219.1. A laktanyában elszállásolt katonák látogatókat szolgálatteljesítési időn túl, valamint szünnapon a laktanyának erre a célra kulturáltan berendezett helyiségében látogatási időn belül fogadhatnak. A látogatás rendjét a laktanyaparancsnok szabályozza.

219.2. Tilos a katonát meggátolni abban, hogy a meghatározott látogatási időben látogatót fogadjon.

219.3. Fontosabb katonai rendezvények látogatását a laktanyaparancsnok külön szabályozza.

219.4. A gépjárművel érkező látogatók részére a laktanya közelében parkolóhelyet kell kijelölni. A parkolóhelyen levő gépjárművekért a Honvédséget anyagi felelősség nem terheli.

219.5. Külföldi látogatót csak a laktanya- (objektum-) parancsnok engedélyével, az erre vonatkozó rendelkezések megtartásával lehet fogadni.

219.6. A laktanyán (objektumon) kívül eső szállón való látogatás rendjét a helyőrségparancsnok házirendben szabályozza.

A szolgálatteljesítési hely elhagyása

220.1. A katonák napi szolgálati tevékenységük befejeztével – ha egyéb feladatot nem kaptak – szolgálatteljesítési helyükről (munkahelyükről) külön engedély nélkül távozhatnak.

220.2. Munkaidőben a katona szolgálatteljesítési helyét (munkavégzés helyét) a közvetlen elöljáró, a laktanyát (táborhelyet) az állományilletékes parancsnok által meghatározott beosztású személy engedélyével hagyhatja el.

220.3. A távollévő személyi állomány elérhetőségét és az ehhez szükséges adatokat a személyügyi szervek nyilvántartásban rögzítik, és naprakész állapotban tartják.

220.4. A távollévő katonák elérhetőségét és az ehhez szükséges adatokat (hívószám, e-mail cím stb.) a személyügyi szervek (hiányuk esetén a parancsnok által meghatározott személyek) biztosítják az ügyeleti szolgálatok számára.

220.5. A készenléti szolgálatot ellátó, valamint a NATO magas készenlétű erői kötelekébe felajánlott és a készenlétet elért erők állománya kiértesítésének formája, módja a vonatkozó készenléti előírások alapján kerül szabályozásra.

A katonák öltözete az elhelyezési körleten kívül

221.1. A kivonuló öltözet időjárásnak megfelelő viseléséről a MH Öltözködési Szabályzat előírásait megtartva a katonai szervezet parancsnoka dönt.

221.2. A foglalkozás, gyakorlat, munka helyén az öltözet és a védőruházat esetenkénti viselését a foglalkozás, gyakorlat, munka jellegének megfelelően annak vezetője szabályozza.

Magatartás az elhelyezési körleten kívül

222.1. Szolgálati feladatot ellátó katonák (beleértve a kórházba utaltakat és az ügyeik intézésére távozottakat is) csak ott tartózkodhatnak, ahová szolgálati (menet- és utazási) okmányaik szólnak, illetve ahol feladatuk azt megköveteli.

222.2. Az elhelyezési körleten kívül levő katona (a külföldön szabadságát töltő kivételével) személyesen felelős a mindenkori elérhetőségéért.

223. A katonák utazás céljából jelzéssel (autóstop) saját felelősségükre kérhetik nem honvédségi járművek (kivéve taxi) utasaként történő szállításukat a következő korlátozásokkal:

a) utazáshoz nem vehetők igénybe a diplomáciai testület tagjainak hivatali és magángépjárművei, továbbá külföldi, vagy kölcsönzőtől mások által bérelt gépjárművek, még akkor sem, ha az utazást azok vezetői, vagy a bent ülők valamelyike ajánlja fel;

b) tilos az elszállítást kérni csoportosan (3-nál több személynek együttesen), vagy katonai objektum 500 méteres körzetén belül, illetve ott, ahol azt a KRESZ tiltja;

c) a szállítás ezen módja nem kérhető szolgálati úton.

224.1. A távollevő katona szolgálatteljesítési helyére pontosan vonuljon be. Ha a katona távolléte alatt megbetegszik, és emiatt nem tud a meghatározott időre bevonulni, az ápolás helyének megjelölésével együtt ezt jelentse távbeszélőn, táviratban vagy más módon (üzenet, levél stb.) a távollétet engedélyező elöljárónak, ha pedig külön engedély nélkül távozhatott, a közvetlen szolgálati elöljárójának. Bevonulásakor jelentkezzen elöljárójánál, majd az egészségügyi központban mutassa be a hivatalos orvosi dokumentációját. Hasonlóképpen jelentse akadályoztatását, ha más körülmény gátolná bevonulásában.

224.2.[1] A katona külföldre távozásának szabályait külön rendelkezés állapítja meg. A katona külföldi tartózkodása alkalmával, tartsa be Magyarország törvényeit, a katonai magatartás szabályait, valamint tartsa tiszteletben az adott ország törvényeit.

Megjelenés a szolgálatteljesítési helyen

225. A katona az engedélyezett távolléti idő lejártakor, vagy napirendben meghatározott időpontig szolgálatteljesítésre alkalmas állapotban, öltözetben és felszerelésben köteles megjelenni szolgálati helyén.

Az alegységparancsnok vagy ügyeleti szolgálati személy az ittas, kábult katonával szemben a munka- és balesetvédelmi előírásoknak, illetve a szolgálati intézkedésnek megfelelően jár el.

Hírközlés

226.1.[2] A katonák magán hírközlésére a magyar állampolgárok számára érvényes jogszabályok – a minősített adat védelmére vonatkozó előírások figyelembevételével – vonatkoznak.

226.2. A katonák a szolgálatteljesítési helyen honvédségi tulajdonú elektronikus eszközzel magán küldeményt (szöveget, beszélgetést, üzenetet, rajzot, képet stb.) csak a katonai szervezet parancsnokának külön engedélye alapján készíthetnek (állíthatnak elő), illetve továbbíthatnak.

226.3. Szolgálatteljesítési helyen, foglalkozás vagy rendezvény alatt a katonák rádiótelefon használatát a katonai szervezet parancsnoka korlátozhatja.

Postai küldemények

227.1.[3] A katonák magáncélú postai küldeményei továbbítására a magyar állampolgárok számára érvényes jogszabályok vonatkoznak, azonban a küldemények címzésében és tartalmában kötelesek a minősített adat védelmére vonatkozó előírásokat betartani.

227.2. A szolgálatteljesítési helyről küldött és az odaérkező postai küldemények postahivatalban történő átvételét, átadását és szállítását a nyílt küldeménykezelő részleg, a csapatpostás, vagy a parancsnok által erre a feladatra kijelölt, felkészített személy végzi. A nyílt küldeménykezelő részleg, a csapatpostás feladatait, kötelmeit külön intézkedés szabályozza.

227.3. A nyílt küldeménykezelő részleg, a csapatpostás a katonai szervezethez postán érkezett küldeményeket kézbesítésre adja át az ügyviteli szervnek. Értékküldeményeket és csomagokat értékkézbesítő könyvvel, személyes aláírás ellenében kell átadni a címzettnek.

---

1 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c).
2 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).
3 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).

228.1. A csomagküldemények csak olyan tárgyakat, anyagokat stb. tartalmazhatnak, amelyet egyéb szabályok nem korlátoznak, tiltanak. A szolgálati helyre érkező küldemények biztonsági vizsgálatát a nyílt küldeménykezelő részleg, a csapatpostás az ügyviteli utasításban előírt szempontok szerint végezze. Gyanús postai küldemény észlelése esetén a nyílt küldeménykezelő részlegvezető, a csapatpostás haladéktalanul tegyen jelentést szolgálati elöljárójának.

228.2. Rendkívüli állapotban, megelőző védelmi helyzetben a szolgálati helyen tartózkodó katonák által feladható és a részükre érkező magán postai, tábori posta küldemények továbbításának és kezelésének rendjét külön jogszabály tartalmazza.

A minősített adat védelme [1]

229.1. [2] A minősített adat védelme azon rendszabályok és eljárások összessége, amelyek érvényesülésével biztosítható, hogy a szervezetek vagy objektumok rendeltetésével, működésével kapcsolatos minősített adat illetéktelen szervek vagy személyek birtokába ne kerülhessen.

229.2. A minősített információt annak megjelenési formájától függetlenül minden esetben védeni kell.

229.3. [3] A minősített adat védelmére vonatkozó rendszabályokat meg kell ismertetni az érintettekkel és azt követően rendszeresen oktatni kell, ahol fel kell hívni a figyelmüket a titoktartás fontosságára, és az ezzel kapcsolatos magatartásra.

230. [4] A szerződéses katonákat a szerződéskötésük után közvetlenül és a szerződésük lejártát megelőzően, a katonai tanintézetek hallgatóit a tanulmányaik megkezdése után közvetlenül, a hivatásos katonákat az első és minden további új beosztásba helyezés után közvetlenül és ezeken kívül valamennyi katonát minden kiképzési időszak elején, illetve évente legalább egy alkalommal minősített adat védelmére vonatkozó oktatásban kell részesíteni.

231.1. [5] A katonák csak külön rendelkezések szerint és a minősített adat védelmére vonatkozó szabályok betartásával adhatnak katonai jellegű tájékoztatást, szerepelhetnek nyilvánosság előtt és szolgáltathatnak ilyen adatokat kül- és belföldi sajtó- és hírközlő szerveknek, illetve adhatnak át (a nyílt terjesztésűek kivételével) katonai vonatkozású sajtótermékeket.

231.2. [6] A katonák minősített adatot érintő kérdésekről – hatósági eljárás során is, kivéve a katonai büntetőeljárást – csak akkor nyilatkozhatnak, ha a titoktartási kötelezettség alól illetékes előjárójuktól az arra vonatkozó jogszabályok alapján felmentést kaptak.

232.1. A katonai objektum területén újságírói tevékenység, valamint videó- és filmfelvétel, rádiós és televíziós riport készítése csak az objektum-, illetve az elöljáró parancsnok engedélyével az erre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével folytatható.

232.2. [7] A kulturális és kiképzési célú hang-, kép-, videó- és egyéb adatrögzítő eszköz használatát az objektumparancsnok az érvényben lévő minősített adat védelmére vonatkozó előírások alapján szabályozza.

232.3. [8] A minősített adat védelmének részletes szabályait külön rendelkezés tartalmazza.

A katonák ellátásának alapelvei

---

1 Megállapította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § f). Hatályos: 2010. V. 20-tól.
2 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § g), h).
3 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).
4 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).
5 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).
6 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § i).
7 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § b).
8 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § a).

233.1. A katonák a jogszabályokban és belső rendelkezésekben megállapított ellátásra jogosultak. Járandóságaik időben történő folyamatos és kielégítő biztosításáért minden elöljáró felelős.

233.2. A katonák ellátása a helyőrségben, azon kívül és külföldi misszióban egyaránt az adott szintű parancsnok felelőssége. Külső szolgáltatás igénybevétele esetén az ellátás biztosítását a szakmai intézkedések és az ellátási normák alapján szerződésben kell rögzíteni.

234.1. Minden katona köteles a részére kiadott ruházati és felszerelési cikkeket, eszközöket, valamint berendezési tárgyakat tisztán, használható állapotban tartani, megőrizni. Azokon sem méret, sem forma, sem műszaki megoldás tekintetében nem változtathat.

234.2. Laktanyai elhelyezésben a katonák megfelelően berendezett helyiségben egyénileg mossák fehérneműjüket és tartsák karban ruházatukat (szárítás, vasalás, varrás stb.). Hadi (gyakorló-) öltözetük, valamint ágyneműjük tisztítását központilag kell végezni.

235.1. Minden szintű parancsnok felelős a személyi állomány egészségének megóvásáért.

235.2. Minden katona jogosult a tisztálkodásra, egészségügyi ellátásra, egyben köteles – egészségének védelme, szolgálatképességének megőrzése, illetve helyreállítása céljából – napi rendszerességgel tisztálkodni, a tisztaságot fenntartani és magát a gyógyító-megelőző rendszabályoknak alávetni.

235.3. A katona szolgálatképességét hátrányosan befolyásoló sérülését, megbetegedését haladéktalanul jelentse közvetlen elöljárójának, és jelentkezzen orvosi vizsgálatra. A katonát tilos az orvosi rendelésre jelentkezéstől és azon való megjelenéstől visszatartani, illetve az egészségügyi ellátás igénybevételében akadályozni.

236.1. Csapatoknál, oktatási intézményeknél kiképzési (munka-) napokon járóbeteg-rendelést kell tartani. A hirtelen megbetegedett vagy sérült katonákat azonnal a segélyhelyre, munkaidőn túl a területileg illetékes egészségügyi intézménybe kell küldeni (szállítani).

236.2. A szakrendelőben történő vizsgálat, illetve kórházi kezelés után a visszatérő katona jelenjen meg a segélyhelyen, és egészségügyi könyvét (a vizsgálati eredményeket) adja át az orvosnak. Ha a katonát szabadsága alatt az állami egészségügyi szolgálat ellátásban részesítette, akkor bevonulása után, az ellátást igazoló dokumentációval jelentkezzék a csapatorvosnál.

236.3. A beteg, sérült katona részére külön rendelkezések szerint egészségügyi szolgálatmentesség, egészségügyi szabadság, gyógyüdülés, illetve egyes szolgálati kötelezettségek alóli részleges felmentés engedélyezhető.

237.1. A személyi állomány egészségi állapotának és erőnlétének ellenőrzése céljából a szakutasításokban és intézkedésekben meghatározott időközönként szűrővizsgálatot kell tartani.

237.2. A fertőző betegségek előfordulását, halmozódását, vagy azok gyanúját is a vonatkozó szakmai intézkedések szerint jelenteni kell. Járvány kitörése, vagy annak gyanúja esetén az egészségügyi főnök köteles a járványügyi eseményt jelenteni. A fertőző betegek elkülönítésére a jóváhagyott járványvédelmi terv alapján intézkedik.

237.3. Járványok megelőzése céljából – meghatározott rend szerint – védőoltásokat kell alkalmazni. A jogszabályok szerinti védőoltások teljes személyi állomány számára kötelezőek. Katonákat az oltás alól csak orvosi vélemény alapján lehet felmenteni.

237.4. Az egészségügyi főnök szervezésében a katonai szervezetnél tervszerű, rendszeres közegészségügyi ellenőrzést kell tartani.

Az összevont laktanyai logisztikai gazdálkodás

238. Az elöljáró parancsnok által elrendelt összevont (teljes körű vagy egyes szakterületeket érintő) laktanyai logisztikai gazdálkodás esetén a laktanyaparancsnok feladatai:

a) gazdálkodási hatáskörébe utalt valamennyi katonai szervezet személyi állománya számára biztosítsa a normák szerinti járandóságaikat, anyagi szükségleteik kielégítését és a kultúrált munka- és életkörülményeket;

b) az összevont laktanya logisztikai gazdálkodás körébe tartozó feladatokban működjön együtt a laktanyában ellátásra hozzá utalt katonai szervezetek parancsnokaival;

c) a laktanya működési rendjére vonatkozó intézkedéseiben – az elöljáró parancsnokság logisztikai főnök szakmai követelményei figyelembevételével – részletesen szabályozza a laktanya logisztikai támogatási feladatainak végrehajtását.

239.1. A katonai szervezet parancsnoka a logisztikai gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a katonai szervezet logisztikai főnöke útján valósítsa meg.

239.2. Az összevont laktanya logisztikai gazdálkodás egyes szakterületeit közvetlenül irányító vezetők hatásköre és felelőssége az adott szakterületen kiterjed az összevont laktanya logisztikai gazdálkodás irányítására és ellenőrzésére, a laktanyában ellátásra utalt katonai szervezetek teljes személyi állományának ellátására.

240.1. Az ellátásra utalt katonai szervezet parancsnokának a saját parancsnoki általános gazdálkodási és ellátási jogkörén túl kötelessége:

a) biztosítsa, vezényelje munkavégzésre az ellátást végző katonai szervezet részére, a közös elöljáró által meghatározott összetételű szakállományt a laktanya logisztikai támogatási feladatok végrehajtása érdekében;

b) kérje a laktanyaparancsnok intézkedését, ha az összevont laktanya logisztikai gazdálkodás körében olyan mulasztásokat tapasztal, amelyek a vezetése alatt álló katonai szervezet alaprendeltetésének betöltését veszélyeztetik, illetve alárendeltjei jogos járandóságait megrövidítik; eredménytelenség esetén tegyen jelentést elöljáró parancsnokának;

c) tegyen eleget mindazon gazdálkodási, ellátási követelményeknek, amelyeket a laktanyaparancsnok, illetve az összevont laktanya logisztikai gazdálkodás egyes szakterületeit közvetlenül irányító szolgálati személyek támasztanak.

Közös elhelyezés vagy több laktanyában történő elhelyezés esetén az elöljáró parancsnok meghatározhatja a laktanyaparancsnok hatáskörébe tartozó egyes ügyek megoldásának módját.

240.2. Az utaltsági rend alapján ellátott, de más elöljáró parancsnoksághoz tartozó szervezetek költségvetését – az utalt szervezetek adatszolgáltatása és igénye alapján – az ellátó katonai szervezet külön soron tervezze. A költségvetés jóváhagyásakor az utalt katonai szervezetek ellátásához szükséges előirányzatok az ellátó szervezet elöljáró parancsnoksága költségvetésében jelenjenek meg.

240.3. Az ellátó központoktól vételezést, illetve beszerzéseket, megrendeléseket, az analitikát és a pénzforgalmat érintő valamennyi gazdasági eseményt csak az ellátásra kijelölt katonai szervezet hajthat végre.

E pontban meghatározottak vonatkoznak a nem laktanya jellegű katonai objektumokra is.

241.1. A katonai szervezetek számára a gazdaságosan és kedvező hatékonysággal igénybe vehető szolgáltatásokat külső szolgáltatóktól kell megvásárolni. A Honvédségen belül kell létrehozni és fenntartani azokat a speciális szolgáltatási képességeket, amelyeket külső szolgáltatótól igénybe venni nem lehet.

241.2. Az ellátásra utalt szervezeti egység szolgáltatást kizárólag az ellátásáért felelős katonai szervezet útján veheti igénybe.

Az utalt szervezet részére a szakági normáknak megfelelő szintű és mennyiségű (minőségű) szolgáltatás biztosítására kötelezett szervezet saját elöljárójától költségvetési és egyéb erőforrások igénylésére, továbbá azok felhasználására jogosult.

241.3. A logisztikai szolgáltatások igénybevételénél figyelembe kell venni:

a) a harcászati, hadműveleti szempontok elsőbbségét a gazdaságiakhoz viszonyítva;

b) a szolgáltatások igénybevétele nem akadályozhatja az adott szervezet alkalmazhatóságát;

c) a szolgáltatások igénybevételének hozzá kell járulnia a harcászati, hadműveleti siker eléréséhez;

d) a szolgáltatásokat esetenként akkor is fenn kell tartani, ha átmenetileg nincs rájuk szükség, vagy azok időlegesen felesleges erőforrásokat kötnek le.

A haditechnikai eszközök megóvása

242.1. Minden szintű parancsnok (elöljáró, felettes) felelős a rábízott haditechnikai eszközök megóvásáért, az üzemeltetési fegyelem megtartásáért. A haditechnikai eszközöket alapvetően az alegységeknél üzemeltetik.

242.2. Az alegység (katonák, közalkalmazottak) részére kiadott haditechnikai eszközök alegységszintű üzemeltetéséért, hadrafoghatóságáért az alegységparancsnok és a haditechnikai eszköz vezetője, kezelőállománya a felelős.

243.1. A haditechnikai eszközök alegységszintű üzemeltetése magába foglalja használatukat, az alegységeknél történő tárolásukat és megőrzésüket, valamint az alegység erőivel és eszközeivel elvégezhető technikai kiszolgálások és javítások előírt időben történő szakszerű végrehajtását.

243.2. A haditechnikai eszközök időnormához és naptári időhöz kötött alegységszintű technikai kiszolgálását erre a feladatra szervezett és biztosított munkanapokon kell végrehajtani, és fel kell tüntetni a kiképzési tervekben.

243.3. A feladathoz kötött (feladat előtti, alatti és utáni) alegységszintű technikai kiszolgálást az adott kiképzésre (feladatra) biztosított időben, annak keretén belül kell végrehajtani.

244.1. Az alegységszintű technikai kiszolgálást foglalkozásszerűen az alegységparancsnokok irányításával, a teljes vezető-, kezelő- és az alegység állományából kijelölt segítő, illetve a szükséges szakjavító állomány bevonásával kell végrehajtani. A technikai kiszolgálást fel kell használni a személyi állomány technikai ismereteinek bővítésére. A munkát irányító parancsnok felelős az előírt műveletek teljes terjedelmű és megfelelő minőségű végrehajtásáért, az előírt karbantartási, valamint munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásáért.

244.2. Ha az alegység katonái, közalkalmazottjai a haditechnikai eszközök üzemeltetése során olyan meghibásodást, az előírt üzemeltetési paraméterektől való eltérést észlelnek, amelynek megszüntetése az alegység feladata, azt késedelem nélkül ki kell javítani. Ha a javítás meghaladja az alegység lehetőségeit, jelentsék szolgálati elöljárójuknak, aki köteles a javításra intézkedni.

244.3. Tárolásba csak üzemképes, teljes készletre kiegészített, feltöltött haditechnikai eszközök és anyagok helyezhetők.

245. Hadfelszereléseket őrizetlenül, illetve illetéktelenek számára hozzáférhető helyen hagyni tilos!

Fegyver, lőszer, robbanóanyag tárolása, megóvása

246. Fegyvert, lőszert, robbanóanyagot az érvényben levő előírások betartásával úgy kell tárolni, hogy illetéktelen személyek semmiképpen se férjenek hozzá. A külföldi műveleti területen a tárolás és megóvás szabályait a műveletre vonatkozó Egységes Műveleti Szabályok (SOP-k) határozzák meg.

247.[1] A katonák személyi felszerelésébe tartozó szolgálati fegyvereket vasrácsos ajtóval, biztonsági zárral, illetve lakattal ellátott és lepecsételt külön helyiségben (fegyverszobában) kell tárolni. A fegyverszobák minden ablakára, függetlenül az épületen belüli elhelyezkedésétől, rácsot kell szerelni. A fegyverszoba ajtaja a körlet belsejébe nyíljon úgy, hogy lehetőleg a szolgálatnak közvetlen rálátása legyen. Amennyiben épület-(alegység-) ügyeletes szolgálat van szervezve, akkor az ügyeletes felügyeletére bízott valamennyi fegyverszobát behatolásjelzővel kell ellátni, amelynek kezelő és riasztó egységei az épület-(alegység-)ügyeletes szolgálati helyén legyenek telepítve.

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 6. Hatályos: 2007. III. 1-től.

248. Csapatnál századonként, illetve kis létszámú zászlóaljanként kell fegyverszobát berendezni, ahol a század teljes állományának fegyvereit kell őrizni. Parancsnokságokon, valamint csapatoktól eltérő katonai szervezeteknél ugyanezeknek az elveknek a figyelembevételével a parancsnok döntése szerint kell a fegyverszobát berendezni. A fegyverszobák rendjét, a bennük levő fegyverek átadásának, átvételének szabályait szakutasítás határozza meg. A fegyverszoba rendjéért, az ott elhelyezett fegyverekért századnál a század ellátó tiszthelyettes (ahol ilyen nincs, a századparancsnok által kijelölt katona) felelős.

249.1. A fegyvereket az erre rendszeresített „Fegyverkiadási füzet”-ben tett, olvasható aláírás ellenében szabad csak kiadni, illetve visszavenni.

A fegyverszobát az épület- (alegység-) ügyeletes nyithatja ki, de csak a századhoz (zászlóaljhoz) tartozó, alegységparancsban a fegyverszoba felnyitásának engedélyezésére feljogosított tiszt, tiszthelyettes, a század ellátó tiszthelyettes, illetve ezeknél magasabb szolgálati elöljáró parancsára és jelenlétében. Ez alól kivétel a magasabb készenléti fokozatba helyezés (amennyiben azt az időnormák szükségessé teszik), amikor az épület- (alegység-) ügyeletes a szolgálati intézkedésben meghatározottak szerint – önállóan is jogosult a fegyverszobát kinyitni.

Lezáráskor a fegyverszobát a nyitásra jogosult személynek a pecsétnyomójával kell lepecsételni, s ezt a „Fegyverkiadási füzet” megfelelő rovatába be kell vezetni.

249.2. Az őrség fegyverzetének, lőszerének kiadásáért, visszavételéért szünnapokon az őrség felkészítésével megbízott vagy az őrséget vezénylő parancsnok által erre kijelölt katona felelős.

250. A fegyverszoba kulcsát kiképzési időben az épület- (alegység-) ügyeletes őrizze kulcstartó dobozban, amelyet a fegyverszobát lezáró és lepecsételő személy pecsétnyomójával kell lezárni. Munkaidőn túl a kulcsdobozt a katonai szervezet legmagasabb szintű 24 órás szolgálatához kell leadni. A kulcstartó dobozon legyen feltüntetve a fegyverszoba lezárására jogosult személyek neve és pecsétnyomójuk jele, száma. A dobozt úgy kell elhelyezni, hogy illetéktelen személy hozzá ne férhessen. Az épület- (alegység-) ügyeletes a fegyverszoba kulcsát az előzőekben említetteken kívül másnak át nem adhatja.

251.1. Parancsnokságoknál és csapatoktól eltérő katonai szervezeteknél a fegyverszobáért felelős személyt, a fegyverszoba nyitását, zárását, ennek okmányolását, a kulcs őrzését az előbbiek értelemszerű alkalmazásával és a készenléti szempontok figyelembevételével a szervezeti egység parancsnoka szabályozza.

251.2. A Honvédelmi Minisztérium, a honvédelmi miniszternek közvetlenül alárendelt, valamint a miniszter közvetlen irányítása és felügyelete alá tartozó szervezetek, továbbá a Honvéd Vezérkar főnökének közvetlenül alárendelt parancsnokságok, a csapatoktól eltérő katonai szervezetek állományának szolgálati fegyverei – az ügyeleti szolgálatokhoz és egyéb feladatokhoz szükséges fegyverek kivételével – tárolhatók az ellátásukért felelős katonai szervezet fegyverraktárában tartós tárolásba helyezve és kiadáshoz előkészített állapotban. A tárolási mód alkalmazásáról az adott katonai szervezet parancsnoka (vezetője, főnöke) dönt.

252. A személyi állomány szolgálati pisztolyát, lőszerét fegyverszobában, személyi vas iratszekrényben vagy a laktanya-ügyeleti szolgálatnál kell tárolni (őrizni). A vas iratszekrény kulcsát lezárt, lepecsételt kulcstartó dobozban az ügyviteli szervnek vagy a laktanya- (hadműveleti) ügyeletes szolgálatnak kell megőrzésre leadni. A tárolás módját a katonai szervezet parancsnoka (vezetője) intézkedésben szabályozza.

253. Mindazok, akiknek önvédelmi fegyverük van, kötelesek azt úgy tárolni (őrizni), még a lakásukon is, hogy illetéktelen személy semmiképpen se férhessen hozzá. Az önvédelmi fegyverrel rendelkező személy a nála lévő önvédelmi fegyverét a szolgálatteljesítési helyén történő tartózkodásának ideje alatt a szolgálati pisztolyok tárolására előírtakkal azonos módon, vas iratszekrényben tárolja.

254. A katonai szervezetek csapat készletű hadilőszereit a csapat, illetve helyőrségi lőszerraktárakban kell tárolni, lehetőség szerint alegységenként csoportosítva.

A szolgálati tevékenység biztonsága

255.1. A szolgálati tevékenység biztonsága a feladatokkal kapcsolatos veszélyek felmérését, elkerülését, kizárását, a nem elkerülhető veszélyek értékelését, a balesetek és egészségkárosodások megelőzését, a katonák megfelelő utasításokkal történő ellátását foglalja magában, amelyek folyamatos végrehajtása minden katona alapvető kötelessége.

255.2. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos feladat- és munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy azok betartása megfelelő védelmet nyújtson a végrehajtó katonáknak, valamint a tevékenység hatókörében tartózkodóknak.

256. A katonát csak olyan haditechnikai, illetve munkaeszköz kezelésével lehet megbízni, amely kielégíti a biztonságos üzemeltetés feltételeit.

257.1. A katonát csak olyan szolgálati tevékenység végrehajtására lehet utasítani, amelyre az előírt katonai, illetve szakmai képesítéssel rendelkezik, továbbá amelyre pszichikailag, fizikailag és egészségileg alkalmas, valamint az előírt biztonsági ismereteket elsajátította és begyakorolta, és azokat a feladatvégzés teljes időtartama alatt képes alkalmazni.

257.2. Azokban a szolgálati tevékenységekben, amelyekben a veszélyforrás fokozott hatóképességű, továbbá ott, ahol a beosztott személy tevékenysége kihat a feladat-végrehajtás biztonságának fenntartására, csak olyan személy foglalkoztatható – az általános feltételeken túlmenően –, aki az előírt biztonsági és egészségvédelmi ismeretekből eredményes vizsgát tett.

257.3. Különösen veszélyes feladat végzése előtt a biztonságos végrehajtás érdekében eseti oktatást kell tartani.

258. A katonai tanintézetekben tanulók az oktatás (képzés) keretében csak az előzetes szakági biztonsági előírások elsajátítását követően – a felsőoktatásról, a közoktatásról és a szakképzésről szóló törvényekben meghatározottak szerint –, szakképzett személy közvetlen felügyelete mellett tevékenykedhetnek.

259. A személyi állomány minden tagja feladatát a biztonsági szabályok betartásával végezze, és óvja a saját és a társai testi épségét, egészségét.

260.1. A biztonságos tevékenység érdekében a katona köteles:

a) a szolgálatteljesítési helyén a feladat biztonságos végrehajtására alkalmas állapotban megjelenni és tevékenykedni;

b) a szükséges egészségügyi, munkabiztonsági és drogszűrő vizsgálatoknak magát alávetni;

c) a rendelkezésére bocsátott haditechnikai, munka- és egyéb eszköz biztonságos állapotáról a szabályok szerint elvárható módon meggyőződni, azt előírásszerűen, a rendeltetésének megfelelően, a parancsnok, a munkahelyi vezető utasítása szerint használni és rajta a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;

d) a rendelkezésére bocsátott egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, és annak elvárható tisztításáról gondoskodni;

e) a balesetet, sérülést, rosszullétet azonnal jelenteni;

f) a kötelességeit akkor is teljesíteni, ha az – minősített időszak esetén – életét vagy testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyezteti.

260.2. A katonát nem érheti hátrány az egészséges, biztonságos feladat- és munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő kérelméért, bejelentésért.

260.3. Béke időszakban a katona – a fegyverhasználatot is igényelhető feladatok kivételével – jogosult megtagadni a feladatvégzést, ha azzal saját, illetve mások életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

261.1. A biztonságos tevékenység érdekében minden szintű parancsnok köteles:

a) megteremteni a szolgálati tevékenységek és feladatok egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végrehajtásának körülményeit, feltételeit;

b) biztosítani, hogy a szolgálati és munkahelyek kielégítsék a biztonsági követelményeket és megkövetelni ezek folyamatos fenntartását;

c) gondoskodni arról, hogy beosztottai idejében megismerjék és elsajátítsák a szolgálatuk ellátásával és tevékenységükkel kapcsolatos biztonsági rendszabályokat;

d) megkövetelni és rendszeresen ellenőrizni, hogy beosztottai ismerjék és betartsák a biztonsági rendszabályokat, továbbá ellenőrizni a védőberendezések és a személyi védőeszközök meglétét, állapotát és használatát;

e) a tudomására jutott rendellenességet kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a tevékenységet leállítani;

f) folyamatosan értékelni a beosztottak testi épségét és egészségét veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel a szolgálati helyek kialakítására, az alkalmazott technikai eszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre.

261.2. A szolgálati tevékenységre, a munkafolyamatokra vonatkozó, helyileg indokolt biztonságos feladat-végrehajtási szabályokat külön parancsnoki rendelkezésben kell meghatározni.

261.3. Az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos feladat- és munkavégzés érdekében az állományilletékes parancsnok a munkabiztonsági, illetve biztonságtechnikai szaktevékenység ellátásához rendszeresített beosztás betöltéséhez a jogszabályokban minimálisan előírt szakképesítés megszerzését megkövetelni.

262. A felsőszintű szakmai vezetők és az egységparancsnok által meghatározott beosztásban szolgálatot teljesítő, feladatot ellátó katonákat (gépjárművezetőket, technikai eszközök és létesítmények kezelőit, szerelőit, mérgező, sugárzó és robbanóanyagokkal dolgozó, valamint vízi és víz alatti munkára kiképzett katonákat stb.) az alapkiképzés vagy tanfolyam befejezését követően a biztonsági rendszabályokból le kell vizsgáztatni, és ennek megtörténtét (eredményét) jegyzőkönyvben rögzíteni kell, majd a személyi adatlapjukra rá kell vezetni.

263. Az éleslőszerrel, robbanóanyaggal és más veszélyes anyagokkal végrehajtott feladatok befejeztével ellenőrizni kell a fegyverek ürítését, a megmaradt lőszerek, hüvelyek és egyéb anyagok összegyűjtését és leadását, majd át kell vizsgálni a lőteret (gyakorlóteret). Az adott anyagokra vonatkozó szakutasítások előírásainak szigorú betartásával hatástalanná kell tenni (felrobbantani, kikapcsolni stb.) a fel nem robbant lőszert, robbanóanyagot és a terepen maradt egyéb veszélyes anyagokat, elektromos berendezéseket.

264. Az alkohol, illetve kábító hatású (gyógy)szer fogyasztása tilalmának betartását a parancsnokok (munkahelyi vezetők) a vonatkozó jogszabályok, illetve a helyi előírások szerint kötelesek ellenőrizni, és szükség esetén megfelelően intézkedni, illetve eljárást kezdeményezni.

265. A balesetet, az egészségkárosodást a katonai szervezet parancsnoka külön rendelkezések szerint köteles kivizsgáltatni és jelenteni, továbbá biztosítani a sérült jogos járandóságainak kiadását.

V. fejezet

ÜGYELETI, KÉSZENLÉTI ÉS FUTÁRSZOLGÁLATOK

A) **ÜGYELETI SZOLGÁLATOK**

Az ügyeleti szolgálatok rendeltetése és fajtái

266.1. Az ügyeleti szolgálat rendeltetése a katonai szervezet folyamatos vezetésének és szabályozott működési rendjének biztosítása, a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok megkezdése, az alárendelt szolgálatok vezetése, illetve irányítása, a parancsok és intézkedések továbbítása, az előírt jelentések megtétele, valamint kapcsolattartás az együttműködő szervekkel és azok ügyeleti szolgálataival.

266.2. Az ügyeleti szolgálat tartsa fenn a katonai szervezet életében, mindennapi tevékenységében a szervezettséget, vegye elejét az ötletszerűségnek, önkényes tevékenységnek.

266.3. Az ügyeleti szolgálatban álló személyeket szolgálati feladatuk teljesítésétől más feladatokkal elvonni tilos!

267.1. Ahol ez a Szabályzat az ügyeleti szolgálatokat illetően a szervezeti egység megnevezést alkalmazza, az vonatkozik a más típusú szervezetre (parancsnokságra, századra, központra, intézetre, intézményre, hivatalra, igazgatási szervre stb.) is.

267.2. Ahol ez a Szabályzat a laktanya- (objektum-) ügyeletes megnevezést alkalmazza, az vonatkozik a más objektum (kórház-, üzem-, repülőtér- stb.) vezető ügyeleti szolgálatára is.

268.1. A Magyar Honvédségben a következő (folyamatos) ügyeleti szolgálatok működnek:

a) vezető ügyeleti szolgálatok:

– légierő ügyeletes tábornoki szolgálat (nem része az Honvédség ügyeleti szolgálati rendszerének);
– ügyeletes parancsnoki szolgálat;
– Magyar Honvédség Központi Ügyelet;
– hadműveleti ügyeleti szolgálat;
– laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálat.

b) A vezető ügyeleti szolgálat alárendeltségében létrehozható ügyeleti szolgálatok:

– kapuügyeleti szolgálat;
– telephely-ügyeleti szolgálat;
– tárolóhely-ügyeleti szolgálat;
– műszaki ellenőrző állomás ügyeleti szolgálat;
– egészségügyi ügyeleti szolgálat;
– segélyhely ügyeleti szolgálat;
– épület- (alegység-) ügyeleti szolgálat;
– ügyeletes tűzoltó alegység;
– logisztikai ügyeletes alegység.

268.2. A laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatok alárendeltségében létrehozható ügyeleti szolgálatok szolgálatteljesítési ideje 24 óránál kevesebb is lehet.

268.3.[1] A 268.1. pontban meghatározott ügyeleti szolgálatokon túl az állományilletékes parancsnokok és azok elöljáró parancsnokai (felettesei) a Honvéd Vezérkar főnöke vagy a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (a továbbiakban: KNBSZ) főigazgatójának rendelkezései alapján más ügyeleti szolgálatok működtetését is elrendelhetik. Az állományilletékes parancsnokok az azonos vezetési szintű ügyeleti szolgálatokat és feladataikat összevonhatják.

269.1. A légierő ügyeletes tábornoki, az ügyeletes parancsnoki, a hadműveleti ügyeletes szolgálatok és a Magyar Honvédség Központi Ügyelet működését külön rendelkezések határozzák meg.

269.2. Az ügyeletes parancsnoki szolgálat rendeltetése, hogy a parancsnok távollétében a hadműveleti, laktanya- (objektum-) ügyeletes hatáskörét meghaladó ügyekben döntsön, továbbá az elöljáró parancsnok utasításai szerint intézkedéseket adjon ki. Az ügyeletes parancsnoki szolgálat az adott katonai szervezet legmagasabb szintű szolgálata.

---

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 1. Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. d).

269.3. A hadműveleti ügyeleti szolgálat rendeltetése a saját, az alárendelt és az utalt katonai szervezetek készenlét fokozása feladatai megkezdésének biztosítása, az alárendelt ügyeleti szolgálatok tevékenységének irányítása, ellenőrzése. Hadműveleti ügyeleti szolgálatot a középszintű parancsnokságok működtetnek a nekik alárendelt ügyeleti szolgálatok vezetésére.

Az ügyeleti szolgálatok megszervezése, vezénylése

270.1. A szervezeti egység parancsnoka a jelen Szabályzat előírásainak, az elöljáró parancsnok rendelkezéseinek megfelelően intézkedésben határozza meg a parancsnoksága alá tartozó katonai szervezetnél létrehozandó ügyeleti szolgálatok mennyiségét, megnevezését, rendeltetését, létszámát, öltözetét, fegyverzetét, felszerelését, a szervezéséért, vezényléséért felelős alárendelt parancsnokot, a szolgálatba vezénylendő személyek körét, a szolgálat helyét, a különböző ügyeleti szolgálatok összeköttetésének rendjét, valamint a működésükhöz szükséges jeleket, jelzéseket.

270.2. A szolgálatok megszervezésénél figyelembe kell venni a külső szolgáltatók által az egységnél teljesítendő őr- és egyes ügyeleti szolgálati feladatok ellátását, továbbá az emberi erővel és pénzeszközökkel való ésszerű takarékosság elvét is.

270.3. A külső szolgáltatókkal az igénybevételi szerződést a honvédségi szervezeti egységek igényeivel egyeztetve központilag kötik meg.

271.1. Minden ügyeleti szolgálat számára szolgálati intézkedést, a szolgálatba vezénylésre vonatkozóan pedig parancsot kell készíteni.

271.2. A szolgálati intézkedések tervezetét az alábbiak szerint dolgozzák ki:

a) a laktanya- (objektum-) ügyeletesét, a kapuügyeletesét, az ügyeletes tűzoltó alegységét a törzsfőnök;

b) a telephely-ügyeletesét, a műszaki ellenőrző állomás ügyeletesét, a logisztikai ügyeletes alegységét a logisztikai zászlóalj- (század-) parancsnok;

c) az egészségügyi ügyeletesét és a segélyhely ügyeletesét az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnoka);

d) a tárolóhely-ügyeletesek és az épület- (alegység-) ügyeleti szolgálatok intézkedéseit az illetékes alegységparancsnokok.

Ahol más ügyeleti szolgálatok is vannak, a szolgálati intézkedések kidolgozására a szervezeti egység parancsnoka intézkedik.

271.3. Az összes kidolgozott szolgálati intézkedés tervezetét a törzsfőnök egyeztesse. Az egységszintűeket terjessze elő aláírásra a parancsnoknak. Az alegységeknél mindennemű változtatás csak a törzsfőnök hozzájárulásával történhet.

272.1. A szolgálati intézkedés tartalmazza az adott szolgálat megnevezését; rendeltetését; alárendeltségét, hatáskörét; kötelességeit; felkészítését, eligazítását; öltözetét, felszerelését, fegyverzetét, a szolgálat ellenőrzésére jogosultak körét, a szolgálat alatti és utáni pihenését; átadásának-átvételének rendjét és egyéb olyan részleteket, amelyeket a jelen Szabályzat előírásai szerint szabályozni szükséges.

272.2. Az ügyeleti szolgálatok számára biztosítani kell a szolgálat ellátásához szükséges okmányokat, eszközöket. A szolgálatok átadás-átvételi okmányát és jelentését tartalmazó könyvét az ügyviteli előírások szerinti ideig meg kell őrizni.

273.1. Az egységszintű ügyeleti szolgálatba vezénylést egy hónapra előre egységparancsban kell megjelentetni. A parancsban megjelent személyek esetleges cseréjének jogát a szolgálatot szervező parancsnok szabályozza. A szolgálatvezénylés minden módosítását parancsban kell megjelentetni.

273.2. A szolgálatvezénylési terv elkészítéséért a törzsfőnök vagy az általa megbízott személy, századnál a vezénylő zászlós felelős.

273.3. Az egységszintű ügyeleti szolgálatvezénylésről az egységnél, az alegységszintű szolgálatvezénylésről az alegységnél havi kimutatást kell készíteni, majd legalább egy héttel a tárgyhónap kezdete előtt a szolgálatot szervező parancsnokkal jóvá kell hagyatni, majd parancsba kell tenni.

273.4. A naponként egységszintű szolgálatba lépők teljes név szerinti felsorolását előtte való napon (szünnap esetén azt megelőzően) egység napiparancsban kell közölni (kihirdetni). Hasonlóan kell eljárni az alegységszintű szolgálatoknál is.

273.5. Tilos bárkit büntetésből szolgálatba vezényelni!

274.1. A 24 órás ügyeleti szolgálatba vezényelt állomány részére a szolgálatot megelőző éjszaka pihenést, szolgálatra való felkészülésükre pedig 2–4 órát kell biztosítani.

274.2. A laktanya- (objektum-) ügyeletes és helyettesei, a kapuügyeletes, a telephely-ügyeletes önállóan készüljön fel a szolgálat ellátására.

274.3. A telephely-ügyeletes és a kapuügyeletes helyetteseit a szolgálat ellátására személyesen készítse fel.

274.4. Az egészségügyi központ ügyeletesét az egészségügyi központ parancsnoka, vagy az általa megbízott személy készítse fel szolgálatának ellátására.

274.5. Az épület- (alegység-) ügyeletest, helyetteseit és a tárolóhely-ügyeletest a vezénylő zászlós vagy a századparancsnok által megbízott személy készítse fel.

275.1. A laktanya- (objektum-) ügyeletest egységszintű kihallgatáson – vagy ha szükséges, azt követően – kell eligazítani. Az őrség számára az ismertetőjelet is ekkor kell kiadni.

275.2. A 24 órás ügyeleti szolgálatok váltását a helyi körülmények figyelembevételével úgy kell szervezni, hogy az 09,00-ig befejeződjön. Az egyéb ügyeleti szolgálatok váltási időpontját az egységparancsnok szabályozza.

276.1. A laktanya- (objektum-) ügyeletesnek alárendelt ügyeleti szolgálatokat az újonnan szolgálatba lépő laktanya (objektum) ügyeletes igazítsa el.

276.2. Az eligazítás előtt a laktanya- (objektum-) ügyeletes helyettes vegye át a szolgálatot, majd ellenőrizze a felsorakozott szolgálat létszámát, az előírt öltözetet, a felszerelést, intézkedjen a hiányosságok megszüntetésére, közölje a laktanya- (objektum-) ügyeletes és a saját nevét, rendfokozatát. Érkezésekor tegyen jelentést a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek.

276.3. Az eligazításon az alárendelt ügyeleti szolgálatok kötelesek megjelenni. Az eligazítás során a laktanya- (objektum-) ügyeletes ellenőrizze a szolgálatok felkészültségét, győződjön meg szolgálati kötelmeik ismeretéről, szabjon feladatokat a hiányosságok kijavítására. Az eligazítás befejezése után a résztvevők vonuljanak el a laktanya- (objektum-) ügyeletes előtt.

276.4. Az eligazítás alaki rendjét az Alaki Szabályzat határozza meg.

Az ügyeleti szolgálatok öltözete, felszerelése és pihenése

277.1. Az ügyeleti szolgálatok öltözetét a parancsnok az ügyeleti szolgálatok szervezésére kiadott intézkedésében az Öltözködési Szabályzat és az egyéb vonatkozó rendelkezések figyelembevételével határozza meg.

277.2. Az ügyeletesek és helyetteseik megfelelő megkülönböztető jelzést viseljenek.

278.1. A parancsnok a mindenkor érvényben levő előírások figyelembevételével az adott szolgálat szolgálati intézkedésében szabályozza az ügyeleti szolgálat fegyverzetét, a kiadandó lőszer mennyiségét és a lőszer átvételét-átadását, tárolását, a töltőhelyet, a fegyver hordmódját, zárjának helyzetét, valamint azt, hogy mikor viseljék.

278.2. Az ügyeleti szolgálatban állók szolgálatteljesítési helyükön tartsák gázálarcukat.

279.1. Az ügyeleti szolgálatba beosztottak szolgálat alatti pihenését (alvását) az adott szolgálat szolgálati intézkedésében kell szabályozni.

279.2. Az ügyeleti szolgálatot ellátók részére biztosítani kell a tisztálkodás feltételeit. Gondoskodni kell az erre szolgáló helyiség használat közbeni megbízható zárásának lehetőségéről. A pihenőidő eltöltésére külön pihenőhelyet kell biztosítani. Az ügyeleti szolgálatot ellátó katonanők elhelyezése esetében a III. fejezetben rögzített elveket kell érvényesíteni.

279.3. Az ügyeleti szolgálatba vezényeltek szolgálati tevékenységgel ki nem töltött idejük alatt olvashatnak, az adott szolgálat szolgálati intézkedésében meghatározottak szerint, kötelmeik ellátásának csorbítása és a pihenőben levők zavarása nélkül rádiót hallgathatnak, televíziót nézhetnek.

Az ügyeleti szolgálatok átadása és átvétele

280.1. Az ügyeleti szolgálatba lépők úgy érkezzenek a váltás helyére, hogy a szolgálati intézkedésben meghatározott időre az átadás-átvétel megtörténjen. Az okmányokat belső leírás, a berendezést pedig a helyiségleltár alapján vegyék át (ahol van az adott ügyeleti szolgálatnál helyettes, ott ezeket ő vegye át).

280.2. Ellenőrizzék az elöljáróval és az alárendeltekkel való összeköttetést, és adják át a folyamatban lévő szolgálati ügyeket. A szolgálat átadás-átvételi füzetében rögzítsék az átadás-átvétel tényét és az esetleges hiányosságokat.

281.1. Az ügyeleti szolgálatba vezényeltek kötelesek a szolgálati helyükön tartózkodni, azt csak a szolgálati intézkedésben megszabott feladatok (ellenőrzés, étkezés stb.) időtartamára egymást váltva hagyhatják el. Ahol nincs helyettes, ott távozásukat és visszaérkezésüket jelentsék az elöljáró ügyeleti szolgálatnak.

281.2. A szolgálati helyiségekbe az ott szolgálatban levőkön és az ellenőrzésre jogosult személyeken kívül más nem léphet be, illetve ott nem tartózkodhat. A szolgálati helyiséget úgy kell kialakítani (elkeríteni), hogy a szolgálaton kívüli személyek a helyiségen (elkerített részen) kívül tartózkodjanak. A takarítók, karbantartók belépésének rendjét a szolgálatszervezésére vonatkozó intézkedésben és a szolgálati intézkedésben kell szabályozni.

281.3. Az ügyeleti szolgálatban állók csak a vezető ügyeleti szolgálat engedélyével szakíthatják meg szolgálatukat (például: rosszullét esetén). Ilyen esetben az engedélyt adó személy intézkedjék a pótlásra és a szolgálatot átvevő személy felkészítésére.

282. A 24 órás ügyeleti szolgálat átadása után az érintett állományt a vonatkozó rendelkezés alapján szabadidő illeti meg.

A laktanya- (objektum-) ügyeletes

283.1. Az laktanya- (objektum-) ügyeletes szolgálat rendeltetése az alárendelt ügyeleti szolgálatok tevékenységének irányítása, ellenőrzése, az alegységek helyének, tevékenységének nyilvántartása, riasztási-értesítési feladatok megkezdése, valamint a napirend, illetve a munkarend és az általános rend betartatása.

283.2. Tartózkodási helye a parancsnokság épületében vagy a laktanya bejárata közelében kijelölt szolgálati helyiség.

284.1. Laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatot kell szervezni az önálló állománytáblával rendelkező, de hadműveleti ügyeleti szolgálat vezénylésére nem kötelezett, önálló laktanyai (objektum) elhelyezésben lévő katonai szervezeteknél. Az egységparancsnok az önálló állománytáblával nem rendelkező, de önálló laktanyai (objektum) elhelyezésben lévő katonai szervezeti elemeknél laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatot szervezhet.

284.2. Összevont laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatot lehet szervezni a közös szolgálati elöljáró döntése szerint a több, önálló állománytáblával rendelkező vagy önálló állománytáblával nem rendelkező szervezet (szervezeti elem) egy laktanyában (objektumban) történő elhelyezése esetén.

284.3. A csapatoktól eltérő szervezeti felépítésű katonai szervezetek (intézmények, hivatalok, parancsnokságok, raktárak stb.) a készenléti és ügyeleti szolgálat ellátására vonatkozó utasításoknak megfelelően szervezik az ügyeleti szolgálatot. A szolgálat ellátásának szabályozására a laktanya- (objektum-) ügyeletesre vonatkozó előírásokat a helyi viszonyoknak megfelelően alkalmazzák.

285.1. A laktanya- (objektum-) ügyeletes a szolgálatot szervező katonai szervezet parancsnokának, a parancsnokhelyettesnek, a törzsfőnöknek, az ügyeletes parancsnoknak, valamint az elöljáró hadműveleti ügyeletesnek, vagy az elöljáró parancsnokság laktanya- (objektum-) ügyeletesének van alárendelve.

285.2. Az önálló állománytáblával nem rendelkező, de önálló laktanyai (objektum) elhelyezésben lévő katonai szervezeti elem laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálata annak a katonai szervezet laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatának van alárendelve, amelyhez az állománytábla szerint tartozik.

285.3. Az összevont laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálatot a laktanya- (objektum-) parancsnok szervezi a laktanyában (objektumban) elhelyezett szervezetek kijelölt állományából. Az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes a laktanya- (objektum-) parancsnoknak, helyettesének, valamint a vezető ügyeleti szolgálatnak van alárendelve. Az összevont laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálat részére a vezető ügyeleti szolgálatot a laktanyában (objektumban) elhelyezett szervezetek közös elöljárója jelöli ki.

286.[1] A laktanya- vagy objektum ügyeletes szolgálati elöljárója a laktanyában, objektumban szervezett őr- és ügyeleti szolgálatoknak.

287. A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes az elöljáró parancsnokok távollétében az adott katonai szervezet mindennapi tevékenységével, rendjével kapcsolatos részletekben önállóan intézkedik. Intézkedéseit utólag jelentse a parancsnoknak.

288.1. Ha a napirend, illetve a munkarend megsértését tapasztalja, hívja fel rá az illetékes alegységparancsnok figyelmét. Eredménytelenség esetén jelentse a parancsnoknak (törzsfőnöknek). Intézkedésre jogosult parancsnok hiányában a rendellenesség megszüntetésére személyesen intézkedjék, és utólag jelentse a parancsnoknak (törzsfőnöknek).

288.2. A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes a szolgálat ellátásával kapcsolatban, illetve a rend és a fegyelem fenntartása érdekében az alábbi intézkedéseket köteles megtenni:

a) ha az alárendeltségében lévő szolgálat megsérti kötelmeit, rendelje kihallgatásra, súlyosabb esetben intézkedjen leváltására;

b) ha a hatáskörébe utalt katonai szervezetnél rendellenességet, fegyelemsértést tapasztal, és az illetékes alegységparancsnok távol van, intézkedjen a rendellenesség, fegyelemsértés megszüntetésére;

c) az ittas, bódult katonával szemben az e tárgyban kiadott utasításokban és intézkedésekben foglaltak szerint járjon el;

d) elkerülhetetlen esetben, bűncselekmény elkövetése esetén a tiszt-, tiszthelyettes és legénységi állományú katonát elkülönített helyiségben tiszti (zászlósi, tiszthelyettesi, legénységi) felügyelet alatt tarthatja. Ez a szabadságkorlátozás legfeljebb 6 órán át tarthat.

288.3. A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes, ha nála magasabb beosztású, illetve rendfokozatú katonával szemben kell hasonló rendszabályt alkalmazni, jelentse az ügyeletes parancsnoknak. Ha a késedelemből súlyos hátrány származhat az elöljáró megérkezése előtt köteles intézkedni.

288.4. Ha valamelyik őrparancsnok (váltásparancsnok) polgári személyt tartóztatott fel, értesítse az illetékes rendőri szervet.

289.1.[2] A laktanya-, az összevont laktanya-(objektum) ügyeletest, illetve helyettest a laktanyában (objektumban) elhelyezett szervezetek főtisztjei, tisztjei, illetve zászlósai, tiszthelyettesei közül kell vezényelni.

289.2. A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes és helyettesei a szolgálati intézkedésben meghatározott időben pihenhetnek, az Öltözködési Szabályzatban előírt könnyítésekkel.

---

1 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2016. III. 2-től.
2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 7. Hatályos: 2007. III. 1-től.

A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes és helyettesei szolgálati idejük alatt pisztolyt viseljenek két töltött tárral. Pihenő idejük alatt a fegyvereket megbízható helyen tárolják.

289.3. A laktanya-, az összevont laktanya- (objektum-) ügyeletes szolgálati feladatai közben személyi pecsétnyomóját használja. Ezt a pecsétnyomót használja az őrség tartalék lőszerkészletének lezárásához is.

290.1. A laktanya- (objektum-) ügyeletes kötelességei a készenléti feladatokkal kapcsolatban:

a) az ügyeleti szolgálat eligazítása előtt vegye át a régi laktanya (objektum-) ügyeletestől a szolgálatot, ennek megtörténtét jelentse a törzsfőnöknek, majd tartsa meg az eligazítást, s ez alatt a régi szolgálat maradjon a szolgálati helyen;

b) legyen felkészülve a hatáskörébe utalt katonai szervezet készenléte fokozásának és a terrorvédelem rendszabályainak beindításához szükséges feladatok végrehajtására, ellenőrizze az alárendelt szolgálatok ezen irányú felkészültségét is;

c) ismerje a részére kiadott fedő-, rejtjelző eszközök használatát, ellenőrizze naprakészségüket, és legyen képes a kezelésükre;

d) folyamatosan tartsa nyilván a parancsnok és helyettesei, az egység főnökei, a zászlóalj- és a századparancsnokok, illetve a szolgálati intézkedésben meghatározott egyéb személyek elérhetőségét;

e) tartson állandó összeköttetést az alárendelt és elöljáró szolgálatokkal, ennek folyamatosságát ellenőrizze;

f) az elöljáró szolgálatnál az előírt időpontokban jelentkezzen, illetve a szolgálati intézkedésben meghatározottak alapján tegyen jelentést;

g) a kapuügyeletes szolgálat jelentése alapján tartsa nyilván az alegységek kivonulásának, visszaérkezésének időpontját, foglalkozási helyét és a kivonult (visszaérkezett) alapvető haditechnikai eszközök számát;

h) ismerje a gyakorlóterek, lőterek helyét, valamint az ott lévő alegységekkel való összeköttetés (riasztás) módját.

290.2. A laktanya- (objektum-) ügyeletes kötelességei az alárendelt szolgálatok irányításával és ellenőrzésével kapcsolatban:

a) nappal és éjjel legalább 1-1 alkalommal, illetve a szolgálati intézkedésben meghatározottak szerint, vagy ha szükségesnek tartja, még azon felül is ellenőrizze vagy helyettesével ellenőriztesse a neki alárendelt őr- és ügyeleti szolgálatokat, illetve a külső szolgáltatók szolgálatellátását, ha a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek technikai őrzést végző őrség van alárendelve, szolgálatának átvételekor ellenőrizze a jelzőrendszer megbízható működését;

b) katonai őrzés esetén, ha az őrszolgálatba beosztott személy leváltását engedélyezte, intézkedjék a váltás felkészítésére és szolgálatba léptetésére;

c) ellenőrizze és kellő időben indítsa útba a kirendelt részlegeket;

d) a szolgálati intézkedésben meghatározott időpontokban tartson eligazítást az alárendelt szolgálatok részére; kérjen jelentést a jelen és távol levő személyi állomány létszámáról (az igazolatlanul távol levőkről név szerint), valamint a technikai tárolótereken és az onnan távol lévő haditechnikai eszközök számáról.

290.3. A laktanya- (objektum-) ügyeletes kötelességei a rend fenntartásával kapcsolatban:

a) folyamatosan kísérje figyelemmel a napirend, illetve munkarend betartását, eltérés esetén a szükséges mértékben avatkozzon be;

b) a parancsnok által megszabott keretek között határozza meg az egységes kivonuló öltözetet;

c) ellenőrizze az étkezés rendjét.

290.4. A laktanya- (objektum-) ügyeletes kötelességei a laktanyába érkező személyek fogadása, beengedése alkalmával:

a) tegyen jelentést a parancsnoknak, távolléte esetén a parancsnokhelyettesnek, törzsfőnöknek, vagy az ügyeletes parancsnoknak;

b)[1] ha az egységhez a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, a Kormány tagja, a honvédelmi minisztériumi államtitkár, közigazgatási államtitkár, a Honvéd Vezérkar főnöke érkezik, a fogadásukra előkészített rendezvény keretében meghatározottak szerint járjon el; ha a felsoroltak közül valaki váratlanul érkezik, a kapuügyeletestől kapott jelzés alapján fogadja, jelentkezzék nála, és kísérje a parancsnokhoz (laktanyaparancsnokhoz);

c) ha a parancsnok elöljáró parancsnokai vagy azok helyettesei, a Honvédség tábornokai vagy szemle- (ellenőrző-) bizottság vezetője érkeznek, a kapuügyeletestől kapott jelzés alapján fogadja őket, jelentkezzen náluk és kísérje őket a parancsnokhoz (laktanyaparancsnokhoz). Amennyiben a felsorolt személyek munkaidőn túl, vagy szünnapon érkeznek, jelentse az ügyeletes parancsnoknak. A szolgálati elöljáró személyazonosságának tisztázása után teljesítse parancsait;

d) ha az érkezőt a parancsnok (a parancsnokhelyettesek egyike) fogadja vagy kíséri, a laktanya- (objektum-) ügyeletes a szolgálati helyiség bejáratánál jelentkezzen;

e)[2] országgyűlési képviselő, az alapvető jogok biztosa, annak helyettese vagy az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló érkezése esetén a 184.2. pontban foglaltak szerint jár el;

f) ha a kapuügyeletes más katonai szervezettől érkező tisztet kísértet hozzá, a nála magasabb rendfokozatúnál jelentkezzék – ha nem ismeri, kérje személyazonosságának igazolását –, ezután kérdezze meg jövetelének célját és irányítsa, illetve kísértesse a megfelelő személyhez. Ha az érkező a parancsnokot vagy helyetteseit keresi, távbeszélőn jelentse be nekik az érkező nevét, rendfokozatát; érkezési idejét jegyezze fel;

g) ha a kapuügyeletes nyílt paranccsal küldött katonát kísértet hozzá, akkor – ha az magasabb rendfokozatú – jelentkezzék nála, győződjön meg a nyílt parancs érvényességéről, az érkező személyazonosságáról és az előző pontban foglaltakat figyelembe véve járjon el;

h) ha a kapuügyeletestől hozzá kísért katona feladatának végrehajtása céljából segítséget kér, nyújtson szolgálati hatáskörének megfelelő támogatást, más katonai szervezethez tartozó gépjárművet segítségnyújtás vagy megbízható ideiglenes megőrzés céljából a gépjármű és rakománya ellenőrzését követően beengedhet az objektum területére;

i) olyan személyek érkezése esetén, akiknek beengedése meghaladja a kapuügyeletes hatáskörét, a belépést engedélyezők távollétében bírálja el a belépés jogosultságát, adataikat jegyezze fel, és ennek megfelelően engedélyezze (utasítsa el) az objektumba való belépésüket;

j) a parancsnokság munkaideje után érkező postát vegye át és a munka kezdetéig őrizze meg, illetve a sürgősség szerint továbbítsa, jelentse.

290.5. A laktanya- (objektum-) ügyeletes kötelességei az azonnali tényközlő jelentésre kötelezett, illetve azonnali reagálást igénylő esetek alkalmával:

a) a laktanyában vagy közvetlen közelében keletkezett tűz vagy egyéb elemi csapás esetén haladéktalanul intézkedjen a személyi állomány, a csapatzászló, a lőszer és más gyúlékony anyagok, eszközök, okmányok mentésére. Tűz esetén riassza az ügyeletes tűzoltó alegységet (azon szervezeteknél ahol ez rendelkezésre áll), hívja ki az állami tűzoltóságot, jelentse az esetet az ügyeletes parancsnoknak, hivassa be a tűzvédelmi tisztet (megbízott tűzrendészeti személyt), és megérkezésükig irányítsa az élet és vagyonmentést, illetve a tűz oltását;

b) ha az alárendelt őrségnél fegyverhasználatra került sor, tegye meg a kellő biztonsági intézkedéseket és tegyen jelentést a parancsnoknak, értesítse a nyomozótisztet; technikai őrzéssel védett katonai létesítményeknél intézkedjen a be- (ki-) hatoló személyek felkutatására, elfogására, előállítására, és a továbbiakban a szolgálati intézkedés előírásai szerint járjon el. Amennyiben az őrzést külső szolgáltató szervezet végzi, az illetékes rendőri szerveket is értesíteni kell;

---

1 Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § d).
2 Megállapította: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.

c) ha halállal vagy súlyos testi sérüléssel, illetve jelentős anyagi kárral járó azonnali tényközlésre kötelezett eset, cselekmény történt, azonnal jelentse a parancsnoknak (ügyeletes parancsnoknak, törzsfőnöknek), értesítse a katonai ügyészséget (a területileg illetékes rendőrkapitányságot); a kivizsgálásra illetékes szervek megérkezéséig intézkedjen a sérültek elsősegélyben részesítésére és a helyszín biztosítására;

d) a tudomására jutott (bejelentett) – katonákat érintő – közlekedési balesetet haladéktalanul jelentse a helyőrség-ügyeletesnek, ha ezt ő látja el azonnal jelentse a parancsnoknak (ügyeletes parancsnoknak), értesítse az illetékes rendőri szerveket, a gépjármű-baleseti helyszínelő készenléti szolgálatot.

291.1. A laktanya- (objektum-) ügyeletes reggeli jelentésében köteles jelenteni azokat a fontosabb eseményeket is, amelyeket a szolgálati intézkedésnek más rendelkezéseknek megfelelően azonnal jelentenie kellett az elöljáró ügyeleti szolgálatnak.

291.2. Jelentse, ha az ügyeleti szolgálata alá tartozó katonai szervezetnél azonnali tényközlésre kötelezett eset történt.

291.3. Tegyen jelentést, ha az ügyeleti szolgálata alá nem tartozó katonai szervezet rendészeti vagy polgári szerv tagjának segítséget nyújtott, ha más katonai szervezethez tartozó gépjárművet a laktanyába beengedett; ha a Honvédség tulajdonát képező tárgyat, anyagot kíséreltek meg a laktanyából engedély nélkül kivinni vagy oda tiltott tárgyat, anyagot behozni. Jelentse továbbá az elöljárótól (más szervtől) kapott értesítést, parancsot, feladatot, annak végrehajtását, ellenőrzéseinek helyét, idejét, tapasztalatait, továbbá mindazt, amit a rend, fegyelem és az objektum biztonsága szempontjából szükségesnek tart.

291.4. A reggeli jelentés könyvét a laktanya- (objektum-) ügyeletes mutassa be láttamozásra a törzsfőnöknek.

A laktanya- (objektum-) ügyeletes-helyettes

292. A laktanya- (objektum-) ügyeletes-helyettes feladatát a szolgálati intézkedés és a laktanya- (objektum-) ügyeletes parancsai szerint lássa el.

Tartózkodási helye a laktanya- (objektum-) ügyeletes szolgálati helyisége.

Szolgálati elöljárója a laktanya- (objektum-) ügyeletes hatáskörébe utalt őr- és ügyeleti szolgálatnak. Ha nem tiszt, a nála magasabb rendfokozati állománycsoportba tartozó szolgálatban álló személyek nem tartoznak alárendeltségébe.

A kapuügyeletes

293.1. Kapuügyeletest 24 órás váltással laktanyákban és intézetekben, továbbá olyan objektumokban kell vezényelni, ahol katonai és polgári személyek, járművek rendszeres mozgása szükségessé teszi.

293.2. Kapuügyeleti szolgálat szervezhető szolgáltató által működtetett integrált őrzésvédelem részeként, fegyveres biztonsági őrség, illetve katonai őrzés esetén tiszthelyettes és legénységi állomány bevonásával.

293.3. A kapuügyeleti szolgálat rendeltetése a laktanyába, illetve más katonai objektumokba (a továbbiakban: objektum) való be- és kilépés, anyagok ki- és beszállítási szabályainak betartatása.

293.4. Tartózkodási helye az objektum főbejáratánál kijelölt szolgálati helyiség.

293.5. A kapuügyeletes a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek (helyettesének) van közvetlenül alárendelve, a kapuügyeletes-helyettesek szolgálati elöljárója.

294. A kapuügyeletes szolgálat szolgálati feladatait fegyver nélkül lássa el. Az ügyeletes részére pisztolyt (páncélládában tárolva), helyettesei részére gépkarabélyt (zárható fegyverállványon tárolva) kell biztosítani. A fegyver viselésének szabályait a szolgálati intézkedés tartalmazza. Szolgálatát az objektum parancsnok, laktanya- (objektum-) ügyeletes külön rendelkezésére fegyverrel és lőszerrel lássa el.

A szolgálat átvételét jelentse (távbeszélőn) a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek. A kapuügyeletes 0 óra és 5 óra között – a kaput zárva tartva – az Öltözködési Szabályzatban előírt könnyítéssel fekve pihenhet (alhat) úgy, hogy jelzőrendszerrel a kapun kívülről ébreszthető legyen.

295. A kapuügyeletes kötelességei:

a) első beérkezésük alkalmával jelentkezzen az objektum parancsnoknál, a saját parancsnokánál (ha nem ő az objektum parancsnok) és azok helyetteseinél; jelentse érkezésüket a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek, valamint azt, ha bármikor elhagyják az objektumot, vagy ha visszaérkeznek;

b)[1] ha az objektumba előzetes bejelentés nélkül érkezik a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, a Kormány tagja, a honvédelmi minisztériumi államtitkár, közigazgatási államtitkár, a Honvéd Vezérkar főnöke, jelentkezzék nála, és érkezését jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek;

c) ha az objektum parancsnok elöljáró parancsnokai vagy azok helyettesei, a Honvédség tábornokai vagy szemle- (ellenőrző-) bizottság vezetője érkeznek, jelentkezzék náluk, és érkezésüket jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek;

d)[2] ha országgyűlési képviselő, az alapvető jogok biztosa, annak helyettese vagy az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló érkezik, közjogi tisztségviselői igazolványuk vagy megbízólevelük megtekintése után a 184.2. pontban foglaltak szerint jár el;

e) az objektumban elhelyezett katonai szervezethez tartozó tiszteket, tiszthelyetteseket és legénységi állományt, valamint közalkalmazottakat (köztisztviselőket) állandó belépési engedélyük alapján engedje be, illetve ki;

f) ha máshol szolgálatot teljesítő érvényes belépési engedéllyel rendelkező, a kapuügyeletesnél magasabb rendfokozatú katona érkezik az objektumba, jelentkezzék nála és szükség esetén kísértesse a laktanya- (objektum-) ügyeleteshez;

g) más katona, illetve polgári személy érkezése esetén – ha nincs részére egyszeri belépője – jelentse a fogadó személynek, annak távolléte esetén a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek, és a kapott engedély alapján tegye lehetővé a belépést, illetve a kapott intézkedés szerint járjon el;

h) ha az objektumba nyílt paranccsal rendelkező személy érkezik, jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek, és kísértesse hozzá;

i) azonnal tegyen jelentést a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek azokról a személyekről, akiknek személyazonossági vagy belépési okmányait nem találta rendben;

j) jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek az objektum bármely kapuján kivonuló, illetve bevonuló alegységek megnevezését, foglalkozási helyüket és alapvető haditechnikai eszközeik számát; továbbá bevonulásukkor jelentse a létszámban, illetve az alapvető haditechnikai eszközök számában bekövetkezett esetleges eltérést;

k) járművek, haditechnikai eszközök, anyagszállítmányok ki- és beengedése során a III. fejezetben előírtak szerint járjon el;

l) az egyszeri belépési engedéllyel bebocsátott személyek távozásakor kérje vissza a belépőt, győződjön meg szabályos kitöltéséről, ha hiányosságokat tapasztal, jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek, a visszakapott belépési engedélyeket őrizze meg, majd a szolgálati intézkedésben előírtak szerint adja le;

m) az objektumban elhelyezett katonai szervezet állományába tartozó közalkalmazottak táskáját (csomagját) az objektum parancsnok külön intézkedése szerint ellenőrizze;

n) ha az objektumba ittas vagy bódult állapotban lévő katona érkezik, kísérje (kísértesse) a laktanya- (objektum-) ügyeleteshez;

o) látogatók érkezésekor a szolgálati intézkedésben meghatározottak szerint járjon el;

---

1 Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § d).
2 Megállapította: 18/2018. (XII. 15.) HM rendelet 6. §, 1. melléklet 4. Hatályos: 2018. XII. 16-tól.

p) ha az objektumot fényképezik, illetve az utcáról figyelik, a szolgálati intézkedésben meghatározottak alapján járjon el, és egyben jelentse a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek.

296.1. A kapuügyeletes ellenőrizze a ki- és bejárást, anyagszállítást. Mindaddig, amíg az ellenőrzés meg nem történt, a zsilip mindkét végét tartsa zárva.

296.2. Ha a laktanya- (objektum-) ügyeletes szolgálati helyisége a kaputól távol van, és az objektum közlekedési rendje megengedi, az ügyeleteshez kísérendő személyt járművel együtt is beengedheti, de köteles mellé kísérőt biztosítani.

297. Ha a kapuügyeleti szolgálat feladatait külső szolgáltató látja el, a követelményeket a szolgáltatási szerződésben kell rögzíteni.

A kapuügyeletes-helyettes

298.1. A kapuügyeletes-helyettes szolgálatát a kapuügyeletes parancsai szerint lássa el, távollétében helyettesítse. Kapuügyeletes-helyettesi szolgálatba tisztest kell vezényelni.

298.2. Az objektumok főkapujánál az elöljáró parancsnok utasítása szerint a soros kapuügyeletes-helyettes az ott elhelyezett őrbódé előtt álljon (rossz időjárás esetén az őrbódéban úgy, hogy kilásson).

298.3. Feladata a személyek és járművek be- és kibocsátása a kapuügyeletes tevékenységével összhangban, illetve az ő parancsai szerint.

298.4. Ha az alegységek és a gépjárművek (más haditechnikai eszközök) ki- és bevonulására külön kapu van kijelölve, az ott elhelyezett kapuügyeletes-helyettes a számára kiépített szolgálati helyiségben tartózkodjon, és onnan az ellenőrzések végrehajtására jöjjön ki.

298.5. A kapuügyeletes-helyettest lőszerrel – meghatározott esetben – a laktanya- (objektum-) ügyeletes lássa el a nála tárolt lőszerből. Lőszerével váltáskor a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek számoljon el. Az új szolgálat a lőszert ismét a laktanya- (objektum-) ügyeletestől kapja.

298.6. Takarodó és ébresztő között a kapuügyeletes utasítása szerinti váltással az Öltözködési Szabályzatban előírt könnyítéssel fekve pihenhet.

A telephely-ügyeletes

299.1. A telephely-ügyeletes szolgálat rendeltetése a telephelyre vonatkozóan a készenlét fokozása feladatainak irányítása, valamint azoknak az előírásoknak a betartása és betartatása, amelyeket a jelen Szabályzat és a megfelelő szakutasítások a személyek, haditechnikai eszközök ki- és beengedésével, a telephely rendjével, a tűz-, munka- és környezetvédelemmel kapcsolatban meghatároznak. Tartózkodási helye a telephely bejáratánál berendezett szolgálati helyiség.

299.2. Összevont laktanyai elhelyezésben levő több egység (szervezetileg különálló alegység) részére – a telephely kialakításától függően – a közös elöljáró parancsnok intézkedésére, illetve engedélyével közös telephely-ügyeletest lehet vezényelni.

299.3. A telephely-ügyeletes szolgálatot az évszaknak megfelelő, jó állapotban levő öltözetben kell ellátni a laktanyaparancsnok ügyeleti szolgálatok szervezésére kiadott intézkedésében meghatározattak szerint.

299.4. Szolgálatát laktanyán belüli telephelyen fegyver nélkül, egyéb telephelyen fegyverrel (lőszerrel) akkor lássa el, ha a biztonsági körülmények azt helyileg szükségessé teszik.

300.1. A telephely-ügyeletes szolgálatilag a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek (helyettesének), szakmailag a telephely felett rendelkező logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) van alárendelve. Szolgálati elöljárója a telephelyügyeletes-helyetteseknek, a tárolóhely-ügyeleteseknek, a műszaki ellenőrző állomás ügyeletesnek, a haditechnikai eszközök telephelyen tartózkodó vezetőinek, kezelőinek, szerelőknek.

300.2. A telephely-ügyeletesnek a telephely rendjére vonatkozó parancsait (felszólításait) a telephelyen tartózkodó valamennyi katona köteles végrehajtani.

301.1.Telephely-ügyeletesnek 24 órás váltással az egységnél zászlósokat vagy tiszthelyetteseket, az önálló elhelyezésben levő alegységeknél tiszthelyetteseket, tiszteseket kell vezényelni.

301.2. A telephely-ügyeletes a szolgálat átvételét a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és a telephely felett rendelkező logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) távbeszélőn jelentse. Szünnapon csak a laktanya-ügyeletesnek jelentsen.

302.1. A telephely-ügyeletes pihenését a járműmozgások figyelembevételével szolgálati intézkedésben kell meghatározni. Helyetteseinek pihenését számuktól, a feladatoktól és az időjárási viszonyoktól függően a telephely-ügyeletes határozza meg.

302.2. A telephely-ügyeletes és helyettesei pihenésük ideje alatt az Öltözködési Szabályzatnak megfelelően könnyíthetnek ruházatukon.

302.3. A telephely-ügyeletesnek a telephely őrzésével kapcsolatos hatáskörét e Szabályzat VI. fejezete tartalmazza.

303. A telephely-ügyeletes kötelességei:

a) ismerje a készenlét fokozásának a telephelyre vonatkozó feladatait, és legyen képes végrehajtásuk irányítására mindaddig, amíg a logisztikai főnök (a logisztikai biztosítást irányító személy) meg nem érkezik;

b) legyen tájékozott arról, milyen munkák, foglalkozások folynak a telephelyen;

c) állandóan ismerje a telephelyen lévő, a szolgálatilag távol lévő, továbbá az üzemképtelen haditechnikai eszközök számát, hollétét, visszaérkezésük időpontját, állapotát, és ezeket takarodó után jelentse a laktanya-ügyeletesnek;

d) tartassa meg a telephely napirendjét, ügyeljen arra, hogy a telephelyen és helyiségeiben rend és tisztaság legyen, munkaidő befejeztével gondoskodjon a telephely és helyiségeinek tisztán tartásáról;

e) követelje meg, hogy a telephelyen tevékenykedők végrehajtsák, illetve megtartsák a telephelyre érvényes általános, munkavédelmi és az adott haditechnikai eszközökre vonatkozó előírásokat;

f) akadályozza meg, hogy személyi tulajdonban levő járművet és egyéb anyagot bármilyen okból bevigyenek a telephelyre, illetve haditechnikai eszközt, vagy bármilyen anyagot jogtalanul kivigyenek onnan;

g) a telephelyről csak üzemképes, az előírt és érvényes menetokmányokkal ellátott és ellenőrzött haditechnikai eszközt engedhet ki;

h) ellenőrizze, hogy a haditechnikai eszköz vezetője rendelkezik az előírt és érvényes menetokmányokkal, továbbá hogy az eszköz biztonságos vezetésére képes állapotban van;

i) gondoskodjon arról és ellenőrizze, hogy a telephelyre visszaérkező haditechnikai eszközök csak teljesen feltöltött, üzemképes, valamint karbantartott állapotban álljanak be a tárolóhelyükre;

j) az igénybevétel befejeztével vegye le, tárolja és őrizze a járművek indító-, torony- és fülkekulcsait;

k) gyűjtse össze a felhasznált menetleveleket (üzemóra lapokat), ellenőrizze szabályos vezetésüket, lezárásukat, jegyezze be a menetlevél átadás-átvételi füzetbe, és aláírás ellenében naponta adja át a szakirányú logisztikai tisztnek (logisztikai beosztottnak);

l) ellenőrizze, illetve helyettesei útján ellenőriztesse a személyek ki- és belépését a megfelelő szakutasításban meghatározott előírások megtartásával;

m) ha gépjármű vagy egyéb technikai eszköz megrongálódása, baleset vagy személyi sérülés jut tudomására, továbbá, ha valamelyik gépjármű vagy más technikai eszköz a menetokmányokban meghatározott időn belül nem érkezik vissza, vagy ha a gépjárművel, annak vezetőjével, gépjárműparancsnokával vagy utasaival szemben rendőri vagy katonai rendészeti szervek feljelentéssel, előállítással éltek, jelentse a telephely felett rendelkező logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) és a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek;

n) ügyeljen a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi rendszabályok megtartására, ellenőrizze a tűzbiztonsági, illetve a jelzőberendezések meglétét és állapotát;

o) ha a telephelyen tűz üt ki, azonnal intézkedjen a tűzriadó tervben előírt feladatok végrehajtására, jelentse az esetet a laktanya-ügyeletesnek és a logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek);

p) azonnal jelentse a laktanya-ügyeletesnek és a logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek), ha a telephelyen azonnali tényközlésre kötelezett eset történt;

r) haladéktalanul jelentse a haditechnikai eszköz kiengedése megtagadásának tényét és okát a logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) és az illetékes alegységparancsnoknak.

304. Ha a telephely-szolgálatok feladatait külső szolgáltató látja el, a követelményeket a szolgáltatási szerződésben kell rögzíteni.

A telephelyügyeletes-helyettes

305.1. A telephelyügyeletes-helyettes szolgálatát a telephely-ügyeletes parancsai szerint lássa el. Tartózkodási helyét a telephely-ügyeletesre vonatkozó szolgálati intézkedésben kell szabályozni.

305.2. A telephelyügyeletes-helyetteseket az alegységek vezetői, kezelői állományából kell vezényelni a helyi sajátosságoktól, a feladatoktól függő létszámban.

305.3. Szolgálatukat az évszaknak megfelelő, jó állapotban levő öltözetben kell ellátni a laktanyaparancsnok ügyeleti szolgálatok szervezésére kiadott intézkedésében meghatározattak szerint. Szolgálatukat fegyverrel (lőszerrel) akkor lássák el, ha a telephely biztonsági körülményei azt helyileg szükségessé teszik.

A tárolóhely-ügyeletes

306.1. Azokra az alegység tárolóhelyekre, amelyeken rendszeres személyi, vagy haditechnikai eszközmozgás történik, az alegység állományából az alegység katonái napi szolgálatteljesítési idejére tárolóhely-ügyeletest kell vezényelni. Ezen túli igénybevételük szükségességére a szolgálatot szervező parancsnok intézkedik.

306.2. Több alegység részére összevont tárolóhelyen közös tárolóhely-ügyeletest lehet vezényelni.

306.3. A tárolóhely-ügyeletes szolgálat rendeltetése a tárolóhelyre vonatkozóan azoknak az előírásoknak a betartása és betartatása, amelyeket a jelen Szabályzat és a megfelelő szakutasítások a személyek, haditechnikai eszközök ki- és beengedésével, a tárolóhely rendjével, a tűz-, munka- és környezetvédelemmel kapcsolatban meghatároznak. Tartózkodási helyét a részére kiadott szolgálati intézkedésben kell szabályozni.

306.4. A szolgálatot az évszaknak megfelelő, jó állapotban levő öltözetben kell ellátni a laktanyaparancsnok intézkedésében meghatározattak szerint.

307.1. A tárolóhely-ügyeletes szolgálatát a laktanyán belüli tárolóhelyen fegyver nélkül, egyéb tárolóhelyen fegyverrel (lőszerrel) akkor lássa el, ha a biztonsági körülmények azt helyileg szükségessé teszik.

307.2. A tárolóhely-ügyeletes a számára kiadott szolgálati intézkedés szerint lássa el feladatát. A tárolóhely-ügyeletes a telephely-ügyeletesnek, a vezénylő alegységparancsnoknak és a vezénylő zászlósnak van alárendelve.

307.3. A szolgálat átvételét a vezénylő zászlósnak jelentse. Ha a tárolóhelyen haditechnikai eszköz megrongálódása, baleset vagy személyi sérülés jut tudomására, továbbá mindennemű rendellenességet azonnal jelentsen a telephely-ügyeletesnek és a vezénylő zászlósnak.

A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes

308.1. A műszaki ellenőrző állomás ügyeleti szolgálat rendeltetése az igénybevételre kirendelt haditechnikai eszközök műszaki állapotának (üzem- és forgalombiztonsági szempontból), felszerelésének, a menetokmányok meglétének és érvényességének, valamint a haditechnikai eszköz vezetője közlekedésre való alkalmasságának ellenőrzése, a minősítés alapján a forgalomban történő részvétel engedélyezése vagy megtagadása. Tartózkodási helye: a kijelölt, berendezett szolgálati helyiség.

308.2. A szolgálatot az évszaknak megfelelő öltözetben kell ellátni a laktanyaparancsnok intézkedésében meghatározattak szerint, fegyver nélkül.

308.3. A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes szolgálatilag közvetlenül a telephely-ügyeletesnek és a telephely felett rendelkező logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) van alárendelve.

308.4. A műszaki ellenőrző állomásra – ha szakállomány nincs az állománytáblában rendszeresítve – a katonai szervezet szakszerelői állományából kell szolgálatot vezényelni.

308.5. A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes pihenését, munkaidőn túli igénybevétele szükségességét a szokásos járműmozgások figyelembevételével a szolgálati intézkedésben kell meghatározni.

309. A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes kötelességei:

a) igénybevétel előtt ellenőrizze a kirendelt haditechnikai eszközök menetokmányainak meglétét és érvényességét, műszaki megbízhatóságát, üzem- és forgalombiztonságát, karbantartottságát a szakutasításokban meghatározott szabályok szerint, továbbá a haditechnikai eszköz vezetőjének közlekedésre való alkalmassága okmányainak meglétét és érvényességét;

b) az ellenőrzés végrehajtása után a menetlevél megfelelő rovatában igazolja, hogy a haditechnikai eszköz a közúti forgalomban részt vehet. Ha az ellenőrzés folyamán hiányosságokat észlel, megszüntetésükig nem engedélyezheti az igénybevételt;

c) az igénybevétel befejeztével ellenőrizze a haditechnikai eszközt. Az ellenőrzés tényét és a további teendőkre vonatkozó utasításait a menetlevélen rögzítse.

310. A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes jelentse a szolgálat átvételét a logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek).

Azonnal jelentse:

a) a telephely-ügyeletesnek, ha az ellenőrzés folyamán hiányosságokat észlel és megszüntetésükig köteles megtagadni az igénybevétel engedélyezését;

b) a logisztikai főnöknek (a logisztikai biztosítást irányító személynek) és a telephely-ügyeletesnek a haditechnikai eszköz kiengedése megtagadásának tényét és okát.

Az egészségügyi ügyeletes

311.1. Az egészségügyi ügyeletesi szolgálat rendeltetése a napi szolgálatteljesítési időben az egészségügyi ellátás rendjének és folyamatosságának biztosítása. Az egészségügyi ügyeletes tartózkodási helye az egészségügyi központ (segélyhely).

311.2. Az egészségügyi ügyeletes a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és a szolgálatot szervező parancsnokság egészségügyi központ parancsnokának van alárendelve.

311.3. Az egészségügyi ügyeleti szolgálatot az egészségügyi tisztek, zászlósok, tiszthelyettesek, valamint az önkéntes tartalékos szolgálatot teljesítő orvosok közül kell vezényelni heti váltással.

312. Az egészségügyi ügyeletes kötelességei:

a) gondoskodjon az egészségügyi ellátásról, hajtsa végre a szakutasításokban és szolgálati intézkedésben számára előírt feladatokat;

b) biztosítsa az egészségügyi központ rendjét, az előírt rendszabályok betartását;

c) gondoskodjon az egészségügyi központban elhelyezett fekvő beteg(ek) egészségügyi ellátásáról;

d) szükség esetén szakmai képzettségének megfelelően nyújtson elsősegélyt;

e) az elsősegélynyújtást követően azonnal jelentsen a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és a szolgálatot szervező parancsnokság egészségügyi központ parancsnokának;
f) amennyiben szükséges értesítse a területi háziorvosi szolgálat legközelebb elérhető ügyeletes orvosát, illetve az Országos Mentőszolgálat legközelebbi kirendeltségét.

A segélyhely ügyeletes

313.1. A segélyhely ügyeleti szolgálat rendeltetése az egészségügyi központban elhelyezett (fekvő beteg) katonák folyamatos egészségügyi felügyelete és szükség szerinti ellátása. A segélyhely-ügyeletes a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és a szolgálatot szervező parancsnokság egészségügyi központ parancsnokának van alárendelve.
313.2. A segélyhely-ügyeletest csak abban az esetben kell – 24 órás váltással, parancsban – vezényelni, ha a segélyhelyen fekvő beteg tartózkodik.
313.3. A segélyhely-ügyeletes az egészségügyi tiszthelyettes és legénységi egészségügyi állományból vezényelhető. Tartózkodási helye az egészségügyi központ (segélyhely).
314. A segélyhely-ügyeletes kötelességei:
a) gondoskodjon az egészségügyi központban elhelyezett fekvő beteg(ek) egészségügyi ellátásáról;
b) biztosítsa az egészségügyi központ rendjét, az előírt rendszabályok betartását;
c) szükség esetén szakmai képzettségének megfelelően nyújtson elsősegélyt;
d) az elsősegélynyújtást követően azonnal jelentsen a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és az egészségügyi ügyeletesnek;
e) szakmai képzettségét meghaladó esetben értesítse a területi háziorvosi szolgálat legközelebb elérhető ügyeletes orvosát, illetve – ha szükséges – az Országos Mentőszolgálat legközelebbi kirendeltségét.

Az épület- (alegység-) ügyeletes

315.1. Az épület- (alegység-) ügyeleti szolgálat rendeltetése a belső rend és fegyelem megtartatása, az épületben elhelyezett javak védelme, valamint a laktanya- (objektum-) ügyeletestől kapott parancsok végrehajtása, illetve végrehajtatása. Tartózkodási helye a szolgálati asztalánál van, amelyet a bejárat felőli oldallal szemben, a falnál kell elhelyezni, és ki kell jelölni a jelentkezés helyét.
315.2. A vezénylendő épület- (alegység-) ügyeletesek szükségességét, számát, az egy ügyeleteshez tartozó alegységeket, a szolgálatot vezénylő (irányító) alegységparancsnokot a szervezeti egység parancsnoka a szolgálati intézkedésében határozza meg.
316.1. Az épület- (alegység-) ügyeletes közvetlenül a szolgálatot szervező alegység vezénylő zászlósának, ahol ilyen nincs, az alegységparancsnoknak, az ügyeleti szolgálat tekintetében pedig a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és helyetteseinek van alárendelve.
316.2. Az épület- (alegység-) ügyeletes szolgálati elöljárója az épület- (alegység-) ügyeletes-helyetteseknek, valamint az alegység (épületben elhelyezett) összes honvédjének, tisztesének, és ha az épület (alegység) ügyeletes tiszthelyettes, az alegység (épületben elhelyezett) összes tiszthelyettesének is (kivéve saját szervezetszerű szolgálati elöljáróját).
316.3. Az épület- (alegység-) ügyeletest 24 órás váltással a kijelölt alegység tisztesei (tiszthelyettesei) közül kell vezényelni.
316.4. Az ügyeletes szolgálatát hadi gyakorló öltözetben és megkülönböztető jelzéssel lássa el. Ha a parancsnok intézkedésében elrendeli – elsősorban laktanyán kívüli elhelyezésben – biztonsági okokból fegyvere is lehet.

316.5. Pihenését a szolgálatot elrendelő parancsnok szabályozza. Ezen belül helyettesével felváltva az elhelyezési körletben az Öltözködési Szabályzatban meghatározott könnyítéssel fekve pihenhet (alhat).

317. Az épület- (alegység-) ügyeletes kötelességei:

a) a szolgálat átvétele előtti felkészülés során győződjön meg helyettesének felkészültségéről;

b) a meghatározott időpontban vegye át a szolgálatot; ennek során ellenőrizze az alegység (épület) belső körletének állapotát, a híradó és jelzőberendezések működőképességét, a tűzoltó készülékek állapotát;

c) ellenőrizze a fegyverszoba zárjának sértetlenségét, továbbá, hogy a pecsétjének, valamint a kulcstartó doboz pecsétjének száma megegyezik-e a dobozon lévővel;

d) tervszerűen, szervezetten hajtsa és hajtassa végre azokat a feladatokat, amelyeket az alegység mindennapi tevékenységével, a napirenddel és az elhelyezés rendjével kapcsolatban e Szabályzat és a szolgálati intézkedés előír;

e) ismerje a napirendet (munkarendet), és gondoskodjon róla, hogy az abban előírtakra az alegység idejében felkészüljön;

f) takarodó után a napirendben meghatározott időpontban jelenjen meg a laktanya- (objektum-) ügyeletesnél eligazításon;

g) ügyeljen az alegység helyiségeinek és külső körletének takarítására, fűtésére, szellőztetésére, világítására, a tűzvédelmi és egyéb biztonsági rendszabályok megtartására, követelje meg, hogy a katonák csak a kijelölt helyen dohányozzanak és szárítsák ruhájukat;

h) ha az alegységnél (épületben) tűz üt ki, haladéktalanul tegye meg az oltáshoz, az élet- és vagyonmentéshez szükséges intézkedéseket, azonnal jelentse a vezénylő zászlósnak vagy a századparancsnoknak (távollétükben az ellátó tiszthelyettesnek) és a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek.

318.1. Az épület (alegység) ügyeletes tegyen jelentést:

a) a szolgálatot szervező parancsnoknak és saját alegység-parancsnokainak, amikor aznap először érkeznek az alegység körletébe;

b) a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek (helyettesének), ha az a körletbe érkezik;

c) az épületben elhelyezett alegységek szolgálati elöljáróinak, ha azok az alegység-parancsnok nélkül érkeznek a körletbe.

318.2. Jelentését megelőzően, ha a szolgálatteljesítési helye közelében (a folyosón) katonák tartózkodnak, vezényeljen „Vigyázz”-t. Az érkező szolgálati elöljárókat kísérje a parancsnokhoz, illetve az alegység körletébe.

318.3. Ha az épület- (alegység-) ügyeletes szolgálatteljesítési helye közelében katonák nem tartózkodnak, illetve minden olyan esetben, amikor az előírás szerint vezényelni nem kell (például: takarodótól ébresztőig, karbantartás esetén), vezénylés nélkül tegyen jelentést az érkező elöljáróknak.

318.4. Ha az elöljáró érkezésekor a századparancsnok (vezénylő zászlós, szakaszparancsnok) a szolgálatteljesítési hely közelében tartózkodik, az épület- (alegység-) ügyeletes teljesítsen tiszteletadást, jelentést azonban csak akkor tegyen, ha az elöljáró a jelentés fogadására előtte megáll. Más alegységtől érkező tisztnél jelentkezzék, és kísérje a parancsnokhoz.

318.5 Az épület- (alegység-) ügyeletes azonnal jelentse a századparancsnoknak (épület parancsnoknak, távollétében a rangidősnek, illetve munkaidőn túl a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek), ha:

a) az alegységnél azonnali tényközlő jelentésre kötelezett esemény történt;

b) a fegyverszoba ajtaján, zárján behatolási kísérlet nyomait veszi észre, vagy más, az átvételkor nem észlelt rendellenességet tapasztal;

c) valaki súlyos fegyelemsértést követett el;

d) a katonák körében kirívó durvaságot, tettlegességet tapasztal;

e) egyéb olyan jelenséget észlel, amelyet saját hatáskörében nem tud elintézni, és a szükséges intézkedés nem tűr halasztást.

Az épület- (alegység-) ügyeletes-helyettes

319.1. Az épület- (alegység-) ügyeletes-helyettes az épület- (alegység-) ügyeletes parancsai szerint tevékenykedjen. Szolgálati elöljárója az alegység honvédeinek, ha rendfokozata tisztes, az alegység teljes legénységi állományának. Tartózkodási helye az épület (alegység) ügyeletes szolgálati asztalánál van.

319.2. Az alegységügyeletes-helyettest az alegység honvédei, illetve tisztesei közül kell vezényelni.

319.3. Felszerelése megegyezik az épület- (alegység-) ügyeletesével. Pihenését az épület- (alegység-) ügyeletes határozza meg.

Az ügyeletes tűzoltó alegység

320.1. Az ügyeletes tűzoltó alegység rendeltetése az objektumban keletkező tüzek oltása, személyek és anyagi javak mentése.

320.2. Az ügyeletes tűzoltó alegység közvetlenül a laktanya- (objektum-) ügyeletesnek van alárendelve.

320.3. Állományát a honvédségi (szervezetszerű) tűzoltó alegységből, ahol ilyen nincs rendszeresítve, ott tűzoltó kiképzésben részesült hivatásos vagy szerződéses katonákból kell vezényelni.

320.4. Honvédségi tűzoltó alegység hiányában, azokban az objektumokban el lehet tekinteni az ügyeletes tűzoltó alegység szolgálatba történő vezénylésétől, ahol a vonulási körzet szerinti önkormányzati tűzoltóság beavatkozása a tűz észlelését követő tíz percen belül biztosított és rendelkeznek érvényes megállapodási szerződéssel.

320.5. Ahol létszámviszonyok nem teszik lehetővé az önálló ügyeletes tűzoltó alegység szolgálat ellátást, más ügyeleti szolgálatot ellátó személyek tűzoltási feladatra való felkészítésével kell gondoskodni a laktanya tűzvédelméről.

A logisztikai ügyeletes alegység

321.1. A logisztikai ügyeletes alegység rendeltetése a katonai szervezet számára előre nem látható időben érkező anyagoknak a laktanyába szállítása, illetve nagyobb mennyiségű anyag mozgatása a laktanyán belül. Csak ott kell vezényelni, ahol arra a helyi körülmények miatt szükség van.

321.2. Kirendelésére a parancsnok (törzsfőnök) parancsára (távollétükben önállóan) a laktanya- (objektum-) ügyeletes jogosult.

321.3. Az olyan katonai szervezetnél, ahol erre szükség van, általában naponkénti váltással kell logisztikai ügyeletes alegységet vezényelni.

321.4. A logisztikai ügyeletes alegység az állomáshelyen folyó kiképzési foglalkozásokon részt vesz. Korlátozás nélkül folytatja a napi tevékenységét, készen a szükséges munkák elvégzésére.

B) A KÉSZENLÉTI SZOLGÁLAT

322.1. A készenléti szolgálat meghatározott normaidőn belül más szolgálatba léptethető vagy előre nem tervezhető feladatok végrehajtására igénybe vehető katonai erő vagy személy.

322.2. A készenléti szolgálat rendeltetése a riasztást követően a rendeltetés szerinti működés biztosítása, fegyveres készenléti-, őr- vagy ügyeleti szolgálat ellátása, vezetési feltételek biztosítása, készenlét katasztrófa elhárítási, segítségnyújtási, légi kutatási és légi mentési, helyszínelési, illetve megelőzési feladatok ellátására.

322.3. A készenléti szolgálat feladatait a szolgálatot szervező parancsnok (vezető) szolgálati intézkedése tartalmazza.

322.4. A szolgálati intézkedésben rögzíteni kell:

a) a szolgálat megnevezését, rendeltetését, feladatát, jellegét;
b) hatáskörét, kötelességeit, alárendeltségét;
c) felkészítését, eligazítását;
d) öltözetét, felszerelését, fegyverzetét, tartózkodási helyét;
e) összeköttetés, jelentés rendjét;
f) átadásának-átvételének rendjét;
g) egyéb olyan részleteket, amelyeket a jelen Szabályzat előírásai szerint szabályozni szükséges.

322.5. [1] A készenléti szolgálatot központilag, alárendeltségtől függően a honvédelmi miniszter, a Honvéd Vezérkar főnöke vagy a KNBSZ főigazgatójának rendelkezései alapján az állományilletékes parancsnok szervezi és működteti.

322.6. [2]

Fegyveres készenléti szolgálat

323.1. A fegyveres készenléti szolgálat meghatározott normaidőn belül alkalmazható, várható feladatára felkészített, meghatározott helyen együtt tartott, vezényelt katonai erő.

323.2. A fegyveres készenléti szolgálat rendeltetése a külső fegyveres csoportoknak az ország területére történő váratlan betörése, vagy légi járművek által az ország légterének vagy a szövetségi légtérnek a megsértése esetén a legrövidebb időn belül a megfelelő válaszlépések megtétele, illetve egyéb feladatok végrehajtása

323.3. A készenléti szolgálatok vezénylésének és ellátásának rendjét külön rendelkezések szabályozzák.

Egyéb készenléti szolgálat

324.1. Az egyéb készenléti szolgálat rendeltetése a riasztást (értesítést) követően, a meghatározott helyen, felszereléssel, feladattal és normaidőn belül rendelkezésre állás.

324.2. [3]

324.3. Az egyéb készenléti szolgálatba vezényelt tényleges szolgálatot teljesítő katona, köztisztviselő, közalkalmazott és a munka törvénykönyve szerinti munkavállaló munkaidőben a szolgálati helyén, munkaidőn túl olyan kiértesíthető helyen köteles tartózkodni, ahonnan a szolgálati intézkedésben meghatározott normaidőn belül képes szolgálati feladatai megkezdésére.

C) A FUTÁRSZOLGÁLAT

325. A futárszolgálat rendeltetését, megszervezésének és végrehajtásának szabályait külön jogszabály és rendelkezések határozzák meg.

VI. fejezet

AZ ŐRZÉS-VÉDELEM RÉSZLETES SZABÁLYAI

A) AZ ŐRSZOLGÁLAT

1 Beiktatta: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 2. Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. e).
2 Hatályon kívül helyezte: 12/2018. (VII. 27.) HM rendelet 2. §. Hatálytalan: 2018. VII. 28-tól.
3 Hatályon kívül helyezte: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 2. §. Hatálytalan: 2011. VIII. 26-tól.

326.1. Az őrszolgálat fegyveres szolgálat. Rendeltetése objektumok vagy javak, illetve személyek őrzése és védelme, fogva tartott személyek szökésének megakadályozása.

326.2. Az őrszolgálat ellátásában e Szabályzat és az őrszolgálati okmányok előírásaitól semmiféle eltérés nem engedhető meg.

326.2.1.[1] Szolgálati Intézkedés határozza meg a Honvéd Koronaőrség és a Honvéd Palotaőrség szolgálati személyei speciális kötelmeit és feladatait.

326.3. Az őrséget vagy egyes tagjait más feladattal megbízni vagy feladatától bármivel elvonni tilos!

326.4. Őrszolgálatba beosztott személyt – a felállított őr kivételével – különösen indokolt esetben a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes engedhet el rövid időre az őrség számára kijelölt helyről. Ha az őrség valamelyik tagja megbetegszik, és ezért az őrszolgálat ellátására képtelenné válik, leváltására és pótlására a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes intézkedjen.

Az őrszolgálat megszervezése

327.1. Állandó őrséget helyőrségparancsnok, egység- vagy annál magasabb szintű parancsnok, illetve az elöljáró parancsnok jóváhagyásával az önálló elhelyezésben levő alegység parancsnoka, ezenkívül ideiglenes őrséget a kikülönített alegység parancsnoka is szervezhet. Az őrség szervezését írásbeli intézkedésben kell rögzíteni, valamint gondoskodni kell e Szabályzat 2. számú mellékletben meghatározott okmányokról.

327.2. Az őrséget szervező intézkedésében határozza meg az őrzendő objektumot, az őrség megnevezését, alárendeltségét, erejét, összetételét, fegyverzetét, elhelyezési körletét, a váltások számát, az őrök felállításának időtartamát, a vezénylés rendjét, az eligazítás és váltás időpontját, az esetleges szállítás módját, a tüzelőállások kiépítését, az elhelyezési körlet takarításának és karbantartásának rendjét és más, helyileg szükséges rendszabályokat. Technikai őrzés esetén az intézkedés szabályozza a hagyományos őrzésre való áttérés rendjét. Telephely őrzése esetén az intézkedés szabályozza az őrség és a telephely-ügyeletes együttműködését, különös tekintettel arra az esetre, ha a telephelyen belül is van őrhely.

327.3. Ideiglenes őrség esetén az őrség szervezésére vonatkozó intézkedést és az őrintézkedést kivételesen sürgős esetben vagy rövid időtartamú (24 óránál rövidebb) őrzéskor szóban is ki lehet adni, de az első adódó alkalommal írásba kell foglalni.

327.4. A külföldi műveleti területen az őrség megszervezését a műveletre vonatkozó Egységes Műveleti Szabályok (SOP-k) határozzák meg.

Az őrségek osztályozása

328. Az őrség lehet:

a) rendeltetés és alárendeltség szerint:

– belső őrség – valamely katonai szervezet elhelyezési körletének, valamint a hozzá tartozó létesítményeknek az őrsége az objektumparancsnok alárendeltségében, idetartozik a hajóőrség is;

– helyőrségi őrség – valamely helyőrség területén levő objektumok és javak őrsége a helyőrségparancsnok alárendeltségében;

– kikülönített őrség – valamely elhelyezési körlethez, helyőrséghez területileg nem köthető, távol fekvő objektum őrzését oldja meg az őrséget szervező parancsnok alárendeltségében; az őrség állományát rendszerint az őrzési feladatra kikülönített alegységből vezénylik;

b) az őrség ereje és az objektum fontossága szerint:

– elsőfokú őrség, amelynek hét vagy annál több felállítási helye van, vagy különösen fontos objektumot őriz, a felállítási helyek számától függetlenül;

– másodfokú őrség, amelynek négy-hat felállítási helye van;

1 Beiktatta: 3/2011. (V. 12.) HM rendelet 1. §. Hatályos: 2011. V. 21-től.

– harmadfokú őrség, amelynek egy-három felállítási helye van;
c) időtartam szerint:
– állandó őrség, amely 24 órás váltással meghatározatlan ideig látja el a feladatát;
– ideiglenes őrség, amely meghatározott ideig (szállítás, táborozás, gyakorlat esetén) teljesít szolgálatot.

Technikai őrzés esetén az őrséget a szervező parancsnok sorolja fokozatba, figyelembe véve az objektum fontosságát és azt, hogy hagyományos őrzésre való áttérés esetén milyen erejű őrséget kell vezényelni.

Ideiglenes őröket lehet állandó őrségek kötelékébe is vezényelni.

Az őrségek ereje, összetétele

329. Az őrség létszámát és összetételét a felállítási helyek száma és az őrség technikai felszereltsége határozza meg.

Alapelvnek azt kell tekinteni, hogy valamely objektum őrzésére annyi erőt és eszközt alkalmazzanak, amennyi a megbízható őrzéséhez feltétlenül szükséges, illetve elégséges.

330. Az őrség az objektum fontosságától és az őrhelyek számától függően a következőkből áll: őrparancsnok, őrparancsnok-helyettes, felvezető(k), őrök, fegyveres figyelő, jelzőrendszer-kezelő, gépjárművezető, járőr(ök).

331. Első fokú őrség parancsnokául zászlóst vagy tiszthelyettest, önálló elhelyezésben lévő alegységnél kivételes esetben tisztest, másod- és harmadfokú őrség esetében tiszthelyettest, illetve tisztest kell vezényelni.

332. Őrparancsnok-helyettest csak ott kell vezényelni, ahol az őrparancsnok zászlós vagy tiszthelyettes. Ettől az őrséget szervező parancsnok indokolt esetben eltérhet.

Őrparancsnok-helyettesnek tiszthelyettest, tisztest vagy a szakalapozó képzést befejezett honvédet kell vezényelni. Az őrparancsnok-helyettes szükség esetén felvezetői teendőket is végezhet. Ahol nincs őrparancsnok-helyettes, feladatait az 1. sz. felvezető lássa el.

333.1. A felvezetőt tisztesek vagy a szakalapozó képzést befejezett honvédek közül kell vezényelni. Ahol a felállított őrök váltása (felvezetése) 30 percnél több időt igényel, ennek megfelelően több felvezetőt kell vezényelni, illetve a helyi lehetőségek figyelembevételével gépjárművel kell az őröket felvezetni.

333.2. A harmadfokú őrségnél általában nem kell felvezetőt vezényelni, az őröket az őrparancsnok vezesse fel. Ha azonban a helyi körülmények megkövetelik, az őrséget szervező parancsnok felvezetőt is vezényelhet.

333.3. Ha a felállított őröket kivételes esetben a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes parancsára rövidebb időközönként kell váltani, akkor az őrségbe ideiglenesen két váltás felvezetőt kell vezényelni. Ilyen esetben a harmadfokú őrségbe is kell felvezetőt vezényelni, aki az őrparancsnokkal felváltva vezeti fel az őröket.

333.4. Az őrkutyás őrzés esetén a kutyákat az őrkutya-vezetők vezetik fel és ellenőrzik.

334.1. Az őröket az őrhelyek és a váltások számának megfelelően tisztesek, illetve honvédek közül kell vezényelni. Ha a felállított őrök tisztesek, azok az őrparancsnok-helyettesnél és a felvezetőnél alacsonyabb vagy vele azonos rendfokozatúak legyenek. Az őrhelyeken lehetőleg azonos állománycsoportúak váltsák egymást.

334.2. Az olyan őrhelyekre, amelyeken a szolgálat 24 órán át tart, három váltást, amelyeken csak sötétedéstől virradatig állítanak fel őrt (napi munkavégzés miatt), két váltást kell vezényelni (szünnap előtti munkanapon azonban a munka befejezésétől, a szünnap utáni munkanapon a munka kezdetéig három váltást). Az őrök váltási ideje alapvetően 2 óra.

334.3. Ahol kiépített (pl. őrtornyokkal) és technikailag jól felszerelt (pl. világító- és jelzőeszközökkel ellátott) őrzési rendszer van, az őrséget szervező parancsnok a 24 órás őrségen belül kétváltásos őrhelyeket szervezhet. Ebben az esetben az őröket 3 óránként lehet váltani.

334.4. Ugyanarra a felállítási helyre egymás utáni váltással mindig ugyanazokat az őröket kell felvezetni.

335. Fegyveres figyelőt csak ott kell szervezni, ahol az őrség elhelyezési körletének biztonsága megköveteli. Felállítási helye az őrség elhelyezési körletének bejárata előtt legyen. A fegyveres figyelő feladatát, mozgási körletét, felállítási időtartamát és azt, hogy kik közül kell felállítani, az őrséget szervező parancsnok szabályozza az őrszolgálati okmányokban.

336. Jelzőrendszer-kezelőt csak technikai őrségekbe kell vezényelni a jelzőeszközök kezelésére.

337. Gépjárművezetőt csak ott kell vezényelni, ahol a felvezetés gépjárművel történik.

338. A járőr feladata az őrzésnek járőrözéssel történő végrehajtása, vagy az őrség megerősítése szükség esetén. Járőrnek kell tekinteni az őrparancsnok vagy a felvezető által vezetett váltást, valamint az őrzéssel összefüggő tevékenység végrehajtására vagy valamely esemény vizsgálatára az őrség állományából kiküldött erőt is.

339. Az őrség állományának váltásonkénti csoportosítása:

a) őrhelyen felállított váltás, amely az őrhelyeken felállított katonákból áll;

b) készültségi váltás, amely azokból áll, akiket az őrhelyekről leváltottak, illetve készenlétes technikai őrzés esetén a külön erre vezényeltekből. Közös helyiségben tartózkodnak készen arra, hogy őrzéssel kapcsolatos feladatokat oldjanak meg.

Az olyan őrségnél, ahol kétváltásos őrhelyek vannak, a készültség létszámát és szolgálatának időtartamát – az őrzés biztonságának figyelembevételével – az őrséget szervező parancsnok az őrszolgálati okmányokban szabályozza;

c) pihenő váltás, amely azokból áll, akik készültségük letöltése után fekve pihennek, alszanak.

Az őrségek alárendeltsége

340.1. A belső őrség az őrséget szervező parancsnoknak, a törzsfőnöknek (parancsnokhelyettesnek), az illetékes laktanya- (objektum-) ügyeletesnek és helyettesének van alárendelve.

340.2. A helyőrségi őrség a helyőrségparacsnoknak, a helyőrségkomendánsnak, a helyőrség-ügyeletesnek és helyettesének van alárendelve.

340.3. Katonai objektumok őrzésére más katonai szervezettől vezényelt őrség az őrzés végrehajtását illetően az objektumparancsnoknak és az objektum-ügyeletesnek is alá van rendelve.

340.4. A kikülönített őrség az őrséget szervező katonai szervezet parancsnokának, törzsfőnökének, laktanya-ügyeletesének és helyettesének, továbbá annak a kikülönített alegység parancsnokának van alárendelve, amelyből az őrséget vezényelték.

341.1. A belső és a helyőrségi őrség akkor kerül a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes alárendeltségébe, amikor az eligazításkor – annak fogadására – elhangzik a „Vigyázz!” vezényszó.

341.2. Az objektum őrzésére más katonai szervezettől vezényelt őrségek akkor lépnek az őrzendő objektum parancsnokának, ügyeletesének alárendeltségébe, amikor az őrség megérkezése után az őrparancsnok jelentkezik az objektum-ügyeletesnél.

341.3. A belső és a helyőrségi őrség akkor lép ki a felsorolt személyek alárendeltségéből, amikor váltás után a régi és új őrparancsnokok jelentették a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek a váltás megtörténtét, és a régi őrparancsnok a saját őrségének elvonulása céljából a „Lépés, indulj!” vezényszót adja.

341.4. A kikülönített őrség eligazításakor kerül az őrséget szervező katonai szervezet laktanya-ügyeletesének (helyettesének) alárendeltségébe, és mindaddig abban marad, amíg az új kikülönített őrség le nem váltja.

342. A felállított őröket, ha az őrparancsnok (őrparancsnok-helyettes) és a felvezető is képtelenné válik szolgálatának ellátására, csak a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes válthatja le.

343.1. Ha egy állandó őrség megszűnik, csak a szervező parancsnok körbélyegzővel hitelesített írásbeli parancsa alapján a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes vonhatja be, az őrzött objektum felett rendelkező parancsnok vagy az általa írásban megbízott személy jelenlétében. Az őrség bevonására vonatkozó parancsot a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes csak olyan személytől fogadhatja el, aki tudja az ismertetőjelet. A laktanya- (helyőrség-) ügyeletes ezen felül ellenőrzésként távbeszélőn hívja fel a bevonást elrendelő parancsnokot.

343.2. Az őrség bevonásáról vegyenek fel jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvet a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes, az őrparancsnok és az őrzött objektum felett rendelkező parancsnok (megbízottja) írja alá. A jegyzőkönyvben rögzítsék az őrség elhelyezési körletében és a őrhelyen levő berendezési tárgyak, technikai (optikai) eszközök leadását (átadását). Mellékeljék hozzá a bevonást elrendelő parancsnok írásbeli parancsát.

343.3. Az ideiglenes őrséget az azt szervező parancsnok vagy a megbízottja vonhatja be. Ha az őrséget a parancsnok megbízottja vonja be, ismertetőjellel igazolja magát, és mutassa fel a parancsnok írásbeli meghatalmazását.

Az őrség és a járőr felszerelése, fegyverzete

344. Az őrség az évszaknak és az időjárásnak megfelelő gyakorló öltözetet viseljen, és a málházási intézkedésekben, szakutasításokban előírt alaptípus-felszereléssel (málhazsákkal) vonuljon el.

345. Az őrségbe vezényelt honvédek és tisztesek a részükre, illetve az alegységüknél rendszeresített gépkarabéllyal lássák el szolgálatukat. Zászlósok, tiszthelyettesek és tisztesek, ha őrparancsnoki (helyettesi) beosztásban vannak, pisztolyt viseljenek két töltött tárral.

346. Az őrség tagjai az őrségbe vonuláskor tártáskában vigyék magukkal a gépkarabélyukhoz rendszeresített összes tárat, abból hármat töltve.

347.1. Az őröknek a felállítási helyükön, valamint a fegyveres figyelőnek és a kiküldött járőr tagjainak egy töltött tára a gépkarabélyban legyen. A tártáskájukat vigyék magukkal. Két töltött tár (illetve a többi) az őrség elhelyezési körletében maradjon. Különösen indokolt esetekben az őrséget szervező parancsnok rendelkezésére a felállított őr (kiküldött járőr) három töltött tárat vihet magával. A különös indok megszűntével az őrséget szervező parancsnok állítsa helyre az eredeti állapotot.

347.2. Az őrszolgálatban levők gépkarabélyai felvonuláskor e Szabályzat 363., az őrség elhelyezési körletében a 386., illetve a felállítási helyen a 407. pontja szerinti állapotban legyenek.

348. A pisztollyal felszerelt személyek az egyik tárat a pisztolyba helyezzék, a másikat a pisztolytáskába. A pisztoly csőre nem töltött és biztosított állapotban legyen. A pisztolyt az őrszolgálat egész időtartama alatt így viseljék.

349. Az őrséget szervező parancsnok külön parancsára az őrséget megerősítésül géppuskával (és kezelőjével), valamint kézigránáttal is el lehet látni. Géppuskánként két töltött hevedert, kézigránátból pedig fejenként 2 darabot kell kiadni. A géppuskák zárának helyzetére e Szabályzat 363., 386., 407. pontjainak előírásai értelemszerűen érvényesek. A töltött rakaszt felcsatolni, hevedert befűzni csak a tüzelőállásban szabad.

350.1. Az őrség részére az őrség elhelyezési körletében tartalék lőszert kell tárolni, s ezt az őrség létszámának megfelelően külön-külön csomagban készletezve és vasalt faládában vagy vas iratládában kell tartani. A tartalék lőszer mennyisége: pisztolyonként 14, gépkarabélyonként 150, géppuskánként 1200 db töltény és a létszám szerinti 2 db kézigránát személyenként. A kézigránátokat és égőgyújtójukat eredeti, felbontatlan csomagolásban kell tárolni. A tartalék lőszer mennyiségét az őrséget szervező parancsnok intézkedése szerinti létszám és a fegyverzet alapján kell meghatározni.

350.2. A tartalék lőszer-, kézigránát- és égőgyújtó-nyilvántartó könyvet a tárolóládákban kell elhelyezni. A ládákon legyen lakat, pecsét, rájuk ragasztott papíron legyen feltüntetve a tartalom, a felnyitásra jogosult személyek neve és a lezárásukra használandó pecsét rajza.

A lepecsételt tartalék lőszeresládák az őrparancsnok szobájában legyenek, őrségváltáskor átadás-átvétel tárgyát képezik. Az őrparancsnok személyesen felelős megőrzésükért és sértetlenségükért. A ládák kulcsát lepecsételt dobozban az őrparancsnoki szobában őrizzék. A ládákban legyen megfelelő szerszám a kézigránát csomagolásának felnyitásához.

350.3. A tartalék lőszeres ládákat a törzsfőnök vagy a logisztikai zászlóalj- (század-) parancsnok nyithatja fel. A felnyitás időpontját és célját a felnyitó személy írja be a ládákban elhelyezett nyilvántartó könyvbe és írja alá, az őrparancsnok pedig jegyezze be az őrnaplóba.

350.4. Az őrparancsnok (felvezető) saját elhatározásából csak abban az esetben nyithatja fel a ládákat, ha az őrzött objektumot, az őrség elhelyezési körletét vagy az őröket támadás éri, és harcra kerül sor. A láda felnyitását jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek.

350.5. A ládákat a törzsfőnök, a logisztikai zászlóalj- (század-) parancsnok – ha az őrparancsnok nyitotta fel, a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes – pecsételje le.

350.6. A századnál az őrség fegyverzetét, lőszerét a III. fejezetben leírtak és a szakutasítások és intézkedések előírásai szerint kell tárolni, kiadni és visszavenni.

Az őrzött terület kiépítése

351.1. Az őrzendő objektumokat fontosságuknak megfelelően be kell keríteni. Különösen fontos objektumoknál kettős kerítést kell kiépíteni. Ahol nincs kerítés, az őrzendő létesítmény felé vezető utakra jól látható „Katonai terület! Tilos az átjárás!” feliratú táblákat kell helyezni. A kerülő utat nyíllal és felírással kell megjelölni.

351.2. Technikai őrzés esetén az előbbieket az alkalmazott technikai eszköznek megfelelően ki kell egészíteni, és ki kell építeni minden olyan berendezést, amely hagyományos őrzésre való áttérés esetére szükséges.

352.1. Az őrhelyen felállított őr részére a helyi viszonyoktól függően körkörösen jó kilátásról és kilövésről, két szomszédos őrhely között pedig lehetőség szerint látó- és tűzösszeköttetésről kell gondoskodni.

352.2. A felállított őr által figyelt területet lehetőleg úgy kell megvilágítani, hogy az jól látható legyen, de az őr felállítási helye, mozgási körlete, valamint a felvezetési és a járőrözési útvonal sötétben maradjon.

352.3. A laktanyán kívüli őrségek elhelyezési körletének és őrhelyeinek védelmére mindenkor tüzelőállásokat kell építeni. Ahol őrtorony van, a lehetőségek figyelembevételével ugyancsak kell tüzelőállást berendezni.

352.4. Az őrséget szervező parancsnok határozza meg az őrség szervezésére vonatkozó parancsában az objektum azon őrhelyeit, amelyeknél tüzelőállást kell berendezni.

353.1. Az objektumhoz vezető utak és az őrzendő terület jobb megfigyelése céljából a kerítésen belül (kettős kerítés esetén a kerítések között) őrtornyokat kell létesíteni. Ahol a felvezetés gépjárművel történik, az őrtorony közelében töltő-ürítő helyet is kell építeni.

353.2. Egyéb, épületen kívüli őrhelyeken őrbódét kell felállítani, és abban az évszaknak és időjárásnak megfelelő kiegészítő őrruhát kell elhelyezni.

353.3. Az ideiglenes őrségek őrhelyeinek előkészítése és berendezése során az előzőkben felsoroltakat a helyi viszonyoknak megfelelően kell alkalmazni.

Az őrség elhelyezési körletének berendezése

354.1. Az őrség elhelyezési körlete és berendezése biztosítsa az őrszolgálat maradéktalan ellátását, az őrhelyekkel való összeköttetést, az őrség kulturált elhelyezését, étkezését, pihenését, tisztálkodását. Technikai őrzés esetére az őrség elhelyezési körletének berendezése feleljen meg mind a technikai, mind a hagyományos őrzés feltételeinek.

354.2. Az őrség elhelyezési körletét az őrállományból kijelölt személyek naponként takarítják, meghatározott időnként pedig nagytakarítást végeznek. Az őrök felállítási helyét, mozgási körletét és a felvezetési utakat járható állapotban, tisztán és rendben kell tartani. Az őrök felállítási helyén, mozgási körletében és a felvezetési útvonalakon bármilyen munkát csak a felvezető jelenlétében szabad végezni.

354.3. Az elhelyezési körlet közvetlen közelében – vagy ha erre nincs lehetőség, az őrség közös helyiségében – töltő-ürítő helyet kell berendezni, és sötétben ki kell világítani.

355.1. Az őrparancsnok szobájában a következő okmányok legyenek:

a) átadás-átvételi könyv;

b) őrintézkedés;

c) őrhely- (őrzés-) táblázat és őrhely- (őrzés-) vázlat;

d) a belépés engedélyezésére jogosultak aláírásával és bélyegzőjével ellátott belépési engedély- és pecsétminták;

e) azoknak a személyeknek az adatai (név, beosztás, távbeszélőszám, pecsétminta), akik jogosultak lezárt létesítmény vagy meghatározott helyiségek kinyitására (ugyanezeket az adatokat fel kell tüntetni az adott helyiség, raktár ajtaján is);

f) Szolgálati Szabályzat és Alaki Szabályzat;

g) az őrparancsnok okmányainak jegyzéke (belső leírás).

355.2. Technikai őrzés esetében a 355.1. pontban megjelölteken kívül még legyen:

a) technikai őrnapló;

b) az őrzéstechnikai eszköz csapatjavítási és karbantartási intézkedése;

c) az őrzéstechnikai eszköz törzskönyve;

d) a jelzőrendszer kezelési szakutasítása.

Az őrség vezénylése, szolgálat előtti és utáni pihenése

356.1. A belső őrséget laktanya parancsnoki, a helyőrségi őrséget pedig helyőrség-parancsnoki parancsban, e Szabályzat 2. számú mellékletében rögzített őrségleírás szerint kell vezényelni. A kikülönített őrség vezénylését az azt szervező parancsnok intézkedésében kell szabályozni.

356.2. Az őrségleírás alapján az egységnél a következő hónapra össze kell állítani az őrségvezénylési parancsot az alegységekre vonatkozóan, és – legkésőbb a vezénylést megelőző hónap harmadik hetében – közölni kell az érintettekkel. Ennek alapján kell elkészíteni az alegységeknél a szolgálatvezénylést.

356.3. Egyazon őrséget teljes egészében lehetőleg ugyanattól a századtól kell vezényelni. Ha ez nem lehetséges, a vezénylési parancsban ki kell jelölni a felkészítésért és ellenőrzésért felelős személyt.

357.1. Őrségbe csak egészséges, az őrszolgálat ellátására kiképzett, felkészített és katonai esküt tett katonákat szabad vezényelni.

357.2. Tilos őrségbe vezényelni olyan katonát, aki nem részesült alapkiképzésben, nem hajtotta végre eredményesen az alaplőgyakorlatot, nem ismeri az őrszolgálat ellátásának rá vonatkozó követelményeit, aki ideggyógyászati kezelés alatt áll, vagy a parancsnok tudomása szerint öngyilkosságot kísérelt meg, továbbá azt, aki ellen büntető- vagy fegyelmi eljárás folyik.

358.1. Egy őrséget legfeljebb 24 órára lehet vezényelni. Két 24 órás őrszolgálat között a katonáknak legalább egy nap pihenőidőt kell biztosítani.

358.2. Az őrzési feladatra kikülönített alegységek vezénylési ideje legfeljebb egy hónap lehet. A kikülönített alegység önmagából 24 órás váltásokkal felállított őrségeket különít ki, ezek őrszolgálati ideje szintén nem tarthat 24 óránál tovább.

359. Az őrségbe vezényelt személyek részére a szolgálatba lépés előtti éjszakán 8 órai pihenést (alvást) kell biztosítani. Ettől csak harci körülmények, készenléti és egyéb gyakorlatok, csapatszállítások esetén lehet kivételesen eltérni.

Az őrségek felkészítése, útbaindítása

360. Minden parancsnok – az érvényben levő kiképzési intézkedések figyelembevételével – fordítson gondot a neki alárendelt katonák őrszolgálati kiképzésére.

Az a századparancsnok, akitől az őrséget vezénylik, vagy akit parancsban kijelöltek, készítse, illetve készíttesse fel a személyi állományt az őrszolgálat ellátására.

361.1. Az őrség felkészítésére a szolgálatba lépés előtt 4 órát kell biztosítani, ebből 2 órát az elméleti és gyakorlati felkészítésre, 2 órát pedig a személyes felkészülésre. A felkészítés gyakorlatias legyen, feleljen meg az adott őrzési sajátosságoknak és a katonák gyakorlati tapasztaltságának.

361.2. Óralegységeknél, valamint az egy hétnél hosszabb ideig rendszeresen őrszolgálatba vezényelt alegységeknél ezektől a felkészítési normáktól az egységparancsnok rendelkezése alapján el lehet térni, azonban a felkészítési idő 40 percnél rövidebb nem lehet. A felkészítéshez szükséges időt kiképzési tervben kell meghatározni.

362. Az őrség tagjai az eligazításra való elindulás előtt fél órával legyenek készen az őrszolgálat ellátására és lépjenek az őrparancsnok alárendeltségébe. Az elvonulás előtt annak felügyelete alatt az ellátó tiszthelyettes jelenlétében vegyék fel a fegyvert és a lőszert. Szünnapon ez az őrséget felkészítő vagy erre kijelölt tiszt, vagy tiszthelyettes jelenlétében történjen. A lőszert központilag biztosított vagy a századparancsnok által kijelölt helyiségben tárazzák be. Ekkor az őrség tagjain kívül csak az ellenőrző személyek lehetnek jelen.

363.1. Mielőtt az őrség elhagyná az alegység körletét, a századparancsnok (az általa megbízott személy) vagy vezénylő zászlós ellenőrizze:

a) az őrség létszámát;

b) a kitöltött őrnaplót;

c) a katonák felszerelését, ruházatát és ápoltságát;

d) a fegyverek töltetlen és biztosított helyzetét.

363.2. Az alegységtől az őrség töltetlen, fesztelenített és biztosított helyzetben levő gépkarabéllyal vonuljon az eligazításra. A töltött tárak a tártáskában legyenek.

364. A helyőrségi őrségek a napirendben meghatározott időben vonuljanak a laktanya-ügyeleteshez, aki az ellenőrzésük után indítsa útba őket. Az útba indítást jelentse a helyőrség-ügyeletesnek.

Az őrségek eligazítása

365. A belső őrség eligazításának idejét és helyét az azt szervező parancsnok, a helyőrségi őrségekét a helyőrségparancsnok szabja meg úgy, hogy az őrök váltása sötétedés előtt befejeződjön.

366.1. Az őrségeket – az ügyeleti szolgálattal együtt – a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes igazítsa el.

366.2. Az őrzési feladatra kikülönített alegység parancsnokát az útba indítást megelőzően a vezénylő egység parancsnoka (törzsfőnöke) igazítsa el, a kikülönített őrségből felállított őrség őrparancsnokát pedig a kikülönített alegység parancsnoka.

366.3. A laktanya- (helyőrség-) ügyeletes ellenőrizze az őrségek felkészültségét, fegyverzetét, felszerelését, írásban adja ki a régi és az új ismertetőjelet, és – ha szükséges – adjon egyéb parancsokat.

366.4. Ha az őrség nincs felkészülve az őrszolgálat ellátására, a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes küldje vissza az alegységhez, hogy ott a felkészülést befejezze. Ezt jelentse a törzsfőnöknek (közölje a helyőrségkomendánssal).

366.5. Az eligazítás befejezése után az őrségek vonuljanak el a szolgálatban levő őrségek leváltására.

Az ismertetőjel

367. Az őrparancsnok ismertetőjel alapján győződjön meg róla, hogy az új őrség jogosult-e a váltásra, illetve az érkező személy az őrség ellenőrzésére vagy intézkedésre.

Az ismertetőjel korlátozott körben ismertethető jelzés, lehet szó, szám vagy más jel.

368. Az ismertetőjelet az őrséget szervező katonai szervezet törzsfőnöke (a helyőrségkomendáns) 10 napra előre határozza meg, vezesse be az ismertetőjel-naplóba, majd naponként a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes és helyettesei, valamint az őrparancsnokok számának megfelelő példányszámban, kis papírlapokra írja le. Ha a telephelyen belül felállított őr van, a telephely-ügyeletesnek és az érintett felvezetőnek is ki kell adni az ismertetőjelet.

369. Az ismertetőjelet az őrparancsnokon és az előző pontban említetteken kívül csak az őrség ellenőrzésére jogosultak ismerhetik. Az őrökkel csak különleges esetekben, a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes parancsára lehet közölni. Ha az ismertetőjel nyilvánossá vált (elveszett), a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes útján jelenteni kell a törzsfőnöknek (helyőrségkomendánsnak), ő azonnal hatálytalanítsa, és ugyancsak a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes útján adjon ki újat. A törzsfőnök (helyőrségkomendáns) távollétében a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes azonnal intézkedjen a hatálytalanításra, és ideiglenesen adjon ki új ismertetőjelet. Ezt jelentse a törzsfőnöknek (közölje a helyőrségkomendánssal).

370. Őrségen belüli kölcsönös felismerés biztosítására – ha a körülmények szükségessé teszik – az őrparancsnok állapítson meg belső ismertetőjelet, és szóban közölje az őrökkel, a járőr tagjaival. Így járjon el akkor is, ha az őrök mozgási körletei megközelítik egymást.

Az őrség felvonulása, váltása és bevonulása

371.1. Az őrség váltási idejét megelőzően 30 perccel az őrparancsnok készüljön fel a váltásra, és az őrség elhelyezési körletéből figyeltesse az új őrség felvonulási útját. A figyelésre kijelölt katona vagy a fegyveres figyelő jelentse az új őrség közeledését. Az új őrség érkezésekor az őrparancsnok a készültségi helyiségben gyülekeztesse az őrséget, és az elhelyezési körlet bejárata előtt várja az új őrparancsnokot.

371.2. Az új őrparancsnok az őrség elhelyezési körlete előtt, az őrszolgálati okmányokban meghatározott helyen állítsa meg az őrséget, rendfokozatra való tekintet nélkül jelentkezzen a régi őrparancsnoknál, és a régi ismertetőjel felmutatásával igazolja magát. Ezután az ismertetőjelet égetéssel semmisítse meg.

372.1. A régi őrparancsnok, miután meggyőződött az ismertetőjel helyességéről, sorakoztassa őrségét az elhelyezési körlet előtt az új őrséggel szemben, és az őrparancsnokok jelentsék egymásnak az őrségek készenlétét a váltásra.

372.2. A jelentés befejezése után a régi őrparancsnok adja át a parancsnokságot a rangidősnek, és a felvezetővel (felvezetőkkel) menjen az őrség elhelyezési körletébe az átadás céljából. Ezzel egyidejűleg az új őrparancsnok vezesse be az őrségét az elhelyezési körletbe, rakassa le a fegyvereket (az új őrség részére kijelölt fegyverállványra, fegyverszekrénybe) és a felszerelést.

372.3. Harmadfokú őrségek az őrség elhelyezési körletében váltsák egymást.

373.1. Az új őrparancsnok belső leírás és helyiségleltár szerint vegye át az őrség okmányait, az őrség elhelyezési körletét, a lepecsételt tartalék-lőszeres ládákat, a híradó- és jelzőeszközöket, a berendezési tárgyakat. Az őrparancsnokok az őrség váltása alatt észlelt hiányosságokat jegyezzék be a régi őrség őrnaplójába és az átadás-átvételi könyvbe, majd írják alá.

373.2. Készenlétes technikai őrzés esetén a jelzőrendszer-kezelő a szolgálat átvételekor helyszíni bejárással győződjön meg a jelzőrendszer működőképességéről, a kerítés, a nyomsáv és a hagyományos őrhelyek állapotáról. Észrevételeit jegyezze be a technikai őrnaplóba.

374. A felvezetők kötelmeik átadása, illetve átvétele után váltsák le a fegyveres figyelőt és az őröket. A váltást az új őrség felvezetője vezesse az őrhelyekre, és ő adja az összes vezényszót; az utolsó őr leváltása után ezt a régi felvezető végezze.

Az őrszolgálat ellátását veszélyeztető rendellenesség esetén ki kell hívni az őrparancsnokokat.

375.1. A régi őrség felvezetője – a visszaérkezés és a fegyverek ürítése után – vezesse őrségét az elhelyezési körletébe, adjon parancsot a fegyverek, a felszerelés felvételére, majd a rangidős vezetésével küldje ki őket az őrség elhelyezési körlete elé.

375.2. A felvezetők az őrök váltása után jelentsék őrparancsnokuknak az őrhelyek átadását, átvételét. Az őrparancsnokok ezután távbeszélőn jelentsék a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek az őrségváltás befejezését. Ezt követően a régi őrség vonuljon el.

376. A leváltott őrség, miután bevonult a század elhelyezési körletébe, az őrparancsnok vezetésével menjen a kijelölt lőszertárazási helyre, tárazza ki, majd adja le a lőszert. Fegyvereit karbantartás után az ellátó tiszthelyettes, illetve az őrséget felkészítő személy és az épület- (alegység-) ügyeletes jelenlétében helyezze a fegyverszobába. Szünnapon ez az őrséget felkészítő személy vagy az erre kijelölt tiszt, vagy tiszthelyettes katona jelenlétében történjék.

A felállított őrök váltása

377. A felállított őröket az őrszolgálati okmányokban meghatározott időközönként kell váltani. Kivételes esetben, az őrök éberségét károsan befolyásoló körülmények között az őrök váltási ideje a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes parancsa alapján rövidebb is lehet.

378.1. A felvezető a váltás előtt 10 perccel ébressze fel a soron következő őröket, majd miután felszereltek, ellenőrizze ruházatukat és felszerelésüket. Azután vezesse őket a töltő-ürítő helyre. Töltse meg a saját fegyverét, majd egyenként töltesse meg az őrökét. Ellenőrizze, hogy a csőbe töltény ne kerüljön, a zár pedig fesztelenített és biztosított állapotban legyen.

378.2. Ahol a váltást gépjárművel vezetik fel, a fegyvereket az őrhelynél kiépített töltő-ürítő helyen kell megtölteni, illetve üríteni az előző bekezdésben leírtak szerint.

379. A fegyverek töltése után a felvezető a meghatározott útvonalon, a váratlan támadás elhárítása érdekében harcszerű alakzatban vezesse a váltást az őrhelyekre. A váltás tagjai tartsák fegyverüket tüzeléshez kész helyzetben, fokozottan ügyeljenek egymás kölcsönös biztosítására. A felállítási helytől (őrtoronytól) 6–8 méterre a felvezető állítsa meg a váltást, jelölje ki a biztosítókat és a figyelési szektorokat. A váltás időtartamára a biztosítók vegyék át az őrzést. Rossz látási viszonyok között a felvezető egyedül menjen a felállítási helyhez (őrtoronyhoz), és miután a felállított őr felismerte, adjon utasítást a váltás felzárkózására. Ezután a felvezető adjon parancsot a régi és az új őrnek az őrhely átadására, átvételére.

380. Ha a felvezetés gépjárművel történik, a felvezető a felállítási helytől (őrtoronytól) 15–20 méter távolságra állítsa meg a járművet, szállítsa le az új őrt és a biztosítót (biztosítókat), töltesse meg a fegyvereket, jelölje ki a figyelési szektorokat, és adjon parancsot a régi és az új őrnek az őrhely átadására-átvételére. Rossz látási viszonyok között a felvezető egyedül menjen a felállítási helyhez (őrtoronyhoz), és miután a felállított őr felismerte, rendelje előre a gépjárművet, majd az előbbiekben leírtak szerint járjon el.

381. A felállított őr a váltás közeledtére menjen felállítási helyére, és forduljon a váltás felé.

A váltáskor a régi őr a felvezető jelenlétében és ellenőrzésével adja át feladatait, felállítási helyét, ahhoz csatlakozó mozgási körletét és az őrzéssel kapcsolatos esetleges észrevételeit.

382.1. Az őrhely átvizsgálása után az őrök a felállítási helyen jelentsék a felvezetőnek az őrhely átadás-átvételét és az észrevételeket. Az olyan felállítási helyen, ahol őrtorony van, az őrök ott váltsák egymást. A régi őr a felvezetőnek jelentse az őrség átadását, az új őr pedig az őrparancsnoknak (őrparancsnok-helyettesnek) jelentse az őrség átvételét a toronyban levő híradó-berendezéssel.

382.2. Az új őr szolgálata akkor kezdődik az őrhelyen, a régi őré pedig akkor szűnik meg, amikor jelentették az őrhely átadás-átvételét.

383.1. Az őrök váltása után a felvezető vezesse a leváltott őröket a töltő-ürítő helyre, ürítse ki a fegyverét, majd egyesével üríttesse ki az őrökét is, ellenőrizze a fegyverek ürítését, fesztelenítse és biztosíttassa azokat. Gépjárművel történő felvezetés esetén a járműre szállítás előtt üríttessen.

383.2. Az őrség elhelyezési körletébe érkezve, a felvezető jelentse az őrparancsnoknak a váltás végrehajtását és az őrséggel kapcsolatos tapasztalatait.

383.3. Őrhelyes technikai őrzés esetén az őröket ugyancsak az előbbiekben leírt módon kell felvezetni.

384.1. Ha új őrhelyet létesítenek, az őrt az őrparancsnok (felvezető) állítsa fel az őrséget szervező parancsnok parancsa alapján, a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes jelenlétében. Megszüntetett őrhelyről ugyanígy kell az őrt bevonni.

384.2. Ideiglenes őrség esetén ehhez elegendő az őrséget szervező parancsnok megbízottjának jelenléte, aki előzőleg ismertetőjellel igazolta magát az őrparancsnoknál, és felmutatta az őrséget szervező parancsnok írásos parancsát.

384.3. Új őrök felállítását, illetve őrök bevonását az őrnaplóba be kell vezetni.

Magatartás az őrség elhelyezési körletében

385.1. Az őrség tagjai csak az őrparancsnok engedélyével hagyhatják el az őrség elhelyezési körletét. Az őrparancsnok csak a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes hozzájárulásával adhat erre engedélyt. Az őrség tagjai senkit sem fogadhatnak.

385.2. Az őrség elhelyezési körletében szabad olvasni, írni, sakkozni, a kijelölt helyen dohányozni és olyan társasjátékot játszani, amely nem zavarja a pihenő váltás nyugalmát. Műsorvevő rádiót, televíziót – a környezet zavarása nélkül – szabad hallgatni, illetve nézni.

385.3. Tilos kártyázni, szerencsejátékot játszani, énekelni vagy hangszeren játszani.

386.1. A gépkarabélyokat (és más fegyvereket) tár nélkül, ürített, fesztelenített és biztosított helyzetben kell a pihenőhelytől elkülönített fegyverszekrénybe (fegyverszobában levő fegyverállványra) helyezni. A tárakat a fegyverek mellett kell tartani. A fegyverszekrény (fegyverszoba) kulcsa az őrparancsnoknál legyen; ha az őrség elhelyezési körletéből távozik, adja át helyettesének.

386.2. A fegyvereket és a lőszert a szekrényből (fegyverszobában levő fegyverállványról) csak az őrparancsnok vagy helyettese adhatja ki.

387.1. Az őrség tagjai az őrszobában kabát és felszerelés nélkül tartózkodjanak, de derékszíjat viseljenek.

387.2. Ha az őrség valamilyen okból elhagyja elhelyezési körletét, egy-két őr maradjon ott kivéve, ha az őrség elhelyezési körletét tűz vagy elemi csapás fenyegeti.

387.3. Elöljáró érkezésekor az őrparancsnok felszólítására (jelére) a készültségben levők álljanak fel, és az őrparancsnok tegyen jelentést az elöljárónak.

388. Ahol nincs fegyveres figyelő felállítva, az őrség elhelyezési körletét zárva kell tartani.

Az őrség tagjainak pihenése

389. Az őrség pihenőidőben (pihenő váltásban) lévő tagjai levetkőzés nélkül, fekve pihenhetnek (alhatnak), a felső gombokat kigombolhatják, sapkájukat, derékszíjukat letehetik. Pihenő alatt – ha az elhelyezési körletében erre lehetőség van – az őrparancsnok (helyettese) engedélyével felváltva zuhanyozhatnak.

390.1. Első- és másodfokú őrségeknél az őrparancsnok és a felvezető (felvezetők) felváltva pihenhetnek (alhatnak) a váltások közötti időben.

Harmadfokú őrségben az őrparancsnok a váltások közötti időben pihenhet (alhat). Ha nincs felvezető, a készültségből jelöljön ki helyettest.

390.2. A járőrök a szolgálatmentes időben az őrparancsnok engedélye szerint pihenhetnek (alhatnak), ha az őrszolgálati okmányok másként nem rendelkeznek.

Az őrparancsnok kötelességei

391.1. Az őrparancsnok alárendeltsége azonos az őrség alárendeltségével. Az őrparancsnok szolgálati elöljárója az őrség egész személyi állományának.

391.2. Táborozás esetén az őrparancsnok a táborparancsnoknak és a táborügyeletesnek van alárendelve.

392. Az őrparancsnok felelős a rábízott javak (személyek) megőrzéséért, megvédéséért, az őrség készenlétéért, az őrszolgálat szabályos ellátásáért, a híradó- és jelzőeszközök üzemképességének megóvásáért, az őrség elhelyezési körletének rendjéért és a berendezési tárgyak épségéért.

393. Az őrparancsnok kötelességei:

a) ismerje őrsége feladatát és az őrszolgálati okmányokban foglaltakat;

b) az őrszolgálat átvétele után azonnal ossza be az őrség állományát – váltásonként – előre nem látott feladatok ellátására (támadás, elemi csapás és tűz esetére), illetve határozza meg a fegyverbe szólítást követő tevékenységet;

c) ha az őrség (vagy őr) váltásakor az őrhelyen az őrszolgálat ellátását veszélyeztető körülményeket találtak, a felvezető hívására menjen oda, állapítsa meg a jellegét, jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek, és jegyezze be az őrnaplóba;

d) a szükséges esetekben határozzon meg belső ismertetőjelet;

e) ha valamelyik felállított őr hívja, a készültségből 1–2 fő kíséretében küldje ki annak felvezetőjét, vagy ugyancsak kísérettel személyesen menjen ki;

f) technikai őrzés esetén, ha a jelzőrendszer jelez, küldjön ki a készültségi váltásból járőrt a jelzés okának tisztázására, a járőr távollétének idejére annak pihenő váltását helyezze készültségbe; a jelzést és annak okát, valamint a tett intézkedéseket írja be az őrnaplóba, és a jelzőrendszer-kezelővel írassa be a technikai őrnaplóba, (ha szükséges) intézkedjen a nyomsáv helyreállítására;

g) ha parancsot kap, vagy egyébként szükséges, a készültségből küldjön ki járőröket a rábízott objektumok őrzésének és védelmének megerősítésére, ez esetben határozzon meg ismertetőjelet, és közölje az őrökkel; az indulás és beérkezés idejét jegyezze be az őrnaplóba;

h) ha valamelyik őr a fegyverét használta, haladéktalanul jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek, az őrt váltsa le, és biztosítsa a helyszínt;

i) ha egy őr vagy kiküldött járőr feltartóztatott valakit, állapítsa meg, hogy nincs-e nála fegyver vagy olyan eszköz, amellyel másokban kárt tehet, majd anélkül, hogy bekísérné az őrség elhelyezési körletébe, kérdezze ki, és jelentse az esetet a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek, a továbbiakban annak intézkedése szerint járjon el;

j) ha az őrség tagjai közül valaki súlyos fegyelemsértést követ el, vagy megsérti az őrszolgálati kötelmeket, váltsa le, vegye el fegyverét, helyezze azt el a fegyverszobába (fegyverszekrénybe), és jelentse az esetet a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek;

k) ha az őrség tagjai közül valaki nem az őrszolgálattal kapcsolatos enyhébb fegyelemsértést követ el, utasítsa rendre, és a szolgálat letétele, a fegyver és lőszer leadása után rendelje kihallgatásra;

l) ha az őrségből valaki megbetegszik, jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek;

m) ha a technikai eszközök (híradó, jelző) meghibásodnak, jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek, és az őrszolgálati okmányok szerint járjon el;

n) ellenőrizze a felvezetők szolgálatának ellátását, a töltés-ürítés, a felvezetés és a váltás végrehajtását;

o) technikai eszközök útján, szabálytalan időközökben többször, személyesen pedig nappal és éjszaka legalább egyszer-egyszer ellenőrizze a felállított őröket, az őrzött objektum kerítését, a híradó- és jelző-, a technikai és a világítóeszközök állapotát; az ellenőrzést írja be az őrnaplóba; ha a technikai eszközök útján végzett ellenőrzésre az őr részéről a visszajelzés elmarad, biztosítókkal menjen ki az adott őrhelyre, és győződjön meg az elmaradás okáról, illetve a felvezetőt küldje ki ezzel a feladattal;

p) ha valamelyik őrt, illetve őrhelyet veszély (tűzeset-, elemi csapás stb.) fenyegeti, jelöljön ki olyan új veszélytelen felállítási helyet, ahonnan az őr az őrhelyet továbbra is őrizni tudja; ha az őrség elhelyezési körletét fenyegeti ilyen veszély, helyezze biztonságba az őrséget és fegyvereit, valamint a fogdásokat, és az őrzési feladat további teljesítése mellett igyekezzék a veszélyt elhárítani; az esetet azonnal jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek;

r) ha a szolgálat ellátására képtelenné válik, jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek, a továbbiakban az ő parancsa szerint járjon el.

394.1. Az őrparancsnok szólítsa fegyverbe az őrséget az őrség elhelyezési körletében teljes állománnyal:

a) ha az őrség által őrzött objektumot, a felállított őröket vagy az őrség elhelyezési körletét támadás éri;

b) ha az ellenőrző személytől, laktanya- (helyőrség-) ügyeletestől parancsot kap.

394.2. Az őrparancsnok engedje be az őrség elhelyezési körletébe azokat az elöljárókat, akiknek az őrség alá van rendelve, illetve akik az őrség ellenőrzésére jogosultak. Akiket személyesen nem ismer, azoktól kérje a személyazonosságuk igazolását. Ezenkívül engedje be az őrszolgálati okmányokban megjelölt személyeket, továbbá a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes engedélyével a javítást, karbantartást végzőket.

394.3. Az őrparancsnok a belépők nevét, rendfokozatát, a belépés célját, a belépés és a távozás időpontját jegyezze be az őrnaplóba.

395. Az őrparancsnoknak tilos:

a) az őrség elhelyezési körletét nem szolgálati okból elhagyni;

b) a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes engedélye nélkül az őrség tagjai közül bárkit is elengedni;

c) önmaga vagy az őrség tagjai számára illetéktelen személyektől bármit átvenni, illetve átadni, és ilyen személyekkel beszélgetni;

d) illetéktelen személyeket az őrség elhelyezési körletébe beengedni.

396. Ha a csapatzászlót az őrség őrizetére bízzák, az őrparancsnok vegye át. Ennek során ellenőrizze állapotát.

Az őrizetére bízott csapatzászlót csak az adott csapatzászlót birtokló katonai szervezet parancsnokának vagy törzsfőnökének írásbeli parancsára adhatja ki.

397. A csapatzászló őrzésre való átvételét és kiadását jegyezze be az őrnaplóba. A kiadására szóló írásbeli parancsot mellékelje.

398. Ha a csapatzászló megőrzésével megbízott őrséget felváltják, a csapatzászló az átadás-átvétel tárgya. Az új őrparancsnok aláírásával igazolja a régi őrség őrnaplójában a csapatzászló átvételét, és vezesse be a saját őrnaplójába.

399.1. Az őrség őrizetére bízott lezárt létesítményeket csak érvényes engedélyt felmutató személy nyithatja ki.

Ha az adott létesítményt felállított őr külön őrzi, az csak az őrparancsnok (felvezető) jelenlétében nyitható ki.

399.2. Az engedély-, aláírás- és pecsétminták, valamint az engedélyezésre jogosultak névsora az őrparancsnok helyiségében legyenek.

399.3. A kinyitás és bezárás időpontját az őrparancsnok írja be az őrnaplóba. Az objektum elhagyása előtt ellenőrizze a zárást és a pecséteket.

399.4. Az egyszeri belépési engedélyt az őrség leváltása után az őrnaplóval együtt adja le.

399.5. Ha a felmutatott okmányok (pecsétek) közül valamelyik nem hiteles, vagy az őrparancsnok bármilyen más rendellenességet tapasztal, az érkezőt tartóztassa fel, és jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek.

400. Feltartóztatás az érintett személynek a továbbhaladásban való megakadályozása, szükség esetén kényszer alkalmazásával.

Az őrparancsnok-helyettes kötelességei

401. Az őrparancsnok-helyettes az őrparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója az őrség állományának. Feladatát az őrparancsnok parancsai szerint végezze.

A felvezető kötelességei

402.1. A felvezető az őrparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a neki alárendelt őröknek. Felelős az őrök felvezetéséért, idejében történő váltásukért és az őrhelyek szabályos átadás-átvételéért.

402.2. A felvezető kötelességei:

a) ismerje a hozzá tartozó őrhelyek számát, elhelyezését, őrzési és védelmi viszonyait (figyelés, kilövés, kerítés, technikai berendezés, világítás stb.), a pecséteket és minden őrhelyre vonatkozóan a felállított őr kötelmeit;

b) az őrszolgálati okmányokban meghatározott időben váltsa az őröket;

c) az őrparancsnok parancsa szerint végezzen járőrparancsnoki feladatot.

A felállított őr kötelességei

403.1. A felállított őr kiemelkedően fontos feladatot teljesít, őrhelyét még akkor sem hagyhatja el, ha életét veszély fenyegeti.

403.2. Őrhely az a hely, illetve terület, ahol a felállított őr a szolgálatát ellátja a felállítási hellyel, a mozgási körlettel és mindazokkal a javakkal együtt, amelyeknek őrzését rábízták.

404.1. A felállított őr csak az őrparancsnoknak (őrparancsnok-helyettesnek) és saját felvezetőjének van alárendelve. Az őrzés megerősítésére kiküldött járőr parancsnokát köteles tájékoztatni az őrzés során tapasztaltakról.

404.2. A felállított őr szolgálati tevékenysége közben adott felszólításait mindenki köteles végrehajtani.

404.3. A felállított őrt csak az őrparancsnok (őrparancsnok-helyettes) vagy saját felvezetője válthatja le vagy vonhatja be, illetve ezek szolgálatképtelenné válása esetén a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes, akinek az őrség alá van rendelve.

405.1. Az őr a felvezetés előtt az óráján és zsebkendőjén kívül mindent rakjon ki a zsebéből, és adjon át megőrzésre az őrparancsnoknak; vegye magához a sebkötöző csomagját. Ahol az őrhelyen a dohányzás meg van engedve, dohányzóeszközt is vihet magával.

405.2. Amikor az új őr elfoglalja őrhelyét, a régi őr jelenlétében személyesen győződjön meg mindazoknak a teljességéről és hibátlanságáról, amiket az őrhelytáblázat szerint őriznie kell. Ellenőrizze a pecséteket, zárakat, a híradó- és jelzőeszközök működését.

406. A felállított őr:

a) pontosan ismerje az őrszolgálati okmányokban előírt kötelmeit, éberen őrizze őrhelyét, és önfeláldozóan védje meg;

b) fegyvere legyen készen arra, hogy szükség esetén késedelem nélkül használhassa, semmilyen körülmények között nem teheti le, és nem adhatja ki a kezéből még azoknak sem, akiknek alá van rendelve;

c) őrparancsnokának (őrparancsok-helyettesének) és felvezetőjének, illetve az általuk kísért személyeknek a kivételével senkit se engedjen saját magához, az őrhelyhez és az őrzött létesítményhez;

d) tudja kezelni az őrhelyen levő technikai eszközöket és tűzoltó berendezéseket;

e) ha az őrhelyen, illetve annak közelében rendellenességet észlel, vagy ha ott rendzavarás fordul elő, hívja ki az őrparancsnokot.

407.1. A felállított őr a gépkarabélyát „Szíjra” vagy „Tüzeléshez kész” helyzetben tartsa.

407.2. Az olyan helyen felállított őr, ahol élénk gyalogos és járműközlekedés folyik, gépkarabélyát szíjra helyzetben tartsa. Ezt az őrszolgálati okmányokban kell rögzíteni, ha szükséges a napszak megjelölésével.

407.3. Tűzoltáskor vagy elemi csapás elhárításakor az őr a gépkarabélyát vegye „Hátra” helyzetbe.

407.4. A felállított őrnél lévő egy töltött tár a gépkarabélyban legyen, hacsak az őrséget szervező parancsnok másképp nem intézkedett. A gépkarabély úgy legyen megtöltve, hogy a csőbe töltény ne kerüljön, a zár fesztelenített és biztosított állapotban legyen.

407.5. Őrtoronyban az őr a gázálarcát előkészített (összeszerelt) helyzetben leteheti.

408.1. A felállított őr számára tilos minden eltérés az őrszolgálati okmányokban előírtaktól és minden olyan tevékenység, amely a szolgálat ellátásától elvonja a figyelmét. Szolgálatát (az őrtoronyban felállított őr kivételével) csak állva vagy járva láthatja el, természeti szükségét csak leváltása után végezheti el. Vizet, frissítő vagy melegítő italt – ahol az őrszolgálati okmányok szerint ez szabad – fogyaszthat, a figyelést azonban közben nem szakíthatja meg. A felállított őrök általában nem dohányozhatnak. Kivételt jelentenek azok a háromórás váltású őrök, akik őrtoronyban teljesítenek szolgálatot és őrhelyük nem tűz- és robbanásveszélyes. Ha az őrtoronyból lejönnek, nem dohányozhatnak.

408.2. Az őr rossz időjárás esetén (esőben, havazásban, erős szélben) a szolgálat hiánytalan ellátása mellett az őrbódéban állhat. Ilyenkor fokozottabb mértékben figyeljen, és lépjen ki onnan, ha kötelességének teljesítése úgy követeli, vagy ha váltás, illetve ellenőrző elöljáró közeledik.

409. A felállított őr – a váltáskor és az ellenőrzéskor történő jelentéstétel kivételével – tiszteletadást ne teljesítsen.

410. Az őrtoronyban felállított őr az őrszéken ülhet vagy mellette állhat. A fegyverét úgy tartsa magánál, hogy szükség esetén késedelem nélkül használni tudja. Az őrszolgálati okmányokban meghatározott esetekben földön levő felállítási helyen és mozgási körletben is elláthatja szolgálatát.

411.1. A felállított őr jó látási viszonyok között az őrparancsnok, a felvezető és az általuk kísért személyek, valamint a járőrparancsnok kivételével mindenkit, aki az őrhelyhez vagy a jelzőtáblákkal megjelölt tilos terület határához közeledik, 15–20 méterre magától, illetve az őrszolgálati okmányokban előírt távolságon „Állj!” felszólítással állítson meg. Ha a felszólított személy (személyek) az utasításnak eleget tett „Vissza!” vagy „Térjen (térjenek) ki jobbra (balra)!” felszólítással küldje el az őrzött területtől. Ha a közeledő magatartása arra okot szolgáltatott (súlyos szabálysértés vagy bűncselekmény gyanúja esetén), az őrparancsnok kiérkezéséig tartóztassa fel.

411.2. Ha az őrhely közelében a megszokottnál nagyobb csoportosulás észlelhető, a felállított őr kísérje fokozott figyelemmel, és értesítse az őrparancsnokot. Csoportosulás négy vagy ennél több együtt levő személy.

412.1. Rossz látási viszonyok között a felállított őr „Állj! Ki vagy!” felszólítással 15–20 méterre magától, illetve az őrszolgálati okmányokban meghatározott távolságon mindenkit állítson meg, aki őrhelyéhez közeledik. Ha a felszólításra az „Őrparancsnok” (felvezető, váltás, ellenőrző elöljáró, járőr) választ kapja, akkor a következő utasítást adja: „Őrparancsnok (felvezető, járőrparancsnok) előre, a többiek maradjanak helyben!”. Az előre szólított személyt 6–8 lépésre engedje magához, majd „Állj!” felszólítással állítsa meg.

Ha a felismeréshez szükséges, világíttassa meg a megállított személy arcát vagy kérje az őrparancsnok által megállapított ismertetőjelet (ha van ilyen). Miután az őr az őrparancsnokot (felvezetőt, járőrparancsnokot) felismerte, vezényeljen: „Váltás (ellenőrző elöljáró) az őrparancsnok (felvezető) vonaláig előre!” Az őr a felszólításokat a felszólítottak számára jól hallhatóan és határozottan tegye meg.

412.2. A felállított őr az ellenőrző személynek tegyen jelentést a szolgálatával kapcsolatosan.

413.1. Ha rossz látási viszonyok között a felállított őrhöz nem az őrparancsnok (felvezető, járőrparancsnok) közeledik, a közeledőt állítsa meg, hívja ki az őrparancsnokot, és annak kiérkezéséig tartóztassa fel.

413.2. A feltartóztatott személyt az őr olyan távolságra tartsa magától, hogy reá nézve az már veszélytelen legyen, de ugyanakkor még meg tudja akadályozni az elmenekülését.

414. Ha az őrök mozgási körlete egymást megközelíti, és a látási viszonyok nem teszik lehetővé, hogy határozottan felismerjék egymást, az az őr, aki a közeledő másik őrt hamarabb észreveszi, „Állj! Ki vagy!” felszólítással állítsa meg, közben a lehetőségekhez mérten fedezze magát. A felszólított őr nevezze meg magát, például: „1. sz. felállított őr, Kovács őrvezető.”. Erre a másik őr is nevezze meg magát. Ha szükséges, kérjék a belső ismertetőjelet. A kölcsönös igazolás után folytassák a szolgálatot.

415. Ha az őrhelyhez közeledő személy nem teljesíti a felállított őr felszólítását, a VIII. fejezetben meghatározottak szerint járjon el, ha szükséges egészen a fegyverhasználatig. Fegyverhasználat esetén haladéktalanul értesítse az őrparancsnokot, és fokozott figyelemmel őrizze tovább az őrhelyét.

416. Ha az őrhelyen tűz keletkezik, az őr azonnal jelentse az őrparancsnoknak, és fogjon hozzá a tűzoltáshoz. Az őrhelytől látótávolságon belül keletkezett tüzet is jelentse.

417. Késedelmet nem tűrő sürgős esetekben, ha a híradó- és jelzőeszközök megrongálódtak, a felállított őr felfelé irányított egyes lövéssel hívja ki az őrparancsnokot.

418. Ha a felállított őr egészségi vagy más okok miatt nem képes az őrszolgálatot folytatni, a megállapított jellel hívja ki az őrparancsnokot.

419.1. Valamilyen létesítmény őrzésére felállított őr, ha az adott létesítmény nyitva van, senkit se engedjen oda annak a személynek az engedélye nélkül, aki az őrparancsnok (felvezető) jelenlétében azt kinyitotta.

419.2. Tűz- és robbanásveszélyes létesítménynél felállított őr a meghatározott távolságon belül senkinek se engedje meg a dohányzást és a nyílt láng használatát.

A fegyveres figyelő kötelességei

420. A fegyveres figyelő őrizze az őrség körletét, oda az őrség tagjain kívül az őrparancsnok engedélye nélkül senkit se engedjen be. Az őrség elhelyezési körletéhez érkező személyt az őrszolgálati okmányokban meghatározott távolságon „Állj!” felszólítással állítsa meg. Az érkező megállítása után hívja ki az őrparancsnokot, és csak annak parancsára engedje meg a belépést. Az őrség tagjait felismerésük után önállóan beengedheti.

421. A fegyveres figyelő magatartási szabályai, tilalmai azonosak a felállított őrével. Fegyverét az őrszolgálati okmányokban előírt hordmód szerint viselje.

422. A fegyveres figyelő jelentse az őrparancsnoknak:

a) ha az őrség elhelyezési körletétől látótávolságon belül az őrzést érintő esemény vagy elemi csapás történik;

b) ha valamelyik őrhelyről jelzést kap;

c) ha elöljáró, ellenőrző személy, idegen személy vagy váltás közeledik az őrség elhelyezési körletéhez;

d) ha valami gátolja feladatának ellátásában.

A járőr kötelességei

423. A járőr járőrparancsnokból és kettő vagy több beosztottból áll. Felszerelése azonos a felállított őrével, az összeköttetés biztosítása érdekében rádiókészülékkel kell ellátni. Feladatait harcszerű alakzatban gyalog, kerékpáron vagy gépjárművel hajtsa végre.

424.1. A járőr szolgálati ideje alatt őrszolgálati feladatot lát el, ugyanazok a jogai, kötelességei és tilalmai, mint a felállított őrnek.

424.2. Ha a járőr az őrzést egészíti ki vagy egy időben több járőr tevékenykedik, az őrparancsnok állapítson meg részükre belső ismertetőjelet.

425. Ha járőrök rossz látási viszonyok között találkoznak, az a járőr, amelyik előbb veszi észre a másikat, bontakozzon szét, vegyen fel „Tüzelésre kész” helyzetet, de ne töltsön csőre, a járőrparancsnok pedig „Állj! Ki vagy?” felszólítással állítsa meg a másik járőrt.

A felszólított járőr (szétbontakozva) álljon meg, és a járőrparancsnok nevezze meg a járőrét (például: „2. számú járőr.”).

Erre a felszólító járőrparancsnok is nevezze meg a járőrét (például: „1. számú járőr.”).

Ezt követően kérjék a belső ismertetőjelet. A kölcsönös igazolás után folytassák feladatukat.

426. Jó látási viszonyok között, ha a járőrök ismerik egymást, feladatuk teljesítésének megszakítása és megállás nélkül haladjanak el egymás mellett. Ha szükséges, a járőrparancsnokok tájékoztassák egymást.

A jelzőrendszeres őrzés sajátosságai

427. A jelzőrendszeres őrzés az őrállomány tevékenységének kombinációja technikai eszközökkel vagy őrkutyákkal. Ennek megfelelően az őrzésnek ez a módja lehet technikai őrzés vagy őrkutyás őrzés, esetleg ezek együttese. A technikai őrzés lehet őrhelyes vagy készenlétes őrzés.

428. Jelzőrendszeres őrzés esetén az őrparancsnok jól képzett tisztes is lehet, ő technikai őrzés esetén egyben a jelzőrendszer egyik kezelője; ezenkívül kell lennie jelzőrendszer-kezelőnek, ő általában egyben az őrparancsnok helyettese.

Őrhelyes technikai őrzés

429.1. Őrhelyes technikai őrzés esetén az őrtornyokban felállított őrök figyelését a technikai jelzőrendszer kiegészíti. Felállított őrökön kívül járőr is részt vehet az őrzésben.

429.2. Az őrség és az őrök váltása azzal egészül ki, hogy az őrök első váltásakor meg kell győződni a jelzőrendszer egyes szektorainak működőképességéről.

430. A jelzőrendszer meghibásodása vagy rossz látási viszonyok esetén az őrparancsnok küldjön ki járőrt a felállított őrök megerősítésére, és határozzon meg számukra belső ismertetőjelet. Ezt jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek.

Készenlétes technikai őrzés

431. A készenlétes technikai őrzés az őrzés olyan módja, amelyben az észlelést, jelzést technikai berendezések végzik, az őrállomány tagjai pedig készenlétben vannak, és csak jelzés esetén vonulnak ki a helyszínre. Olyan objektumnál alkalmazható, amely körül az őrzónában történő mozgást rossz időjárási viszonyok között is megbízhatóan észlelő és jelző, összefüggő technikai őrberendezés van telepítve. A teljes állomány szolgálata őrszolgálatnak minősül.

432.1. Az objektumparancsnok parancsára, illetve az őrszolgálati okmányokban rögzített esetekben az objektum technikai őrzését hagyományos őrzéssel is ki kell egészíteni, illetve hagyományos őrzésre kell áttérni. A végrehajtás módjára az új őrhely létesítésénél leírtak az irányadók.

432.2. Az őrség létszámát az őrzött objektum méretei és sajátosságai, valamint a telepített technikai eszközök lehetőségei szerint úgy kell meghatározni, hogy biztosítva legyen az objektum és az őrség elhelyezési körletének őrzése.

433.1. Az őrség összetétele: őrparancsnok, egyben a jelzőrendszer egyik kezelője; a jelzőrendszer-kezelő, egyben általában őrparancsnok-helyettes; a szükségletnek megfelelő számú járőrből álló szolgálat. Ahol szükséges, gépjárművet is kell vezényelni vezetővel együtt.

433.2. Az őrség erejét, összetételét, a készültség és a pihenés rendjét, a járőrök kiküldését és mozgását az őrséget szervező parancsnok az őrszolgálati okmányokban szabályozza úgy, hogy egy készültségi szolgálat 3 óránál hosszabb ideig ne tartson.

433.3. A jelzőrendszer meghibásodása esetén az őrzést járőrözéssel kell ellátni. Tartós meghibásodás esetén növelni kell a járőrök számát és a járőrözés sűrűségét, illetve szükség esetén át kell térni hagyományos őrzésre. E rendszabályokra az őrparancsnok jelentése alapján a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes intézkedjen.

434.1. Az őrállomány készültségi váltásra és pihenő váltásra tagozódik. A készültségi váltás legyen készen arra, hogy jelzés esetén – az őrparancsnok vagy a jelzőrendszer-kezelő (őrparancsnok-helyettes) parancsára – járőrként feladatokat oldjon meg. A pihenő váltás a pihenőhelyiségben pihenhet, alhat, de a készültségi váltás igénybevétele esetén – annak időtartamára – a kiküldött járőr létszámával egyenlő létszámban készültségbe lép.

434.2. A járőr a jelzőrendszert magában foglaló kerítésen belül a kijelölt (kiépített kerékpár-, gépjármű-) útvonalon mozogjon. Az őrparancsnok és a készültségi váltásból kiküldött járőr között a rendszerhez tartozó eszközzel összeköttetést kell biztosítani.

435.1. A jelzőrendszer jelzésekor a készültségi váltás megfelelő járőre az őrparancsnok vagy helyettesének parancsára vegye magához fegyverét, lőszerét, a töltőhelyen parancs bevárása nélkül töltsön, majd az adott helyen rendszeresített eszközzel azonnal menjen a jelzést adó szektorba, állapítsa meg a jelzés okát, és jelentse az őrparancsnoknak.

435.2. A járőr a visszatérése után szabályosan ürítse fegyverét, és vonuljon be az őrség elhelyezési körletébe.

436. Ha az objektum területére valaki behatolt, az őrparancsnok intézkedjen az elfogására, egyben jelentse az esetet a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek. Ugyancsak jelentse, ha az objektum területéről valaki illetéktelenül távozik.

Őrkutyákkal kiegészített őrzés őrtoronyból

437. Az olyan objektumnál, ahol az őrtoronyból való őrzést őrkutyák egészítik ki, az őrhelyeket őrkutya-őrhellyel kell kiegészíteni.

438. Az őrkutyákat az őrkutya-vezető vezesse fel és ellenőrizze. Az őrkutya-vezető nem az őrség tagja, de köteles az őrparancsnoknak az őrkutyás őrzésre vonatkozó rendelkezéseit végrehajtani.

Az őrkutya-vezető ismerje az őrkutyaőrhelyek elhelyezését és sajátosságait, a rábízott őrkutyák viselkedését. Az őrszolgálati okmányok előírásai szerint ellenőrizze az őrkutyákat és az őrkutyaőrhelyek állapotát; intézkedjen az őrhelyeken észlelt szabálytalanságok (kötél- vagy láncszakadás) azonnali megszüntetésére, és a tett intézkedést jelentse az őrparancsnoknak.

439. Ha az őrkutyák jeleznek, a felállított őr – ha lehetőség van rá, megállapítva a jelzés okát – jelentse az őrparancsnoknak. Az őrparancsnok a jelzés okának ismeretében rendelje ki az őrkutya-vezetőt vagy rendeljen ki járőrt az őrkutya-vezetővel együtt.

A telephely őrzése

440. A laktanyán kívüli vagy tábori telephelyet mindenkor őrséggel kell őriztetni. Laktanyán belüli telephely őrzéséről a helyi körülményektől és a telephelyeken elhelyezett haditechnikai eszközök jellegétől függően, az erre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével az őrséget szervező parancsnok dönt.

441. Az őrség kívülről őrizze a telephelyet, akadályozza meg a kerítéseken való áthatolást, anyagok ki- és bevitelét. A telephely kapuján át történő mozgásokba ne avatkozzék be. Ezt, valamint mindazt, ami a telephelyen belül történik, a telephely-ügyeletes szolgálat ellenőrizze.

Az őrparancsnok nincs alárendelve a telephely-ügyeletesnek.

442.1. Ha szükséges, bizonyos haditechnikai eszközöket, illetve azok állandóan nem használt készleteit a telephelyen belül felállított őrökkel is lehet őriztetni. Kötelmeiket úgy kell előírni, hogy jelenlétük a telephelyen folyó tevékenységet ne zavarja, és meglegyen az összhang a telephely-ügyeletes- (helyettesek) tevékenységével.

442.2. Ilyen őrzés esetén a felállított őr bárkit csak az őrparancsnok (felvezető) jelenlétében engedhet az őrzött haditechnikai eszközökhöz. Az őrparancsnok a telephely-ügyeletes felszólítására köteles haladéktalanul a helyszínre menni (a felvezetőt odaküldeni), és a telephely-ügyeletes által megjelölt személyt a haditechnikai eszközökhöz engedni, illetve haditechnikai eszközök elvitelét, beállítását megengedni.

442.3. A telephelyen belül felállított őr első felvezetésekor vagy rossz felismerési viszonyok esetén, ha a telephely-ügyeletes követeli, a felvezető az ismertetőjellel igazolja a telephelyre való beléptetésének jogosságát.

443.1. Ha szükséges, az őrszolgálati okmányokban szabályozni kell az őrnek bizonyos telephelyi munkák idejére való bevonását.

443.2. Az őrparancsnok vezesse be az őrnaplóba, ha a telephely-ügyeletes kihívta, vagy ha a felállított őrt bevonta (újra felállította).

A szállítmányok őrzésének közös szabályai

444.1. Csapat- és szükség esetén ellátási (anyag-) szállítmányok őrzésére és védelmére szállítmányőrséget kell vezényelni. Csapatszállítmányon őrzés szempontjából haditechnikai eszközeivel együtt szállított alegységet, egységet kell érteni.

444.2.[1] Ha a belföldi csapatszállítás ideje nem haladja meg a 24 órát, egy őrséget kell vezényelni, s az a berakóhelytől a kirakóhelyig (indulástól érkezésig) váltás nélkül látja el feladatát. Ha ennél hosszabb a szállítás ideje, két őrség szükséges, s ezek 24 óránkénti váltással őrködnek.

Belföldi ellátási (anyag-)szállítmányok kísérése esetén az őrséget őrszolgálat ellátására legfeljebb négy nap időtartamra lehet vezényelni a készenléti szolgálattal együtt.

A négy nap leteltekor az őrséget le kell váltani. Kivételt képez, ha a szállítmány rendeltetési helyére útban van, és az őrség maximális feladat-végrehajtási ideje az öt napot nem haladja meg.

444.3. A szállítmány őrzésére őrzési tervet kell készíteni.

A különleges szállítmányok őrzését (kísérését) a megfelelő külön előírások szerint kell végrehajtani.

445.1. A szállítmányőrség parancsnoka a szállítmányparancsnoknak (szállítmány-ügyeletesnek) van alárendelve.

445.2. Vízi szállításkor katonai hajón az őrparancsnok a hajó parancsnokának is alá van rendelve. Ha a szállítást polgári hajón végzik, az őrparancsnok köteles a hajóparancsnoknak a hajózás biztonságával kapcsolatos utasításait végrehajtani.

446.1. A szállítmányőrség létszámát a következőképpen kell megállapítani:

a) vasúti szállításkor kétváltásos őrhelyeket kell létesíteni úgy, hogy egy őrhelyre 8–10 vasúti kocsi jusson, de a szerelvény mindkét oldalán legalább egy-egy őrhely legyen;

b) vízi szállításkor az őrhelyek számát az anyag elhelyezése szabja meg, de hajónként (uszályonként) legalább két kétváltásos őrhelyet kell létesíteni;

c) minden hajóra (uszályra) külön őrséget kell vezényelni.

446.2. Ha az őrségnek háromnál több őrhelye van, felvezetőket is kell vezényelni. Egy felvezető legfeljebb három őrt vezessen fel. Vízi szállítás esetén hajónként (uszályonként) egy felvezetőt kell vezényelni.

447.1. Az őrséget szállítás közben, ha annak időtartama 5 óránál hosszabb, megfelelően berendezett, fedett vasúti kocsiban (hajófülkében), ha kevesebb, valamelyik erre alkalmas vasúti kocsiban (hajófedélzeten) kell elhelyezni.

447.2. Az őrök (felállítási) helyét a vonat mozgásának idejére az őrség részére biztosított vasúti kocsiban – a 10 percet meghaladó megállások idejére pedig a szerelvény két oldalán – kell kijelölni. Az őrök helyét a szállítmány sajátosságai, a szállítás körülményei és a katonai szállítási szervek javaslatai figyelembevételével az őrséget szervező parancsnok határozza meg.

Ha a vonat hosszabb ideig áll, az őrség megerősítésére be lehet vonni az őrség készültségben levő tagjait is.

447.3. Hajókon (uszályokon) az őrhelyeket jó áttekintést nyújtó helyeken kell kijelölni, megálláskor az őröket a hajó két oldalán, kikötőben pedig az egyik őrt a parton kell felállítani.

448. Az őrparancsnok a felvezetővel felváltva pihenhet. Az őrök az őrparancsnok beosztása szerint pihennek.

449.1. Külön rendelkezésben meghatározott anyag légi szállítása esetén a szállítást elrendelő parancsnok a be- és kirakás biztosítására szervezzen őrséget, amely a repülés ideje alatt is kíséri a szállítmányt.

A légijármű fedélzetén tartózkodó őrség köteles a repülőgép parancsnokának a repülés biztonságára vonatkozó parancsait végrehajtani.

449.2.[2] Külföldre vagy külföldről történő szállítás esetén az őrzést az erre vonatkozó rendelkezések alapján kell végrehajtani. Ezen szállítások végrehajtásakor

a) központi őrség (járőr) vezénylése esetén a szolgálat időtartama a szállítmány átvételétől a szállítmány átadásáig tart,

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 8. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 9. Hatályos: 2007. III. 1-től.

b) a szállítmánykísérő őrség (járőr) feladata a katonai szállítmány átadás-átvétele, külföldön a szállítmány kísérése, folyamatos figyelése, az adott ország által biztosított őrséggel való együttműködés.

Ellátási- (anyag-) szállítmány őrzése

450. A katonai anyagszállítmány őrzésére és védelmére kirendelt őrséget elvonulása előtt a laktanya-ügyeletes ellenőrizze.

Az őrparancsnokot az őrséget kirendelő egység törzsfőnöke lássa el igazolással arról, hogy őrparancsnoknak van kijelölve, adja át neki az őrség személyi állományának – az általa hitelesített – név- és fegyverjegyzékét.

451. A szállítmányőrség parancsnokának az általánostól eltérő kötelességei:

a) legalább 3 órával a szállítmány indítása előtt jelentkezzen a szállítmány parancsnokánál;

b) megőrzésre vegye át a szállítmányparancsnoktól a lepecsételt vasúti kocsikat (hajóraktárakat), a nyitott kocsikra elhelyezett anyagokat (ládákat);

c) külsőleg vizsgálja meg a vasúti kocsik (hajóraktárak, uszályok) állapotát, az ablakok, ajtók és a fedélzet megbízható lezárását, az ólomzárak, pecsétek épségét;

d) a nyitott helyen, pőrekocsin, nyitott vagonban (hajófedélzeten) szállított anyagokat (haditechnikai eszközöket) leszámolva, darab szerint vegye át;

e) csomagok esetén vizsgálja meg külsőleg épségüket, a csomagolás szilárdságát és az anyag megbízható rögzítését;

f) oktassa ki az őrség tagjait a szállítmány őrzésének módjára és sajátosságaira;

g) az őrzési tervnek megfelelően állítsa fel az őröket a vasúti kocsik (hajóraktárak, fedélzet) őrzésére;

h) határozza meg, hogy megálláskor az őrök közül a vonatnak (hajónak) ki melyik oldalán őrködjön;

i) határozza meg az őrök váltásának rendjét;

j) engedje meg, hogy a felvezető vagy az őr felügyelete alatt a vasúti (hajó) szakszemélyzet megvizsgálja, és ha szükséges, kijavítsa a vasúti kocsikat, illetve a hajót (uszályt).

452. Ha az őrparancsnok a szállítmányon tüzet észlel, ha csomag esik le, vagy más rendellenesség veszélyezteti a szállítmányt, jelentse a szállítmányparancsnoknak, az pedig azonnal intézkedjen a vonat (hajó) megállítására.

Az esetleges tüzet az őrség és a vonatkísérő (hajó-) személyzet tagjai együtt oltsák el.

453. Szállításra alkalmatlanná vált vasúti kocsiról a rakományt át kell rakni másik kocsira, vagy el kell osztani a szállítmány többi kocsijára. Ha ez nem lehetséges, a vasúti kocsit le kell kapcsolni, de ez esetben az őrparancsnok a visszahagyott anyag őrzésére legalább kettő főt jelöljön ki, és határozza meg feladataikat.

454. A szállítmányőrség bevonására és bevonultatására a szállítmányparancsnok jogosult.

Az őrparancsnok bevonulásakor jelentkezzék a laktanya-ügyeletesnél, és adjon le minden őrszolgálati okmányt.

455.1. A szállítmányőrség felvezetőjének az általánostól eltérő kötelességei:

a) az őrhelyek átadás-átvétele során ellenőrizze az őrzésre átvett tárgyak (csomagok) mennyiségét, a csomagolás épségét és rögzítésük megbízhatóságát;

b) ellenőrizze, hogy az őrök ismerik-e a vonat megállítására vonatkozó jeleket;

c) a leváltott őröket azonnal önállóan küldje az őrség elhelyezési körletébe.

455.2. Ha azalatt, amíg a vonat áll, az őrök váltására nincs elég idő, a felvezető hagyja abba a váltást, és a következő megállás idején folytassa.

456. A felállított őrnek az általánostól eltérő kötelességei:

a) az őrhely átvételekor külsőleg ellenőrizze az őrzendő vasúti kocsik (hajóraktárak) állapotát, a vasúti kocsikban (hajóraktárakban), pőrekocsikon (fedélzeten) őrzendő anyagok és haditechnikai eszközök (csomagok) mennyiségét, csomagolásuk épségét és rögzítésük megbízhatóságát;

b) akadályozza meg, hogy az őrparancsnok (felvezető) engedélye nélkül bárki a vasúti kocsikat megközelítse;
c) azonnal intézkedjen a vonat megállítására (hajón közölje a hajóőrrel), ha tűz keletkezik, ha leesik valamilyen anyag, vagy más olyan rendellenesség történik, amely a vonat (hajó) mozgását vagy a rakományt veszélyezteti; ilyen esetben adja az „Állj!” jelzést (nappal a vonat jobb oldalán kinyújtott karral, körbeforgatott vörös zászlóval, éjjel vörös jelzőlámpával, szaggatott sípjellel vagy végső esetben felfelé irányított lövéssel);
d) akadályozza meg, hogy a szállítmány mellett – a megadott távolságon belül – tüzet gyújtsanak.

Csapatszállítmány őrzése

457. A csapatszállítmány őrzéséért a szállított csapat parancsnoka felelős.
Az őrség ereje, elhelyezése, felállítása, váltása és pihenése megegyezik az ellátási (anyag) szállítmányokra előírtakkal.
458. A csapatszállítmány őrségének az általánostól eltérő feladatai:
a) biztosítsa, hogy a személyi állomány csak a kijelölt helyen, a szállítmányparancsnok (szállítmány-ügyeletes) engedélyével szálljon le a szerelvényről (hajóról);
b) akadályozza meg, hogy a személyi állomány polgári személyekkel kapcsolatot teremtsen;
c) ügyeljen, hogy a katonák a szükségüket a kijelölt helyen végezzék;
d) gondoskodjon arról, hogy az állomány az indulás idejére elfoglalja helyét a szerelvényen.

Gépjárműszállítmány őrzése

459.1. Gépjárművön szállított anyag esetén a szállítmányok őrzésére előírt általános szabályok értelemszerűen érvényesek.
459.2. Az őrök menet közben a gépjárművek nyitott részében üljenek arányosan elosztva a gépjárműoszlopban.
A gépjárműoszlop hosszabb idejű állása alatt az oszlop két oldalán felállva őrizzék a szállítmányt.
460. A felállított őrnek az általánostól eltérő kötelességei:
a) a mozgási irány mindkét oldalán figyelje a gépjárműoszlopot (gépjárművet);
b) szükség esetén adja a gépjárművezetőnek és az őrparancsnoknak a megállásra megállapított jelet;
c) a gépjárműoszlop megállásakor a gépjárműről leszállva őrizze a gépjárműoszlopot (anyagot), és akadályozza meg, hogy idegen személyek hozzáférjenek;
d) ne engedje meg, hogy az őrszolgálati okmányokban megadott távolságon belül bárki dohányozzon, vagy tüzet gyújtson;
e) az őrparancsnok parancsára engedje meg, hogy a javítóműhely (részleg) beosztottai a gépjárműveket ellenőrizzék és javítsák.

Az őrség ellenőrzése

461.1. Az őrséget kötelesek ellenőrizni:
a) azok a személyek, akiknek az őrség alá van rendelve;
b) az a zászlóalj- (század-) parancsnok és helyettesei, akiknek alegységétől az őrséget vezényelték;
c) a vasútállomás (hajóállomás) katonai parancsnoka vagy helyettese a vasútállomás (kikötő) területén elhelyezett őrségeket, valamint az állomáson (kikötőben) áthaladó katonai szállítmányok őrségeit;

d) az őrséget szervező parancsnokság logisztikai zászlóalj- (század-) parancsnoka, illetve az általa megbízottak az őrség tartalék lőszerkészletének meglétét és tárolási módját illetően;

e) az őrséget szervező katonai szervezet híradó és informatikai főnöke, logisztikai zászlóalj (század) parancsnoka, helyőrség-támogató alegység parancsnoka az őrszolgálat anyagi és technikai feltételeit illetően, minden hónapban.

461.2. A technikai őrberendezéssel felszerelt katonai szervezet parancsnoka, törzsfőnöke, híradó- és informatikai főnöke rendszeresen ellenőrizze (ellenőriztesse) a berendezés működőképességét, állapotát. A laktanya- (helyőrség-) ügyeletes őrségváltáskor győződjön meg arról, hogy az ellenőrzés technikai feltételei biztosítva vannak-e.

461.3. Az ellenőrzésre kötelezettek ellenőrzéseit – a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesi ellenőrzés kivételével – az őrséget szervező katonai szervezet munka- és ellenőrzési tervében össze kell hangolni.

462. Az őrségeket ellenőrizhetik:

a) az őrséget szervező parancsnok minden szintű szolgálati elöljárója vagy az általuk megbízott személyek;

b) a szemle- (ellenőrző-) bizottság vezetője és az általa megbízott szemlebizottsági tagok.

463.1. Az őrség ellenőrzésével megbízott személyeket az ellenőrzésre jogosultak mindig lássák el nyílt paranccsal, illetve az ellenőrzésre jogosító okmánnyal.

Az ellenőrzésre jogosultak vagy az általuk megbízott személyek az ellenőrzést a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes vagy helyőrségkomendáns, illetőleg helyettesük kíséretében végezzék.

463.2. A zászlóalj- és századparancsnokok a nekik alárendelt alegységtől vezényelt őrségeket a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes vagy helyettesének kísérete nélkül ellenőrizhetik.

464. A vasútállomás (hajóállomás) katonai parancsnoka vagy helyettese a vasútállomás- (kikötő-) területén elhelyezett őrségeket a laktanya- (helyőrség-) ügyeletes vagy helyettese nélkül, személyazonossága igazolásával, az áthaladó katonai szállítmányok őrségét a szállítmányparancsnok, illetve a szállítmány-ügyeletes jelenlétében ellenőrizheti.

465. Ellátási- (anyag-) szállítmányok őrségét a helyőrség parancsnoka által aláírt nyílt paranccsal ellátott komendáns szervek is ellenőrizhetik.

466.1. Az ellenőrző személy – az őrszolgálat anyagi-technikai feltételeit és az őrség tartalék lőszerkészletét ellenőrző személyek kivételével – jogosult az őrparancsnokkal fegyverbe szólíttatni az őrséget.

466.2. Az őrszolgálat ellátását ellenőrző személyeket az őrparancsnok (felvezető) – a készültségből egy-két fegyveres őrrel – kísérje az őrhelyekre. A felállított őr ellenőrzése alatt a kísérők lássák el az őrzési feladatot.

466.3. Az őrszolgálatot ellenőrzők a felállított őrhöz kérdéseket intézhetnek, de parancsot nem adhatnak neki. Az észlelt fogyatékosságra vonatkozó rendelkezéseket az őket kísérő őrparancsnoknak (felvezetőnek) adják meg. Az ellenőrző személy az ellenőrzés eredményeit és a szolgálat ellátásával kapcsolatos észrevételeit vezesse be az őrnaplóba.

467. Tilos az őrszolgálat ellátását az őrhely rejtett megközelítésével ellenőrizni, az őrt ijesztgetni, fegyverének elvételét megkísérelni vagy más olyan eljáráshoz folyamodni, amely nem kívánt következményekkel járhat.

Az őrt váltás vagy ellenőrzés céljából csak az őrhelyvázlaton megjelölt felvezetési útvonalon szabad (bármelyik irányból) megközelíteni.

B) A BIZTOSÍTÓ RENDÉSZ SZOLGÁLAT

468. A biztosító rendész szolgálat az őr-, ügyeleti és katonai rendészi szolgálat integrált formája, melyet – külön intézkedésre – békeállapotban a kiemelten fontos katonai objektumok őrzésére kell szervezni. A szolgálat rendeltetése az objektumok biztonságos őrzése, az objektumba való be- és kiléptetés, az anyag be- és kiszállítás szabályainak és az előírt parkolási rendnek a megtartatása, valamint az objektum rendjének biztosítása.

469.1.[1] A biztosító rendész szolgálat fegyveres szolgálat. A szolgálatot pisztollyal és gépkarabéllyal kell ellátni. A gépkarabélyokat – a fegyverek kiosztására vonatkozó külön parancsig – a szolgálat részére biztosított fegyverszekrényben (fegyverszobában) kell tárolni.

469.2. A biztosító rendész szolgálatot vagy annak egyes tagjait más feladattal megbízni, vagy feladatától bármivel elvonni tilos!

469.3. Ha a szolgálat valamelyik tagja megbetegszik, vagy egyéb okból feladata ellátására képtelenné válik, leváltására és pótlására a szolgálatot vezénylő katonai szervezet laktanya- (objektum-) ügyeletese intézkedik.

A biztosító rendész szolgálat megszervezése, feladatai

470. Az objektum parancsnoka a biztosító rendész szolgálat részére kiadott szolgálati intézkedésben határozza meg az őrzendő objektumot, a szolgálat alárendeltségét, erejét, összetételét, fegyverzetét, felszerelését, elhelyezési körletét, a váltások számát, a szolgálati személyek felállításának időtartamát, a vezénylés rendjét, az eligazítás és váltás időpontját és más helyileg szükséges rendszabályokat. Technikai őrzés esetén az intézkedés szabályozza a hagyományos őrzésre való áttérés rendjét.

471.1. A biztosító rendész szolgálat az objektum folyamatos és megbízható őrzése érdekében ellenőrző-áteresztő pont működtetésével gondoskodik a bejáratok közvetlen védelméről. Az érvényes belépési, valamint behajtásra és várakozásra jogosító engedélyek alapján biztosítja, hogy az objektumba és az objektumvázlatban meghatározott területre (zónákba) csak az arra jogosultak lépjenek be. Az objektumparancsnok intézkedése alapján hajtson végre biztonsági ellenőrzést fémérzékelő detektorral és csomagátvizsgáló berendezéssel, különös figyelmet fordítva lőfegyver, lőszer, veszélyes eszköz és anyag illetéktelen bevitelének megakadályozására.

471.2. Járőrözéssel akadályozza meg, hogy az objektumot megközelítsék, fala mellé bármit elhelyezzenek, illetve, hogy illetéktelen személyek a területére bejussanak.

471.3. A technikai eszközök folyamatos üzemeltetésével ellenőrizze az objektumot és annak közvetlen környezetét, akadályozza meg illetéktelen személyek behatolását.

472.1. Rendfokozati kategóriájának megfelelően intézkedjen az alaki magatartás és a katonai udvariasság szabályait, a jelen Szabályzat és az Öltözködési Szabályzat előírásait megsértő, fegyelemsértést, szabálysértést vagy bűncselekményt elkövető, a gépjárművek igénybevételére vonatkozó szabályokat meg nem tartó katonákkal szemben. A rendfokozati különbségből eredő hatáskör hiányában tegyen jelentést az objektumügyletesnek.

472.2. Akadályozzon meg minden olyan tevékenységet (hangoskodás, kiabálás stb.) amely az objektumban dolgozók munkavégzését befolyásolhatja, zavarhatja.

472.3. Feladata teljesítése érdekében szükség esetén akár kényszerítő eszközök alkalmazásával is szerezzen érvényt intézkedésének. A kényszerítő eszközöket a VIII. fejezet alapján alkalmazza.

472.4. A szolgálati intézkedés és az objektumparancsnok egyéb intézkedései alapján ellenőrizze az anyagok ki- és beszállításának rendjét. Honvédségi anyagot csak érvényes (aznapi dátumra kiállított, aláírt és lepecsételt) kapujeggyel lehet kivinni az objektumból. Az anyagok ki- és beszállításának jogosságát a biztosító rendész szolgálat az összes kijáratnál ellenőrizze.

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.

472.5. Az objektumban érvényes munkarend szerint folyamatosan ellenőrizze az épületek, szintek, raktárak, irodák és egyéb munkahelyek nyitva, illetve zárva tartását.

472.6. Az objektumparancsnok intézkedése alapján ellenőrizze a parkolási és várakozási rend betartását, akadályozza meg az ott tartózkodó gépjárművek megrongálását, eltulajdonítását.

472.7. Az objektumban zajló rendezvények esetén az objektumkomendáns irányításával ügyeljen a rendezvény zavartalan lefolyására, különös figyelmet fordítva a személy- és gépjárműforgalomra.

472.8. Működjön együtt az egyszeri belépési engedélyeket kiadó diszpécser szolgálattal és a belépési engedéllyel nem rendelkező személyeket irányítsa a diszpécserhez.

473. Készenlét fokozásakor készüljön fel a védelmi tervnek megfelelően az objektum őrzés-védelmének megerősítésére. Térjen át – a készenlét fenntartásának és fokozásának rendje szerint vagy egyes bevezetett rendszabály(ok) alapján – az objektumba való szigorított be- és kiléptetés bevezetésére.

A biztosító rendész szolgálat ereje, összetétele

474.1. A biztosító rendész szolgálat létszámát és összetételét a szolgálati helyek száma és a biztosító rendész szolgálat technikai felszereltsége határozza meg.

474.2. A szolgálat az őrzött (védett) objektum fontosságától és a feladattól függően a következőkből állhat: szolgálatparancsnok, szolgálatparancsnok-helyettes, járőrparancsnokok, járőrtársak, ellenőrző-áteresztő pont parancsnok, beléptető rendészek, csomagvizsgáló. Egységes megnevezésük biztosító rendész.

475. A szolgálat parancsnokának zászlóst vagy tiszthelyettest, a helyettesének zászlóst, tiszthelyettest vagy tisztest; ellenőrző-áteresztő pont parancsnokának, csomagvizsgálónak és járőrparancsnoknak tisztest; járőrtársnak, illetve beléptető rendésznek tiszteseket, honvédeket kell vezényelni.

476. A biztosító rendész szolgálat állományának váltásonkénti csoportosítása:

a) szolgálati váltás, amely azokból áll, akik a szolgálati helyeken szolgálatot látnak el;

b) készültségi váltás, amely a leváltott és bevont szolgálati váltásból, illetve a technikai őrzés esetén a külön erre vezényeltekből áll. A készültségi váltás közös helyiségben tartózkodik, készen arra, hogy őrzés-védelemmel és a reagálással kapcsolatos feladatokat megoldja.

A készültség létszámát, váltását és szolgálatának időtartamát – az őrzés-védelem biztonságának figyelembevételével – a szolgálati intézkedés szabályozza;

c) pihenő váltás, amely a készültségi váltásból leváltottakból áll. Tagjai a szolgálati intézkedésben meghatározott könnyítésekkel pihenhetnek, alhatnak.

A biztosító rendész szolgálat alárendeltsége

477.1. A biztosító rendész szolgálat az őrzött (védett) objektum parancsnokának, objektum-ügyeletesnek és az objektumkomendánsnak, valamint a szolgálatot vezénylő szervezet parancsnokának, törzsfőnökének és laktanya-ügyeletesének van alárendelve.

477.2. A biztosító rendész szolgálat akkor lép az őrzendő (védendő) objektum parancsnokának, ügyeletesének és komendánsának alárendeltségébe, amikor a biztosító rendész szolgálat megérkezése után a régi és új szolgálatparancsnok az objektum-ügyeletesnél (objektumkomendánsnál) jelentkezik.

477.3. A biztosító rendész szolgálat akkor lép ki az őrzendő (védendő) objektum parancsnokának, ügyeletesének és komendánsának alárendeltségéből, amikor váltás után a régi és új szolgálatparancsnokok jelentették az objektum-ügyeletesnek (objektumkomendánsnak) a váltás megtörténtét.

477.4. A biztosító rendész szolgálat tagjait a szolgálatot vezénylő szervezet parancsnoka, törzsfőnöke és laktanya-ügyeletese válthatja le.

A biztosító rendész szolgálat felszerelése, fegyverzete

478. A biztosító rendész szolgálat az évszaknak és az időjárásnak megfelelő gyakorló öltözetet viseljen és a katonai rendészeknek előírt felszereléssel (fehér derékszíj, fehér jelsípzsinór, rendészjelvény, könnygázszóró palack, bilincs, gumibot) vonuljon szolgálati helyére. Az összeköttetés biztosítása érdekében a szolgálatot teljesítő állományt kézi rádió-adóvevővel kell ellátni.

479.1.[1] A biztosító rendész szolgálat állománya – a pihenő váltás kivételével – pisztolyt köteles viselni két töltött tárral, az egyik tárat a pisztolyba köteles helyezni, a másikat a pisztolytáskába. A pisztolynak töltetlen és biztosított állapotban kell lennie. A pihenő váltástól a szolgálatparancsnok – pihenő idejében a szolgálatparancsnok-helyettes – köteles elvenni, és pihenő idejük végén visszaadni részükre a pisztolyokat.

479.2. Az objektumban kialakított fegyverszobában kell tárolni azokat a fegyvereket és lőszereket, amelyekkel a katonák a biztosító rendész szolgálatot ellátják.

479.3.[2] A pihenő váltás pisztolyait, valamint a gépkarabélyokat (és más fegyvereket) tár nélkül, ürített, fesztelenített és biztosított helyzetben kell a pihenőhelytől elkülönített fegyverszekrényben (fegyverszobában levő fegyverállványra) elhelyezni. A fegyverszekrény (fegyverszoba) kulcsának a szolgálatparancsnoknál – pihenő idejében a szolgálatparancsnok-helyettesnél – kell lennie.

479.4.[3] A készenléti és reagáló lőszereket tárazva (gépkarabélyonként 90 lőszer), lepecsételt ládában kell elhelyezni. A szolgálat gépkarabéllyal való ellátására és a lőszer kiosztására csak azok a katonák intézkedhetnek, akiknek a szolgálat alá van rendelve.

479.5.[4] A szolgálatparancsnok saját elhatározásból csak abban az esetben intézkedhet a gépkarabélyok és a lőszerek kiadására, ha az őrzött (védett) objektumot vagy a biztosító rendész szolgálat tagját (tagjait) támadás éri vagy annak közvetlen veszélye fenyegeti. A gépkarabélyok és a lőszerek kiadását köteles jelenteni azon katonáknak, akiknek alá van rendelve.

480. A szolgálat részére az objektumban kialakított fegyverszobában tartalék lőszert kell tárolni, s ezt a szolgálat létszámának megfelelően külön-külön csomagban készletezve és vasalt faládában vagy vas iratládában kell tartani. A tartalék lőszer mennyisége: pisztolyonként 14, gépkarabélyonként 150, géppuskánként 1200 db lőszer és a létszám szerinti 2 db kézigránát személyenként. A kézigránátokat és égőgyújtójukat eredeti, felbontatlan csomagolásban kell tárolni. A tartalék lőszer-, kézigránát- és égőgyújtó-nyilvántartó könyvet a tároló ládákban kell elhelyezni. A ládákon legyen lakat, pecsét, rájuk ragasztott papíron legyen feltüntetve a tartalom, a felnyitásra jogosult személyek neve és a lezárásukra használandó pecsét rajza.

A lepecsételt tartalék lőszeresládák szolgálatváltáskor átadás-átvétel tárgyát képezik. A szolgálatparancsnok személyesen felelős megőrzésükért és sértetlenségükért.

481.1. A fegyverszoba és a ládák kulcsait lepecsételt kulcsdobozban a szolgálatparancsnoki helyiségben őrizzék. A ládákban legyen megfelelő szerszám a kézigránát csomagolásának felnyitásához.

481.2. A tartalék lőszeres ládákat a szolgálatot vezénylő egység külön parancsában kijelölt személyek nyithatják fel. A felnyitás időpontját és célját a felnyitó személy írja be a ládákban elhelyezett nyilvántartó könyvbe és írja alá, a szolgálatparancsnok pedig jegyezze be a szolgálati naplóba.

---

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 4. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.
2 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.
3 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.
4 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.

481.3. A szolgálatparancsnok saját elhatározásából csak abban az esetben nyithatja fel a ládákat, ha az őrzött (védett) objektumot vagy a biztosító rendész szolgálat tagját (tagjait) támadás éri, vagy annak közvetlen veszélye fenyegeti.

A láda felnyitását köteles jelenteni azon személyeknek, akiknek alá van rendelve.

481.4. A ládák lezárására, lepecsételésére a szolgálatot vezénylő szervezet külön intézkedésében kijelölt személyek jogosultak.

Az őrzött terület kiépítése és berendezése

482.1. Az őrzött (védett) terület őrzés-védelmi jelzőeszközökkel való védelmére, kiépítésére az objektumokra a besorolásuk szerinti szabályokat kell alkalmazni. Az ott működő technikai berendezések üzemeltetéséért az objektumparancsnok felelős.

482.2. Átvilágító készülék alkalmazása esetén a kezelőket el kell látni személyi sugáradag-mérővel. A kapott sugáradagot nyilván kell tartani.

482.3. A biztosító rendész szolgálat elhelyezési körletének berendezését, rendben tartását az objektumparancsnok szabályozza.

483. A szolgálatparancsnok helyiségében a következő okmányok legyenek:

a) szolgálati intézkedés;
b) védelmi terv (lezárt borítékban);
c) nyilvántartó könyv (a szolgálat reggeli jelentése);
d) technikai eszközök kezelési intézkedése;
e) munka-, környezet- és tűzvédelmi terv;
f) ideiglenesen átvett fegyverek, eszközök nyilvántartó füzete;
g) munkafüzet (feljegyzési, feladatszabó füzet);
h) szolgálat-ellenőrzési füzet;
i) fegyverkiadási könyv;
j) telefonkönyv;
k) objektum őrzés-védelmi vázlata;
l) érvényes belépési engedély és nyíltparancs-minták;
m) Szolgálati Szabályzat, Alaki Szabályzat;
n) szolgálati napló;
o) nyilvántartó füzet a belépő lappal belépők részére;
p) nyilvántartó füzet külföldi állampolgárok részére;
r) belső leírás.

A biztosító rendész szolgálat vezénylése és pihenése

484. A biztosító rendész szolgálatot a szolgálati intézkedés alapján havonta egységparancsnoki parancsban kell vezényelni. Az egység szolgálatvezénylési parancs a következő hónapra naponként rögzítse a szolgálatparancsnokok nevét. A vezénylést a tárgyhónapot megelőző hónap harmadik hetében el kell készíteni. A parancsban kell kijelölni a felkészítésért, ellenőrzésért és az eligazításért felelős személyeket, ha ezen feladatokat nem a szervezetszerű alegységparancsnok, illetve a laktanya-ügyeletes végzi.

485.1. Az alegységeknél az egységparancs alapján kell elkészíteni a részletes havi szolgálatvezénylést, és legalább egy héttel a tárgyhónap kezdete előtt alegységparancsban név szerint kell rögzíteni, ismertetni.

485.2. A szolgálatba lépés előtti munkanapon a szolgálatparancsnokokat napi egységparancsban, a szolgálat teljes állományát pedig napi századparancsban név szerinti kell meghatározni (kihirdetni). Egyazon biztosító rendész szolgálatot teljes egészében lehetőleg ugyanattól a századtól kell vezényelni.

485.3. Biztosító rendész szolgálatba csak egészséges, a szolgálat ellátására kiképzett, felkészített katonákat szabad vezényelni.

486.[1] Tilos szolgálatba vezényelni olyan katonát, aki nem hajtotta végre eredményesen az alaplőgyakorlatot és a pisztoly szakalap lőgyakorlatot, nem ismeri a biztosító rendész szolgálat ellátásának rá vonatkozó követelményeit, aki pszichológiai, pszichiátriai, valamint egyéb olyan orvosi kezelés alatt áll, ami a lőkészség biztonságát veszélyezteti, vagy a parancsnok tudomása szerint öngyilkosságot kísérelt meg, továbbá azt, aki ellen büntető vagy fegyelmi eljárás folyik.

487. A biztosító rendész szolgálat tagjait legfeljebb 24 órára lehet vezényelni.

A szolgálatba vezényelt személyek részére a szolgálatba lépés előtti éjszakán 8 óra pihenést (alvást) kell biztosítani. Ettől kivételesen el lehet térni harci körülmények, készenléti és egyéb gyakorlatok, csapatszállítások esetén.

488. A 24 órás szolgálat után a katonáknak a Hjt. 92. § szerint kell a pihenőidőt biztosítani.

A biztosító rendész szolgálat felkészítése, útbaindítása

489. A szolgálatot szervező parancsnok az érvényben levő kiképzési intézkedések, parancsok figyelembevételével fordítson gondot a neki alárendelt biztosító rendész szolgálat kiképzésére, felkészítésére.

A parancsban kijelölt személy készítse fel a személyi állományt a szolgálat ellátására.

490.1. A szolgálat felkészítésére a szolgálatba lépés előtt 4 órát kell adni, ebből 2 órát az elméleti és gyakorlati felkészítésre, 2 órát pedig a személyes felkészülésre. A felkészítés gyakorlatias legyen, feleljen meg az adott objektum sajátosságainak és a katonák gyakorlati tapasztaltságának.

490.2. Azon alegységeknél, valamint az egy hétnél hosszabb ideig rendszeresen biztosító rendész szolgálatba vezényelt alegységeknél ezektől a felkészítési normáktól az egységparancsnok parancsa alapján el lehet térni, azonban a felkészítési idő 40 percnél rövidebb nem lehet. A felkészítéshez szükséges időt a kiképzési tervben vagy a kiképzési parancsban kell meghatározni.

490.3. A biztosító rendész szolgálat tagjai a felkészülés megkezdésekor legyenek készen a szolgálat ellátására, és lépjenek a szolgálatparancsnok alárendeltségébe.

491. Mielőtt a biztosító rendész szolgálat elhagyná az alegység körletét, a századparancsnok (vagy az általa megbízott személy) ellenőrizze:

a) a biztosító rendész szolgálat létszámát;

b) a szolgálati naplót;

c) a katonák felszerelését, ruházatát és ápoltságát.

492. A biztosító rendész szolgálat a napirendben meghatározott időben vonuljon az eligazítás helyére; a laktanya- (objektum-) ügyeletes (vagy a vezénylési parancsban kijelölt személy) ellenőrzés után indítsa útba őket.

A biztosító rendész szolgálat eligazítása

493.1. A biztosító rendész szolgálat eligazításának idejét és helyét a szolgálatot szervező parancsnok határozza meg.

493.2. A szolgálatot a laktanya- (objektum-) ügyeletes vagy a szolgálatot szervező parancsnok által kijelölt személy igazítsa el. Az eligazítás során az eligazítást végző személy ellenőrizze a szolgálat felkészültségét, felszerelését, és – ha szükséges – határozza meg a napi szolgálattal kapcsolatos várható feladatokat.

Ha a szolgálat nincs felkészülve szolgálata ellátására, az eligazítást végző személy határozzon meg részére ismételt felkészülést.

Az eligazítás befejezése után a szolgálat vonuljon el a szolgálatban lévő állomány leváltására.

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 6. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.

A biztosító rendész szolgálat felvonulása, váltása

494.1. A szolgálat váltási idejét megelőzően 30 perccel a régi szolgálatparancsnok készüljön fel a váltásra.

Az új szolgálat érkezésekor a régi szolgálatparancsnok a szolgálati intézkedésben kijelölt helyen sorakoztassa fel a nem szolgálati helyeken lévő állományát, és várja az új szolgálatparancsnokot.

494.2. Az új szolgálatparancsnok a napi feladatszabásra jelentkezzen az objektumkomendánsnál.

495.1. Az új szolgálatparancsnok sorakoztassa szolgálatát a régi szolgálattal szemben, és a szolgálatparancsnokok jelentsék egymásnak a szolgálatok készenlétét a váltásra.

495.2. Az új szolgálatparancsnok a szolgálati intézkedésben előírtak és az objektumkomendáns feladatszabása szerint intézkedjen a szolgálat átvételére, szolgálati feladatok megkezdésére.

496.1. Az új szolgálatparancsnok belső leírás és helyiségleltár szerint vegye át a szolgálat okmányait, a szolgálat elhelyezési körletét.

Az okmányok alapján vegye át a fegyvereket, lőszereket és a lepecsételt lőszeres ládákat.

496.2. A szolgálatparancsnok-helyettes vegye át a híradó- és jelzőeszközöket, a berendezési tárgyakat.

496.3. A szolgálatparancsnokok a szolgálat váltása alatt észlelt hiányosságokat jegyezzék be a régi szolgálat szolgálatnaplójába és az átadás-átvételi könyvbe, majd írják alá. A régi és új szolgálatparancsnok az átadás-átvételt, a váltás befejezését jelentse az elöljáró szolgálatnak. Ezt követően a régi szolgálat vonuljon el.

497. A leváltott szolgálat elhelyezési körletbe történő visszaérkezése után az alegységparancsnok vagy az általa kijelölt személy fogadja az állományt.

A biztosító rendészek váltása

498.[1]1. A biztosító rendészeket a szolgálati intézkedésben meghatározott időközönként, maximum négyóránként kell váltani. Kivételes esetben, a biztosító rendészek éberségét károsan befolyásoló körülmények között a váltási idő az elöljáró szolgálat parancsa alapján rövidebb is lehet.

498.2. Ha a szolgálat gépkarabéllyal történő ellátására intézkedett az arra jogosult elöljáró, a fegyverek töltése, ürítése, a biztosító rendészek szolgálati helyre való felvezetésének és váltásának a szolgálatparancsnok vagy helyettese felvezetésével kell történnie.

499.[2] Pisztollyal történő szolgálatellátás esetében a szolgálati intézkedésben meghatározott időközönként a szolgálatparancsnoknak intézkednie kell a biztosító rendészek váltására, és azok felvezetés nélkül kötelesek végrehajtani a váltást. A váltás megtörténtét rádió adó-vevőn (telefonon) vagy személyesen jelenteni kötelesek a szolgálatparancsnoknak.

Magatartás a szolgálat elhelyezési körletében

500.1. A szolgálat tagjai csak a szolgálatparancsnok engedélyével hagyhatják el a szolgálat elhelyezési körletét. A szolgálat tagjai látogatót nem fogadhatnak.

500.2. A szolgálat elhelyezési körletében szabad olvasni, írni, sakkozni, a pihenőhelyiségen kívül a kijelölt helyen dohányozni és olyan társasjátékot játszani, amely nem zavarja a pihenő váltás nyugalmát. Tilos kártyázni, szerencsejátékot játszani, énekelni vagy hangszeren játszani. Rádiót, televíziót és egyéb audiovizuális eszközöket – a környezet zavarása nélkül – szabad hallgatni, illetve nézni.

---

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 7. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.
2 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 7. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.

500.3. Elöljáró érkezésekor a rangidős parancsnok felszólítására (jelére) a készültségben levők álljanak fel, és a parancsnok tegyen jelentést az elöljárónak.

A szolgálatparancsnok kötelességei

501. A szolgálatparancsnok alárendeltsége azonos a szolgálat alárendeltségével. A szolgálatparancsnok szolgálati elöljárója a biztosító rendész szolgálat teljes állományának.

A szolgálatparancsnok felelős a rábízott objektum és javak megőrzéséért, megvédéséért, a szolgálat készenlétéért, a szolgálat szabályos ellátásáért, a híradó és jelzőeszközök üzemképességének megóvásáért, a szolgálat elhelyezési körletének rendjéért és a berendezési tárgyak épségéért.

502. A szolgálatparancsnok kötelességei:

a) ismerje a szolgálat feladatát és a szolgálati intézkedésben foglaltakat;

b) a szolgálat átvételekor készítse fel állományát a készenléti és reagálási feladatok ellátására;

c) ha a szolgálat váltásakor a szolgálat ellátását veszélyeztető hiányosságot tapasztalt, jelentse az elöljáró szolgálatnak, és jegyezze azt be a szolgálati naplóba;

d) külön parancsra vagy a jelzőrendszer jelzése alapján a készültségből küldjön ki járőröket az őrzés-védelem megerősítésére, és ezt jegyezze be a szolgálati naplóba;

e) ha a szolgálat tagja feltartóztatott valakit, személyesen állapítsa meg, nincs-e nála fegyver vagy olyan eszköz, amellyel másokban kárt tehet, kérdezze ki, és jelentse az esetet az elöljáró szolgálatnak, a továbbiakban az ő intézkedésük szerint járjon el;

f) ha a szolgálat tagjai közül valaki súlyos fegyelemsértést követ el, vagy megsérti a szolgálati kötelmeket, váltsa le és jelentse az elöljáró szolgálatnak;

g) ha a technikai (híradó-, jelző-) eszközök meghibásodnak, jelentse az esetet az elöljáró szolgálatnak, a továbbiakban a szolgálati intézkedés szerint járjon el;

h) technikai eszközök útján szabálytalan időközökben többször, személyesen pedig rendszeresen ellenőrizze alárendeltjeit, az őrzött (védett) objektumot, a híradó-, a jelző-, a technikai és a világítóeszközök állapotát, az ellenőrzést írja be a szolgálati naplóba;

i)[1] pisztollyal történő szolgálatellátás esetében köteles ellenőrizni a töltés-ürítés, gépkarabéllyal történő szolgálatellátás esetében köteles ellenőrizni a töltés-ürítés, a felvezetés és a váltás végrehajtását;

j) ha a szolgálat ellátására képtelenné válik, jelentse az elöljáró szolgálatnak, a továbbiakban az ő parancsuk szerint járjon el.

503. A szolgálatparancsnok lássa el készenléti fegyverrel és lőszerrel a biztosító rendész szolgálatot:

a) ha a biztosító rendész szolgálat által őrzött (védett) objektumot, a biztosító rendészeket vagy a biztosító rendész szolgálat elhelyezési körletét támadás éri, vagy ennek közvetlen veszélye fenyegeti;

b) ha erre azon személyektől parancsot kap, akinek a szolgálat alá van rendelve.

504.1. A szolgálatparancsnok engedje be a szolgálat elhelyezési körletébe azokat az elöljárókat, akiknek a szolgálat alá van rendelve, illetve akik a szolgálat ellenőrzésére jogosultak. Akiket személyesen nem ismer, azoktól kérje személyi azonosságuk igazolását.

Engedje be a szolgálati okmányokban megjelölt személyeket és az objektum-ügyeletes (-komendáns) engedélyével a javítást, karbantartást (takarítást) végzőket, és benntartózkodásuk ideje alatt a készenléti váltásból kijelölt személlyel(-ekkel) biztosítsa felügyeletüket.

504.2. A szolgálatparancsnok a belépők nevét, rendfokozatát, a belépés célját, a belépés és a távozás időpontját jegyezze be a szolgálati naplóba.

505. A szolgálatparancsnoknak tilos:

a) a szolgálat elhelyezési körletét nem szolgálati okból elhagyni;

b) az elöljáró szolgálat engedélye nélkül a szolgálat tagjai közül bárkit is elengedni;

1 Megállapította: 8/2011. (VIII. 18.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 8. Hatályos: 2011. VIII. 26-tól.

c) önmaga vagy a szolgálat tagjai számára illetéktelen személyektől bármit átvenni, illetve átadni és ilyen személyekkel beszélgetni;
d) illetéktelen személyeket a szolgálat elhelyezési körletébe beengedni.

A szolgálatparancsnok-helyettes kötelességei

506. A szolgálatparancsnok-helyettes a szolgálatparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a biztosító rendész szolgálat teljes állományának. Feladatát a szolgálatparancsnok parancsai szerint végezze.

Az ellenőrző-áteresztő pont parancsnok kötelességei

507. Az ellenőrző-áteresztő pont parancsnok a szolgálatparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója az ellenőrző-áteresztő pont állományának. Ismerje az objektumba érvényes belépési, valamint a behajtásra és várakozásra jogosító engedélyeket, a szolgálati intézkedésben meghatározott feladatait.
508.1. A szolgálati intézkedés alapján munkaidőben és munkaidőn kívül (személyazonosság igazolása után) jogosultság-vizsgálat, biztonsági átvizsgálás és regisztráció nélkül engedélyezze az objektumba való belépést a szolgálati intézkedésben felsorolt személyeknek.
508.2. Munkaidőn túl ellenőriztesse az érkező és távozni szándékozó személyek és gépjárművek okmányait; ha rendellenességet észlel, jelentse az elöljáró szolgálatnak.
508.3. Az objektumban elhelyezett szervezetek részére állandó szolgáltatást végzők gépjárműveit és kísérőit az objektumkomendáns által aláírt jegyzék alapján ellenőrizze.
509.1. Az objektumba szolgálati lőfegyverrel a Magyar Honvédség, a Rendőrség, a nyomozó szervek (ügyészek), a nemzetbiztonsági szolgálatok tagjai, valamint az állami és katonai futárok futárigazolvány, futárigazoló lap, illetve nyílt parancs alapján csak szolgálati feladat ellátása céljából léphetnek be.
509.2. Az objektumban elhelyezett szervek hivatásos és legénységi állományú katonái fegyvertartási engedély birtokában, a szervezet vezetője által aláírt engedély alapján vihetik be és ki az önvédelmi fegyverüket, lőszerüket.
A szervezet vezetője által aláírt engedélynek tartalmaznia kell a szervezet megnevezését, a személy nevét, rendfokozatát, beosztását, a fegyver típusát és számát, az aláírás dátumát, aláíró nevét, rendfokozatát és beosztását.
509.3. Más személyek önvédelmi fegyvert nem vihetnek be.
510. Ha a belépni szándékozó nem jogosult a fegyver bevitelére, az ellenőrző-áteresztő pont parancsnok a fegyverek elvételét, ideiglenes tárolását és visszaadását a következők szerint végezze:
a) kérje fel a belépő személyt a fegyvertartási engedély bemutatására;
b) egyeztesse a fegyvertartási engedély adatait a személyi igazolvány adataival;
c) egyeztesse a fegyver típusát, számát, kaliberét az engedéllyel;
d) egyezés esetén a fegyvert vezesse be az ideiglenesen leadott tárgyak füzetébe, figyelmet fordítva az átvett lőszerre is;
e) kérje fel a belépő személyt, hogy fegyverét helyezze az értékmegőrző szekrénybe, és a helyettesítő kartont vegye át;
f) ha az adatok nem egyeznek, a szolgálatparancsnok vegye el a fegyvert, és értesítse az objektum-ügyeletest;
g) az objektum elhagyásakor a helyettesítő karton és a fegyvertartási engedély felmutatása után a fegyvert adja vissza;
h) a kilépő személy aláírásával igazolja a fegyver átvételét.

A beléptető rendészek kötelességei

511. A beléptető rendészek közvetlenül az ellenőrző-áteresztő pont parancsnoknak vannak alárendelve. Ismerjék az objektumba érvényes belépési, valamint a behajtásra és várakozásra jogosító engedélyeket, a szolgálati intézkedésben meghatározott feladataikat és az intézkedésben meghatározott ellenőrzés mellett hajtsák végre az engedéllyel rendelkezők be- és kiléptetését. Az engedéllyel nem rendelkezőket irányítsák a diszpécser szolgálathoz.

A szolgálati intézkedésben felsorolt személyek objektumba való be- és kiléptetését munkaidőben és munkaidőn kívül (személyazonosság igazolása után) jogosultság-vizsgálat, biztonsági átvizsgálás és regisztráció nélkül hajtsák végre.

A csomagvizsgáló kötelességei

512.1. A csomagvizsgáló közvetlenül az ellenőrző-áteresztő pont parancsnokának van alárendelve. Hajtsa végre az objektumba belépő személyek biztonsági ellenőrzését fémérzékelő detektorral és csomagátvizsgáló berendezéssel. Az objektumparancsnok külön parancsban határozza meg azon személyek körét, akikre a biztonsági ellenőrzés nem terjed ki.

512.2. Az objektumba az oda érvényes állandó belépési engedély nélkül belépő személyeknek a fémdetektoros kapun kell áthaladniuk. Ezen személyeket a fémdetektoros kapun történő áthaladást megelőzően a csomagvizsgáló udvariasan szólítsa fel, hogy csomagjaikat (kézi táskát, bőröndöt stb.) helyezzék az átvilágító berendezésbe.

513. Ha az érzékelő jelez (sípoló hangot ad), a következő módon kell eljárni:

a) a kapun áthaladó személyt udvariasan szólítsa fel, hogy menjen vissza a kapu túloldalára, a zsebeiben lévő fémtárgyakat tegye ki, és újból haladjon át a kapun;

b) másodszori jelzés esetén az érkező személyt ismételten állítsa meg, kézi fémkereső detektorral határozza meg a fémtárgy helyét, kérje fel az ellenőrzött személyt a zseb kiürítésére;

c) ha a kirakott tárgyak között fegyver vagy a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz van, kérje fel a belépőt, hogy fegyverét (veszélyes eszközét) az ellenőrző-áteresztő pont parancsnokának adja át (hivatásos állományú személy kivételével). Egyéb fémtárgyait (kulcsokat, aprópénzt stb.) a kapun történt ismételt áthaladás után adja vissza;

d) ha a fegyverét (veszélyes eszközét) nem hajlandó átadni, a személyt tartsa vissza, és értesítse a szolgálatparancsnokot.

514. Ha az ellenőrzés során nem talál fegyvert, lőszert, robbanóanyagot vagy veszélyes (szúró, vágó) eszközt, a csomagot adja vissza. Ha az átvilágítás során fegyvert, lőszert vagy veszélyes eszközt, anyagot talál, a csomagot ne adja vissza, a csomag tulajdonosát tartsa vissza, személyesen vagy rádión (telefonon) jelentse a szolgálatparancsnoknak. A szolgálatparancsnok ellenőrizze a röntgenképet, és döntsön a csomag kinyittatásáról, vagy jelentse az objektumparancsnoknak (-komendánsnak), és a parancsai szerint járjon el.

A járőrparancsnok kötelességei

515. A járőrparancsnok a szolgálatparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a járőrtársnak.

516. A járőrparancsnok kötelességei:

a) pontos időben kezdje meg a járőrszolgálatot – a járőrvázlaton megadott útvonalon – a szolgálatparancsnok parancsa alapján;

b) az objektum területi határán belül folyamatosan ellenőrizze a parkoló gépjárművek várakozási rendjét, tegyen jelentést a szolgálatparancsnoknak a járőrözés ideje alatt észlelt gyanús jelenségekről (csomag elhelyezése, gyanúsan viselkedő személy vagy gépjármű);

c) az objektum területi határán belül ellenőrizze az előírt parkolási rend fenntartását;

d) a szabálytalanul, nem az engedélyezett helyen parkolni készülő vagy várakozó gépjármű vezetőjét határozottan, de udvariasan kérje fel távozásra;

e) munkaidő befejezése után figyelje az épületet, annak bejáratait, személyek, gépjárművek érkezését jelentse a szolgálatparancsnoknak, akadályozza meg, hogy az objektumot megközelítsék, oda bármit elhelyezzenek;

f) akadályozzon meg minden olyan tevékenységet (hangoskodást, kiabálást stb.) az objektum területi határain belül, ami az objektumban dolgozók munkavégzését befolyásolhatja, zavarhatja;

g) ha járőrözési útvonalán tűz keletkezik, azonnal jelentse a szolgálatparancsnoknak, és kezdje meg a tűzoltást, személyi és anyagi javak mentését. A járőrözési útvonalától látótávolságon belül keletkezett tüzet is jelentse.

Fegyveres szolgálatellátás esetén tartsa be a töltés-ürítés, a fegyver kezelés, megóvás és karbantartás szabályait.

A járőrtárs kötelességei

517. A járőrtárs a járőrparancsnoknak van alárendelve. Feladatát a szolgálatparancsnok parancsai szerint végezze.

A biztosító rendész szolgálat ellenőrzése

518. A biztosító rendész szolgálatot kötelesek ellenőrizni:

a) azok a személyek, akiknek a biztosító rendész szolgálat a szolgálati intézkedés szerint alá van rendelve;

b) a szolgálatban lévő alegység(ek) parancsnoka(i), illetve az általa(uk) parancsban meghatározott személyek;

c) a biztosító rendész szolgálatot vezénylő katonai szervezet logisztikai főnöke, illetve az általa meghatározott személyek, a szolgálat elhelyezési anyagainak, készenléti fegyvereinek, lőszereinek és tartalék lőszerkészlete meglétének, karbantartottságának és tárolásának szabályosságát illetően;

d) a biztosító rendész szolgálatot vezénylő katonai szervezet híradó és informatikai főnöke, a szolgálat híradó és informatikai feltételeit illetően;

e) a biztosító rendész szolgálatot vezénylő katonai szervezet ügyviteli részlegvezetője az ügyviteli anyagok nyilvántartását és vezetettségét illetően.

519. A szolgálati intézkedésben meghatározott személy rendszeresen ellenőrizze (ellenőriztesse) a beléptető technikai berendezések működőképességét, állapotát. Az objektum-ügyeletes a szolgálat váltáskor győződjön meg arról, hogy az ellenőrzés technikai feltételei rendben vannak-e.

520. Az ellenőrzésre kötelezettek ellenőrzéseit – az objektum ügyeletesi ellenőrzés kivételével – az adott szervezet munka- és ellenőrzési tervében kell tervezni és összehangolni.

521. A biztosító rendész szolgálatot ellenőrizhetik:

a) a biztosító rendész szolgálatot vezénylő parancsnok minden szintű szolgálati elöljárója vagy az általuk megbízott személyek;

b) a szemle- (ellenőrző-) bizottság vezetője és az általa megbízott szemlebizottsági tagok.

522. A biztosító rendész szolgálat ellenőrzésével megbízott személyeket az ellenőrzésre jogosultak mindig lássák el nyílt paranccsal, illetve az ellenőrzésre jogosító okmánnyal.

523. A biztosító rendész szolgálatot ellenőrzők a biztosító rendészekhez kérdéseket intézhetnek, de parancsot nem adhatnak nekik. Az észlelt fogyatékosságokra vonatkozó rendelkezéseket az őket kísérő szolgálatparancsnoknak (szolgálatparancsnok-helyettesnek) adják meg. Az ellenőrző személy az ellenőrzés eredményeit és a szolgálat ellátásával kapcsolatos észrevételeit vezesse be a szolgálati naplóba.

C) ŐRZÉS KÜLSŐ SZOLGÁLTATÓ IGÉNYBEVÉTELÉVEL

Az integrált őrszolgálat

524. A katonai objektumok őrzés-védelme megvalósítható – az őr- és egyes ügyeleti szolgálati feladatok együttes végrehajtására külső szolgáltatótól szerződés keretében igénybevett – integrált őrszolgálat alkalmazásával.

Az integrált őrszolgálat rendeltetése az őrzött objektum állagának megóvása, a benn tárolt technikai eszközök és anyagi javak megőrzése, az élőerő biztonságának garantálása, az objektum személyi, gép- és harcjármű forgalmának ellenőrzése.

525. Az integrált őrszolgálat elemei és megnevezésük:

a) kapuügyeleti szolgálat;

b) telephely-ügyeleti szolgálat;

c) őrség.

526. Az integrált őrszolgálatnak a honvédségi javak megőrzése, állagának megóvása érdekében folyamatosan biztosítani kell:

a) az objektum megbízható őrzését, illetéktelen személyek behatolásának megakadályozását, illetve behatolás esetén a behatoló elfogását. Az objektum közvetlen környezetének folyamatos megfigyelését, rendellenesség észlelése esetén annak jelentését;

b) az objektumba be- és kilépő személyek be- és kilépés jogosságának ellenőrzését, idegen személyek beléptetését, szükség esetén azok kisérését, illetéktelen személyek bejutásának megakadályozását;

c) az objektum saját és idegen gépjármű forgalmának ellenőrzését, a gépjárművek menetokmányainak ellenőrzését, a jogtalan, vagy szabálytalan igénybevételek megakadályozását;

d) a telephely szabály szerinti működését, a telephelyen lévő gép- és harcjárművek és az azokban (azokon) tárolt anyagok őrzését, azok mozgásának nyilvántartását;

e) az esetlegesen bekövetkező károk enyhítésének azonnali megkezdésére bármely szolgálati helyen történt esemény, rendkívüli esemény azonnali jelentését.

527. Az integrált őrszolgálat elemei (minden területen) közvetlenül a laktanya (objektum) parancsnoknak és a parancsnok által kijelölt személynek (törzsfőnök), a szolgálat ellátás tekintetében a mindenkori laktanya- (objektum) ügyeletesnek van alárendelve.

Az integrált őrszolgálat részére intézkedést csak azok a személyek adhatnak, akiknek az integrált őrszolgálat alá van rendelve.

Az integrált őrszolgálat elemei részére a szolgálat ellátására vonatkozó intézkedést a laktanyaparancsnok követelményeinek megfelelően a szolgáltató készíti el.

528. Az objektumban szolgálatot teljesítő, illetve oda ügyintézés vagy más célból belépő állomány köteles az integrált őrszolgálat objektum rendjére vonatkozó utasításait betartani.

529. Az objektum őrzés-védelmét kialakult helyzet függvényében a laktanya- (objektum-) parancsnok az érvényben lévő utasításoknak és a bevezetésre kerülő rendszabályoknak megfelelően megerősítheti. Az integrált őrszolgálat és a megerősítő erők (felállításra került új őrség) egymás alárendeltségébe nem kerülhetnek. Az objektum őrzés-védelmének irányítását a parancsnok által kijelölt személy végzi, akinek mindkét szolgálat alá van rendelve.

Az integrált őrszolgálat ellenőrzése

530. Az integrált őrszolgálatot ellenőrizheti:

a) a laktanya- (objektum) parancsnok és az általa megbízott személy;

b) a laktanya- (objektum) ügyeleti szolgálat;

c) a laktanyaparancsnok szolgálati elöljárója és az általa megbízott személy az alárendeltjeik vonatkozásában;
d) [1] a HM illetékes szervének vezetője és az általa megbízott személy;
e) a vállalkozó és az általa megbízott személy;
f) a fővállalkozó és az általa megbízott személy.
531. Az ellenőrzést kötelező végrehajtani:
a) a laktanya- (objektum) ügyeletesnek naponta;
b) a laktanyaparancsnoknak, vagy az általa megbízott személynek havi egy alkalommal;
c) a középszintű vezető szerveknek évente;
d) a felsőszintű szerveknek évente az őrségek 20 %-át.
532. [2] Az őrzés-védelem ellenőrzésbe a vállalkozó, illetve fővállalkozó szükség szerint bevonható, a HM illetékes szerve ellenőrzései egy részét a fővállalkozóval együtt hajtja végre.
533. Az ellenőrzés során vizsgálni kell:
a) a szerződés szerinti létszám, fegyverzet, technikai eszköz meglétét, működőképességét;
b) az őrök felkészültségét, a szolgálat ellátásához szükséges törvényi feltételeik meglétét (kamarai tagság, vagyonőri engedély), szolgálat-vezénylés szerinti megjelenést;
c) az őrök gyakorlati tevékenységét, szolgálat ellátásuk színvonalát (pl. járőr ellenőrző berendezés leolvasása);
d) a szolgálat okmányai meglétét, vezetettségét;
e) elöljárói ellenőrzések megtörténtét (a vállalkozók és a katonai szervezet részéről);
f) a katonai szervezetre háruló, szerződésben rögzített kötelezettségek teljesítését.
534. Az ellenőrzés tényét és főbb megállapításait az integrált biztonsági szolgálat okmányában és a katonai szervezet ellenőrzési füzetében írásban rögzíteni kell. Az elöljárói intézkedésben meghatározottaknak megfelelően később ellenőri jelentést, vagy jegyzőkönyvet kell készíteni.

VII. fejezet [3]

A KATONAI RENDÉSZET

Általános szabályok

535. A katonai rendészeti tevékenység kiterjed:
a) a katonai rendészeti alkalmazási körzetekre, beleértve a honvédségi objektumok területét is;
b) a gyakorlatok körzeteire;
c) a műveleti területekre.
536. Katonai rendészeti feladatok ellátása történhet:
a) 24 órás katonai rendész járőr szolgálat keretében;
b) eseti jelleggel az elrendelt szakfeladat függvényében.
537. Az eseti jelleggel elrendelt szakfeladatokat ellátó katonai rendészek feladat- és hatásköre megegyezik a katonai rendészeti szolgálat feladat- és hatáskörével a kirendelő parancsnok utasításainak megfelelően.
538. A feladatát ellátó katonai rendész állomány (a továbbiakban: járőr) parancsnoka legalább altiszti állományba tartozó személy.

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 10. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 11. Hatályos: 2007. III. 1-től.
3 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2016. III. 2-től.

539. Ha a feladat jellege megkívánja, a katonai rendész járőrtársként osztható be a rendőrrel együtt történő járőrözésre. A vegyes összetételű járőrök tagjainak intézkedési jogára – jogszabály, az Európai Unió jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában – a vezénylő szervre vonatkozó jogszabályok irányadók.

540. A személyi állomány tagja által elkövetett normasértést e rendeletben meghatározott esetekben a katonai rendész írásban az érintett személy állományilletékes parancsnokának, illetve hivatali felettesének tudomására hozza (a fejezet alkalmazásában a továbbiakban: feljelentés).

541. A katonai rendésznek a gyakorlatokon, műveleti területen, nemzetközi erőkkel közösen végrehajtott feladatok során, vagy ilyen jellegű rendezvények biztosítási feladatainak végrehajtásakor a gyakorlatvezető vagy parancsnok által meghatározott jelzést is viselni kell.

542. A katonai rendészeti szervek gépjárműveit megkülönböztető fény- és hangjelzéssel, továbbá „KATONAI RENDÉSZET” felirattal kell ellátni.

A katonai rendészet feladata, hatásköre

543. A katonai rendészet – a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvényben meghatározott feladatokon túl – a következő feladatokat látja el:

a) a közúti, a vasúti, vízi és légi szállítások biztosítása, közúti katonai rendészeti ellenőrző áteresztő pontok működtetése, azok forgalmának szabályozása;

b) a Honvédség rendezvényeinek biztosítása, az ezeken résztvevő személyek kísérésének biztosítása;

c) a HM állami vezetőinek, a Honvéd Vezérkar főnöke és Honvéd Vezérkar főnökének helyettese személyi kísérésének biztosítása;

d) a Honvédséget érintő érték-, pénzszállítások kísérésének biztosítása;

e) a csapatok tábori elhelyezése, gyakorlatok, lövészetek alkalmával azok rendészeti biztosítása;

f) a Honvédség személyi állományával szemben eljáró szervekkel való együttműködés;

g) a Honvédség kiemelt objektumainak őrzés-védelmében való részvétel;

h) a hazánkban megrendezett nemzetközi gyakorlatokon, illetve a műveleti területeken együttműködés más országok katonai rendész, katonai rendőr állományával.

Forgalomirányítás

544. A katonai rendészet a Honvédség személyi állományába nem tartozó személyekre is kiterjedő hatállyal a közúti, a vasúti, vízi forgalmat irányíthatja

a) katonai szállítmány zavartalan haladásának biztosítása érdekében,

b) helyszíni szemle és helyszín biztosításának végrehajtása során,

c) területzárás végrehajtása során, vagy

d) a HM állami vezetőinek, a Honvéd Vezérkar főnöke és Honvéd Vezérkar főnökének helyettese személyi kísérése során.

545. A katonai rendészet a forgalom irányítása során jogosult a forgalomban résztvevő járművet az 544. pontban meghatározott feladatok végrehajtásáig megállítani, haladási irányát meghatározni.

A helyszín biztosítása, helyszíni szemle

546. A katonai rendészet a Honvédség személyi állományába nem tartozó személyekre is kiterjedő hatállyal helyszín biztosítást és helyszíni szemlét végezhet

a) a katonák által elkövetett szabálysértés vagy fegyelemsértés esetén,

b) a Honvédség tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett gépjárművek személyi állománya által okozott balesetek esetén, vagy
c) a Honvédség tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett gépjárművek személyi állománya sérelmére bekövetkezett balesetek esetén.
547. A katonák által elkövetett vagy a katona sérelmére elkövetett bűncselekmény esetén a katonai rendészet a nyomozó hatóság kiérkezéséig a helyszínt biztosítja, a katonát a helyszínen visszatartja, más személyt felhív a helyszínen történő ottmaradásra.
548. A helyszínt biztosító katonai rendész
a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak,
b) a helyszínt körülkeríti, eredeti állapotában megőrzi,
c) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, ha igen, ki és miért, miben változtatta meg,
d) az eseményt szolgálati elöljárójának azonnal jelenti,
e) feljegyzi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el, valamint
f) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.
549. A helyszínről való bevonulása után a katonai rendész írásban jelenti, hogy
a) kinek a felhívására vagy utasítására, mikor érkezett a helyszínre,
b) kiket talált a helyszínen,
c) milyen nyomokat és anyagmaradványokat biztosított,
d) milyen intézkedéseket tett, valamint
e) változásokat eszközöltek-e a helyszínen, ha igen, kik és milyen okból.

A járőr összetétele

550. A járőr járőrparancsnokból és egy vagy több járőrtársból áll. A járőrhöz beosztott gépjárművezető is a járőr állományába tartozik.

A járőr által végrehajtott ellenőrzések

551. A katonai rendész a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 54/B. § (1) bekezdés *b)–d)* pontja szerinti ellenőrzést ezen alcímben foglaltak szerint hajtja végre.
552. Az ellenőrzés során a Honvédség személyi állományába tartozó személy személyazonosságát megállapíthatja, és megállapíthatja a közterületen, járművön, műveleti területen, alkalmazási körletben, őrzött, zárt területen tartózkodásának jogszerűségét.
553. Az ellenőrzés alá vont személy személyazonosságának a megállapítása a járőrparancsnok kötelessége. Az érintett személyt fel kell szólítani az okmányai átadására. Pl. „Őrnagy úr jelentem, okmány ellenőrzés! Kérem a személyi okmányait!” A járőrparancsnok és az ellenőrzés alá vont katona között – ha erre lehetőség van – 3 lépés távolság legyen.
554. A járőrparancsnok megállapítja az ellenőrzött személy okmányainak érvényességét, s utána felszólítja a személyazonosság megállapításához szükséges adatainak közlésére és ezeket az okmányokból ellenőrzi. Ha az ellenőrzés során megállapítható, hogy nincs helye további intézkedésnek, az okmányokat az igazoltatott személynek visszaadja és „Köszönöm! Távozhat!” szavakkal elbocsátja. Ellenkező esetben a járőr köteles intézkedni.

555. A járőrparancsnok – a gépjárműparancsnok rendfokozatától függően – jelenti vagy közli a gépjármű ellenőrzés tényét. Ha a személyi okmányokból az állapítható meg, hogy a gépjármű vezetője honvédségi kormánytisztviselő vagy közalkalmazott, a gépjármű ellenőrzést a katonákra vonatkozó szabályok szerint hajtja végre, azonban kormánytisztviselővel vagy közalkalmazottal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést nem alkalmazhat.

556. Az ellenőrzés után – ha a gépjárművezetőt előállítani nem kell – az okmányokat a járőrparancsnok visszaadja, az ellenőrzés tényét és eredményét a menetlevél megjegyzés rovatába bevezeti, és a járművet útjára bocsátja. Ellenkező esetben a járőr köteles intézkedni.

557. A katonai rendésznek a megkezdett intézkedést minden esetben, szükség esetén akár kényszerítő eszközök alkalmazásával is be kell fejeznie.

558. A járőr diplomáciai mentességet élvező személyekkel és azok családtagjaival, valamint az egyéb személyes mentességet élvező személyekkel szemben nem intézkedhet. Ha a járőr intézkedése során a mentesség tényét észleli, az intézkedést abbahagyja és az azt élvező személyt elbocsátja. Erről haladéktalanul jelentést tesz közvetlen szolgálati elöljárójának.

A személyi szabadságot nem korlátozó intézkedések

559. A figyelmeztetés olyan intézkedés, amit a katonai rendésznek a személyi állomány tagjával szemben olyan fegyelemsértések elkövetése esetén kell alkalmaznia, melynek során a szabálytalanságot a helyszínen azonnal meg lehet szüntetni. Így különösen figyelmeztetni kell azt a személyt, aki

a) az alaki magatartás és a katonai udvariasság szabályait, öltözködési szabályokat megsérti, de azt a helyszínen kijavítja, vagy

b) olyan szabálytalanságot követett el, ami miatt feljelenteni vagy előállítani nem kell.

560. Ha a figyelmeztetés eredménytelen marad, a járőr köteles a személyi állomány tagját feljelenteni, szükség esetén előállítani.

561. Fel kell jelenteni azt a személyt, aki

a) szolgálati viszonyát igazoló okmánnyal nem rendelkezik, az hiányos vagy az adattartalma nem a valóságnak megfelelő és szolgálati viszonyát más módon igazolni a helyszínen nem tudja, de személyazonosságát igazoló okmánnyal rendelkezik, vagy

b) az alaki magatartás, az öltözködés szabályait megsérti, de személyi szabadságában korlátozni nem indokolt.

562. Fel kell jelenteni a szolgálati gépjármű vezetőjét, és indokolt esetben a szolgálati gépjármű parancsnokát is az 561. pontban felsoroltakon túl, ha

a) az igénybevételhez szükséges, illetve a személy- és anyagszállítási okmányok pontatlanok, hiányosan vannak kitöltve, vagy vezetve;

b) a szolgálati gépjárművet nem a használati jellege szerint, vagy nem a menetlevélen feltüntetett feladatokra veszi igénybe;

c) a közúti közlekedés szabályait megsértette, de előállítani nem kell;

d) a megkülönböztető és figyelmeztető jelzésekre, a veszélyes anyag szállítására, az útvonalengedélyekre és környezetvédelemre vonatkozó előírásokat megsértette;

e) a szolgálati gépjárművek műszaki állapota, karbantartottsága, forgalombiztonsági állapota, felszereltsége kifogásolható, illetve mindezekre vonatkozó előírások megsértése, be nem tartása;

f) a személy- és anyagszállítás szabályait megsértette, de a járőr felszólítására azt a helyszínen megszüntette;

g) túlsúlyos (túlméretes) szolgálati gépjárművel útvonalengedély nélkül közlekedik; a járőr ez esetben intézkedik a szolgálati gépjármű továbbhaladásához szükséges engedélyek megszerzéséről, ha ez nem lehetséges, megakadályozza a szolgálati gépjármű továbbhaladását; vagy

h) a szolgálati gépjármű balesettel kapcsolatos bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedések

563. Az előállítás olyan intézkedés, amikor a katonai rendész a katonát a fegyelem, a közrend vagy a közbiztonság érdekében a törvényben meghatározott esetekben – szükség esetén kényszerítő eszköz alkalmazásával – személyi szabadságában korlátozza, és további eljárásra átadja az erre jogosult szervnek. Ha a fegyelemsértés vagy bűncselekmény azonnali beavatkozást igényel, a személy ellenőrzését a személyi szabadságában való korlátozás után kell végrehajtani.

564. A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvényben meghatározott feltételek esetén különösen azt a katonát kell előállítani, aki

a) nem tudja sem személyazonosságát, sem állományviszonyát hitelt érdemlően igazolni, az igazolást megtagadja;

b) a fegyelemsértő magatartását többszöri figyelmeztetésre sem szünteti meg;

c) szemmel láthatóan ittas, vagy vélhetően tudatmódosító szerek hatása alatt áll;

d) garázda magatartást tanúsít;

e) a járőrt sértegeti, megtámadja, intézkedés közben bármilyen módon akadályozza, szolgálati parancsa iránt engedetlen;

f) jogtalanul viselt rendfokozattal visszaél; vagy

g) jogtalanul tart magánál fegyvert, közbiztonságra különösen veszélyes eszközt.

565. Elő kell állítani a szolgálati gépjármű vezetőjét, és indokolt esetben a szolgálati gépjármű parancsnokát is az e rendeletben említett esetkörökön túl, ha

a) a KRESZ-ben és a vonatkozó szabályozókban meghatározott érvényes igénybevételi okmányok nélkül közlekedik;

b) nem rendelkezik a biztonságos gépjárművezetés személyi feltételeivel;

c) a közlekedés biztonságát durván veszélyeztető magatartást tanúsít;

d) a szolgálati gépjárművet jogtalanul veszi igénybe;

e) a szolgálati gépjármű vezetését jogtalanul adta, illetve vette át;

f) a szolgálati gépjármű műszaki állapota a forgalombiztonsági követelményeknek nem felel meg, kivéve, ha a hibát a helyszínen megszüntetik;

g) a személy- és anyagszállítás biztonsági előírásait megszegték, kivéve, ha ezt a helyszínen megszüntetik; vagy

h) a szolgálati gépjárművet lezáratlanul hagyták.

566. Az előállított katonát a helyőrség-ügyeletesnek át kell adni.

567. Az előállításról a helyőrség-ügyeletes haladéktalanul értesíti a katona állományilletékes parancsnokát. Ha az intézkedés során vérvétel szükséges, a helyőrség-ügyeletes intézkedik erre vonatkozóan.

568. Ha olyan polgári személlyel szemben kell intézkednie a katonai rendésznek, akit bűncselekmény elkövetésén ért tetten, és a rendőri intézkedés bevárása nem lehetséges, a tetten ért személyt el kell fogni, és át kell adni a tettenérés helye szerint illetékes általános rendőrségi feladatok ellátásra létrehozott szervnek, vagy ha ez nem lehetséges a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátásra létrehozott szervnek.

569. Az elfogás az az intézkedés, amikor a járőr a katonát elfogató parancs, illetve törvény rendelkezése szerinti esetekben foglyul ejti, valamint az 568. pontja szerinti esetben a katonai rendész eljár.

570–613. [1]

VIII. fejezet

A KÉNYSZERÍTŐ ESZKÖZÖK HASZNÁLATA

1 E szakaszok korábban szintén a VII. Fejezet alá tartoztak, de a jogalkotó a VII. Fejezet ismételt megállapítása során nem rendelkezett róluk.

614. A katonai szervezetek és a katonák fegyver- és más kényszerítő eszköz használatának alapvető szabályait a Hvt. 117–132. §-ában foglaltak rögzítik. A kényszerítő eszközök alkalmazásának, illetve az alkalmazás kivizsgálásának részletes szabályait a jelen fejezet rögzíti.

A katonai szervezetek fegyverhasználata

615. A katonai szervezetek törvényben meghatározott esetekben, az arra jogosult parancsnok parancsára, a műveleti tervekben, műveleti utasításokban meghatározott célok teljesítése érdekében, a szabályzatok és a lőutasítások előírásai szerint használhatják egyéni és kollektív fegyvereiket.

A katonák fegyverhasználata

616. A fegyverhasználati jog – annak törvényes feltételei fennállása esetén – a szolgálatát fegyveresen ellátó katonát attól függetlenül megilleti, hogy egyenruhát vagy polgári öltözetet visel.

617.1. A fegyverhasználat a fegyver személy elleni alkalmazását jelenti. Személyre, szándékosan leadott lövés akkor is fegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.

617.2. Nem minősül fegyverhasználatnak az állatra vagy tárgyra leadott, illetőleg a figyelmeztető lövés és a nem szándékosan leadott lövés. A figyelmeztető lövést olyan irányba kell leadni, hogy az személyt ne veszélyeztessen és lehetőleg anyagi kárt ne okozzon.

617.3. A tettleges ellenállásig el nem jutó, puszta nem tevésben megnyilvánuló ellenszegülés a jogos fegyverhasználatot nem alapozza meg.

A kényszerítő eszközök használatának részletes szabályai

618.1. A fegyverhasználatot megelőző felszólítást és figyelmeztetést érthetően, hangosan és határozottan kell megtenni. A polgári ruhában eljáró katona a felszólítás alkalmával azt is közölje, hogy a Magyar Honvédség szolgálati feladatot ellátó tagjaként intézkedik.

618.2. Fegyverhasználat során a lövést lehetőleg lábra, ha pedig a fegyverhasználattal érintett személy kezében támadásra távolról is felhasználható eszköz van, a kézre kell irányítani.

619. Fegyverhasználat esetén a helyszínt biztosítania kell.

620. Ha a fegyverhasználat törvényes feltételei nem állnak fenn, pusztán kényszerítés céljából a katona fegyverhasználatot nem helyezhet kilátásba.

621. Az őrszolgálatban lévő katona az őrség elhelyezési körletében az őrparancsnok, járőrben a járőrparancsnok parancsára, felállítási helyén pedig saját elhatározásából használhat fegyvert. Ez vonatkozik a készenléti alegységre is, ha az őrség feladatát látja el.

622. A felállított őr a fegyverhasználatot megelőzően:

– erélyes „Állj!” kiáltással állítsa meg a közeledő, illetve az objektumba behatolni vagy onnan menekülni szándékozó, illetve a támadó személyt;

– ha ez eredménytelen marad, az „Állj, vagy lövök!” figyelmeztetést adja, egyidejűleg töltse csőre a fegyverét;

– ennek eredménytelensége esetén adjon figyelmeztető lövést.

Ha a figyelmeztető lövés sem jár eredménnyel, használja fegyverét.

623. A fegyveres figyelő vagy a járőr a felállított őrrel azonos esetekben és módon használja a fegyverét.

624.1. A katonai rendészeti járőr (biztosító rendész szolgálat tagja) a kényszerítő eszközt saját elhatározásából, vagy elöljárója parancsára használhatja. Az utóbbi esetben a kényszerítő eszköz használatának jogszerűségéért a parancsot adó elöljáró a felelős.

624.2. A járőr (biztosító rendész) az intézkedés eredményességére való törekvés mellett lehetőleg ügyeljen az intézkedés alá vont személy életének, testi épségének megóvására. Ha bármely kényszerítő eszköz alkalmazása testi sérülést okozott, a járőr köteles a sérültnek elsősegélyt nyújtani, gondoskodni a sérült orvosi vizsgálatáról és ellátásáról.

624.3. A rendészeti járőr (biztosító rendész) fegyvere és egyéb kényszerítő eszközei alkalmazását minden esetben előzze meg az eszköz alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés.

625.1. A polgári ruhás járőrnek a felszólítás alkalmával közölni kell azt is, hogy a katonai rendészet tagja és katonai rendészeti járőrként intézkedik.

625.2. Ha a körülmények a figyelmeztetést nem teszik lehetővé, illetőleg a figyelmeztetéssel járó késedelem veszéllyel járna, a szükséges kényszerítő eszközök előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazhatók.

626. A kényszerítő eszközök közül a járőr (biztosító rendész) mindig azt alkalmazza, amely általában arányban áll a fegyelem- vagy törvénysértés súlyával, az elkövető fizikai erejével, magatartásával és feltétlenül biztosítja az intézkedés eredményességét.

627. A könnygázszóró berendezés tartalmát kartávolságból az intézkedés alá vont személy szemébe kell fúvatni úgy, hogy az más személyeket (járőrtársat) ne érjen. Ezt követően az intézkedés alá vontat le kell fogni. Az ellenszegülés megszüntetése után intézkedni kell a lefújt személy arcának (szemének) megmosására.

628. A járőr tagjai (biztosító rendészek) a rendszeresített gumibotot a derékszíjra akasztva vagy a járőrparancsnok parancsára a csuklóra fűzve viseljék. A gumibot használatánál lehetőleg kerülni kell, hogy az ütés a fejre, derékra, gyomorra, hasra irányuljon.

629.1. Ha bilincs használata válik szükségessé, a járőrparancsnok állapítsa meg, hogy az intézkedés alá vont személy karján vagy csuklóján nincs-e sérülés. Sérülés esetén a bilincs alkalmazását mellőzni kell, ha az súlyos egészségromlással járna. Ebben az esetben is helye van a bilincselésnek addig, amíg más személyek segítségül hívásával nem biztosítható az intézkedés eredményes befejezése.

629.2. A bilincselés általában a rendszeresített patent, vagy szíjbilinccsel, szükség esetén más, erre alkalmas eszközzel is végrehajtható. Ügyelni kell arra, hogy az alkalmazása testi sérülést ne okozzon. A megbilincselt kezét a fagytól óvni kell.

629.3. Elfogott, őrizetbe vett személyt a kíséréskor meg kell bilincselni. A járőr több személyt is összebilincselhet, ha szökéstől vagy támadástól lehet tartani. Indokolt esetben a személy keze hátravetve is megbilincselhető.

630.1. Az egység- (laktanya-, helyőrség-) ügyeleteshez a rendészeti szolgálat által előállított katona ideiglenes őrzésének szükségességét az ügyeletes állapítja meg.

630.2. Az őrzést az ügyeleti szolgálathoz tartozó vagy annak közelében kijelölt más alkalmas helyiségben, a katonai rendészek vagy erre a feladatra esetileg kijelölt, felszerelt és felkészített katonák végzik.

630.3. Indokolt esetben gondoskodni kell az őrzött személy orvosi ellátásáról, illetve vérvételről.

630.4. Az őrzött személy számára biztosítani kell az ivóvizet, a mosdó, valamint saját telefonja felügyelet melletti használatát. Élelmiszerrel való ellátás az őrző katonai szervezetet nem terheli.

630.5. Az őrzött személlyel szemben az ügyeletes, a jelentéséhez szükséges adatok rögzítését követően, az előállítás okának megfelelően az illetékes katonai ügyész utasítása szerint jár el vagy átadja őt katonai szervezete képviselőjének vagy a szükséges eligazítás után szabadon bocsátja.

630.6. Az őrzött személy az előállítás és az őrzés során az általa okozott kárt, illetve a miatta szükségessé vált rendkívüli takarítás költségeit köteles megtéríteni. A kárfelvételi jegyzőkönyvet az egység- (laktanya-, helyőrség-) ügyeletes készítesse el.

631.1. A bűncselekményt elkövetett katona felügyelet alatt tartásához a szolgálati elöljáró, illetve a helyőrség- (egység-) ügyeletes elkülönített helyiséget és a felügyelet megvalósítására az elkülönítettel azonos vagy magasabb rendfokozatú katonát (katonákat) jelöl ki.

631.2. Az elkülönítésnek való ellenszegülés, a kijelölt hely önkényes elhagyása esetén a katonai rendész járőr az elkövetőt – szükség esetén kényszerítő eszköz alkalmazásával – a helyőrség- (egység-) ügyeleteshez előállítja, aki a továbbiakban ideiglenes őrzéséről gondoskodik.

632.1. Foglyok őrzésénél és kísérésénél a fogva tartottal szemben, illetőleg a fogva tartott őrzését vagy biztonságát fenyegető veszély elhárítása érdekében egyéb kényszerítő eszköz alkalmazható.

632.2. A katonai büntetés-végrehajtási intézetben fogva tartottak szállítása, előállítása során a fogva tartottal szemben mozgáskorlátozó eszközöket (bilincs, vezetőszár stb.) biztonsági intézkedésként, nem pedig kényszerítő eszközként kell alkalmazni.

632.3. Előállítás esetén a bilincselést patent- vagy szíjbilinccsel kell végrehajtani. A fogva tartott veszélyességi fokára figyelemmel vezetőbilincs alkalmazható, vagy a patentbilincs átalakítható vezetőbilincsé. A vezetőbilincs alkalmazása nem minősül bilincselésnek. A fogva tartott keze hátra is bilincselhető. Szükség esetén több fogva tartott is összebilincselhető.

633.1. A feladatra kirendelt készenléti szolgálatot ellátó katona az őt ért támadás, illetve a közveszélyt okozó tevékenység elhárítása érdekében a támadással vagy a közveszély okozással arányban fegyvert és egyéb kényszerítő eszközt alkalmazhat saját védelme és a törvényes rend helyreállítása érdekében.

633.2. A kényszerítő eszközök használatának részletes szabályai megegyeznek a katonai rendész szolgálatéval.

Segítségnyújtás

634. A sérült őrzése, illetőleg a támadás megelőzése végett szükséges biztonsági szabályokat az elsősegélynyújtásnál és a sérült orvosi ellátásánál is meg kell tartani.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának kivizsgálása

635. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben rögzíteni kell:

a) kivel szemben, hol, mikor, miért, milyen kényszerítő eszközt alkalmaztak;

b) a támadó által használt eszközök leírását;

c) történt-e felhívás a cselekmény abbahagyására és figyelmeztetés a kényszerítő eszköz használatára, ha nem, ennek mi volt az oka;

d) gumibot alkalmazása esetén az ütések száma;

e) történt-e sérülés és milyen fokú;

f) mi történt a sérülttel;

g) ezen jelentést megelőzően kinek, mikor, mit jelentettek vagy tájékoztattak;

h) a tanúk adatait.

636.1. A fegyverhasználat esetén a vizsgálat lefolytatására a lövést leadó katona állományilletékes parancsnoka jogosult.

636.2. Fegyverhasználatnak nem minősülő lövés leadása esetén a körülmények tisztázása, valamint a lőfegyver tűzkész állapotba helyezésének és a lövés leadásának jogszerűségével kapcsolatban az egység jogi és igazgatási főnöke állásfoglalásának figyelembevételével kell eljárni.

636.3. A személyi sérülést vagy halált okozó lőfegyverhasználat esetén – a helyszín biztosítása mellett – haladéktalanul értesíteni kell a katonai ügyészséget és a továbbiakban annak utasításai szerint kell eljárni.

IX. fejezet

CSAPATMOZGÁSOK, KATONAI SZÁLLÍTÁSOK

Általános szabályok

637. Személyi állomány és hadfelszerelés, (haditechnikai eszközök és anyagok) szállítása (mozgatása) történhet terepen, úton, vasúton, vízen, légi úton, vagy ezek kombinációjával. A szállítások végrehajtására katonai szállítmányokat kell létrehozni, amelyek lehetnek:

a) csapatszállítmányok;

b) ellátási- (utánpótlási-) szállítmányok.

638.1. A katonai szállításokat a katonai közlekedési szervek szervezzék és ellenőrizzék a katonai szállítási szakutasítások és egyéb rendelkezések alapján.

638.2. A katonai közlekedési szervek minden katonai szállítmányt lássanak el szállítmányszámmal, s azt a berakóhelytől a kirakóhelyig a szállítmány fedőszámaként kell alkalmazni. A szállítmányszámot a szállítmány minden tagjával ismertetni kell.

638.3. A katonai szállítmányokat e Szabályzat VI. fejezetében rögzítettek szerint őrizni kell.

Csapatmozgás és közúti szállítás

639.1. Csapatmozgás a csapatok menete, vagy közúti szállítása.

639.2. A menet a csapat úton vagy terepen saját gépjárművel, illetve gyalog végrehajtott mozgása. Menet a csapatok napi foglalkozásra, igénybevételére történő kivonulása, bevonulása és a mindennapi tevékenységükkel kapcsolatos mozgása is.

639.3. A közúti szállítás a személyi állomány és hadfelszerelés szállítása gépjárművön, függetlenül a gépjárművek szervezeti hovatartozásától. A közúti szállításba polgári szállító gépjárművek is bevonhatók.

639.4. Ahol ez a fejezet a „gépjármű” kifejezést alkalmazza, az értelemszerűen vonatkozik harcjárműre és más önjáró haditechnikai eszközre is.

640.1. Menet vagy közúti szállítás végrehajtása az egy időben, azonos céllal kirendelt egység, vagy alegység(ek), gyalog, vagy gépjárműoszlop(ok) mozgása egy vagy több kijelölt menetvonalon, vagy sávban.

640.2. Menetben az oszlopparancsnok a szervezetszerű parancsnok vagy a külön kijelölt személy. Közúti szállítás alkalmával a kirendelő parancsnok köteles kijelölni oszlop-, illetve szállítmányparancsnokot. A szállítmányparancsnok kötelessége értelemszerűen megegyezik az oszlopparancsnok kötelességével.

Menetek és közúti szállítások során az elrendelő parancsnok, az oszlopparancsnok a gépjárműparancsnokok tartassák be a közúti közlekedés szabályait.

640.3. Személyeket csak a szabályzatok, szakutasítások és intézkedések, illetve a közlekedésrendészeti előírások szerint szabad szállítani. Ha tehergépjárműveket alkalmaznak személyszállításra, mind az oszlop- és gépjárműparancsnokok, mind pedig a gépjárművezető köteles ellenőrizni, hogy az ülések megfelelően rögzítve vannak-e, és biztonságosan zárnak-e az oldalfalak. Anyagszállítás esetén kötelesek végrehajtani a rakomány megbízható rögzítését.

640.4. Menet és közúti szállítás során az oszlop-, illetve a gépjárműparancsnokok vegyék figyelembe a súlykorlátozásra, terhelésre, a magasságra, szélességre, hosszúságra, sebességre, valamint a veszélyes anyag szállítására vonatkozó előírásokat és korlátozásokat.

A menetet vagy közúti szállítást elrendelő parancsnok túlsúlyos, illetve túlméretes haditechnikai eszközök mozgatásakor előzetesen kérjen útvonalengedélyt az illetékes katonai közlekedési szervektől.

640.5. Az oszlop- és a gépjárműparancsnokok kötelesek betartani az ellenőrzést végrehajtó szervek intézkedéseit.

640.6. Különösen fontos vagy külön rendelkezésekben meghatározott hadfelszerelést a mozgások és megállások alatt fegyveres őrséggel, járőrrel kell őrizni.

641. Önállóan közlekedő szállító gépjárműre a kirendelő parancsnok jelöljön ki gépjárműparancsnokot. Ettől el lehet térni rövid igénybevétel esetén, valamint parancsnokságnál, intézeteknél, továbbá olyankor, amikor a kirendelő és a felhasználó különböző katonai szervezethez tartozik. Ekkor, amíg a felhasználó igénybe nem veszi a gépjárművet, a gépjárművezető egyben a gépjárműparancsnok. Csoportos személyszállítás esetén mindenkor ki kell jelölni gépjárműparancsnokot. Ha az elöljáró nem jelöl ki gépjárműparancsnokot, akkor a rangidős köteles a gépjárműparancsnokságot átvenni.

642. Az oszlop- és gépjárműparancsnok a gépjárművezetők és a gépjárművön szállított katonák számára az Öltözködési Szabályzat előírásai szerint könnyítéseket engedélyezhet.

643.1. Az oszlopparancsnok a kirendelő (útbaindítást végrehajtó) parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója az oszlop teljes személyi állományának, a kijelölt szállítmányőrségnek, az oszlopkísérő-, felvezető-, és biztosító erőknek, a fegyver nélküli biztosító rendész szolgálatnak, a szállításba bevont polgári szállító gépjárművek vezetőinek. Mindenki köteles betartani a szállítással kapcsolatos parancsait (intézkedéseit).

643.2. Az oszlopparancsnok felelős azért, hogy az oszlop a meghatározott időre, biztonságosan a kijelölt helyre érjen.

Az oszlopparancsnok megfelelő híradó-, vagy elektronikus adatátviteli berendezéssel felszerelt, vagy ellátott eszközzel lehetőleg az oszlop élén haladjon, ahonnan az oszlop vezetését végre tudja hajtani.

643.3. Az oszlopparancsnok kötelességei:

a) indulás előtt a gépjárműparancsnokok jelentései alapján győződjön meg, hogy a gépjárművek (azaz: a kormány, fék, gumiabroncsok, valamint a kötelezően előírt világító- és jelzőberendezések) megfelelnek-e a közlekedésbiztonsági követelményeknek; ha nincsenek gépjárműparancsnokok, hajtsa végre az azok számára előírt feladatokat is;

b) határozza meg a menetcélt, a menetvonalat, a menetsebességet, valamint a távközöket és a menet alatti összeköttetés rendjét;

c) határozza meg az öltözetet (könnyítéseket);

d) menet alatt követelje meg a menetfegyelmet, az adott járművekre előírt sebességkorlátozások és a közlekedési szabályok megtartását;

e) ha a forgalomszabályozás nincs megszervezve, a forgalmi csomópontokon ideiglenes forgalomszabályzókkal gondoskodjon a veszélytelen áthaladásról, vasúti átjárón való áthaladás előtt győződjön meg a biztonságos áthaladás feltételeiről;

f) az oszlopban haladó gépjárművek technikai követelményeinek megfelelően tartasson pihenőket, személyesen, illetve a gépjárműparancsnokok jelentése alapján győződjön meg a gépjárművek megbízható rögzítettségéről; veszélyes anyagok szállítása esetén pihenő csak lakott helytől távol tartható;

g) műszaki hiba esetén intézkedjen annak elhárítására, a rakomány esetleges átcsoportosítására és az eredeti feladat teljesítésére;

h) ha az oszlop valamely gépjárművével baleset történt, tegyen meg mindent a további vészhelyzet elhárítására, csökkentésére, intézkedjen a segítségnyújtásra, a helyszín biztosítására, esetleges tűzoltási feladatok végrehajtására, a rakomány (szállítmány) őrzésére, védelmére. Szükség esetén hagyjon hátra olyan intézkedőképes (híradó-, vagy jelzőeszközzel ellátott) személyt, aki a rakomány (szállítmány) őrzés-védelmi, vagy biztosítási feladatait ellátja. Veszélyes (ADR) áruküldemény szállítása esetén gondoskodjon a kijelölt hatóság értesítéséről.

643.4. A megtett intézkedések után (az útbaindító parancsnok engedélyével) folytassa eredeti feladatainak teljesítését.

644.1. A gépjárműparancsnok oszlopmenetek esetén az oszlopparancsnoknak, egyéb esetekben az őt kirendelő parancsnoknak van alárendelve. A szállítás (utazás) idején az azzal összefüggő mértékben elöljárója a gépjárművön tartózkodóknak.

A gépjárműparancsnok felelős azért, hogy a gépjármű meghatározott időre biztonságosan a kijelölt célba érjen.

644.2. A gépjárműparancsnok fő kötelességei:

a) indulás előtt ellenőrizze, hogy a gépjármű (azaz: a kormány, fék, gumiabroncsok, valamint a kötelezően előírt világító- és jelzőberendezések) megfelel-e a közlekedésbiztonsági követelményeknek, kérdezéssel ellenőrizze a gépjárművezető egészségi állapotát, frissességét, továbbá ellenőrizze, hogy megvannak-e a szükséges személyi és menetokmányok, van-e üzemanyag a tervezett útra, és hogyan van megszervezve a gépjárművezető ellátása;

b) csoportos személyszállításra alkalmazott tehergépjármű esetén jelöljön ki rakfelület-parancsnokot, aki a rend és a biztonság fenntartásáért felelős;

c) határozza meg az öltözetet (könnyítéseket);

d) a menet alatt követelje meg az adott járműre meghatározott sebességkorlátozások és a közúti közlekedési szabályok megtartását;

e) megálláskor kiszállás előtt győződjön meg a gépjármű megbízható rögzítettségéről;

f) ne vonja el a gépjárművezető figyelmét a vezetéstől, és ezt mások részéről se tűrje el; kísérje figyelemmel a gépjárművezető éberségét, fizikai és idegállapotát, és ha a vezetés biztonsága megköveteli, az oszlopparancsnok engedélyével rendeljen el pihenőt;

g) a Honvédség állományába nem tartozó polgári személyt a járműre nem vehet fel, kivéve, ha súlyos esetben segítséget kell nyújtani; ezt a körülményt vezettesse rá a menetlevélre és az igénybevétel, befejezése után jelentse közvetlen elöljárójának;

h) követelje meg a menetlevél folyamatos vezetését, és az igénybevétel végén ellenőrizze, majd a megfelelő rovatokat kitöltve írja alá az elbocsátást;

i) ha műszaki hiba vagy baleset következik be, jelentse az oszlopparancsnoknak, illetve értelemszerűen az oszlopparancsnoknál leírtak szerint járjon el.

645.1. A gépjárművezető a gépjármű igénybevételének időtartamára szervezeti hovatartozástól függetlenül a gépjárműparancsnoknak van alárendelve.

A gépjárművezető a gépjármű igénybevételekor felelős a menetfeladat biztonságos végrehajtásáért, a gépjármű általa ellenőrizhető technikai állapotáért, továbbá azért, hogy fizikailag, idegileg képes legyen a feladat végrehajtására, és hogy meglegyenek a tervezett úthoz szükséges anyagi feltételek (üzemanyag, pótalkatrész stb.).

645.2. A gépjárművezető fő kötelességei a gépjármű igénybevétele során:

a) az indulás előtt győződjön meg arról, hogy megfelel-e a gépjármű a közlekedésbiztonsági követelményeknek; anyagszállítás esetén még rakodás közben ellenőrizze, hogy a rakomány tömege ne haladja meg a gépjármű teherbírását, és megfelelően rögzítve legyen;

b) jelentkezzen a gépjárműparancsnoknál, és mutassa be a személyi és menetokmányait;

c) a gépjárművet a rá vonatkozó sebességkorlátozás és a közlekedési szabályok betartásával körültekintően vezesse, semmi olyat ne tegyen, ami a vezetéstől elvonná a figyelmét; ha rosszul érzi magát, vagy úgy érzi, hogy ébersége csökken, jelentse a gépjárműparancsnoknak;

d) megálláskor, különösen lejtőn, megbízhatóan rögzítse a gépjárművet;

e) ha katonai szervek, hatóságok (országos rendőri és közlekedési felügyeleti szervek) ellenőrzés céljából megállítják a gépjárművet, adja át a törvényben meghatározott és előírt okmányokat és teljesítse a kapott utasításokat;

f) ha műszaki hibát észlel, jelentse a gépjárműparancsnoknak, ha pedig nincs gépjárműparancsnok, és a hibát nem tudja elhárítani, a rakományt kellően biztosítva, az adott körülmények között lehetséges módon kérjen segítséget kirendelő parancsnokától, a legközelebbi helyőrség ügyeletesétől vagy a rendőrségtől;

g) ha a gépjárművel baleset történt, nyújtson segítséget, biztosítsa a helyszínt és értesítse a segélyhívó (112) számon az illetékes mentőket, rendőrséget, tűzoltókat és a helyőrség-ügyeletest, a baleseti helyszínelő készenléti szolgálatot. Biztosítsa a gépjárművön levő katonai iratokat, térképeket és a rakományt, a hatóságok megérkezéséig, engedélyükkel hagyhatja el a helyszínt.

646.1. Hét főnél kisebb létszámú csoport az út bal oldalán (járdán) egyes oszlopban meneteljen.

Hét főnél nagyobb, gyalog menetelő kötelék előtt és mögött tíz lépésre jelzőzászlóval – éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén jelzőlámpával – felszerelt katona haladjon.

A gyalog menetelő kötelék is tartsa meg a közúti közlekedési szabályokat.

646.2. Hídon, közúton felüljárókon, épületben a gyalog menetelő kötelék ne tartson lépést.

Vasúti és vízi szállítás

647.1. Vasúti és vízi szállítás esetén a katonai szállítmányokhoz szállítási parancsban ki kell jelölni:

a) szállítmányparancsnokot;

b) egészségügyi beosztottat, tiszthelyettest, tisztest;

c) logisztikai (szolgálatvezetőt, ellátó-) tiszthelyettest, tisztest;

d) be- és kirakó parancsnokot;

e) a katonák által elfoglalt minden vasúti kocsiba és hajóhelyiségbe parancsnokot.

647.2. A 647.1. pontban rögzített személyek hatáskörét és feladatait a katonai szállítási szakintézkedés szabályozza.

A szállítmányparancsnok a be- és kirakás, a szállítás tekintetében alá van rendelve a vasútállomás, illetve a kikötő katonai parancsnokának; vízi szállítás esetén a szállítmányparancsnok köteles megtartani, illetve megtartatni a hajóparancsnok (hajóparancsnokok) mindazon utasításait, amelyek a hajózás alatti magatartásra és a szállítás biztonságos végrehajtására irányulnak. Ez polgári hajó használata esetén is kötelező.

648.1. A katonai csapatszállítmányok ügyeleti és őrszolgálatának ellátására 24 órás váltással a következőket kell vezényelni:

a) szállítmányügyeletest és -helyettest;

b) kocsi-, hajóhelyiség-ügyeleteseket és -helyetteseket;

c) készenléti alegységet;

d) őrséget, járőrt.

648.2. A szállítmány ügyeleti szolgálata az V. fejezetben leírtak értelemszerű alkalmazásával, valamint a katonai szállítási intézkedések, szakutasítások figyelembevételével lássa el szolgálatát.

649.1.[1] A szállított csapatok parancsnokai követeljék meg a szállítással, valamint a balesetek megelőzésével, a minősített adat védelmével kapcsolatos előírások, rendszabályok megtartását.

649.2. A szállítás ideje alatt a szállítmány személyi állományának tilos:

a) a vasúti, hajózási személyzet szolgálatába beavatkozni;

b) a vonatot, hajót a menetrend szerinti tartózkodási időn túl indokolatlanul visszatartani;

c) a vonat teljes megállása, a hajó teljes kikötése és a meghatározott vezényszó vagy jelzés adása előtt fel- (be-) vagy le- (ki-) szállni;

d) vasúti kocsik ajtajában, a hajó oldalán ülni vagy a vasúti kocsik ajtajának támaszkodni;

e) az utazás alatt a rakfelületen tartózkodni, az állomásokon, kikötőkben tüzet rakni, önkényesen fűtő- vagy más vasúti, hajózási anyagokat igénybe venni, és a villamosított vonalon a felső vezetéket 2 m-en belül megközelíteni;

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § j).

f) a vasúti kocsik és a hajók külső oldalára feliratokat írni vagy plakátokat, jelszavakat kifüggeszteni, zászlókat kitűzni.

650. Tilos a szállítmánnyal idegen személyeket szállítani!

651. A szállítmányról lemaradt katonák jelentkezzenek a vasút (hajó) állomás katonai parancsnokságán (ha ilyen nincs, az állomás-, illetve kikötővezetőnél), jelentsék (közöljék) a szállítmány számát és a lemaradás okát.

Légi szállítás

652.1. A légi szállítás az adott helyzettől függően állami vagy polgári légijárművel történhet. A Magyar Honvédség légijárműveinek igénybevételét külön rendelkezés szabályozza.

652.2. A légi szállítást megelőzően a külön rendelkezésben foglaltaknak megfelelően a következő okmányokat kell elkészíteni és a végrehajtó részére megküldeni:

a) jóváhagyott utaslistát;
b) teherjegyzéket (a terhek térfogatának és tömegének feltüntetésével);
c) vámokmányokat;
d) kiviteli és behozatali engedélyeket;
e) veszélyes anyag szállítására előírt engedélyeket;
f) be- és kirakási terveket;
g) egyéb speciális engedélyeket.

652.3. A légi szállítás előkészítésének időszakában ki kell jelölni:

a) szállítmányparancsnokot;
b) szállítmány létszámától és tagoltságától függően részlegparancsnokokat;
c) szállítmánykísérőket (őröket).

653. A szállítmányparancsnok saját elöljáró parancsnokának van alárendelve. Köteles azonban a repülő egység (alegység), valamint a légijármű parancsnokának a be- és kirakásra, a be- és kirakodási repülőtér (leszállóhely) munkaterületén történő közlekedés szabályaira, valamint a repülés alatti magatartásra vonatkozó intézkedéseit végrehajtani. Ez polgári légijárművek alkalmazása esetén is kötelező.

654. A részlegparancsnokot a szállítandó katonai szervezet parancsnoka jelöli ki minden légijárműre. A részlegparancsnok a szállítmányparancsnoknak és a légijármű parancsnokának van alárendelve. Ez a polgári légijármű alkalmazása esetén is érvényes.

A légi szállításban részt vevő katonák ne avatkozzanak be a gépszemélyzet tevékenységébe. A repülés ideje alatt tartsák meg e Szabályzat 35. pontjában előírtakat.

X. fejezet

A KATONAI JELKÉPEK ÉS RENDEZVÉNYEK

A katonai jelképek használatának részletes szabályai

655. A katonai jelképeket és jelzéseket a Honvédség szervezeti egységei a hazához, a nemzethez és a csapathoz (katonai szervezethez) való tartozás kifejezésére használják. A katonai jelképek és jelzésekre vonatkozó általános szabályokat a Hvt. 140–145. §-aiban foglaltak rögzítik.

656. A csapatzászló a hazához, a nemzethez, annak történelméhez, az eskühöz és a csapathoz való kitartó hűség, valamint a bátorság, a katonai becsület és a bajtársiasság jelképe, melyet az arra jogosult (érdemes) katonai szervezet részére – a Honvéd Vezérkar főnöke javaslatára és a honvédelmi miniszter előterjesztésére – a köztársasági elnök adományozhat.

657.1. A csapatzászlót, mint a katonai szervezet tekintélyét és becsületét megtestesítő jelképet óvni és védeni (vészhelyzetben minden lehetőséget felhasználva menteni) kell, illetve megfelelő tiszteletet kifejező körülmények között kell tárolni (őrizni). A katonai szervezet a csapatzászlót ünnepélyes katonai rendezvényeken (illetve a parancsnok által meghatározott esetekben) katonai tiszteletadás mellett – zászlókísérő szakasz által őrizve – kibontva használja.

657.2. A katonai szervezet részére adományozott kitüntetést a csapatzászlón kell elhelyezni, a kitüntető címet, pedig rá kell hímezni. Ünnepélyes alkalmakkor a csapatzászlóra elismerésként zászlószalag köthető.

657.3. A katonai szervezet megszűnése esetén a csapatzászlót a honvédelmi miniszter által kijelölt jogutód örökli, ha csapatzászlóval nem rendelkezik és az adományozás feltételeinek megfelel. Ha nincs jogutód, a csapatzászlót a Hadtörténeti Intézet és Múzeumnak kell leadni.

658. A Magyar Honvédség katonai járműveinek felületén (oldalán, tornyán, szárnyán, vezérsíkján) a nemzeti hovatartozás jelzésére – nemzetközi egyezményeknek megfelelően – messziről jól felismerhető méretű felségjelet kell alkalmazni.

659. A Honvédség folyami fegyvernemi úszóegységei (a továbbiakban hadihajók) állami felségjelként hadilobogót, a hadihajók árbocjelvényként árbocszalagot, illetve az elöljárók jelenlétének jelzésére utaló rangidős parancsnoki lengőt és miniszteri lengőt használnak.

660. A hazához való kötődés és a nemzeti összetartozás kifejezésére, a Magyar Honvédség szervezeti azonosítására szolgáló általános jelkép a Magyar Honvédség emblémája, melynek használatát külön rendelkezés szabályozza.

A hagyományápolás részletes szabályai

661. A katonai hagyományok ápolása a személyi állomány hazaszeretetre való nevelésének része. Célja, hogy a csapat múltjának, örökségének, kiemelkedő példáinak felidézésével erősítse a katonákban az összetartozás érzetét és követendő példát adjon a kötelesség teljesítésére. A hagyományápolás alapvető formáit a Hvt. 146. § rögzíti.

662. A csapathagyományok megörökítésére a katonai szervezetnél csapattörténeti könyvet kell vezetni. Ebbe – megalakulásától kezdve – be kell jegyezni az érintett katonai szervezet (csapat, intézet) tevékenységének, életének fontosabb eseményeit, harci útjának kiemelkedő állomásait és eredményeit.

A csapattörténeti könyv vezetéséért a katonai szervezet törzsfőnöke, ahol ilyen nincs, a parancsnok által megbízott személy a felelős.

663. A fegyvernemi, valamint csapattörténeti emlékek felkutatása, gyűjtése, feldolgozása és megóvása minden katonai szervezet kötelessége. A gyűjtemény a hagyományápolás egyik legfontosabb színtere, a haza védelmére való felkészítés, a települési környezethez való kötődés elmélyítésének része.

664.1. A katonai szervezet, a fegyvernem, a helyőrség történetének és fejlődésének, a személyi állomány helytállásának és az elért eredményeknek a bemutatására, illetve a fegyvernemi és csapat- (intézet-) történeti gyűjtemények közreadására a csapatok (parancsnokságok) csapattörténeti emlékszobát (az intézetek intézettörténeti emlékszobát), illetve fegyvernemi szakgyűjteményt létesíthetnek.

664.2. A gyűjtemények megtekintését a személyi állomány és a polgári lakosság számára lehetővé kell tenni.

665.1. Az egység és a vele azonos jogállású katonai szervezet, valamint az intézet és a repülőszázad a történelmi helyőrségi hagyományok, események átörökítése, illetve a névadó emlékének fenntartása céljából elnevezhető a magyar történelem kiemelkedő személyiségeiről, településről, táj- vagy földrajzi egységről, az elől (elődként vállalt) katonai szervezetről. A névhasználat engedélyezésére a katonai szervezet parancsnoka szolgálati úton tesz javaslatot a miniszternek a szervezet alapító okirata módosításának kezdeményezésével.

665.2. A névadó emlékét a csapat- (intézet-) történelmi emlékszobában meg kell örökíteni, az életéből (történelméből) választott jelentős eseményről a katonai szervezet megemlékezik.

666. A katonai szervezethez való tartozás jelképeként – az adott szervezethez való tartozás és a katonai szervezetek megkülönböztető jelzésére – a hivatásos és szerződéses állomány a zubbonyon csapatkarjelzést viselhet.

A katonai szervezet részére rendszeresített csapatkarjelzés – Öltözködési Szabályzat szerinti – viseléséért az állományilletékes parancsnok felelős.

A Magyarország lobogójának fel- és levonása [1]

667.1. [2] Magyarország lobogóját a vonatkozó kormányrendelet értelmében évente három alkalommal, március 15-én, augusztus 20-án és október 23-án katonai tiszteletadás mellett, a köztársasági elnök jelenlétében és engedélyével kell felvonni.

667.2. [3] Október 6-a, a nemzeti gyásznap, illetve a Kormány által meghirdetett nemzeti gyász alkalmával Magyarország lobogóját katonai tiszteletadással fel kell vonni, majd félárbocra kell engedni.

667.3. [4] Magyarország lobogóját a fenti alkalmakat követő nap katonai tiszteletadással kell levonni.

668. [5] Csapatoknál a parancsnok által szabályozott rendben és időben – lehetőleg a parancsnoki épület előtt vagy az alakulat névadója szobránál elhelyezett árbocrúdon – a munkanapok kezdetén Erkel Ferenc Bánk bán című operájának „Hazám, hazám” kezdetű áriája zenekari feldolgozására – nemzetiszínű lobogót kell felvonni. A lobogó bevonását munkanap végén Erkel Ferenc „Ünnepi nyitány” zenekari átiratának részletére kell végrehajtani.

A csapatok díszszemléje

669. Nemzeti ünnepeink alkalmából és fontos állami vagy katonai jelentőségű események megünneplésekor a csapatok díszszemléjét az adott alkalomra külön kiadott rendelkezések szerint kell megtartani.

Tisztavatás, tiszthelyettes avatás

670. A tiszti, tiszthelyettesi szolgálatot megkezdő katonák tanulmányaik befejeztével tiszti, tiszthelyettesi avatás keretében ünnepélyes eskütétellel nyilvánítják ki a tiszti, tiszthelyettesi szolgálat iránti elkötelezettségüket.

671.1. A tisztavatást és az ünnepélyes eskütételt az ország nyilvánossága előtt, általában az államalapító Szent István ünnepéhez kapcsolódó ünnepi rendezvények keretében hajtják végre, amelyen részt vesznek a közjogi méltóságok, az állami vezetők és a Magyar Honvédség felső vezető állománya.

671.2. A tiszthelyettes avatást és az ünnepélyes eskütételt minden évben a végrehajtás rendjére vonatkozó intézkedésben meghatározott időpontban és helyen szervezett rendezvényen, a Magyar Honvédség felső vezetői és a kiképző központ, katonai tanintézet kijelölt állománya, illetve a helyi civil szervek, szervezetek meghívott képviselői előtt hajtják végre.

671.3. Azok a tiszt-, tiszthelyettesek, akik valamilyen okból nem tudnak részt venni az ünnepélyes avatáson és eskütételen, az eskü szövegét a kinevezési parancs kihirdetése után egyénileg írják alá az illetékes szervezet parancsnoka előtt.

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 17. Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. a).
2 Módosítva: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c) alapján.
3 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 18. Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c).
4 Módosítva: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c) alapján.
5 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 19. Hatályos: 2007. III. 1-től.

672. Az avatás és eskütétel napja a kiképző központban és a katonai tanintézetben katonai szünnap.

Légi bemutató, technikai bemutató, víziparádé

673.1. Az állami, nemzeti ünnepek alkalmával, továbbá egyedi esetekben tartható légi, illetve technikai bemutató, vagy víziparádé.

A rendezvény célja az ünnep vagy kiemelkedő történelmi esemény, évforduló méltó megünneplése vagy kialakított történelmi hagyomány további ápolása.

673.2. E rendezvényen a Magyar Honvédség részvételének mértékét és körülményeit külön rendelkezések szabályozzák.

Emlékműavatás és koszorúzás

674.1. Emlékműavatáshoz (koszorúzáshoz) az illetékes helyőrségparancsnok intézkedése alapján század (szakasz) erejű díszalegységet, zenekart (ahol van) és az emlékmű méretének megfelelő díszőrséget kell vezényelni.

674.2. Külföldi állami és társadalmi szervek vezetői által végrehajtott koszorúzáshoz államfőnek (Országgyűlés elnökének, miniszterelnöknek) díszszázadot, miniszternek és hazánkba akkreditált nagykövetnek, valamint e Szabályzat 677. pontjában meghatározott külföldi katonai vezetőknek díszszakaszt, más személyek esetén díszőröket, valamint dobosokat és kürtösöket kell kirendelni.

674.3. A díszőrség lőszert nem kaphat, szolgálata nem őrszolgálat.

Egyes vezetők fogadása, díszalegységek kirendelése [1]

675. [2] Bejelentett érkezésük esetén külföldi államok képviselőinek, valamint hazánk köztársasági elnökének, az Országgyűlés elnökének, a miniszterelnöknek, a Kormány tagjainak, a Honvédelmi Minisztérium államtitkárának, közigazgatási államtitkárának és Honvéd Vezérkar főnökének fogadására díszalegységet kell kirendelni. Külföldi államok képviselői esetében az előbbiekben felsoroltaknak megfelelő jogállású vezetőket kell figyelembe venni.

676.1. A díszalegységek kirendelését külföldi vezetők érkezésekor a Honvéd Vezérkar főnökének intézkedése alapján a helyőrségparancsnokok végzik.

676.2. A külföldi és hazai állam- és kormányfőket, az Országgyűlés elnökét zászlóalj erejű díszalegységgel kell fogadni.

677. A külföldi katonai vezetőket (a nemzetvédelmi, illetve honvédelmi minisztert, NATO-főparancsnokot) század erejű díszalegységgel kell fogadni.

678. [3] Ha valamely katonai szervezethez a Kormány tagja, a Honvédelmi Minisztérium államtitkára, közigazgatási államtitkára, a Honvéd Vezérkar főnöke érkezik, fogadásukra szakasz erejű díszalegységet kell vezényelni.

Ezen személyeket a parancsnok az objektumban a bejáratnál (vasúton érkezőket a vasútállomáson, a repülővel érkezőket a repülőtéren stb.) fogadja, ha az elöljáró másképp nem rendelkezik.

Ünnepélyek

679. A katonai szervezetek életében jelentős eseményeket, évfordulókat meg kell ünnepelni. Az ünnepélyes rendezvények végrehajtását a jelen fejezetben és az Alaki Szabályzatban előírtak figyelembevételével az elrendelő parancsnok szabályozza.

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 20. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 20. Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § e).
3 Módosította: 19/2010. (XII. 27.) HM rendelet 5. § f).

Csapatzászló-adományozási ünnepség

680. A csapatzászló-adományozási ünnepséget az Alaki Szabályzat előírásai szerint kell végrehajtani.

Ünnepélyes katonai eskütétel

681.1. Minden katona a katonai szolgálat kezdetén – általában az alapkiképzés időszakában, vagy annak befejeztével – katonai esküt tesz. A katonai eskü a haza függetlenségének védelme, alkotmányos rendjének szolgálata iránti egész életre szóló elkötelezettség kinyilvánítása. A katonai eskütételt ünnepélyes keretek között, nyilvánosan hajtják végre, amelyen részt vesznek a katonai elöljárók, a kijelölt katonai szervezetek, a katonák hozzátartozói és a helyi civil szervek, szervezetek meghívott képviselői.

681.2. Azok a katonák, akik valamilyen okból nem tudnak részt venni az ünnepélyes eskütételen, a katonai esküt egyénileg, az illetékes szervezet parancsnoka előtt teszik le.

682. A hivatásos és szerződéses állomány esküjét és az aláírásokat magában foglaló okmányt el kell helyezni a személyi anyaggyűjtőbe és a személyi anyagokra vonatkozó szabályok szerint kell megőrizni.

Kitüntetések átadása, parancsok ünnepélyes kihirdetése

683.1. Az egységnek szóló kitüntetések, címek, személyekre szóló kitüntetések átadását, előléptetések és ünnepi parancsok kihirdetését az Alaki Szabályzat előírásai szerint, a csapatzászlóval felsorakozott személyi állomány előtt kell végrehajtani.

A személyre szóló kitüntetések és előléptetések átadhatók ünnepélyes gyűléseken is. E rendezvényeken kell kihirdetni az adott alkalomra szóló ünnepi parancsot is.

683.2. A nyugállományúakra vonatkozó elismeréseket – lehetőség szerint – ünnepélyes keretek között kell átadni.

Nyugállományba helyezési ünnepség, leszerelés

684.1. A hivatásos állományúak nyugállományba helyezését, a polgári életbe való beilleszkedését a tervezett nyugállományba helyezést megelőző évben úgy kell előkészíteni és megszervezni, hogy a nyugállományba vonulókat érintő valamennyi kérdés megfelelő módon elrendeződjön.

684.2. A nyugállományba helyezést ünnepélyes külsőségek között megrendezett állománygyűlésen kell kihirdetni, amelyre meg kell hívni az érintett közvetlen hozzátartozóit.

684.3. A résztvevő állomány körét az állományilletékes parancsnok határozza meg.

684.4. A parancsnok ismertesse a nyugállományba helyezésre vonatkozó parancsot, a nyugállományba vonuló élettevékenységét, főbb érdemeit és mondjon köszönetet a végzett munkáért.

Jubileumi és csapatünnepségek, fegyvernemi napok

685. A katonai szervezeteknél a fennállásuk évfordulóján első alkalommal a 10., majd ezt követően 5 évenként belső jubileumi ünnepséget kell tartani. A 25. és az 50. évfordulót az átlagosnál nagyobb nyilvánossággal kell megünnepelni.

Az évfordulók napja kiképzésmentes nap.

686. A dandár, ezred, önálló zászlóalj, valamint az ezekkel azonos jogállású, önálló állománytáblával rendelkező katonai szervezetek évente egyszer – a csapathagyományok ápolása, a csapatszellem erősítése céljából – csapatünnepet rendeznek. A csapatünnep kiképzésmentes nap. E katonai szervezetek parancsnokai önállóan kezdeményezhetik a fegyvernemi napokról történő megemlékezést, mely rendezvény azonban nem lehet kiképzésmentes nap.

687. Egyéb katonai szervezetek, fegyvernemek, szolgálati ágak, szakcsapatok – a személyi állomány széles társadalmi nyilvánosság előtti bemutatkozása, a védőszentek kultuszának és a fegyvernemek hagyományainak ápolása céljából – évente egyszer fegyvernemi napot tartanak. Ezen szervezetek részére a fegyvernemi nap kiképzésmentes nap.

688. Az előzőekben nem rögzített intézetek, intézmények évente egyszer – az intézeti és intézményi hagyományok ápolása céljából – intézményi napot tartanak. Ezen szervezetek részére az intézményi nap kiképzésmentes nap.

689. A katonai szervezetek életében jelentős eseményeket, évfordulókat meg kell ünnepelni. Az ünnepélyes rendezvények végrehajtását a jelen fejezetrészben és az Alaki Szabályzatban előírtak figyelembevételével az elrendelő parancsnok szabályozza.

Állománygyűlések

690. A személyi állomány tájékoztatása, fontos rendelkezések ismertetése (értelmezése), illetve a készenlét fenntartásával és fokozásával kapcsolatos feladatok, a kiképzés és a fegyelmi helyzet értékelése, valamint az újonnan kinevezettek bemutatása, továbbá az egész katonai szervezetet vagy egyes részeit érintő kérdések megtárgyalása, az állomány javaslatainak és észrevételeinek meghallgatása céljából rendszeresen állománygyűléseket kell tartani.

691. Az állománygyűlés megtartását a parancsnok rendeli el. A napirendre kerülő kérdések jellegétől függően az állománygyűlést elrendelő parancsnok (elöljáró) határozza meg, hogy azon mely állománycsoportok vegyenek részt, illetve a távolmaradást is ő engedélyezheti. Az állománygyűlés idejét, napirendjét és résztvevőit a témától függő, kellő időben ki kell hirdetni.

692. A parancsnok az állománygyűlés napirendjének megfelelően hallgassa meg a résztvevők javaslatait, kérdéseit, és adjon rájuk választ, illetőleg intézkedjen a megoldásuk érdekében.

A gyűlésen elhangzottak lényegének jegyzőkönyvben, feljegyzésben való rögzítéséért, és ezeknek az ügyviteli szabályok szerinti megőrzéséért az egység- (zászlóalj-) törzsfőnök, illetve a parancsnok által kijelölt személy, századoknál pedig a századparancsnok-helyettes a felelős.

693. Az egység (alegység) vezénylő zászlósok (tiszthelyettesek) a támogató csatorna működtetésének hatékonyabbá tétele céljából – szükséges gyakorisággal, de legalább negyedévente egyszer – zászlósi, tiszthelyettesi tájékoztató gyűlést szerveznek. A zászlósi, tiszthelyettesi tájékoztató gyűléseken a szükséges információk átadása, a kölcsönös tájékoztatás a fő napirendi pont. Ezen kívül a felmerülő vezetési problémák meghallgatása és megvitatása mellett lehetőséget kell teremteni arra, hogy a résztvevő állomány rendszeres oktatásban részesüljön a vezetés, a felelősségvállalás, az oktatás és tanácsadás módszerei és végrehajtása, valamint a szolgálati szabályok és előírások, a katonai etikett és udvariasság, az alakulat története és hagyományai, illetve a helyi sajátosságok és szokások vonatkozásában.

Katonai temetések, gyászszertartások

694.1. Az elhunyt katona számára végső tiszteletadásként a kegyelet hivatalos kifejezésére – a hozzátartozók egyetértésével – a temetés megszervezésére vonatkozó rendelkezések figyelembevételével katonai temetést kell rendezni.

694.2. Az elhunyt katona intézkedésre jogosult hozzátartozóinak (úgymint: szülő, házastárs, gyermek) kívánságára a katonai végső tiszteletadás mellett lehetőséget kell teremteni a katona vallási felekezetének megfelelő egyházi gyászszertartásra is.

695.[1] A katonai temetés megrendezéséért – a temetés helye szerint illetékes helyőrségparancsnokkal együttműködve – az elhunyt állományilletékes parancsnoka (nyugállományú katona esetén a területileg illetékes hadkiegészítő parancsnok) a felelős.

696. A helyőrségek területén kívüli katonai temetések megszervezése, a „Hősi halott”-á és „a Magyar Honvédség halottjá”-vá minősítettek síremlékeinek, valamint a hősi sírok rendben tartása a katonai érdekvédelem körébe tartozó feladat. Ezt a helyi szervekkel együttműködésben az a katonai szervezet (hadkiegészítő parancsnokság) látja el, amelynek hatáskörébe utalták.

697.1. A katonai temetésen a végtisztesség megadására kirendelt alegység díszkíséretet alkot.

Díszkíséretet kell kirendelni a tényleges szolgálat, illetve a nyugállomány időszaka alatt elhunyt katonák temetésére.

697.2. Az elhunyt katona temetésére díszkíséretül – külön rendelkezés alapján – rajt, szakaszt vagy századot kell kirendelni.

A díszkíséret saját csapatzászlóját vigye, s arra gyászszalagot kell kötni.

698. A díszkíséreten kívül ki kell rendelni:

a) zenekart (külön rendelkezés alapján);

b) az elhunyt ravatalához díszőröket;

c) az elhunyt szállításához gépjárművet vagy lövegtalpat;

d) rendjelek és érdemérmek vitelére minden párnához egy-egy főt;

e)[2] koszorúvivőket.

699.[3] Magyarország minden egyes érdemrendjét és a külföldi érdemrendeket külön párnára kell tenni, az érdemérmekből (szolgálati jelekből) többet is lehet egy párnán elhelyezni.

700. A temetésre kirendelt díszkíséret tisztjei, a zászlóvivő, a zászlókísérők, a zenekarvezető, a díszőrök, a rendjel- és a koszorúvivők bal karjukon gyászszalagot viseljenek.

701. Ha az elhunyt katonát szervezeti egységének helyőrségében temetik el, a díszkíséretet és a résztvevőket a katonai szervezet parancsnoka rendelje ki. Ha a temetést nem az elhunyt helyőrségében rendezik, a díszkíséret kirendelése a temetés helye szerint illetékes helyőrségparancsnoknak, a résztvevők kirendelése pedig az elhunyt személy állományilletékes parancsnokának kötelessége.

702. Nyugállományú katona esetén – az erre vonatkozó külön rendelkezések figyelembevételével – hasonló módon kell eljárni.

703. Az elhunyt ravatalához a fegyveres díszőröket a kegyeleti szertartás megkezdése előtt 15 perccel kell felállítani.

704.[4] A fegyveres díszőrökön kívül az elhunyt munkatársi és baráti köréből, valamint a civil szervezetek képviselőiből is lehet társadalmi díszőröket felállítani. Ezek fegyver nélkül, a fegyveres díszőrök között (mellett), velük egy sorban állnak. A ravatal egy oldalán egyszerre több díszőr is állhat.

A társadalmi díszőrök a kegyeleti szertartás megkezdéséig a díszőr-parancsnok felvezetésével 2-3 percenként váltják egymást.

705. A „Hősi halott”-á és „a Magyar Honvédség halottjá”-vá, a katonai szolgálat halottjává nyilvánított katona temetését az előző pontokban leírtak és a vonatkozó külön jogszabály szerint kell megszervezni.

XI. fejezet

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 21. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 22. Hatályos: 2007. III. 1-től.
3 Módosítva: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. c) alapján.
4 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. f).

HELYŐRSÉGI FELADATOK

Általános alapelvek

706.1. [1]
706.2. [2]
706.3. Az a helység, ahol a Magyar Honvédség csapatai, szervei, intézetei ideiglenesen tartózkodnak, állomáshely.
707.1. A helyőrségi feladatok a katonai szolgálatnak azt a körülhatárolt részét fogják át, mely a helyőrségben lévő katonai szervezetek egészére kiterjed, szervezeti alárendeltségüktől függetlenül.
707.2. A helyőrségi feladatok:
a) együttműködés megszervezése és fenntartása a rendvédelmi szervekkel;
b) kapcsolattartás az állami és az önkormányzati szervekkel;
c) a helyőrség rendjének és fegyelmének biztosítása, a katonák öltözködésére, magatartására vonatkozó szabályok érvényesítése;
d) [3] a helyőrségi őr-, ügyeleti szolgálat megszervezése, vezénylése, irányítása, ellenőrzése;
e) a helyőrségben levő közös gyakorlóterek, lőterek igénybevételének és karbantartásának szabályzása, tároló-, javító- és szállítókapacitások közös felhasználásának összehangolása a Honvédség és rendvédelmi szervek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével;
f) a híradás és postai szolgáltatások helyőrség szintű szabályozása;
g) a helyőrség szintű katonai, kulturális és sportrendezvények szervezése, az ilyen jellegű létesítmények működési feltételeinek megteremtése és tevékenységük irányítása;
h) a katonai temetések rendezése, a hősi sírok és emlékművek gondozása;
i) a csapatok átvonulásával, elszállásolásával kapcsolatos ügyek intézése; a helyőrség és az e tekintetben hozzá utalt lakás (honvédségi szálló) gazdálkodásának az érvényben lévő rendelkezések szerinti irányítása;
j) a helyőrségben levő és az e tekintetben oda utalt katonai, és egyéb kijelölt objektumok üzemeltetése, felújítása, karbantartása, a Magyar Honvédség kezelésében levő lakótelepek általános rendjének megszervezése és fenntartása;
k) a csapatgazdálkodás helyőrség szintű feladatainak összehangolása, a személyi állomány – benne a nyugállományúak és családtagjaik – élet- és munkakörülményeinek figyelemmel kísérése és a helyi közigazgatási szervekkel együttműködésben a lehetőségekhez mért javítása;
l) a Honvéd Vezérkar főnöke és az illetékes elöljáró által meghatározott más feladatok megoldása.
708. A külön jogszabály alapján önálló lakásgazdálkodást folytató helyőrség-parancsnokság az illetékességi területén ellátja a hatáskörébe utalt lakás- és szállógazdálkodási feladatkört (lakás- és nőtlen-, nővér-, családi szálló ügyeket), különös tekintettel a bérbeadói feladatokra. Az önálló lakásgazdálkodást folytató helyőrség-parancsnokság, mint helyi lakásgazdálkodási szerv területi illetékessége a székhelye szerinti településre, valamint a lakásgazdálkodási körzetébe tartozó helyőrségi és egyéb település(ek)re, továbbá a lakhatási támogatás egyes elemei tekintetében a jogszabályban meghatározott vonzáskörzetre terjed ki. Budapest helyőrségben az e pontban meghatározott feladatokat külön jogszabályban nevesített helyi lakásgazdálkodási szerv látja el.

1 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
2 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
3 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 4. Hatályos: 2016. III. 2-től.

709. Az e Szabályzatban meghatározott helyőrségi feladatok részletes szabályait a Honvéd Vezérkar főnöke állapítja meg.

710.1.[1] A helyőrség vezető szerve a helyőrség-parancsnokság, amely a helyőrségparancsnokból, a függetlenített, illetve megbízott szolgálati személyekből és szervekből áll. A helyőrségparancsnok hatásköre a helyőrségi feladatokat illetően kiterjed a helyőrségben állandó jelleggel elhelyezett vagy ideiglenesen ott tartózkodó csapatokra, szervekre, intézetekre és személyekre.

710.2. A hadkiegészítő parancsnok helyőrségi feladatait, hatáskörét külön rendelkezés szabályozza.

A helyőrségparancsnok

711.1. A helyőrség-parancsnoki teendők ellátására a Honvéd Vezérkar főnöke ad megbízást. A helyőrségparancsnok távollétében a helyőrség-parancsnoki feladatokat a parancsnok szervezetszerű helyettese látja el.

A helyőrség-parancsnoki megbízás a helyőrségparancsnok szervezetszerű – beosztás szerinti – szolgálati alá- és fölérendeltségét nem érinti.

711.2.[2] A helyőrségparancsnok felelős a helyőrségi feladatok végrehajtásáért,.

712.[3] A helyőrségparancsnok a helyőrségi feladatok tekintetében szolgálati elöljárója a helyőrségben állandó jelleggel elhelyezett vagy ideiglenesen ott tartózkodó, nála alacsonyabb beosztású katonáknak. A helyőrségben állandó jelleggel elhelyezett vagy az ideiglenesen ott tartózkodó katonai szervezetek parancsnokai a helyőrségparancsnok intézkedéseit kötelesek figyelembe venni és alárendeltjeikkel is végrehajtatni.

713. Halaszthatatlan esetben, vagy ha erre felkérik, a helyőrségparancsnok köteles illetékességi területén nyomozóhatósági jogkörrel eljárni más helyőrségbe tartozó katona bűncselekménye esetén is.

714. A helyőrségparancsnok rendszeresen értékelje a helyőrségi feladatok ellátását, ezen belül kiemelten a helyőrség fegyelmi helyzetét. Ez olyan helyőrségben, ahol csak egy dandár vagy annál alacsonyabb szintű katonai szervezet van, kétévenként legalább egyszer történjen, máshol évenként. Értékelje a lakosság és a Magyar Honvédség közötti kapcsolatot, és e helyőrségi funkciók gyakorlásával kapcsolatban adjon ki helyőrség parancsnoki parancsokat, illetve intézkedéseket. Jelölje ki a helyőrségi őrséggel őrzendő létesítményeket, és intézkedjen őrzésükre. Budapest helyőrségben ezt a jogkört a Honvéd Vezérkar főnöke gyakorolja.

715. A helyőrségparancsnok a helyi lakásgazdálkodási szervként is működő helyőrség-parancsnokság esetén ellátja a helyi lakásgazdálkodási szerv vezetőjének a feladatkörét. Felelős a helyi lakás-, garázs- és szállógazdálkodási, lakásügyi feladatok ellátásáért és a helyőrségi lakásbizottságok jogszerű működtetéséért.

A helyőrségkomendáns

716.1.[4] Azokban a helyőrségekben, ahol nincs helyőrségtámogató-parancsnokság, ott a helyőrségi feladatok végrehajtására, koordinálására helyőrségi komendáns hivatalt kell működtetni, melynek élén a helyőrség komendáns áll. Ezen helyőrségekben a helyőrség komendáns a helyőrségparancsnoknak van alárendelve, szolgálati elöljárója a hivatal beosztottainak.

716.2.[5] A helyőrségkomendáns a helyőrségparancsnoknak van alárendelve, szolgálati elöljárója a hivatal beosztottainak, a helyőrségi őrségeknek.

---

1 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 5. Hatályos: 2016. III. 2-től.
2 Módosította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. c).
3 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 6. Hatályos: 2016. III. 2-től.
4 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 7. Hatályos: 2016. III. 2-től.
5 Módosította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. d).

717.1. A helyőrségkomendáns alapvető feladata a helyőrségi feladatokkal kapcsolatos tervező, szervező, ellenőrző és gyakorlati tevékenység a helyőrségparancsnok utasításai alapján.

717.2. A helyőrségkomendáns a helyőrségparancsnok által megszabott kereteken belül a helyőrségi feladatok mindennapi részleteiben önállóan intézkedjen, működéséről rendszeresen tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak.

717.3. A helyőrségkomendáns kötelességei:

a) [1]

b) [2] tartson közvetlen operatív kapcsolatot a helyőrségben levő katonai szervezetekkel, rendvédelmi szervekkel, a KNBSZ-szel és a közigazgatási szervekkel;

c) az erre vonatkozó rendelkezések és a helyőrségparancsnok parancsai alapján tervezze meg a helyőrségi őrszolgálatot, dolgozza ki a szükséges szolgálati okmányokat; vegyen részt a helyőrség ügyeleti és más szolgálataira vonatkozó okmányok kidolgozásában;

d) ellenőrizze, illetve ellenőriztesse a helyőrségi őrségeket;

e) készítse elő a helyőrség-parancsnoki parancsokat és gondoskodjon, hogy idejében eljussanak a végrehajtókhoz;

f) (Budapest helyőrség kivételével) a helyőrségparancsnok intézkedése, valamint a vonatkozó jogszabályok alapján intézze a helyi lakásgazdálkodási feladatokat, tartsa fenn a honvédségi szállók használatának rendjét;

g) irányítsa a hivatal állományába beosztottak munkáját;

h) a helyőrségparancsnok intézkedése alapján vegyen részt a helyőrségszintű katonai kulturális és sportrendezvények megszervezésében;

i) gondoskodjon a helyőrségben levő hősi sírok és emlékművek rendben tartásáról;

j) intézze az elszállásolással kapcsolatos hivatalos ügyeket;

k) tartson kapcsolatot a területileg illetékes tűzrendészeti szervekkel, szervezze meg a helyőrségi létesítmények (ahol vannak ilyenek), valamint a helyőrség-parancsnokság által tervezett helyőrségszintű katonai, kulturális és sportrendezvények tűzvédelmét.

A helyőrség-támogató alegységparancsnok

718.1. A helyőrség-támogató alegységparancsnok közvetlenül az egységparancsnoknak van alárendelve. A helyőrség-támogató alegységparancsnok szolgálati elöljárója a helyőrség-támogató alegység teljes személyi állományának.

718.2. [3] A helyőrség-támogató alegységparancsnok felelős az objektumok és a bázisok működtetéséért, az őrzés-védelemmel összefüggő feladatok végrehajtásáért, a helyőrségkommendánsi feladatok végzéséért, a helyőrségi híradó- és informatikai központ működtetési feltételeinek biztosításáért, a helyőrségi zenekar munkájának megszervezéséért.

719. Az e Szabályzatban a zászlóalj- (század-) parancsnok részére is meghatározott kötelességek mellett a helyőrség-támogató alegységparancsnok kötelességei a következőkkel egészülnek ki:

a) tervezze meg és irányítsa a helyőrség-támogató parancsnokság munkáját;

b) gondoskodjon a helyőrségi bázisok üzemeltetéséről;

c) lássa el a helyőrségkomendánsi feladatokat;

d) [4] szervezze meg a helyőrségi híradó- és informatikai központ működtetési feltételeinek biztosítását;

e) irányítsa a hatáskörébe utalt helyőrségi, kiszolgáló, támogató feladatokat;

f) hajtassa végre a helyőrségi létesítmények őrzés-védelmét;

g) gondoskodjon a helyőrségi kiképző bázisok működéséről;

---

1 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
2 Módosította: 23/2012. (XII. 18.) HM rendelet 53. §, 4. melléklet 2. g).
3 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 23. Hatályos: 2007. III. 1-től.
4 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 24. Hatályos: 2007. III. 1-től.

h) irányítsa a helyőrségi zenekar munkáját;
i) tervezze meg és szervezze az egység informatikai eszközökkel való ellátását, az informatikai eszközök fenntartását, üzemeltesse a laktanya lokális számítógépes hálózatát;
j) vegyen részt a munka- és tűzvédelmi szemléken, az ellenőrzések tervezésében és az ellenőrzéseken feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készülő parancsnoki intézkedések előkészítésében.
720.1–720.4. [1]

Helyőrségi szolgálatok

721. A helyőrségi szolgálatok a következők:
a) helyőrség-ügyeletes;
b) helyőrségi őrség;
c)–d) [2]

A helyőrség-ügyeletes

722. A helyőrség-ügyeleti szolgálat általában nem függetlenített szolgálat, hanem a helyőrségparancsnok döntése alapján a helyőrség legmagasabb hadműveleti vagy laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálata látja el. Ha szükséges, ilyen esetben több helyettest lehet vezényelni.
723.1. A helyőrség-ügyeletes a helyőrségi szolgálattal összefüggő feladatok tekintetében a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati elöljárója a helyőrségi szolgálatoknak.
723.2. Helyőrségi szolgálattal kapcsolatos ügyekben a szolgálati intézkedésben meghatározott rendelkezési joga van a helyőrségben levő más ügyeleti szolgálatok irányában.
723.3. [3] Eredeti feladata mellett a helyőrség-ügyeletes tegyen eleget a helyőrség-ügyeletes szolgálati intézkedésben leírt kötelmeknek.
723.4. A helyőrség-ügyeletes a szolgálati intézkedésben megszabott hatáskörén belül önállóan járjon el. A hatáskörét meghaladó ügyeket jelentőségük és sürgősségük figyelembevételével jelentse a helyőrségparancsnoknak, illetve a rá vonatkozó mértékben közölje a helyőrségkomendánssal, valamint a helyőrségi gépjármű-főellenőrrel.

A helyőrségi őrség

724. A helyőrségi őrség helyőrségi jellegű őrzés-védelmi feladatokat lát el. Vezénylését, alárendeltségét, eligazítását, ellenőrzését a VI. fejezet szabályozza.
725.1–725.4. [4]
726. [5]
727.1–727.4. [6]

---

1 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től. A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. b). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
2 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
3 Megállapította: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 8. Hatályos: 2016. III. 2-től.
4 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től. A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. b). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
5 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.
6 Hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. a). Hatálytalan: 2016. III. 2-től. A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 5/2016. (III. 1.) HM rendelet 1. §, 1. melléklet 9. b). Hatálytalan: 2016. III. 2-től.

XII. fejezet

AZ ELISMERÉSI ÉS A FEGYELMI JOGKÖR GYAKORLÁSA

Az érdemek elismerése

728.1. Az elismerések odaítélésének eseteit és fajtáit a Hjt. XI. fejezetében foglaltak tartalmazzák.

728.2. Az elismerések odaítélésére a szolgálati elöljárók, illetőleg hivatali felettesek jogosultak. Az a szolgálati elöljáró, aki csak eseti feladatok teljesítésének irányítására, vezetésére került kijelölésre, ideiglenes alárendeltje érdemének elismerésére annak illetékes elöljárójánál javaslattal élhet.

728.3. Az ügyeleti szolgálatban álló személyek a nekik szervezetileg alá nem rendelt katonák kiemelkedő szolgálatellátását jelentéseikben rögzítsék.

728.4. Az elismeréseket parancsba kell foglalni. Az adományozó által adott elismerést, az elismerésben részesülők és az adományozó szervezeti egységének (szervezeti elemének) személyi állománya előtt kell kihirdetni.

728.5. Ha a Honvéd Vezérkar főnökének közvetlenül alárendelt parancsnok adományoz elismerést, jelölje meg a parancsban azon személyek körét, akik előtt azt ki kell hirdetni.

Az elöljárók elismerési jogköre

729.[1] Az egység (önálló alegység) parancsnoka és a vele azonos szintű szolgálati elöljáró alárendeltjeinek a neki alárendelt parancsnok által adományozható elismeréseken túl a következő elismeréseket adhatja:

a)[2] tárgyjutalom;

b) emléktárgy.

730.[3] A honvédelmi miniszter által alapítható és adományozható elismeréseket külön jogszabály állapítja meg.

731.[4]1. Azt a szolgálati elöljárót, akinek a szolgálati beosztása ebben a fejezetben nem szerepel és az állománytáblában beosztási helyére „tisztes”, „tiszthelyettes”, „zászlós”, „tiszt”, „főtiszt” vagy „tábornok” rendfokozati csoport van meghatározva, az általa viselt rendfokozat szerinti elismerési jogkör illeti meg.

731.2. Ha az állománytábla a rendfokozatot meghatározza, akkor a szolgálati elöljárót a beosztási helyére megjelölt rendfokozat szerinti elismerési jogkör illeti meg.

732.[5] A szolgálati elöljárók rendfokozat szerinti elismerési jogkörei a következők:

a) őrvezető, tizedes, szakaszvezető: elismerési jogkörrel nem rendelkezik;

b) őrmester, törzsőrmester, főtörzsőrmester: század ellátó tiszthelyettes;

c) zászlós, törzszászlós, főtörzszászlós, hadnagy: szakaszparancsnok;

d) főhadnagy, százados: századparancsnok;

e) őrnagy, alezredes: zászlóaljparancsnok;

f) ezredes: ezredparancsnok;

g) dandártábornok: dandárparancsnok;

h) vezérőrnagy: középszintű vezetőszerv parancsnoka;

i) altábornagy: Honvéd Vezérkar főnök helyettes;

j) vezérezredes: Honvéd Vezérkar főnök.

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Módosította: 7/2015. (VI. 22.) HM rendelet 87. § a).
3 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Hatályos: 2007. III. 1-től.
4 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Hatályos: 2007. III. 1-től.
5 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Hatályos: 2007. III. 1-től.

733.[1] A szolgálati elöljárók a rendfokozat alapján megállapított jogkörben tárgyjutalmat, emléktárgyat csak akkor adományozhatnak, ha erre a célra – külön rendelkezésben – meghatározott kerettel rendelkeznek.

734.[2] A külföldi elöljárók által adható elismeréseket külön jogszabály állapítja meg.

A fegyelmi jogkör gyakorlása

735. A fegyelmi jogkör gyakorlásának alapvető szabályait a Hjt. XII. fejezetében foglaltak határozzák meg.

736. A katona fegyelmi felelősségre vonására csak akkor kerülhet sor, ha a kötelességszegés tekintetében vétkesség – szándékosság vagy gondatlanság – terheli. A fegyelemsértés akkor szándékos, ha az elkövető magatartása következményeit előre látja, kívánja vagy a következményekbe belenyugszik. Gondatlanság akkor terheli a katonát, ha előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, továbbá akkor is, ha a következményeket azért nem látta előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta.

737. Őrség kötelékébe tartozó katonát az őrszolgálat ideje alatt elkövetett fegyelemsértésért csak az őrség leváltása után lehet felelősségre vonni, illetve megfenyíteni. A felállított őrt súlyos fegyelemsértés esetén le kell váltani. E szabályok megfelelően irányadók az ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatot ellátó katonára is.

738. Az ügyeleti szolgálatban álló személyek a nekik szervezetileg alá nem rendelt katonák fegyelemsértését jelentéseikben rögzítsék.

739. A helyőrség, a hadkiegészítő, a katonai kórház (szanatórium), a katonai szállítmány és a vasútállomás, valamint a katonai rendész járőr parancsnoka, a készenléti baleseti helyszínelő, a nyomozótiszt a szolgálatilag alá nem rendelt katonák által a működési területükön elkövetett fegyelemsértés vagy egyéb jogsértés esetén köteles az e fejezetben meghatározott intézkedéseket megtenni, és a megállapított tényekről az elkövető állományilletékes parancsnokát értesíteni.

A fegyelemsértés érdemi elbírálása

740. A fegyelemsértés érdemi elbírálásakor – a feltárt tények alapján – elsősorban a fegyelemsértő magatartás súlyosságát kell megítélni. Mérlegelni kell továbbá a fegyelemsértés elkövetésének körülményeit, valamint a katona magatartását, a kiképzésben és a szolgálati tevékenység során elért eredményeit, a szolgálati feladatokhoz való viszonyát. Ezek azonban nem szoríthatják háttérbe a fegyelemsértés tárgyi súlyát és veszélyességét. Törekedni kell arra, hogy a személyi tényezők vizsgálata során fény derüljön a cselekmény elkövetésének indítékaira.

741. A fegyelemsértés annál súlyosabb, minél nagyobb mértékben sérti vagy veszélyezteti a katonai szervezet készenlétének fokozását, az elöljárók és az alárendeltek közötti szolgálati kapcsolatokat, a szolgálati rendet és fegyelmet, valamint a közösségi szellemet.

742. Súlyosbító körülményként kell figyelembe venni különösen:

a) a fegyelemsértés szándékos elkövetését;

b) ha a korábban kiszabott fenyítés alól még nem mentesült;

c) a fegyelemsértést a beosztáshoz kötődő jogosultságok felhasználásával követte el;

d) a vezetői beosztásban való elkövetést, ha a fegyelemsértést a beosztáshoz kötődő jogosultságok felhasználásával követte el;

e) ha olyan fegyelemsértést követett el, amelynek megakadályozása más személyek vonatkozásában az ő feladata volt;

---

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Módosította: 7/2015. (VI. 22.) HM rendelet 87. § b).

2 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 25. Hatályos: 2007. III. 1-től.

f) ha a fegyelemsértés a közrend súlyos megzavarásával járt;
g) ha a fegyelemsértést csoportosan követték el;
h) ha a fegyelemsértés a katonai rendfokozati tekintély megsértésével járt vagy negatívan befolyásolta a honvédség lakossággal való kapcsolatát;
i) a szabálysértés elkövetését;
j) a katonai vétség elkövetését.

743. Ha a katona önhibájából került ittas vagy bódult állapotba, a fegyelemsértésért ugyanúgy felelősséggel tartozik, mintha józan állapotban követte volna el azt. Az ittas, illetve bódult állapotban elkövetett fegyelemsértés elbírálásánál az ittasságot (bódultságot) súlyosbító körülményként kell figyelembe venni.

744. Az elkövető javára kell értékelni különösen:
a) korábbi példamutató magatartását (az eljárást megelőző két éven belül kapott elismeréseit);
b) ha rövid ideje teljesít szolgálatot, feltéve, hogy e körülmény az elkövetésben közrehatott;
c) a kiképzésben elért eredményeit;
d) az eljárást megelőző két évben való fenyítetlen voltát;
e) őszinte beismerését és megbánását, valamint
f) azt, ha a cselekményét menthető felindultságában követte el;
g) ha először követ el kisebb súlyú fegyelemsértést és magatartása korábban kifogástalan volt.

A fenyítés kiszabása

745. A fegyelmi jogkört gyakorló elöljáró csak azt követően döntsön a katona felelősségéről, valamint a fenyítés mértékéről, miután gondosan mérlegelte a feltárt tényeket, a fegyelemsértés elkövetésében közreható (tárgyi és személyi) tényezőket, illetőleg a súlyosbító és enyhítő körülményeket.

746. Az elöljáró, amikor alárendeltjével szemben fenyítést alkalmaz, ne legyen elhamarkodott a fenyítés nemének és mértékének megválasztásában, a fenyítést ne a fegyelemsértés feletti felindultságában szabja ki, ne sértse meg az alárendelt önérzetét.

747. Ha a fegyelemsértés, szabálysértés, katonai vétség elkövetésével a katona a Honvédségnek anyagi kárt is okoz, őt a fenyítés mellett – külön jogszabályok alapján – kártérítésre is kötelezni kell.

748. A fegyelmi fenyítés nem mentesíti a kár okozóját a kártérítési kötelezettség alól. A kártérítésre kötelezett, ha a károkozás során fegyelemsértést valósított meg, nem kerülheti el a fegyelmi felelősségre vonást sem.

A fenyítés végrehajtása

749. A fenyítést a fenyítettnek személyesen kell kihirdetni.

750. A pénzbírságot általában egy összegben, a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kell befizetni. Ha a pénzbírság fizetésére kötelezett katona a kiszabott összeget nem fizeti meg, azt az illetményéből az illetékes pénzügyi és számviteli vezető megkeresése útján kell levonni.

A fenyített kérelmére az illetékes parancsnok a fenyítést kiszabó határozatában vagy a végrehajtás során engedélyezheti a pénzbírság összegének legfeljebb 12 havi egyenlő részletben történő megfizetését.

751. A pénzbírságot a Magyar Honvédségnél a területileg illetékes pénzügyi és számviteli szervhez kell befizetni. A részletfizetésre engedélyezett, illetőleg a határidőre meg nem fizetett pénzbírságot tartozásként elő kell jegyezni.

752. A fizetési kötelezettség időtartama alatt más katonai szervezethez áthelyezett katonának a pénzbírság címen való tartozásról a Magyar Honvédségnél a területileg illetékes pénzügyi és számviteli szerv vezetőjét, ha pedig a katona szolgálati viszonya megszűnik, akkor a lakóhelye szerint illetékes helyi önkormányzat jegyzőjét kell a végrehajtás végett értesíteni.

A pénzbírságként befolyt összeget állami bevételként kell kezelni és a levonások átutalásának általános rendje szerint kell átutalni.

Bűncselekmény és szabálysértés elbírálása

753. Ha az elöljáró a katona olyan jogsértő magatartását bírálta el fegyelmi hatáskörben, ami ide nem vonható, a törvényes eljárás lefolytatásának ez nem akadálya.

754. Ha a katona cselekményét bíróság, Katonai Ügyészség, nyomozó- vagy szabálysértési hatóság elbírálta, az eljáró szerv határozata a katona elöljáróját köti, ugyanazért a cselekményért a katonával szemben fenyítést kiszabni nem lehet.

755. Az elöljáró a szabálysértést a parancsnoki hatáskörbe elbírálásra átadott katonai vétséget a fegyelmi eljárás szabályai szerint vizsgálja ki, illetőleg bírálja el. Ha a szabálysértési hatóság, ügyészség vagy bíróság az ügy áttételéről hozott határozatában a szabálysértés, katonai vétség tényét, körülményeit és abban a katona felelősségét is megállapította, a fenyítést a katona személyes meghallgatása után további vizsgálat nélkül kell kiszabni.

756. A szabálysértési hatóság megállapításai abban a kérdésben, hogy a feljelentett cselekmény szabálysértés-e, és azt a katona vagy katona is elkövette, az illetékes parancsnokra nézve irányadóak.

757. A jogszabályban meghatározott dolog elkobzásáról, illetve az elkobzás alá eső érték megfizetéséről a katona által elkövetett szabálysértés esetén is a szabálysértési hatóság rendelkezik.

758. Ha a szabálysértést a parancsnok állapította meg, a dolgok elkobzásának, illetve az elkobzás alá eső érték megfizetésének elrendelése céljából a szabálysértési hatóságot kell megkeresni.

759. Ha a szabálysértés a katona szolgálati viszonyának megszűnése után jut a parancsnok tudomására – és az még nem évült el – az ügyet át kell tenni az illetékes szabálysértési hatósághoz.

A fegyelmi jogkörgyakorlás irányításának feladatai

760. A fegyelmi joggyakorlat irányítása terén a parancsnok alapvető feladata, hogy az alárendelt parancsnokok a vonatkozó rendelkezéseket egységesen értelmezzék, illetőleg alkalmazzák. Az elöljáró parancsnokok iránymutatásokkal, állásfoglalásokkal és intézkedésekkel befolyásolják, illetőleg folyamatosan segítsék a parancsnoki fegyelmi jogkör gyakorlásának törvényes és szakszerű végrehajtását.

Az irányítás során törekedni kell a fenyítések hatékonyságának biztosítására. A fegyelmi felelősségre vonás szigorában igazodjék a katonai élet változó körülményeihez, és messzemenően juttassa érvényre a szolgálati rend és a fegyelem védelmét.

761. Az elöljáró parancsnokok kötelesek az alárendelt parancsnokok fegyelmi joggyakorlatát rendszeresen ellenőrizni (ellenőriztetni), és saját katonai szervezeteik fegyelmi helyzetének megítélésével együttesen elemezni, értékelni és minősíteni.

762. Az alárendeltek fegyelmi joggyakorlatát, a vezetett és alárendelt katonai szervezetek fegyelmi helyzetét értékelni kell:

a) az elöljárói felügyeleti ellenőrzés, a kifejezetten e szakterületet érintő célellenőrzések és a beszámoltatások során;

b) a katonai szervezetek át-, alárendelése és a parancsnoki beosztás átadás-átvétele alkalmával;

c) a fegyelmi helyzetet értékelő állománygyűlésen (értekezleten).

763. A fegyelemsértések, szabálysértések és bűncselekmények megelőzése érdekében összefüggéseiben kell vizsgálni a jogsértő magatartások közvetlen és közvetett okait, az azokat elősegítő feltételeket, körülményeket és indítékokat. A fegyelemsértések, szabálysértések és bűncselekmények elkövetésével kapcsolatos általánosításra alkalmas tapasztalatokat és következtetéseket hasznosítani kell a parancsnoki tevékenység során.

Fegyelmi adatok nyilvántartása

764. Fegyelmi helyzet megítélésére szolgáló adatok az elismerésekre, a fegyelmi és szabálysértési eljárásokra, nyomozásokra, valamint a büntetőeljárásokra vonatkozó adatok.

765. Az elismeréseket, valamint a fenyítéseket (a felfüggesztett fenyítéseket is), továbbá a jogerős ügyészi és bírósági döntéseken alapuló intézkedéseket, büntetéseket a dicséreti és fenyítési lapon is nyilván kell tartani. A dicséreti és fenyítési lapon az összes elismerést és fenyítést fel kell tüntetni.

766. [1] A fegyelmi helyzet megítélésére szolgáló adatokat nyilván kell tartani:

a) az egység- és önálló alegység-parancsnokságnál a személyi állományról a parancsnok kivételével;

b) a Honvéd Vezérkar főnökének közvetlenül alárendelt parancsnokságnál a parancsnokság állományáról, az egység- és önálló alegység-parancsnokokról;

c) a Honvédelmi Minisztériumban, a Honvéd Vezérkar főnök vezetése alatt álló szervezetnél – az állami vezetők, a Honvéd Vezérkar főnöke, a Honvéd Vezérkar főnök helyettese kivételével – a Magyar Honvédség személyi állományáról.

767. A katona dicséreti és fenyítési lapján minden bejegyzést az állományilletékes parancsnokság személyügyi szervének vezetője hitelesítsen.

Amikor egy katonát más szolgálati beosztásba helyeznek vagy áthelyeznek, illetőleg 14 napot meghaladó időtartamra vezényelnek, dicséreti és fenyítési lapját az új szolgálati helyére utána kell küldeni.

768. A katona a saját dicséreti és fenyítési lapját megtekintheti.

769. Az első tisztesi, tiszthelyettesi, zászlósi, tiszti, főtiszti, illetőleg tábornoki rendfokozatba való előléptetéskor (kinevezéskor) a katonáról új dicséreti és fenyítési lapot kell kitölteni.

770.1. A Magyar Honvédség fegyelmi helyzetének megítélésére szolgáló adatok kezelésére a Honvédelmi Minisztériumban számítógépes rendszer működik. E számítógépes rendszert a személyügyi nyilvántartásra szolgáló számítógépes rendszerrel úgy kell összekötni, hogy a fegyelmi, szabálysértési eljárás, nyomozás, illetve büntetőeljárás során az annak eredményes lefolytatásához szükséges személyes adatok biztosítottak legyenek.

770.2. A fegyelmi helyzet megítélésére szolgáló számítógépes rendszerben a fenyítés, intézkedés, büntetés okát, illetőleg az elismerés alapját olyan részletességgel kell megjelölni, hogy a tényállás egyértelműen megállapítható legyen.

XIII. fejezet

A KATONÁK BEADVÁNYAI INTÉZÉSÉNEK RENDJE

771. E fejezet rendelkezéseit az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény (csatlakozási törvény) 141–143. §-aiban foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni.

A beadvány

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 26. Hatályos: 2007. III. 1-től.

772. A beadvány olyan, a csatlakozási törvény szerinti panasz, illetve a közérdekű bejelentés, amely a Magyar Honvédségnél előforduló olyan egyéni jog- vagy érdeksérelmet okozó tényre, magatartásra, mulasztásra, körülményre irányul, vagy olyan javaslatot, kezdeményezést tartalmaz, amely jogszabály, belső rendelkezés, egyedi döntés előkészítésére, kiadására, módosítására, hatályon kívül helyezésére irányul, amelynek megszűntetésére, orvoslására vagy a javaslat megvalósítására a beadvánnyal megkeresett katonai szervezet, illetve annak parancsnoka hatáskörrel rendelkezik.

773. Ezen fejezetben foglalt eljárási szabályok alkalmazásának akkor van helye, ha a beadványban foglaltak elbírálására más, jogilag szabályozott eljárás nem áll rendelkezésre. Ilyennek kell tekinteni különösen a fellebbezést, a szolgálati panaszt, a kérelmet és a bírósági felülvizsgálatot.

774. A beadványok gyors és szakszerű intézésével elő kell segíteni a Magyar Honvédségnél a törvényesség betartását, a katonai és szolgálati élet javítására tett kezdeményezések megvalósulását, az állomány jogait és jogos érdekeinek érvényre jutását a szolgálati érdekek sérelme nélkül.

A beadvány előterjesztése

775. Nem lehet panaszt benyújtani:

a) a miniszter által hozott döntés ellen;

b) ha a jogszabály a panaszjogot bíróság által felülvizsgálható döntés esetében kizárja;

c) alakzatban, őrségben, ügyeleti szolgálatban és kötött foglalkozások alatt;

d) ha a jogszabály kivételt nem tesz, csoportosan, illetve mások nevében, vagy küldöttség útján;

e) a már egyszer elbírált panasz ellen.

776. A panaszt vagy a közérdekű bejelentést szóban, írásban vagy elektronikus úton lehet benyújtani. A szóban előadott beadványt az eljárásra jogosult szerv köteles írásba foglalni.

777. A katona beadványát – amennyiben jogszabály kivételt nem tesz – szolgálati úton terjesztheti elő. A szolgálati út betartásakor a századparancsnoktól alacsonyabb beosztású szolgálati elöljárókat figyelmen kívül kell hagyni. A katona a szolgálati út betartása nélkül fordulhat beadvánnyal a katonai ügyészséghez és az országgyűlési biztoshoz.

778. Ha az írásbeli beadvány valamely jogszabályban foglalt feltételnek nem felel meg, az elbírálásra nem jogosult elöljáró erre a katona figyelmét felhívhatja. Ha a katona a beadvány továbbításához ennek ellenére ragaszkodik, beadványát az előírt határidőn belül továbbítani kell. A katona az elöljáró döntése előtt beadványát – ha jogszabály nem zárja ki – visszavonhatja. Az alárendelt ilyen irányú befolyásolása tilos.

779. A katonai büntetés-végrehajtási intézetben büntetését töltő katona a beadványát az intézet belső rendjét meghatározó rendelkezések szerinti kiegészítésekkel nyújthatja be.

A beadvány intézése

780. A beadványt a sérelmet okozó személy közvetlen szolgálati elöljárója, ha pedig a beadvány a katonai szervezet tevékenysége (mulasztása) ellen irányul, azt az érintett szerv állományilletékes parancsnoka vizsgálja meg és intézi el. A katonai szervezet parancsnoka ellen irányuló beadvány elintézése az elöljáró parancsnok hatáskörébe tartozik.

781. A beadványt a közvetlen szolgálati elöljárónak kell átadni, aki azt haladéktalanul, de legkésőbb kettő munkanapon belül továbbítja az állományilletékes parancsnokhoz. Ha az elbírálásra az állományilletékes parancsnok sem jogosult, akkor a beadványt az elbírálásra jogosulthoz haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül továbbítja.

782. Ha a beadványt nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, illetve az polgári szerv eljárásával, intézkedésével vagy mulasztásával kapcsolatos nyolc napon belül az illetékes szervhez át kell tenni. Az áttételről a bejelentőt egyidejűleg értesíteni kell.

783. Olyan ügyekben, ahol fellebbezésnek van helye és a fellebbezésre előírt határidőn belül panaszt terjesztenek elő, azt fellebbezésnek kell tekinteni, és az elbírálásra jogosult szervhez kell megküldeni.

784. Tilos a beadványt elintézésre ahhoz a személyhez küldeni, aki ellen irányul!

785. A határozat vagy más rendelkezés végrehajtására a beadványnak halasztó hatálya nincs.

786. A beadványt az ügy elbírálására jogosult katonai szervezet parancsnoka köteles megvizsgálni (megvizsgáltatni) és a megállapított tények alapján elintézni. Ehhez fel kell használni: a rendelkezésre álló okmányokat, szakértők véleményét, a beadvány benyújtója által adott vagy tőle kért adatokat, a helyszíni szemle és ellenőrzés adatait, valamint a meghallgatott tanúk vallomását. Szükség esetén a beadványt benyújtót is meg kell hallgatni.

Az ügy tisztázásához szükséges tények és körülmények beszerzése végett más katonai vagy polgári szerv is megkereshető. A megkeresésre minden katonai szervezet tizenöt napon belül köteles válaszolni.

787. Ha a beadványban foglaltak alapján jogszabálysértés valószínűsíthető, vagy a tényállás másként nem állapítható meg, vizsgálatot kell lefolytatni. A vizsgálattal az ügy tárgyilagos megítélésére képes, hozzáértő személyt (személyeket), szükség esetén bizottságot kell megbízni, amelyben a jogi és igazgatási állomány egy tagja is részt vesz.

788. A beadvány érdemi elintézésében nem vehet részt az, akitől az ügy elfogulatlan elintézése nem várható. Így az a személy (szerv), aki (amely) ellen a panasz irányul, továbbá a bepanaszoltnál alacsonyabb beosztású vagy rendfokozatú, kivéve, ha annak elöljárója, vagy aki beosztása (feladatköre) alapján végez nyomozati (vizsgálati) cselekményt. Ilyennek kell tekinteni a jogi és igazgatási állomány tagját, a nyomozótisztet stb. Az ügyintéző köteles parancsnokának jelenteni, ha az ügyben elfogult; a jelentés elmulasztásáért felelősséggel tartozik.

789. A névtelen beadvánnyal csak akkor kell foglalkozni, ha alaposan feltételezhető, hogy annak tartalma megfelel a valóságnak. Ezt a beadvány elintézésére hivatott katonai szervezet parancsnoka dönti el.

790. A beadványt a közvetlen elöljáróhoz való benyújtástól számított harminc napon belül el kell intézni. Ha a beadvány hiányos, a hiánypótlás időtartama az elintézési határidőbe nem számít bele.

791. Az országgyűlési képviselőtől, a helyi önkormányzati képviselőtől és az igazságügyi szervtől érkezett beadványt soron kívül kell elintézni.

792. A beadványban foglaltakat vizsgálat nélkül lehet elbírálni, ha:

a) az ügy megítélése egyszerű és minden további intézkedés nélkül vagy azonnal elbírálható;

b) az ügyre vonatkozó iratok és más adatok a jogszabályoknak megfelelő állásfoglalásra, intézkedésre elegendő alapul szolgálnak.

793. A beadvány elbírálása mellőzhető, ha:

a) az nyilvánvalóan alaptalan vagy ellenőrizhetetlen tényeket tartalmaz;

b) a beadványt benyújtó a szükséges kiegészítő adatokat felhívásra sem közli vagy beadványát visszavonta;

c) az egy, már elbírált korábbi beadvánnyal azonos tartalmú vagy névtelen, illetve címhiányos;

d) azt a sérelmezett tevékenységről (mulasztásról) való tudomásszerzés időpontjától számított hat hónap után terjesztették elő.

794. A beadványt a beadványozó méltányolható érdekeinek figyelembevételével kell elbírálni.

795. Amennyiben a beadvány megalapozott, gondoskodni kell:

a) a jogszerű állapot helyreállításáról;

b) a feltárt hibák okainak megszüntetéséről;

c) az okozott sérelem orvoslásáról, továbbá

d) indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

796. A panaszt, beadványt el kell utasítani, ha:

a) a vizsgálata során megállapítható, hogy alaptalan;

b) e Szabályzat 775. pontjában előírt tiltó rendelkezésekbe ütközően terjesztették elő.

797. A beadvány vizsgálatában és elintézésében hatáskörrel rendelkező parancsnok a beadványban foglalt javaslat vagy kezdeményezés alapján – ha az alapos és valós – köteles a szükséges intézkedést megtenni.

798.1. A parancsnok a beadvány benyújtóját köteles írásban értesíteni: a beadvány más szervhez történő megküldéséről és annak okáról; a határidő meghosszabbításáról és az ügy elintézésének előre látható idejéről; az ügy érdemi befejezéséről, illetve a vizsgálat mellőzéséről. Az értesítés legyen tárgyszerű, udvarias és érthető.

798.2. Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha az elintézésről a beadvány benyújtóját szóban tájékoztatták és a tájékoztatást tudomásul vette. A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos, illetőleg bejelentő által tett ismételt, továbbá a névtelen bejelentés vizsgálata mellőzhető.

798.3. Ha az írásbeli értesítést mellőzték, az elintézés módját az ügyiratra (beadványok könyvébe) fel kell jegyezni.

799. A beadvány intézésére előírt szabályok megtartásáért az ügy intézője, a beadvány tartalmáért és jogszerű benyújtásáért pedig a beadvány benyújtója felel.

800. A katonát a panaszjog gyakorlásában nem lehet korlátozni. A beadványozót – kivéve, ha a beadvánnyal fegyelemsértés, szabálysértés vagy bűncselekmény valósult meg – a beadvány alaptalanságának bebizonyosodása esetén hátrány nem érheti, kivéve, ha nyilvánvalóvá válik, hogy rosszhiszeműen járt el és ezzel bűncselekményt vagy szabálysértést követett el, másnak kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott.

801. Ha a beadvány benyújtóját hátrány éri panaszjogának gyakorlása miatt, a hátrányt okozó katonai szervezet, illetve személy állományilletékes parancsnoka köteles a törvényes állapotot helyreállítani. Gondoskodni kell arról, hogy a hátrányt szenvedett személy megfelelő elégtételt kapjon és az ügyből eredő anyagi kárát is megtérítsék. Szükség esetén erről az elöljáró katonai szervezet parancsnoka köteles gondoskodni. Azt a személyt, aki a hátrányt okozta, felelősségre kell vonni.

802. A beadvány benyújtója kérheti, hogy az eljárás során személyét ne fedjék fel. Ennek a kérelemnek – ha a vizsgálat eredménye mást nem kíván – eleget kell tenni. Ha a beadvány olyan valótlannak bizonyult tényeket tartalmaz, amelyek a valóság esetén büntető, szabálysértési vagy fegyelmi eljárásra adtak volna okot, illetőleg az érintett személyt vagy szervet sértették, a beadvány benyújtójának kilétét fel kell fedni. Erről a beadvány benyújtóját minden esetben előzetesen tájékoztatni kell.

803.[1] Felelősségre kell vonni azt a katonát, aki tudatosan hamis vagy rágalmazó panaszt vagy bejelentést tett, illetőleg minősített adatot sértett.

804. Fegyelmi eljárást kell indítani (kezdeményezni) a beadvány ügyintézőjével szemben: jogsértő intézkedésért, az intézkedési kötelezettség elmulasztásáért, illetve az intézkedési határidő indokolatlan túllépéséért, továbbá a beadvány előterjesztőjével szemben alkalmazott törvénytelen eljárás vagy hátrányokozás miatt.

A beadványok nyilvántartása

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § i).

805. Egységnél, vagy annál magasabb szintű katonai szervezetnél beadványok könyvét kell vezetni. A könyv vezetésére a parancsnokság állományából kell megfelelő beosztású személyt kijelölni.

806. A beadványok könyvébe mind a szóban előadott, mind az írásban benyújtott, mind az elektronikus úton érkezett beadványt, valamint az azokkal kapcsolatos intézkedést be kell jegyezni. Fel kell tüntetni, hogy az ügy iratait hol, mikor és milyen számon vették nyilvántartásba.

807. Az írásban benyújtott beadványt a katonai szervezet ügyviteli szervénél nyilvántartásba kell venni, egyidejűleg be kell vezetni a panaszok és beadványok könyvébe is. A szolgálati panaszokat és kérelmeket az egyéb beadványoktól elkülönítve, külön gyűjtőben kell tárolni úgy, hogy egy üggyel kapcsolatban keletkezett minden irat (annak fénymásolata) folyamatosan ellenőrizhető legyen. Egyebekben az ügyviteli előírásoknak megfelelően kell kezelni, és a keletkezett iratokat öt évig kell megőrizni.

808. A parancsnokság állományából kijelölt ügyintéző felelős az ügyek érdemi intézése során készített iratok nyilvántartásáért. A panaszok és beadványok könyvét havonta egyszer be kell mutatni a parancsnoknak, ellenőrzések alkalmával az ellenőrzést végző elöljárónak.

A beadványok intézése irányításának feladatai

809. A parancsnokok követeljék meg, hogy az alárendelt parancsnokok a beadványokat a jelen Szabályzat és más jogszabály előírásai szerint egységesen intézzék. Teremtsék meg a beadványok intézéséhez szükséges személyi és dologi feltételeket.

810. A katonai szervezeteknél a beadványok intézése során érvényesíteni kell:

a) a jogszabályok és az állami irányítás egyéb jogi eszközei betartását;

b) a beadványok gyors és szakszerű intézését;

c) a szolgálati érdekek sérelmének elkerülését;

d) a beadványt benyújtókkal való szakszerű és udvarias foglalkozást.

811. A katonai szervezeteknél a szakszerűség biztosítása érdekében a beadványokkal kapcsolatos érdemi ügyintézést a jogi és igazgatási állomány felügyeli. Az érdemi ügyintéző feladata a beadványok előkészítése döntéshozatalra, valamint jelentéstétel a parancsnok és az elöljáró részére a beadványok intézésének tapasztalatairól, illetve javaslattétel a szükséges intézkedések megtételére.

812. A beadványok intézését a parancsnok köteles folyamatosan ellenőrizni, illetve ellenőriztetni. Az ellenőrzések és beszámoltatások során rendszeresen értékelni és minősíteni kell a beadványok intézésének helyzetét, intézkedni kell a feltárt hiányosságok megszüntetésére.

813. A Honvédség egészénél a beadványok intézésével kapcsolatos szakirányítási feladatokat, illetve szakfelügyeletet a HM jogi ügyekben illetékes szerve gyakorolja. Ennek keretében rendszeresen ellenőrzi a beadványokkal kapcsolatos tevékenységet, hiba, illetve hiányosság miatt egyedi ügyben intézkedést adhat ki, illetve észrevételt tesz az érintett katonai szervezet parancsnokánál, illetőleg annak szolgálati elöljárójánál.

Egyéb rendelkezések

814. Ha jogszabály kivételt nem tesz, a beadványok nyilvántartásának szabályait értelemszerűen alkalmazni kell a köztisztviselők, közalkalmazottak, illetve munkajogviszonyban álló személyek által benyújtott beadványok esetében is.

XIV. fejezet

AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS ÁLLOMÁNYÚAK

815. Az önkéntes tartalékos katona legyen kész arra, hogy a katonai szervezet igényének megfelelően, az állományilletékes parancsnok által küldött értesítés alapján tényleges katonai szolgálatot teljesítsen.

816. Az önkéntes tartalékos állomány tagja szolgálati viszonyának jellege speciális, a szolgálati viszony a katonai szolgálat teljesítésének időszakára és rendelkezésre állás időszakára tagozódik.

817.1. A rendelkezésre állás időszakában az önkéntes tartalékos állományú személy esküjéhez híven öntudatosan vegyen részt a továbbképzését szolgáló kiképzésen, gyakorlaton, összevonáson és összpontosítsa igyekezetét ismereteinek felfrissítésére, a honvédség fejlődésével összhangban bővítse azokat.

817.2. Folyamatosan álljon készen a katonai szervezet alkalmazása esetén tervezett, vagy váratlan bevonulásra.

817.3.[1] Híven őrizze a szolgálati ideje alatt megismert minősített adatot.

817.4. Ha egyenruhát visel, köteles betartani a katonai magatartási, alaki és udvariassági szabályokat. Ilyenkor a nála magasabb rendfokozatúak a feljebbvalói, a nála alacsonyabb rendfokozatúaknak pedig feljebbvalója.

817.5. A bejelentési kötelezettség az önkéntes tartalékos állomány tagja szolgálati viszonyának a rendelkezésre állási időszakára is kiterjed.

818. A szolgálat teljesítése időszakában az önkéntes tartalékos katonák jogait, kötelezettségeit jogszabály állapítja meg.

1. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

Az ügyeleti szolgálatok okmányai

Az ügyeleti szolgálatok okmányai

1. A hadműveleti ügyeletes és a laktanya- (objektum-) ügyeleti szolgálat ellátásához szükséges okmányokat központi rendelkezés szabályozza.

2. A kapuügyeleti szolgálat okmányai:
a) szolgálati intézkedés;
b) feljegyzési füzet;
c) átadás-átvételi füzet;
d) egyszeri belépési engedélyek;
e) Szolgálati Szabályzat;
f) Alaki Szabályzat;
g) Öltözködési Szabályzat;
h) az objektumba való belépési engedélyek mintái, a kiadásra jogosultak névjegyzéke, aláírás- és pecsétminták, nyíltparancs minták;
i) a gépjármű igénybevételhez szükséges okmányminták;
j) menetokmányok aláírására jogosultak névjegyzéke;
k) távbeszélőszámok jegyzéke;
l) a kapunál (ideiglenesen) átvett tárgyak azonosítására szolgáló blokk, zseton, kártya stb.

3. A telephely-ügyeleti szolgálat okmányai:
a) szolgálati intézkedés;
b) feljegyzési füzet;
c) átadás-átvételi füzet;
d) telephely tűzvédelmi terve;

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § k).

e) forgalmi tábla, vagy asztal;
f) menetokmány átadás-átvételi füzet;
g) belépők nyilvántartási könyve;
h) gépjárművek mozgási naplója;
i) okmányminták (menetlevél, üzemóra lap, forgalmi engedély, igazolólap a környezetvédelmi felülvizsgálatról, igazolólap a gépjármű felelősségbiztosításhoz, baleseti adatközlő lap, kártérítési nyilatkozat, vezetői engedély, kezelői igazolás, gépjármű-parancsnoki igazolvány, szolgálati igazolvány stb.)
j) állandó belépésre jogosító okmányminták;
k) kirendelésre jogosultak aláírás mintái;
l) Szolgálati Szabályzat;
m) Alaki Szabályzat;
n) a technikai eszközökre vonatkozó fontosabb szakutasítások;
o) tároló szekrény az indítókulcsok és menetokmányok tárolására.

4. Az épület- (alegység-) ügyeletes okmányai:
a) szolgálati intézkedés;
b) feljegyzési füzet;
c) átadás-átvételi füzet;
d) épület (alegység) tűzvédelmi terv;
e) Szolgálati Szabályzat;
f) Alaki Szabályzat;
g) névjegyzék (kimutatás) az épületben elhelyezett személyi állományról;
h) szolgálatvezénylés;
i) kulcsdoboz (kulcs) nyilvántartás;
j) javítási igénylés könyve;
k) gyengélkedőkönyv;
l) fegyverkiadási füzet.

5. E mellékletben fel nem sorolt szolgálatoknál a szolgálatot szervező parancsnok határozza meg a szükséges okmányokat. A szolgálatot szervező parancsnok a felsorolt okmányokon kívül indokolt esetben más okmányok használatára is intézkedhet.

Az ügyeleti szolgálatok megkülönböztető jelzései

6.[1] Az ügyeleti szolgálat megkülönböztető jelzésként a haderőnemi (fegyvernemi) színeknek megfelelő rendszeresített karszalagot viseljen, amely rövidítve tartalmazza az ügyeleti szolgálat megnevezését, például:

Hadműveleti ügyeletes:	HDM. Ü.
Laktanya-(objektum-)ügyeletes:	LAKT.Ü (OBJ.Ü.)
Kapuügyeletes:	KAPU Ü.
Telephely-ügyeletes:	TH. Ü.
Tárolóhely-ügyeletes:	TÁH. Ü.
Egészségügyi ügyeletes:	EÜ. Ü.
Épület-(alegység-)ügyeletes:	ÉP.Ü. (AEG. Ü.)

A helyettesek „H” betűvel kiegészített változatot viselnek.

7.[2]

2. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

Az őrszolgálati okmányok

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 27. Hatályos: 2007. III. 1-től.
2 Hatályon kívül helyezte: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 27. Hatálytalan: 2007. III. 1-től.

1. Az őrszolgálat vezényléséhez és ellátásához a következő okmányok szükségesek:
a) őrségleírás (okmányminta szerint);
b) őrhelytáblázat, illetve készenlétes technikai őrzés esetén őrzéstáblázat (okmányminta szerint);
c) őrhelyvázlat, illetve őrzésvázlat;
d) őrintézkedés;
e) őrnapló;
f) csapat- és ellátási (anyag-) szállítmány őrzési terve (okmányminta szerint);
g) nyilvántartási könyv az őrség tartalék lőszeréről.

2. Technikai őrzés esetén az 1. pontban megjelölt okmányokon felül a következő okmányok szükségesek:
a) technikai őrnapló;
b) az őrzéstechnikai eszköz csapatjavítási és karbantartási szakintézkedése;
c) az őrzéstechnikai eszköz törzskönyve;
d) a jelzőrendszer kezelési szakintézkedése.
Az 1–2. pontokban felsoroltakon kívül az őrséget szervező parancsnok a helyi követelményeknek megfelelően még más okmányok használatára is intézkedhet.

3. Az őrségleírást az őrséget szervező katonai szervezet törzsfőnöke (a helyőrségkomendáns) állítsa össze az adott objektum, illetve javak őrzésére vonatkozó intézkedés alapján. A belső őrségek őrségleírását a laktanya- (objektum-) parancsnok (helyőrségi őrségekét a helyőrségparancsnok, a kikülönített őrségét a kikülönítő parancsnok) hagyja jóvá.
Az őrségleírás tartalmát az okmányminta határozza meg.
Ha az őrzés körülményei (az őrhelyek száma, az őrzés módja stb.) megváltoznak, az őrséget szervező parancsnok írásbeli intézkedéssel adjon ki új őrségleírást.
A törzsfőnök (helyőrségkomendáns) az őrségleírással összhangban állítson össze az őrségek számára őrhelytáblázatot, őrhelyvázlatot és őrintézkedést. Készenlétes technikai őrzés esetén őrhelytáblázat helyett őrzéstáblázatot és őrhelyvázlat helyett őrzésvázlatot kell készíteni.

4. Az őrhelytáblázat, illetve az őrzéstáblázat tartalmát az okmányminta határozza meg.

5. Az őrhelyvázlat tartalmazza az őrök felállítási helyét, az őrtornyokat, a mozgási körleteket, a felvezetési útvonalakat, a világító- és jelzőberendezések helyét és használatát, az őrség elhelyezési körletét. Az őrzésvázlat az őrhelyek helyett a jelzőrendszer szektorait, a járőrök menetvonalait tartalmazza.

6. Az őrintézkedés tartalmazza:
a) az őrparancsnok kötelességeit az őrségre bízott javak őrzésével és védelmével kapcsolatban;
b) az őrzés esetleges megerősítésére, illetve a technikai jelzőrendszer meghibásodására vonatkozó tennivalókat;
c) az őrség magatartását támadás, tűz vagy elemi csapás esetén;
d) az őrség ellenőrzésére jogosultak felsorolását;
e) a különböző (vegyi, légi stb.) riadók jelzését;
f) az őrparancsnok és az őrség feladatát magasabb készenlét elrendelésekor;
g) a lezárt létesítmények zárásának és felnyitásának rendjét;
h) a laktanya-ügyeletessel (helyőrség-ügyeletessel) való összeköttetés módját;
i) a tartalék lőszerkészletet tartalmazó ládák nyitásának, illetve a lőszer kiadásának rendjét;
j) az őrparancsnok kötelességeit gyanús (fényképező, vázlatkészítő stb.) és feltartóztatott személyekkel szemben szükséges intézkedés esetén, illetve ha a technikai őrzéssel biztosított területre behatoló vagy onnan távozni szándékozó személyt fognak el;
k) a zárt létesítmények szám szerinti pecsétmintáit, a felnyitás engedélyezésére jogosultak aláírásmintáit;

l) ahol az őrség fogdásokat őriz, az adott fogdára vonatkozó előírásokat.

7. Az őrhely- (őrzés-) táblázatot és az őrhely- (őrzés-) vázlatot az őrséget szervező parancsnok hagyja jóvá, az őrintézkedést a parancsnok adja ki.

8. Az őrnaplóba az őrszolgálat ideje alatt történt eseményeket kell feljegyezni. Az őrnapló az őrség számát, az őrség névsorát és az őrállománynál lévő fegyverek gyártási számát, az őrhelyek felsorolását, illetve készenlétes technikai őrzés esetén a járőrök mozgási útvonalát tartalmazza.

Az őrnaplóba a következőket kell bejegyezni: az őrség vagy az őrök váltásakor az őrhelyen észlelt rendellenességet; ha valamelyik őr kihívta az őrparancsnokot, annak okát; a járőrparancsnok vagy a felvezető ellenőrzéseit az őrhelyeken és azok eredményeit; az őrséget ellenőrző személyek észrevételeit; az őrzés megerősítése céljából járőrök kiküldését és visszatérését; az őrség elhelyezési körletébe belépő személyek nevét, rendfokozatát, a belépés célját; az őrség tartalék lőszerét tartalmazó ládák kinyitását, lezárását és annak okát; az őrzött létesítmény kinyitását és lezárását; telephely őrzése esetén, ha a telephely-ügyeletes az őrparancsnokot kihívja és annak okát; azoknak az őröknek a felállítását és bevonását, akik nem 24 órán át folyamatosan vannak az őrhelyükön; őrkutyák felvezetését és bevonását; készenlétes technikai őrzés esetén a járőr kiküldését és azt, hogy mit tapasztalt; a technikai őrzésről hagyományos őrzésre való áttérést és ellenkezőleg; az őrzött objektumba való behatolás vagy onnan való illetéktelen távozás kísérletét és a tett intézkedéseket; ha valakit az őrség elfogott; ha az őrség valamelyik tagja figyelmeztető lövést adott le, vagy más okból fegyver sült el, és ha fegyverhasználat történt; ha újonnan létesített őrhelyre felvezetik az első őrt, vagy megszüntetett őrhelyről bevonják az utolsót; ha az őrséget a csapatzászló őrzésével bízzák meg, be kell írni a zászló őrzésre történt első átvételét, a következő őrségnek való átadás-átvételét, kiadását vagy leadását. Ezenkívül fel kell jegyezni minden olyan eseményt, amely az őrzési feladat teljesítését vagy annak feltételeit befolyásolja, illetve az őrség elhelyezési körletének és berendezésének állapotában történt változásokat.

A fent felsorolt valamennyi bejegyzés alkalmával, a tevékenységgel, eseménnyel kapcsolatos időpontokat rögzíteni kell.

A technikai őrnaplóba az adott őrségnél alkalmazott technikai eszköz működésével kapcsolatos adatokat kell feljegyezni. Felépítését, tartalmát az alkalmazott technikai eszköz szerint központilag határozzák meg. A technikai őrnaplót az őrzéstechnikai rendszer működéséért, karbantartásáért felelős személynek látnia kell.

Az őrnaplót, az őrséget adó század vezénylő zászlósa készíttesse el, és adja ki az őrparancsnoknak.

Az őrparancsnok az őrség leváltását megelőzően jelentse a laktanya- (helyőrség-) ügyeletesnek az őrnaplóba írt bejegyzéseit, ha az ellenőrzései során nem látta azokat. Az őrparancsnok bevonulása után adja át az őrnaplót a századparancsnoknak (szünnapon az őrség fegyverének, lőszerének levételével megbízott személynek).

A századparancsnok az őrnaplót tanulmányozza át, láttamozza, és tegye meg a rá vonatkozó intézkedéseket, majd a szolgálati út megtartásával terjessze fel az őrséget szervező katonai szervezet törzsfőnökéhez. A törzsfőnök intézkedjen a rendellenesség megszüntetésére, és szabja meg azok határidejét.

A törzsfőnök a helyőrségi őrség őrnaplóját a hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések feltüntetésével 48 órán belül küldje meg a helyőrségkomendánsnak.

A belső őrségek őrnaplóját az őrséget szervező katonai szervezet parancsnoksága, a helyőrségi őrségét a helyőrségkomendáns gyűjtse össze, és őrizze másfél évig.

9. A csapat- és ellátási- (anyag-) szállítmány őrzési tervét a szállítmányparancsnok vagy a szállított anyag felett rendelkező katonai szervezet törzsfőnöke állítsa össze, és a parancsnok hagyja jóvá. Az őrzési terv tartalmát az okmányminta határozza meg.

10. Nyilvántartási könyv az őrség tartalék lőszeréről. Ebben kell nyilvántartani az őrség tartalék lőszerének fajtáit, mennyiségét, a kiadás, a felhasználás és pótlás időpontját, az ellenőrzést és a rendellenesség megszüntetésére tett intézkedéseket, valamint azok végrehajtását. A nyilvántartási könyvet a törzsfőnök (helyőrségkomendáns) hitelesítse.

11.[1] Az őrség okmányait az őrzött objektum jellegének megfelelően minősíteni kell, és iktatási számmal kell ellátni. Az okmányokat az Ügyviteli Szabályzat szerint kell őrizni, majd megsemmisíteni.

Az őrszolgálati okmánymintákra vonatkozó szabályokat a Magyar Honvédség Titokvédelmi Szabályzatában meghatározott általános alaki kellékekkel együtt kell alkalmazni.

Az okmányminták között nem szereplő őrszolgálati okmányokat a 6. számú melléklet tartalmazza.

12. A külső szolgáltatókkal őrzött objektumok okmányrendszerét a Honvéd Vezérkar főnöke külön intézkedésben szabályozza.

ŐRSZOLGÁLATI OKMÁNYMINTÁK

JÓVÁHAGYOM
....., 20..... ..... hó .....-n.
.....
(az őrségeket szervező parancsnok)

ŐRSÉGLEÍRÁS

..... helyőrség (katonai szervezet) részére
(a helyőrség, illetve katonai szervezet megnevezése)

Az őrségek számozása, fokaés elnevezése	Az őrzendő javak megnevezése	Őrhelyek száma				Járőrök száma		Az őrsé				
		Három váltáso	Két-váltáso	Őrhely össze-sen	Őr-kutya őrhely	Készen-létes tech-nikai őrzésnél	Hagyo-mányos őrzésnél	Őr-pa-rancs-nok	Őr-parancs-nok h. (jelző-rendszer kezelő)	Fel-vezető	Őr	Ja o
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
1. sz. őrség 2. fokú	laktanya	4	2	6	–	–	1	1	–	2	16	
...	...											

.....
törzsfőnök
(helyőrségkomendáns)

JÓVÁHAGYOM!
..... 20 ..... hó .....-n

.....

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 28. Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § l).

(az őrségeket szervező parancsnok)

ŐRHELYTÁBLÁZAT

a ..... sz. őrség részére

Az őrség állománya és az őrhelyek száma	A felvezetők és őrhelyeik számozása	Az őrhelyek számozás és mit kell ott átadni

Megjegyzés: Az első oszlopban az őrség egész állományát fel kell sorolni, például: őrparancsnok (zászlós, tiszthelyettes, tisztes) - 1, őrparancsnok-helyettes - 1, felvezető - 2, őr stb. Utána az őrhelyek számát, a háromváltásos őrhelyeket, a kétváltásos őrhelyeket, az ideiglenes őrök felállítási helyeinek számát és az őrkutya-őrhelyek számát kell felsorolni.

.....
törzsfőnök
(helyőrségkomendáns)

JÓVÁHAGYOM!
....., 20..... hó .....-n.
.....
(az őrségeket szervező parancsnok)

ŐRZÉSTÁBLÁZAT

a ..... sz. őrség részére

Az őrség állománya és a járőr-menetvonalak száma		A készenléti szolgálatból kiküldendő járőrök számozása	A járőrök me számo és az azokon v felad
Őrparancsnok	1	1. sz. járőr	1. sz. menetvonal a ..... sz. szekt
Őrpk. h. (jelz. kez.)	1		.....
készenlétbe beosztott	8		
járőr-menetvonal		2. sz. járőr	2. sz. menetvonal

.....
törzsfőnök
(helyőrségkomendáns)

JÓVÁHAGYOM!
....., 20..... hó .....-n
.....
(az őrségeket szervező parancsnok)

..... sz. SZÁLLÍTMÁNY ŐRZÉSI TERVE

Az őrség állománya és az őrhelyek száma	Az őrséget vezényli (nap, alegység)	Az őrség és az őrparancs kötelmei

.....
szállítmányparancsnok

3. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

A KATONAI RENDÉSZET JELZÉSEI

Helyőrségi katonai rendész

Parancsnoksági Katonai Rendész

Vezérkari Katonai Rendész

4. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

A szolgálati beosztás átadása-átvétele

1. Minden szolgálati beosztást annak minden területére kiterjedően úgy kell átadni, illetve átvenni, hogy a katonai szervezet vagy munkaterület tevékenységében ne legyen fennakadás és az újonnan kinevezett (megbízott) személy zökkenőmentesen képes legyen folytatni a beosztással járó feladatok teljesítését.

2. Az átadás-átvételre az elöljáró parancsnok intézkedjen, és az átveendő beosztás szintjétől, a feladatok és az anyagi, technikai eszközök mennyiségétől, bonyolultságától függően szabja meg az átadás-átvétel határidejét. Ez általában ne haladja meg a dandár- és annál magasabb szintű parancsnok esetén a 15, ezred- és önálló zászlóaljparancsnoknál a 10, zászlóalj- és századparancsnoknál az 5 munkanapot. Huzamos ideig tartó helyettesítés esetén, ha az elöljáró parancsnok parancsban bíz meg egy katonát az adott alegység parancsnokságával, ugyancsak intézkednie kell az átadás-átvételre.

3. Az átadás-átvételt elrendelő parancsnok zászlóalj- és annál magasabb parancsnoki beosztás átadás-átvétele esetén jelöljön ki bizottságot. Ha a technikai felszereltség vagy más körülmények szükségessé teszik, századparancsnoki beosztás átadás-átvétele esetén is lehet bizottságot kijelölni. Az átadandó területenként a bizottság keretében albizottságokat kell létrehozni. A távozó és a beosztást átvevő parancsnok személyesen adja, illetve vegye át a beosztást.

4. Az átadás-átvétel eredményét jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Az alapjegyzőkönyv tartalmazza:

a) az átadás-átvétel tárgyát képező beosztás megnevezését, a kinevezési (megbízási) parancs számát, az átadó és az átvevő személy nevét, rendfokozatát;

b) a készenlét fokozásának rendszerével kapcsolatos ügyek állapotát, a harcértéket, a személyi állomány és a haditechnikai eszközök terén való feltöltöttséget;

c) az adott katonai szervezet elé kitűzött feladatokat és azok végrehajtásának menetét;

d) a kiképzés helyzetét;

e) a személyi állomány erkölcsi állapotát, fegyelmi helyzetét, élet- és munkakörülményeit, egészségügyi helyzetét;

f) az anyagi-technikai és pénzgazdálkodási helyzetet;

g) egyéb olyan kérdéseket, amelynek rögzítése az adott időpontban szükséges;

h) a talált állapot rövid értékelését és a szolgálati beosztás átadására-átvételére vonatkozó következtetéseket.

Az albizottságok jegyzőkönyvei a szakterületek állapotát rögzítsék.

5. A jegyzőkönyveket az átadó, az átvevő és a bizottság tagjai írják alá. Ezután jóváhagyásra fel kell terjeszteni azokat az átadás-átvételt elrendelő parancsnoknak. Dandár parancsnokságának átadás-átvételekor a jegyzőkönyvet ezenkívül fel kell terjeszteni ellenjegyzésre a Honvéd Vezérkar főnökének. A jegyzőkönyvet az ügyvitelre vonatkozó előírásoknak megfelelő ideig meg kell őrizni.

6. Az átadás-átvétel megtörténtét mind az átadó, mind az átvevő jelentse az átadás-átvételt elrendelő elöljárónak.

A kinevezett egység- és annál magasabb szintű parancsnok parancsban tegye közzé a parancsnokság átvételét.

7. Kötelékben levő századparancsnoki beosztás átadás-átvételének felügyeletére, ellenőrzésére, ha ez nem bizottságilag történik, az elöljáró parancsnok jelöljön ki megfelelő személyt. A szakaszparancsnoki beosztás átadás-átvételekor sem bizottságot, sem ellenőrző személyt nem kell kijelölni.

Az átadás-átvételi jegyzőkönyvet az átadó és az átvevő állítsa össze. A jegyzőkönyv – alegységméreteknek megfelelően – értelemszerűen ugyanazokat tartalmazza, mint a magasabb szintű szervezeteknél leírt alapjegyzőkönyv, továbbá rögzítse a fegyverzeti és technikai állapotot, az anyagi ellátottság helyzetét és az adott körülmények közötti legfontosabb szakkérdéseket.

A jegyzőkönyvet egy példányban kell elkészíteni és jóváhagyás után a szervezeti egység irattárában kell elhelyezni.

8. Szakaszparancsnoki és annál alacsonyabb szintű beosztás átadás-átvételéről csak akkor kell jegyzőkönyvet felvenni, ha személyesen a parancsnokra bízott anyagot kell átadni, illetve átvenni.

9. Nem parancsnoki beosztású szolgálati személyek beosztásának átadás-átvétele alkalmából az átadás-átvételt elrendelő elöljáró a beosztás szintjének, az adott szolgálati személyek feladatkörének és a rájuk bízott anyagi, technikai eszközök mennyiségének, jellegének, bonyolultságának megfelelően döntsön bizottság, vagy ellenőrző személy kijelölésére, jegyzőkönyv készítésére, valamint a határidőre vonatkozóan.

Ha az egység- és annál magasabb szintű parancsnok helyettese vagy ilyen szintű fegyvernemi és szolgálatiág-főnök (-vezető) adja, illetve veszi át beosztását, a jegyzőkönyvet az átadás-átvételt elrendelő elöljáró előtt az elöljáró parancsnokság megfelelő parancsnokhelyettese (főnöke) is lássa.

10. A beosztást átadó személy abban az esetben, ha a szervezeti egységtől más szervezeti egységhez kerül mozgatásra, illetve kiválik a Magyar Honvédség állományából, köteles anyagelszámolási lapon igazoltatni, hogy a részére kiadott anyagokkal elszámolt. Az anyagelszámolási lap egy példányát a beosztás átadás-átvételi jegyzőkönyveknél leírtak szerint kell tárolni.

5. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

A CSAPATTÖRTÉNETI KÖNYV VEZETÉSE

1. A csapathagyományok megörökítésére a katonai szervezetnél csapattörténeti könyvet kell vezetni. Ebbe – megalakulásától kezdve – be kell jegyezni az érintett katonai szervezet (csapat, intézet) tevékenységének, életének fontosabb eseményeit, harci útjának kiemelkedő állomásait és eredményeit.

2. A csapattörténeti könyv vezetéséért a katonai szervezet törzsfőnöke, ahol ilyen nincs, a parancsnok által megbízott személy a felelős.

3. A könyvbe be kell jegyezni:

a) a csapatzászló adományozását és a vele kapcsolatos mindennemű változást;

b) a szervezeti változásokat;
c) az elhelyezésben, diszlokációban végbement változásokat;
d) alapvető haditechnikai eszközök rendszerbe állítását;
e) a vezető állományban végbement személyi változásokat, zászlóaljparancsnokig bezárólag;
f) külföldi missziókban való részvételt;
g) magasabb szintű – hazai és nemzetközi – gyakorlatokon való részvételt és az ott kapott értékelést;
h) a felügyeleti parancsnoki ellenőrzéseken és HM szemléken kapott értékeléseket;
i) a kiképzés időszakos értékelését;
j) természeti katasztrófák elhárításában való részvételt, az érte kapott magas szintű elismeréseket;
k) az állami vezetők, külföldi delegációk látogatásait;
l) a katonai szervezet fegyveres alkalmazását;
m) harcokban, hadműveletekben való részvételt és eredményeket;
n) a katonai szervezet, valamint annak állománya részére adományozott kitüntetéseket;
o) a kiemelkedő helytállást.

4. Ezenkívül rögzíteni kell a katonai szervezet életében olyan más kiemelkedő eseményeket is, amelyek a Magyar Honvédség történetírása szempontjából jelentősek.

5. Csak hivatalos dokumentumokra alapozott bejegyzéseket szabad tenni. Mindegyik bejegyzésnél fel kell tüntetni az illető dokumentum számát, ha dokumentumok nincsenek, az eseményt a résztvevők elbeszélése alapján kell bevezetni, de meg kell nevezni az adatszolgáltatót.
Az adatok megbízhatóságát a törzsfőnök aláírásával igazolja.

6. Háborúban a csapatok hadműveleti naplót vezetnek.
Ennek fő mozzanatait a háborús tevékenység befejeztével át kell vezetni a csapattörténeti könyvbe.

7.[1] A csapattörténeti könyvet, amennyiben a feltételei fennállnak, minősíteni kell, de ebben az esetben is biztosítani kell, hogy a hivatásos állomány a csapathagyományok ápolása céljából tanulmányozhassa.

6. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz

Formanyomtatványok jegyzéke

Fsz.	A nyomtatvány megnevezése	Raktári sz.
1.	Zászlóaljnapló (ezrednapló)	21-0526
2.	Századnapló	21-0527
3.	Szolgálat reggeli jelentése	21-0572
4.	Őrnapló	21-0511
5.	Nyilvántartási könyv az őrség tartalék lőszeréről	21-0507
6.	Kapujegy	21-0523
7.	Látogatókönyv	21-0538
8.	Egyszeri belépési engedély	21-0522
9.	Beadványok könyve	21-0509
10.	Szolgálatvezénylési kimutatás	21-0571
11.	Fegyverkiadási füzet	21-0513
12.	Fegyvernévtábla	21-0501
13.	Vizsgabizonylati lap	21-0552
14.	Gyengélkedők könyve	21-0524
15.	Baleseti napló	21-0553

1 Módosította: 11/2010. (V. 12.) HM rendelet 3. § m).

16.	Dicséreti és fenyítési lap	13-0352
17.	Járőrlap	21-0554
18.	Katonai rendészjárőr jelentése	21-0555

FÜGGELÉK
a Szolgálati Szabályzathoz

A katonák kötelességei a hadviselésre és a háború áldozatainak védelmére vonatkozó alapvető nemzetközi humanitárius szabályok megtartásával kapcsolatban

ALAPELVEK ÉS ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A hadviselésre a hazai jogszabályokon kívül alkalmazni kell mindazon, a fegyveres összeütközésekre irányadó nemzetközi egyezményeket, amelyeknek az összeütköző államok részesei, továbbá a nemzetközi jognak a fegyveres összeütközésre vonatkozó általánosan elismert elveit és szabályait. A polgári személyek és harcosok az egyezmények által nem szabályozott esetekben is a nemzetközi jognak a kialakult szokásokból, az emberiesség törvényeiből és az emberiség lelkiismeretének követelményeiből folyó általános elvek védelme és hatálya alatt állnak.

A hadviselés szabályait minden fegyveres konfliktus esetében azok kezdetétől alkalmazni kell, függetlenül annak kiváltó okától és a fegyveres konfliktus előidézéséért való felelősségtől.

A hadviselés szabályai az összeütköző felek területén a harctevékenység általános befejezésekor, a megszállt területek esetében pedig a megszállás megszűnésekor vesztik hatályukat, kivéve mindkét esetben azokat a személyeket, akiknek végleges szabadon bocsátására, hazaküldésére később kerül sor.

A nemzetközi jog által védett személyek tekintetében faj, szín, nem, nyelv, vallás vagy hit, politikai, vagy más meggyőződés, nemzeti, vagy társadalmi hovatartozás, vagyon, származás, vagy más állapot, illetve bármely más hasonló szempont szerinti mindennemű hátrányos megkülönböztetés tilos.

A hadviselés szabályait megfelelően alkalmazni kell akkor is, amikor a katona békefenntartóként vesz részt fegyveres konfliktusok kezelésében és nem részese a konfliktusnak**.**

Az egyéni felelősség, a felettesek és parancsnokok kötelessége

A hadviselési szabályok megsértéséért minden személy egyéni büntetőjogi és fegyelmi felelősséggel tartozik. A felettes nem adhat a hadijog feltétlen alkalmazást igénylő szabályával ellentétes parancsot.

Az a tény, hogy a hadviselési szabályok megsértését alárendelt személy követte el, nem mentesíti feletteseit az eset körülményeitől függően a büntetőjogi vagy fegyelmi felelősség alól, ha tudták, vagy a szükséges értesülések birtokában az adott körülmények között tudhatták volna, hogy az érintett személy jogsértést követ el vagy készül elkövetni, és ha tőlük telhetően nem tettek meg minden intézkedést a jogsértés megakadályozására, illetve megtorlására.

A parancsnokok, ha tudomásuk van arról, hogy alárendeltjeik vagy az ellenőrzésük alatt levő más személyek a hadviselési szabályok megsértésére készülnek, vagy megsértették azokat, minden szükséges intézkedéssel akadályozzák meg a szabályok megsértését és a szükséges esetekben kezdeményezzenek fegyelmi vagy büntető eljárást a jogsértők ellen.

A parancsnokok kötelesek a parancsnokságuk alá tartozó fegyveres erők tagjai és az ellenőrzésük alatt levő más személyek vonatkozásában megelőzni és szükség esetén megakadályozni, továbbá az illetékes hatóságoknak jelenteni a hadviselési szabályok megsértését. Ennek érdekében a parancsnokok kötelesek a beosztásuknak megfelelő mértékben gondoskodni arról, hogy a parancsnokságuk alá tartozó fegyveres erők tagjai tisztában legyenek a hadviselés szabályai alapján rájuk háruló kötelezettségekkel.

A hadviselés módja [1]

A hadviselés során az emberiesség, a katonai szükségszerűség és az arányosság követelményeit együttesen kell alkalmazni. Tilos a katonai szükségszerűségre hivatkozva a hadviselés szabályait megsérteni.

A hadviselés módja vagy eszköze megválasztásának joga semmilyen fegyveres összeütközésben nem korlátlan. A hadviselő felek csak az ellenség legyőzéséhez szükséges erő alkalmazására jogosultak.

Tilos a hadműveleti vagy megszállt területen az ellenséggel, polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert vagy harci eszközt alkalmazni, alkalmaztatni vagy alkalmazására irányuló előkészületet tenni. Ilyenek különösen a gyalogsági (taposó-)aknák, ártalmatlannak tűnő tárggyal összekapcsolt robbanószerkezetek (meglepőaknák), a gyújtófegyverek, a vegyifegyverek, a vakító lézerfegyverek, a biológiai fegyverek és mérgek, az emberi testben ellapuló lövedékek és ki nem mutatható repeszhatású fegyverek.

Tilos olyan fegyvereket, lövedékeket és anyagokat, valamint olyan hadviselési módokat alkalmazni, amelyek felesleges károkat, vagy szükségtelen szenvedést okoznak.

Tilos olyan hadviselési módokat vagy eszközöket alkalmazni, amelyek célzatosan vagy valószínűen nagyarányú, hosszan tartó és súlyos károkat okozhatnak a természeti környezetben. A harccselekmények után visszamaradt robbanóeszközöket (fel nem robbant, elhagyott tüzérségi és egyéb katonai robbanóeszközöket) az ellenőrzött területen meg kell jelölni, majd eltávolítani vagy megsemmisíteni. Nem ellenőrzött területre juttatott ilyen eszközre vonatkozó információkat a területet ellenőrző részére el kell juttatni.

Tilos a fegyverszünet feltételeit megszegni.

Tilos az ellenség hadikövetét vagy ennek kísérőjét bántalmazni, jogtalanul visszatartani, vagy ellene más erőszakot alkalmazni.

Az ellenséget tilos hitszegéssel megölni, megsebesíteni, vagy foglyul ejteni. Hitszegést képeznek azok a cselekmények, amelyek az ellenségben bizalmat keltve, őt – e bizalommal való visszaélés szándékával – abban a hitben tarják, hogy a fegyveres összeütközésekre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok alapján védelem illeti meg. Többek között az alábbi cselekmények minősülnek hitszegésnek:

a) a megfelelő zászló kitűzésével fegyverszüneti tárgyalási szándék, vagy megadás színlelése;

b) sebesülés, vagy betegség miatti harcképtelenség színlelése;

c) polgári, nem harcos minőség színlelése;

d) védett helyzet színlelése az ENSZ vagy semleges, illetve az összeütközésben rész nem vevő más államok jelzéseinek, jelvényeinek, vagy egyenruháinak viselésével.

A hadicselek alkalmazása megengedett. Hadicselek az olyan cselekmények, amelyek célja az ellenség félrevezetése, vagy meggondolatlan akciókra bírása, de amelyek nem sértik a fegyveres összeütközésre vonatkozó nemzetközi jogi szabályokat, s amelyek azért nem hitszegőek, mert az ellenségben nem keltenek bizalmat jogi védettsége tekintetében. Hadicselnek tekintendők többek között az álcázás, a csapda, a megtévesztő hadműveletek és a félrevezető adatok közlése.

1 Módosította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 29–30.

Elismert jelvények

Tilos rendeltetésellenesen használni a Vöröskereszt, Vörös Félhold, Vörös Oroszlán és Nap megkülönböztető jelvényt, illetve az egyezményekben megjelölt egyéb jelvényeket, jeleket, vagy jelzéseket. Fegyveres összeütközés során ugyancsak tilos szándékosan visszaélni más nemzetközileg elismert védőjelvények, -jelek, és -jelzések használatával, a fegyverszüneti zászlót is ideértve, valamint a kulturális javak védelmére szolgáló jelvénnyel.

Tilos a vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroszlán és nap) jelvény vagy hasonló célt szolgáló és nemzetközileg elismert más jelvény vagy jelzés oltalma alatt álló személlyel vagy dologgal szemben erőszakos cselekményt elkövetni.

Az Egyesült Nemzetek megkülönböztető jelvényét csak e Szervezet engedélyével szabad használni.

Nemzeti jelzések

Fegyveres összeütközés során tilos a semleges, vagy az összeütközésben részt nem vevő más államok zászlóit, vagy katonai jelvényeit, jelzéseit, illetve egyenruháit használni.

Támadás közben, illetve a hadműveletek leplezésére, elősegítésére, biztosítására vagy akadályozására tilos a szembenálló felek zászlóit, vagy katonai jelvényeit, jelzéseit, illetve egyenruháit használni.

Kegyelem

Tilos olyan parancs kiadása, hogy senki sem maradhat életben, tilos az ellenséget ezzel fenyegetni, illetve a hadműveleteket ilyen alapon folytatni.

Megtorlás tilalma

Tilos hadifoglyokkal szemben megtorló rendszabályokat alkalmazni.

Tilos sebesültekkel, betegekkel, egészségügyi személyzettel, egészségügyi alakulattal, egészségügyi célt szolgáló épületekkel és felszereléssel szemben megtorló intézkedések foganatosítása.

A polgári lakosság, illetve polgári személyek ellen tilos megtorló támadást intézni. A polgári javak nem szolgálhatnak megtorlás célpontjául. Tilos a polgári lakosság létfenntartásához nélkülözhetetlen javak ellen megtorló intézkedéseket foganatosítani.

Tilos a természeti környezet ellen megtorló támadást intézni.

Tilos bármely, veszélyes erőket tartalmazó létesítmény vagy katonai célpont ellen megtorló támadást intézni.

Tilos a népek kulturális, vagy szellemi örökségét képező műemlékek, művészeti alkotások, vagy kegyhelyek ellen megtorló intézkedéseket foganatosítani.

HARCOSOK ÉS HADIFOGLYOK

A harcosok

Valamely összeütköző fél fegyveres erőinek tagjai – az egészségügyi személyzet és lelkészek kivételével – harcosoknak minősülnek, akiknek joguk van közvetlenül részt venni az ellenségeskedésekben.

A harcosoknak a támadás vagy a támadást előkészítő hadműveletek során meg kell különböztetni magukat a polgári lakosságtól. Olyan helyzetben, ahol az ellenségeskedések természetéből következően a fegyveres harcos nem tudja magát megkülönböztetni, a harcost továbbra is harcosnak kell tekinteni, feltéve, hogy az ilyen helyzetekben nyíltan viseli fegyverét:

a) minden egyes katonai összecsapás során;

b) mindaddig, amíg az ellenség látókörében tartózkodva részt vesz a közreműködésével megindítandó támadást megelőző katonai felfejlődésben.

A harcképtelen ellenség védelme

Nem szabad megtámadni azt, akiről felismerik, vagy az adott körülmények között felismerhető, hogy harcképtelen.

Harcképtelen az a személy, aki:

a) a szembenálló fél hatalmában van,

b) egyértelműen kifejezésre juttatja azt a szándékát, hogy megadja magát, vagy

c) sebesülése, vagy betegsége következtében elvesztette eszméletét, vagy egyébként magatehetetlenné vált, és ezért önvédelemre képtelen,

feltéve, hogy bármely felsorolt esetben tartózkodik ellenséges cselekmények elkövetésétől és nem kísérel meg szökést.

A hadifoglyok

Bármely harcos, aki a szembenálló fél hatalmába kerül, hadifogolynak minősül.

A hadifoglyokra vonatkozó szabályokat az ellenség hatalmába jutásuk időpontjától kezdve egészen végleges szabadon bocsátásukig és hazaszállításukig kell alkalmazni.

A hadifoglyok az ellenséges hatalmaknak – nem pedig az őket foglyul ejtő egyéneknek vagy csapattesteknek – a hatalmában vannak. Az őket fogva tartó hatalom – az esetleg fennálló egyéni felelősségtől függetlenül – felelős a velük szemben alkalmazott bánásmódért.

Az ellenségeskedésekben résztvevő és a szembenálló Fél hatalmába kerülő személyt hadifogolynak kell vélelmezni és ennélfogva megilleti a védelem, ha igényt tart a hadifogoly jogállására, vagy arra jogosultnak tűnik, illetve, ha az a Fél, amelyhez tartozik, részére ilyen jogállás biztosítását igényli. A hadifogoly jogállására való jogosultság kérdésében felmerülő kétely esetén az érintett személy mindaddig hadifogolynak tekintendő és ennélfogva védelem alatt áll, amíg jogállását illetékes bíróság meg nem állapítja.

A hadifoglyokkal mindenkor emberségesen kell bánni.

A hadifoglyokat a harci övezetből való elszállításukig nem szabad szükségtelenül veszélynek kitenni.

A hadifoglyokat mindenkor védelemben kell részesíteni, különösen minden erőszakos cselekményekkel vagy megfélemlítéssel, sértegetéssel és a nyilvános kíváncsiskodással szemben.

A hadifoglyoknak minden körülmények között joguk van személyük és becsületük tiszteletben tartásához.

A nőket a nemüknek járó teljes tisztelettel kell kezelni, és őket minden esetben olyan kedvező elbánásban kell részesíteni, mint amilyen a férfiakat megilleti.

Minden hadifogoly, ha erre vonatkozólag hozzá kérdést intéznek, csak családi nevét, utóneveit és rendfokozatát, születésének időpontját és katonai számát, vagy ezek hiányában ezekkel egyenértékű adatokat köteles közölni. Nem alkalmazható semmiféle testi vagy lelki kínzás, illetve bármilyen egyéb kényszerítés a hadifoglyokkal szemben abból a célból, hogy tőlük bármilyen természetű információt szerezzenek. Ha a hadifoglyok megtagadják a válaszadást, tilos őket fenyegetni, sértegetni, bármilyen természetű kellemetlenségnek kitenni, illetve kedvezőtlen bánásmódban részesíteni őket.

A személyi használatra szolgáló összes dolgok és tárgyak, a fegyverek, katonai felszerelés és katonai iratok kivételével a hadifoglyok birtokában maradnak, így különösen a gázálarcok és mindazok a tárgyak, amelyeket személyes védelmük céljából adtak át nekik. Úgyszintén birtokukban maradnak az öltözködésükre és táplálkozásukra szolgáló dolgok és tárgyak is, még ha ezek a dolgok és tárgyak hivatalos katonai felszerelésükhöz tartoznak is. A rendfokozati és állampolgársági jelvényeket, kitüntetéseket és különösen a személyi és érzelmi értékkel bíró tárgyakat nem szabad elvenni a hadifoglyoktól.

Kémek

Valamely összeütköző Fél fegyveres erőinek egyetlen olyan tagját sem illeti meg a hadifogoly jogállása és kémként lehet vele bánni, aki kémtevékenység folytatása közben kerül a szembenálló Fél hatalmába.

Valamely összeütköző Fél fegyveres erőinek az a tagja, aki annak javára a szembenálló Fél által ellenőrzött területen végez hírszerzést, vagy kísérel meg hírszerzést végezni, nem tekinthető kémtevékenységet folytatónak, ha eközben fegyveres erőinek egyenruháját viseli.

Zsoldosok

A zsoldos nem tekinthető harcosnak vagy hadifogolynak.

Zsoldos minden olyan személy, akit kifejezetten abból a célból toboroztak, hogy fegyveres összeütközésben harcoljon, ténylegesen közvetlenül részt vesz az ellenségeskedésekben, egyéni haszonszerzési vágyból vesz részt az ellenségeskedésekben, valamelyik összeütköző Félnek nem állampolgára, vagy valamelyik összeütköző Fél által ellenőrzött területnek nem lakosa, nem tagja valamelyik összeütköző Fél fegyveres erőinek, és akit nem az összeütközésben részt nem vevő valamely állam küldött fegyveres erőinek tagjaként hivatalos szolgálatra.

A SEBESÜLTEK ÉS A BETEGEK VÉDELME

A megkülönböztető jelvény

Az egészségügyi alakulatok és szállítóeszközök, illetve az egészségügyi és egyházi személyzet, felszerelés, vagy anyagok védelmére szolgáló megkülönböztető jelvény a fehér alapon elhelyezett vörös kereszt, vörös félhold, vagy vörös oroszlán és nap.

Sebesültek és betegek védelme [1]

Bármelyik fél összes sebesültjeit, betegeit és hajótörötteit tiszteletben kell tartani és védelemben részesíteni, továbbá halottai eltemetéséről, kegyeletéről, nyilvántartásáról gondoskodni kell.

Minden körülmények között emberséges bánásmódban és állapotuktól függően a lehető legteljesebb és a lehető leggyorsabb orvosi ápolásban és gondozásban kell őket részesíteni. Az orvosi szempontokon kívül tilos bármilyen más alapon történő megkülönböztetésük.

Tilos a harctéren az elesetteket, sebesülteket vagy betegeket fosztogatni.

Az egészségügyi személyzet és alakulatok védelme

Az egészségügyi alakulatokat mindenkor tiszteletben kell tartani, és védelemben kell részesíteni, s nem szabad őket megtámadni.

1 Módosította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 31.

Az egészségügyi alakulatokat semmilyen körülmények között sem szabad katonai objektumoknak támadástól való védelmezésére felhasználni. Az összeütköző Felek a lehetőség szerint kötelesek gondoskodni egészségügyi alakulataik olyan elhelyezéséről, hogy a katonai objektumok elleni támadások ne veszélyeztessék biztonságukat.

A polgári egészségügyi személyzetet tiszteletben kell tartani és védelemben kell részesíteni.

Az egészségügyi járműveket, a sebesült- és a betegszállítmányokat vagy az egészségügyi felszerelés szállítmányokat ugyanúgy tiszteletben kell tartani és védelemben kell részesíteni, mint a mozgó egészségügyi alakulatokat.

A kizárólag a sebesültek és betegek felkutatására, felszedésére, szállítására és kezelésére vagy a betegség megelőzésére, valamint az egészségügyi alakulatok és intézetek ügyvitelére alkalmazott személyzetet, úgyszintén a fegyveres erőkhöz tartozó tábori lelkészeket, minden körülmények között kíméletben és védelemben kell részesíteni.

Azokat a katonákat, akik különlegesen ki vannak képezve arra, hogy adott esetben a sebesültek és a betegek felkutatásánál, felszedésénél, szállításánál vagy kezelésénél, mint kisegítő ápolók vagy sebesültvivők teljesítsenek szolgálatot, szintén kíméletben és védelemben kell részesíteni, ha ezeket a feladatokat abban az időpontban látják el, amikor az ellenséggel kapcsolatba kerülnek vagy annak hatalmába esnek.

A fegyveres erőknek az ellenfél hatalmába került összes mozgó egészségügyi alakulatainak felszerelése továbbra is a sebesültek és a betegek céljaira szolgál.

A POLGÁRI LAKOSSÁG ÉS JAVAK VÉDELME

Általános rendelkezések

Mindenkor különbséget kell tenni a polgári lakosság és a harcosok, valamint a polgári javak és katonai célpontok között, és ennek folytán csak katonai célpontok ellen folytatható harci tevékenység.

A polgári személyeket megilleti a védelem, amennyiben és ameddig nem vesznek közvetlenül részt az ellenségeskedésekben.

A polgári lakosságot, valamint a polgári személyeket tilos megtámadni. Tilos minden olyan erőszakos cselekmény, vagy azzal való fenyegetés, amelynek elsődleges célja, hogy rettegést keltsen a polgári lakosság körében.

Tilos olyan megkülönböztetés nélküli támadásokat indítani:

a) amely nem meghatározott katonai célpont ellen irányul;

b) amelynek során olyan harcmódot vagy harceszközt alkalmaznak, amelyet nem lehet meghatározott katonai célpont ellen irányítani, vagy

c) amelynek során olyan harcmódot vagy harceszközt alkalmaznak, amelynek hatásait nem lehet korlátozni;

és ezért minden ilyen esetben megkülönböztetés nélkül egyaránt sújtja a katonai célpontokat és a polgári személyeket, illetve polgári javakat.

A polgári lakosságot, illetve polgári egyéneket nem szabad bizonyos helyeknek, vagy területeknek a hadműveletek alóli mentesítésére felhasználni, különösen pedig arra, hogy katonai célpontokat próbáljanak a támadástól megvédeni, illetve hadműveleteket biztosítani, elősegíteni, vagy megakadályozni.

A polgári javak védelme

Támadást szigorúan csak katonai célpontok ellen lehet indítani. Csak azok a tárgyak minősülnek katonai célpontoknak, amelyek jellegüknél, elhelyezkedésüknél, céljuknál vagy rendeltetésüknél fogva hatékonyan elősegítik a katonai műveletet és amelyek teljes, vagy részleges megsemmisítése, elfoglalása, vagy semlegesítése az akkori körülmények között meghatározott katonai előnyt jelent. Kétely esetén azt kell vélelmezni, hogy egy polgári rendeltetésű létesítményt, mint pl. kegyhelyet, házat, lakást, vagy iskolát nem vesznek igénybe katonai művelet hatékony elősegítésére.

A polgári lakosság létfenntartásához nélkülözhetetlen javak védelme

Tilos a polgári személyek éheztetéséhez, mint hadviselési módhoz folyamodni.

Tilos a polgári lakosság életéhez nélkülözhetetlen tárgyakat – a polgári személyek kiéheztetése, elköltözésre késztetése céljából, vagy bármely más célból – megtámadni, lerombolni, elhurcolni, vagy használhatatlanná tenni kifejezetten azért, hogy a polgári lakosság, vagy a szembenálló Fél fenntartása szempontjából értéktelenné váljanak.

A polgári védelem szervezetei

A polgári védelem szervezeteit és azok személyzetét kíméletben és védelemben kell részesíteni. A parancsoló katonai szükség esetét kivéve, jogosultak polgári védelmi feladataik ellátására.

A polgári védelemre szolgáló épületek és eszközök, valamint a polgári lakosság óvóhelyei a polgári javakkal egyenlő védelem alatt állnak. A polgári védelemre szolgáló létesítményeket csak az a Fél pusztíthatja el, vagy vonhatja el rendeltetésüktől, amelyhez tartoznak.

Egyéb szabályok

A sebesültek, a betegek, valamint a terhes és a gyerekágyas asszonyok ápolására szolgáló polgári kórházakat semmilyen körülmények között sem szabad megtámadni, az összeütköző Felek kötelesek ezeket az intézményeket mindenkor kímélni és védelemben részesíteni.

A védett személyeknek minden körülmények között joguk van arra, hogy személyüket, becsületüket, családi jogaikat, vallási meggyőződésüket és gyakorlatukat, életmódjukat és szokásaikat tiszteletben tarthassák. Mindenkor emberséges bánásmódban kell őket részesíteni, és meg kell őket védeni minden erőszakkal vagy megfélemlítéssel, sértéssel vagy nyilvános kíváncsiskodással szemben.

A védett személyekkel szemben semmiféle testi vagy erkölcsi kényszert nem szabad alkalmazni, különösen abból a célból, hogy tőlük vagy harmadik személyektől információkat kapjanak.

Tilos hadműveleti vagy megszállt területen a polgári javakat fosztogatni, illetve a lakosságot szolgáltatás kikényszerítésével vagy más módon súlyosan megkárosítani.

Túszok szedése tilos.

A nőket különösen védelemben kell részesíteni minden becsületük ellen irányuló támadással, különösen az erőszakos közösüléssel, a prostitúcióra való kényszerítéssel vagy szemérmüket sértő minden cselekménnyel szemben.

A gyermekeket különösen kíméletben kell részesíteni és védelmezni kell őket minden illetlen cselekménnyel szemben.

A fegyveres összeütközés területén veszélyes szakmai kiküldetésben levő újságírókat polgári személyeknek kell tekinteni.

A Vöröskereszt (vörös félhold, oroszlán és nap) elismert nemzeti egyesületei a meghatározott vöröskereszt elveknek megfelelően tevékenységüket folytathatják. A többi segélyegyesületnek szintén meg kell engedni, hogy hasonló feltételek mellett folytathassa emberbaráti tevékenységét. Ugyanez illeti meg a már meglevő nem katonai jellegű különleges szervezeteket is, amelyeknek célja a polgári lakosság létfeltételeinek a lényeges közszolgáltatások fenntartása, a segélyek szétosztása és a mentőszolgálat megszervezése útján való biztosítása.

A természeti környezet védelme

A hadviselés során gondoskodni kell a természeti környezetnek nagyarányú, hosszan tartó és súlyos károsodástól való megvédéséről. E védelem körébe tartozik az olyan hadviselési módok és eszközök alkalmazásának tilalma, amelyek célzatosan, vagy valószínűen ilyen károkat okoznak a természeti környezetben, és ezzel veszélyeztetik a lakosság egészségét, vagy életben maradását.

Veszélyes erőket tartalmazó létesítmények védelme

A veszélyes erőket tartalmazó üzemek, vagy berendezések, nevezetesen gátak, töltések és áramszolgáltató atomerőművek ellen akkor sem szabad támadást intézni, ha azok katonai célpontot képeznek; amennyiben a támadás veszélyes erőket szabadíthat fel, és ennek következtében súlyos veszteségeket okozhat a polgári lakosság körében. Az ilyen művek, vagy berendezések mellett, illetve közelében levő más katonai célpontok ellen sem szabad támadást intézni, ha a támadás az érintett művekből, vagy berendezésekből veszélyes erőket szabadíthat fel, és ennek következtében súlyos veszteségeket okozhat a polgári lakosság körében.

Kulturális javak és kegyhelyek védelme [1]

Tilos a népek kulturális vagy szellemi örökségét képező műemlékek, művészeti alkotások vagy kegyhelyek ellen ellenséges cselekményeket folytatni és az ilyen javakat katonai erőfeszítések támogatására – a sürgető katonai szükség eseteit kivéve – felhasználni. Az emberiség számára nemzetközileg kiemelt jelentőségűnek minősített kulturális örökséget képező javaknak harccselekményektől való teljes védelmét biztosítani kell.

JOGSÉRTÉSEK

Általános szabályok

Mindig és mindenhol tilosak a polgári lakossággal szemben elkövetett következő cselekmények akár polgári, akár katonai személyek követik el:
a) élet, egészség, vagy a személyek fizikai vagy szellemi jóléte elleni erőszak, különösen:
(i) szándékos emberölés,
(ii) a kínzás minden formája, akár fizikai, akár szellemi,
(iii) testi fenyítés, és
(iv) megcsonkítás;
b) a személyi méltóság megsértése, különösen a megalázó, lealacsonyító bánásmód, és prostitúció kikényszerítése és a veszélyes fenyegetés bármilyen formája;
c) túszszedés;
d) kollektív büntetés és
e) a fentebb említett cselekmények bármelyikének elkövetésével való fenyegetés.

1 Az alcím alatti szöveget megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 32. Hatályos: 2007. III. 1-től.

Tilos és a hadviselési szabályok súlyos megsértésének tekintendő minden olyan jogellenes cselekmény vagy mulasztás, amely a hadifogoly halálát okozza, vagy súlyosan veszélyezteti a hadifogoly egészségét. Különösen, egyetlen hadifogoly sem vethető alá semmiféle természetű testi csonkításnak vagy olyan orvosi tudományos kísérletnek, amelyet az érdekelt hadifogoly orvosi kezelése nem indokol, és amely nem áll ennek érdekében.

Speciális szabályok

Az általános szabályokon túl a következőket is alkalmazni kell:

A hadviselés szabályainak súlyos megsértésének tekintendők a következő cselekmények is, ha azokat szándékosan követik el és halált, súlyos testi sértést, vagy súlyos egészségkárosodást okoznak:

a) a polgári lakosság vagy polgári személyek elleni támadás;

b) a polgári lakosságot vagy polgári javakat érintő megkülönböztetés nélküli támadás indítása annak tudatában, hogy az a polgári lakosság körében nagyszámú halálos áldozatot követel, vagy sebesülést okoz, illetve a polgári javakban nagymérvű károkat idéz elő;

c) a veszélyes erőket tartalmazó művek vagy létesítmények elleni támadás indítása annak tudatában, hogy az a polgári lakosság körében nagyszámú halálos áldozatot követel vagy sebesülést okoz, illetve a polgári javakban nagymérvű károkat idéz elő;

d) a nem védelmezett helységek és a demilitarizált övezetek megtámadása;

e) harcképtelen személy tudatos megtámadása;

f) a vöröskereszt, vörös félhold, vörös oroszlán és nap megkülönböztető jelvénynek vagy más elismert védőjelzéseknek a védelmükre vonatkozó szabályok megsértésével történő álnok használata.

A sebesültek, a betegek, a hadifoglyok és a polgári lakosság tekintetében a fentieken kívül súlyos jogsértésnek minősül az embertelen bánásmód, ideértve a biológiai kísérleteket, nagy fájdalom szándékos előidézése, vagy a testi épség, illetve az egészség súlyos megsértése is.

A sebesültek és betegek tekintetében a súlyos jogsértésnek minősül továbbá a vagyontárgyaknak a katonai szükség által nem indokolt nagymérvű önkényes és jogellenes megsemmisítése vagy eltulajdonítása is.

A hadifoglyok tekintetében súlyos jogsértésnek minősül továbbá a hadifogolynak az ellenséges Hatalom fegyveres erőiben való szolgálatra kényszerítése, vagy a hadifogolynak a tisztességes és szabályos eljáráshoz való jogától történő megfosztása is.

A polgári lakosság tekintetében súlyos jogsértésnek minősül továbbá a védett személy jogellenes elhurcolása vagy áthelyezése, illetve a jogellenes fogva tartása, a védett személynek az ellenséges Hatalom fegyveres erőiben való szolgálatra kényszerítése, illetve a védett személynek a tisztességes és szabályos eljáráshoz való jogától való megfosztása, vagyontárgyaknak a katonai szükség által nem indokolt, nagymérvű, jogellenes és önkényes megsemmisítése, illetve eltulajdonítása is.

EGYEZMÉNYES VÉDŐ ÉS AZONOSÍTÓ JELEK

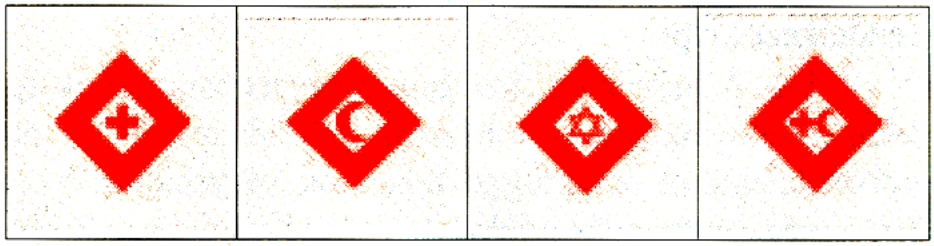
Ezen melléklet csak a legáltalánosabban használt nemzetközi egyezményes vizuális jeleket (jelvényeket, emblémákat) tartalmazza. Külön szabályok vannak az egészségügyi, egyházi és polgári védelmi személyzet igazolványaira, az egészségügyi alakulatok és szállító eszközök fény-, rádió-, elektronikus és víz alatti akusztikai jelzéseire, a velük híradóeszközökkel történő összeköttetésre, az egészségügyi légi járművek azonosításának technikai eljárására.

Vörös kereszt, vörös félhold és vörös kristály [1]

1 Megállapította: 6/2007. (II. 14.) HM rendelet 1. §, melléklet 33. Hatályos: 2007. III. 1-től.

A vörös kristály további használati lehetőségei:

A megkülönböztető jelvény (fehér alapon vörös színű) a körülményeknek megfelelő nagyságú legyen. Éjszaka vagy csökkent látási viszonyok mellett a megkülönböztető jelvény világíthat vagy megvilágítható lehet; készülhet olyan anyagból is, amely azt megfelelő technikai megfigyelő eszközök számára felismerhetővé teszi.

A megkülönböztető jelvényt, amikor csak lehet, lapos felületen vagy zászlókon kell alkalmazni úgy, hogy a lehető legtöbb irányból és legmesszebbről látható legyen.

Az illetékes hatóság utasításától függően, a harci területen szolgálatot teljesítő egészségügyi és egyházi személyzet lehetőleg viseljen a megkülönböztető jelvénnyel ellátott fejfedőt és ruházatot.

Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága

Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége

Vörös kerettel szegélyezett fehér téglalapban egy vörös kereszt és egy vörös félhold.

Kórházi és biztonsági zónák és övezetek

Négyzetben, fehér alapon vörös átlós sáv.

Hadifogoly táborok

Fehér alapon fekete betűkkel.

Polgári internálóhelyek

Fehér alapon fekete betűkkel.

Polgári védelem

A polgári védelmi személyzet nemzetközi megkülönböztető jele: kék színű egyenlő oldalú háromszög narancssárga alapon.

Célszerű, ha:

a) a kék háromszög zászlón, karszalagon vagy mellényen van elhelyezve, a háromszög alapját a narancssárga zászló vagy karszalag, illetve a mellény képezze;

b) a háromszög egyik csúcsa függőlegesen felfelé mutasson;

c) a háromszög egyik csúcsa se érintse a narancssárga alap szélét.

A nemzetközi megkülönböztető jel a körülményeknek megfelelő nagyságú legyen. A nemzetközi megkülönböztető jelet, amikor csak lehet, lapos felületeken vagy zászlókon kell alkalmazni úgy, hogy a lehető legtöbb irányból és legmesszebbről látható legyen.

Az illetékes hatóság utasítása szerint, a polgári védelmi személyzet a lehetőséghez képest viseljen a nemzetközi megkülönböztető jellel ellátott fejfedőt és ruházatot.

Éjszaka vagy csökkent látási viszonyok mellett a jelvény világíthat vagy megvilágítható lehet. A jelvény készülhet olyan anyagból is, mely azt megfelelő technikai megfigyelő eszközök számára felismerhetővé teszi.

Védett műemlék

ÁLTALÁNOSAN VÉDETT MŰEMLÉK

KÜLÖNÖSEN VÉDETT MŰEMLÉK

Alul hegyesedő, haránt váltakozó élénk kék és fehér mezőkre osztott pajzs (egy élénk kék négyzetből formálva, melynek egyik sarka egybeesik a pajzs hegyével, a négyzet felett élénk kék háromszög; ezeket mindkét oldalról egy-egy fehér háromszög határolja).

A jelvényt külön vagy háromszög alakban hármasával (egy jelvény alul) kell alkalmazni a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. évi május hó 14. napján kelt nemzetközi egyezmény rendelkezései szerint.

Fehér zászló

Veszélyes erőket tartalmazó művek és létesítmények

1. A veszélyes erőket tartalmazó művek és létesítmények nemzetközi különleges jele három egyenlő nagyságú azonos tengelyen elhelyezett világos narancssárga kör, melyek között egy-egy sugárnyi távolság van az ábrának megfelelően.

2. A jel a körülményeknek megfelelő nagyságú legyen. Ha a jelet nagyobb felületen helyezték el, akkor azt a körülményeknek megfelelően ismételni lehet. A jelet, amikor csak lehet, lapos felületen vagy zászlókon kell alkalmazni úgy, hogy a lehető legtöbb irányból és legmesszebbről látható legyen.

3. Zászlón elhelyezve, a jelzés külső határai és a zászló szélei közötti távolság a körök sugarának nagyságával egyezzen. A zászló alakja legyen négyszögű és fehér alapszínű.

4. Éjszaka vagy csökkent látási viszonyok mellett a jel világíthat vagy megvilágítható lehet. Készülhet olyan anyagból is, ami azt megfelelő technikai megfigyelő eszközök számára felismerhetővé teszi.

TARTALOMJEGYZÉK

24/2005. (VI. 30.) HM rendelet 1
a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról 1
Melléklet a 24/2005. (VI. 30.) HM rendelethez 1
A magyar honvédség szolgálati szabályzata 1
I. fejezet 1
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK 1
A Magyar Honvédség csapatai 1
A katonák általános kötelességei és jogai 2
A helyőrségen kívüli szolgálatteljesítés sajátos szabályai 4
A külföldi szolgálatteljesítés sajátos szabályai 4
A parancsnok 6
A parancsnokság 9
A katonai fegyelem, a szolgálati rend és a katonai függelem 10
A szolgálati érintkezés és a katonai udvariasság szabályai 13
A jelentések, jelentkezések rendje 17
A katonák és a rendvédelmi szervek tagjainak viszonya 18
A katonák viszonya más hadseregek katonáihoz 19
II. fejezet 20
EGYES SZOLGÁLATI SZEMÉLYEK KÖTELMEI 20
Az egységparancsnok 20
Az egységparancsnok-helyettes 22
Az egységtörzsfőnök 23
Az egység felderítő főnök 24
Az egység hadműveleti főnök 25
Az egység logisztikai főnök 25
Az egység híradó és informatikai főnök 26
Az egység kiképzési főnök 27
Az egység személyügyi főnök 27
Az egység jogi és igazgatási főnök 29
Az egység egészségügyi főnök (egészségügyi központ parancsnok) 29
Az egység vezénylő zászlós 30
A zászlóaljparancsnok 31
A logisztikai zászlóaljparancsnok 32
A repülő mérnök-műszaki zászlóaljparancsnok 33
A zászlóalj vezénylő zászlós 33
A századparancsnok 34
A század vezénylő zászlós 36
A szakaszparancsnok 36

A szakasz vezénylő tiszthelyettes 37
A rajparancsnok 38
A vezető pénzügyi referens 39
III. fejezet 40
A KATONAI SZERVEZETEK ELHELYEZÉSE 40
A laktanya működésének rendje 40
A telephely 42
A műszaki ellenőrző állomás 43
A környezetvédelem-természetvédelem 43
A tábori elhelyezés 44
Az elszállásolás 47
A katonai szervezetek biztonságának rendszabályai 48
A zsiliprendszer 48
Személyek be- és kiléptetése 49
Az országgyűlési képviselő, az alapvető jogok biztosa vagy annak helyettese, valamint az alapvető jogok biztosának felhatalmazása alapján eljáró vizsgáló katonai objektumokban való tartózkodása 49
Járművek ki- és beengedése, anyagok ki- és beszállítása 50
Az objektumok tűzvédelme 52
IV. fejezet 52
A KATONÁK NAPI TEVÉKENYSÉGE ÉS ELLÁTÁSA 52
A napirend 53
Magatartás az elhelyezési körletben 55
Katonáknál tartható személyi tárgyak 56
A látogatók fogadása 56
A szolgálatteljesítési hely elhagyása 57
A katonák öltözete az elhelyezési körleten kívül 57
Magatartás az elhelyezési körleten kívül 57
Megjelenés a szolgálatteljesítési helyen 58
Hírközlés 58
Postai küldemények 58
A minősített adat védelme 59
A katonák ellátásának alapelvei 59
Az összevont laktanyai logisztikai gazdálkodás 60
A haditechnikai eszközök megóvása 62
Fegyver, lőszer, robbanóanyag tárolása, megóvása 62
A szolgálati tevékenység biztonsága 64
V. fejezet 65

ÜGYELETI, KÉSZENLÉTI ÉS FUTÁRSZOLGÁLATOK ---- 65
A) ÜGYELETI SZOLGÁLATOK ---- 65
Az ügyeleti szolgálatok rendeltetése és fajtái ---- 65
Az ügyeleti szolgálatok megszervezése, vezénylése ---- 67
Az ügyeleti szolgálatok öltözete, felszerelése és pihenése ---- 68
Az ügyeleti szolgálatok átadása és átvétele ---- 69
A laktanya- (objektum-) ügyeletes ---- 69
A laktanya- (objektum-) ügyeletes-helyettes ---- 73
A kapuügyeletes ---- 73
A kapuügyeletes-helyettes ---- 75
A telephely-ügyeletes ---- 75
A telephelyügyeletes-helyettes ---- 77
A tárolóhely-ügyeletes ---- 77
A műszaki ellenőrző állomás ügyeletes ---- 77
Az egészségügyi ügyeletes ---- 78
A segélyhely ügyeletes ---- 79
Az épület- (alegység-) ügyeletes ---- 79
Az épület- (alegység-) ügyeletes-helyettes ---- 81
Az ügyeletes tűzoltó alegység ---- 81
A logisztikai ügyeletes alegység ---- 81
B) A KÉSZENLÉTI SZOLGÁLAT ---- 81
Fegyveres készenléti szolgálat ---- 82
Egyéb készenléti szolgálat ---- 82
C) A FUTÁRSZOLGÁLAT ---- 82
VI. fejezet ---- 82
AZ ŐRZÉS-VÉDELEM RÉSZLETES SZABÁLYAI ---- 82
A) AZ ŐRSZOLGÁLAT ---- 82
Az őrszolgálat megszervezése ---- 83
Az őrségek osztályozása ---- 83
Az őrségek ereje, összetétele ---- 84
Az őrségek alárendeltsége ---- 85
Az őrség és a járőr felszerelése, fegyverzete ---- 86
Az őrzött terület kiépítése ---- 87
Az őrség elhelyezési körletének berendezése ---- 88
Az őrség vezénylése, szolgálat előtti és utáni pihenése ---- 88
Az őrségek felkészítése, útbaindítása ---- 89
Az őrségek eligazítása ---- 89
Az ismertetőjel ---- 90

Az őrség felvonulása, váltása és bevonulása ---- 90
A felállított őrök váltása ---- 91
Magatartás az őrség elhelyezési körletében ---- 92
Az őrség tagjainak pihenése ---- 93
Az őrparancsnok kötelességei ---- 93
Az őrparancsnok-helyettes kötelességei ---- 95
A felvezető kötelességei ---- 95
A felállított őr kötelességei ---- 95
A fegyveres figyelő kötelességei ---- 98
A járőr kötelességei ---- 98
A jelzőrendszeres őrzés sajátosságai ---- 98
Őrhelyes technikai őrzés ---- 98
Készenlétes technikai őrzés ---- 99
Őrkutyákkal kiegészített őrzés őrtoronyból ---- 100
A telephely őrzése ---- 100
A szállítmányok őrzésének közös szabályai ---- 100
Ellátási- (anyag-) szállítmány őrzése ---- 102
Csapatszállítmány őrzése ---- 103
Gépjárműszállítmány őrzése ---- 103
Az őrség ellenőrzése ---- 103
B) A BIZTOSÍTÓ RENDÉSZ SZOLGÁLAT ---- 104
A biztosító rendész szolgálat megszervezése, feladatai ---- 105
A biztosító rendész szolgálat ereje, összetétele ---- 106
A biztosító rendész szolgálat alárendeltsége ---- 106
A biztosító rendész szolgálat felszerelése, fegyverzete ---- 107
Az őrzött terület kiépítése és berendezése ---- 108
A biztosító rendész szolgálat vezénylése és pihenése ---- 108
A biztosító rendész szolgálat felkészítése, útbaindítása ---- 109
A biztosító rendész szolgálat eligazítása ---- 109
A biztosító rendész szolgálat felvonulása, váltása ---- 110
A biztosító rendészek váltása ---- 110
Magatartás a szolgálat elhelyezési körletében ---- 110
A szolgálatparancsnok kötelességei ---- 111
A szolgálatparancsnok-helyettes kötelességei ---- 112
Az ellenőrző-áteresztő pont parancsnok kötelességei ---- 112

A beléptető rendészek kötelességei 112
A csomagvizsgáló kötelességei 113
A járőrparancsnok kötelességei 113
A járőrtárs kötelességei 114
A biztosító rendész szolgálat ellenőrzése 114
C) ŐRZÉS KÜLSŐ SZOLGÁLTATÓ IGÉNYBEVÉTELÉVEL 115
Az integrált őrszolgálat 115
Az integrált őrszolgálat ellenőrzése 115
VII. fejezet 116
A KATONAI RENDÉSZET 116
Általános szabályok 116
A katonai rendészet feladata, hatásköre 117
Forgalomirányítás 117
A helyszín biztosítása, helyszíni szemle 117
A járőr összetétele 118
A járőr által végrehajtott ellenőrzések 118
A személyi szabadságot nem korlátozó intézkedések 119
A személyi szabadságot korlátozó intézkedések 120
VIII. fejezet 120
A KÉNYSZERÍTŐ ESZKÖZÖK HASZNÁLATA 120
A katonai szervezetek fegyverhasználata 121
A katonák fegyverhasználata 121
A kényszerítő eszközök használatának részletes szabályai 121
Segítségnyújtás 123
A kényszerítő eszközök alkalmazásának kivizsgálása 123
IX. fejezet 123
CSAPATMOZGÁSOK, KATONAI SZÁLLÍTÁSOK 124
Általános szabályok 124
Csapatmozgás és közúti szállítás 124
Vasúti és vízi szállítás 127
Légi szállítás 128
X. fejezet 128
A KATONAI JELKÉPEK ÉS RENDEZVÉNYEK 128
A katonai jelképek használatának részletes szabályai 128
A hagyományápolás részletes szabályai 129
A Magyarország lobogójának fel- és levonása 130
A csapatok díszszemléje 130
Tisztavatás, tiszthelyettes avatás 130
Légi bemutató, technikai bemutató, víziparádé 131

Emlékműavatás és koszorúzás ... 131
Egyes vezetők fogadása, díszalegységek kirendelése ... 131
Ünnepélyek ... 131
Csapatzászló-adományozási ünnepség ... 132
Ünnepélyes katonai eskütétel ... 132
Kitüntetések átadása, parancsok ünnepélyes kihirdetése ... 132
Nyugállományba helyezési ünnepség, leszerelés ... 132
Jubileumi és csapatünnepségek, fegyvernemi napok ... 132
Állománygyűlések ... 133
Katonai temetések, gyászszertartások ... 133
XI. fejezet ... 134
HELYŐRSÉGI FELADATOK ... 135
Általános alapelvek ... 135
A helyőrségparancsnok ... 136
A helyőrségkomendáns ... 136
A helyőrség-támogató alegységparancsnok ... 137
Helyőrségi szolgálatok ... 138
A helyőrség-ügyeletes ... 138
A helyőrségi őrség ... 138
XII. fejezet ... 139
AZ ELISMERÉSI ÉS A FEGYELMI JOGKÖR GYAKORLÁSA ... 139
Az érdemek elismerése ... 139
Az elöljárók elismerési jogköre ... 139
A fegyelmi jogkör gyakorlása ... 140
A fegyelemsértés érdemi elbírálása ... 140
A fenyítés kiszabása ... 141
A fenyítés végrehajtása ... 141
Bűncselekmény és szabálysértés elbírálása ... 142
A fegyelmi jogkörgyakorlás irányításának feladatai ... 142
Fegyelmi adatok nyilvántartása ... 143
XIII. fejezet ... 143
A KATONÁK BEADVÁNYAI INTÉZÉSÉNEK RENDJE ... 143
A beadvány ... 143
A beadvány előterjesztése ... 144
A beadvány intézése ... 144
A beadványok nyilvántartása ... 146
A beadványok intézése irányításának feladatai ... 147
Egyéb rendelkezések ... 147
XIV. fejezet ... 147

AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS ÁLLOMÁNYÚAK ---- 148
1. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 148
Az ügyeleti szolgálatok okmányai ---- 148
Az ügyeleti szolgálatok okmányai ---- 148
Az ügyeleti szolgálatok megkülönböztető jelzései ---- 149
2. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 149
Az őrszolgálati okmányok ---- 149
ŐRSZOLGÁLATI OKMÁNYMINTÁK ---- 152
3. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 154
A KATONAI RENDÉSZET JELZÉSEI ---- 154
4. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 155
A szolgálati beosztás átadása-átvétele ---- 155
5. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 156
A CSAPATTÖRTÉNETI KÖNYV VEZETÉSE ---- 156
6. számú melléklet a Szolgálati Szabályzathoz ---- 157
Formanyomtatványok jegyzéke ---- 157
FÜGGELÉKa Szolgálati Szabályzathoz ---- 158
A katonák kötelességei a hadviselésre és a háború áldozatainak védelmére vonatkozó alapvető nemzetközi humanitárius szabályok megtartásával kapcsolatban ---- 158
ALAPELVEK ÉS ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK ---- 158
Az egyéni felelősség, a felettesek és parancsnokok kötelessége ---- 158
A hadviselés módja ---- 159
Elismert jelvények ---- 160
Nemzeti jelzések ---- 160
Kegyelem ---- 160
Megtorlás tilalma ---- 160
HARCOSOK ÉS HADIFOGLYOK ---- 160
A harcosok ---- 160
A harcképtelen ellenség védelme ---- 161
A hadifoglyok ---- 161
Kémek ---- 162
Zsoldosok ---- 162
A SEBESÜLTEK ÉS A BETEGEK VÉDELME ---- 162
A megkülönböztető jelvény ---- 162
Sebesültek és betegek védelme ---- 162
Az egészségügyi személyzet és alakulatok védelme ---- 162
A POLGÁRI LAKOSSÁG ÉS JAVAK VÉDELME ---- 163
Általános rendelkezések ---- 163
A polgári javak védelme ---- 163

A polgári lakosság létfenntartásához nélkülözhetetlen javak védelme ---- 164
A polgári védelem szervezetei ---- 164
Egyéb szabályok ---- 164
A természeti környezet védelme ---- 165
Veszélyes erőket tartalmazó létesítmények védelme ---- 165
Kulturális javak és kegyhelyek védelme ---- 165
JOGSÉRTÉSEK ---- 165
Általános szabályok ---- 165
Speciális szabályok ---- 166
EGYEZMÉNYES VÉDŐ ÉS AZONOSÍTÓ JELEK ---- 166